

4

การประกันชีวิต

บทที่ 4 การประกันชีวิต

วัตถุประสงค์ของบทเรียน

1. เพื่อให้ผู้ศึกษาสามารถอธิบายความหมายของการประกันชีวิตได้
2. เพื่อให้ผู้ศึกษาสามารถอธิบายถึงความจำเป็นของการประกันชีวิตต่อตนเอง ครอบครัวและธุรกิจ
3. เพื่อให้ผู้ศึกษาสามารถอธิบายคุณลักษณะตลอดจนรายละเอียดของการประกันชีวิตแต่ละชนิด แต่ละประเภทและแต่ละแบบได้
4. เพื่อให้ผู้ศึกษาสามารถอธิบายความหมายและรายละเอียดตลอดจนประโยชน์ของสัญญาเพิ่มเติมแต่ละประเภท
5. เพื่อให้ผู้ศึกษาสามารถอธิบายความหมายและรายละเอียดตลอดจนประโยชน์ของข้อมูลทั้งหมดที่แสดงในเงื่อนไขของกรมธรรม์ประกันชีวิต
6. เพื่อให้ผู้ศึกษาสามารถอธิบายถึงบทบาทของนักวางแผนทางการเงินที่มีต่อการพิจารณารับประกันชีวิตและทราบถึงปัจจัยต่างๆที่ต้องคำนึงถึงในการพิจารณารับประกันชีวิต
7. เพื่อให้ผู้ศึกษาสามารถอธิบายหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการคำนวณอัตราเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันชีวิต
8. เพื่อให้ผู้ศึกษาสามารถอธิบายแนวคิดและรูปแบบของเงินสำรองประกันชีวิตได้
9. เพื่อให้ผู้ศึกษาสามารถอธิบายแนวความคิดในการพิจารณาปัจจัยการตัดสินใจเลือกซื้อประกันชีวิตได้
10. เพื่อให้ผู้ศึกษาสามารถอธิบายถึงการเปรียบเทียบต้นทุนของแบบประกันแต่ละแบบได้
11. เพื่อให้ผู้ศึกษาสามารถอธิบายถึงประโยชน์ทางด้านภาษีจากการประกันชีวิต ซึ่งเป็นประโยชน์ที่นอกเหนือไปจากประโยชน์ในแง่ของการจัดการความเสี่ยง โดยจำนวนเบี้ยประกันชีวิตสามารถนำไปหักลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้
12. เพื่อให้ผู้ศึกษาทราบถึงพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2551
13. เพื่อให้ผู้ศึกษาทราบถึงจรรยาบรรณของตัวแทนประกันชีวิตที่ควรยึดถือเป็นหลักในการประกอบอาชีพ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
4.1 ความหมายของการประกันชีวิต	5
4.2 ความจำเป็นของการประกันชีวิต	6
4.2.1 ความต้องการส่วนตัว	6
4.2.2 ความต้องการทางด้านครอบครัว	7
4.2.3 ความต้องการทางด้านธุรกิจ	7
4.3 ชนิด ประเภท และแบบของการประกันชีวิต	7
4.3.1 ชนิดของการประกันชีวิต	7
4.3.2 ประเภทของการประกันชีวิต	8
4.3.3 แบบประกันชีวิต	8
4.4 แนวทางในการเลือกรูปแบบประกันชีวิต	31
4.4.1 การเปรียบเทียบการประกันชีวิต 4 แบบ คือ แบบชั่วระยะเวลา แบบตลอดชีพ แบบสะสมทรัพย์ และแบบเงินได้รายปี	31
4.4.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของการประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ และแบบควบการลงทุน	32
4.5 ประเภทของสัญญาเพิ่มเติม	34
4.5.1 สัญญาเพิ่มเติมความคุ้มครองความทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวร	34
4.5.2 สัญญาเพิ่มเติมความคุ้มครองความทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวรแบบขยายผลประโยชน์เพิ่มเติม	34
4.5.3 สัญญาเพิ่มเติมคุ้มครองโรคร้ายแรงและการเจ็บป่วยขั้นวิกฤต	35
4.5.4 สัญญาเพิ่มเติมคุ้มครองผู้ชำระเบี้ยประกันภัย	35
4.5.5 สัญญาเพิ่มเติมการประกันอุบัติเหตุ	36
4.5.6 สัญญาเพิ่มเติมข้อตกลงในการรับประกันชีวิตโดยไม่ต้องแสดงหลักฐานด้านสุขภาพ	39
4.5.7 สัญญาเพิ่มเติมการประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา	39
4.5.8 สัญญาเพิ่มเติมการให้สิทธิยกเว้นไม่ต้องชำระเบี้ยประกันภัย	40
4.5.9 สัญญาเพิ่มเติมการประกันสุขภาพ	40
4.5.10 สัญญาเพิ่มเติมคุ้มครองค่ารักษาพยาบาลรายวัน	44
4.6 เงื่อนไขของการประกันชีวิต	44
4.6.1 เงื่อนไขความสมบูรณ์ของสัญญา	44
4.6.2 เงื่อนไขการไม่ได้แย้งหรือคัดค้านความไม่สมบูรณ์ของสัญญาประกันภัย	45
4.6.3 เงื่อนไขสิทธิและการใช้สิทธิตามกรมธรรม์	46
4.6.4 เงื่อนไขการโอนประโยชน์แห่งสัญญาประกันภัย	46
4.6.5 เงื่อนไขผู้รับประโยชน์	47
4.6.6 เงื่อนไขการเปลี่ยนตัวผู้รับประโยชน์	48
4.6.7 เงื่อนไขการแก้ไขกรมธรรม์	48
4.6.8 เงื่อนไขการเปลี่ยนแบบกรมธรรม์	48
4.6.9 เงื่อนไขการฆ่าตัวตายหรือถูกฆาตกรรม	49
4.6.10 เงื่อนไขการแถลงอายุหรือเพศคลาดเคลื่อน	50

4.6.11	การแจ้งการตายและการพิสูจน์ศพ	51
4.6.12	สิทธิเกี่ยวกับเงินค้ำจ่ายตามกรมธรรม์	51
4.6.13	การระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ	51
4.6.14	เงื่อนไขการชำระเบี้ยประกันภัย	52
4.6.15	เงื่อนไขระยะเวลาผ่อนผันชำระเบี้ยประกันภัย	52
4.6.16	เงื่อนไขการขาดอายุกรมธรรม์	53
4.6.17	เงื่อนไขการต่ออายุกรมธรรม์	53
4.6.18	เงื่อนไขการนำมูลค่าเวนคืนมาชำระเบี้ยประกันภัยโดยอัตโนมัติ	54
4.6.19	เงื่อนไขการเลือกรับผลประโยชน์ที่รับไม่ได้	55
4.6.20	เงื่อนไขการกลับคืนสู่สถานะเดิมของกรมธรรม์	57
4.6.21	เงื่อนไขการกู้ยืมเงิน	58
4.6.22	เงื่อนไขในการขอยกเลิกกรมธรรม์	58
4.6.23	การเลือกวิธีรับเงินเอาประกันภัย	59
4.7	ปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณารับประกันชีวิต	59
4.7.1	บทบาทของนักวางแผนทางการเงินในการพิจารณารับประกันชีวิต	60
4.7.2	การจำแนกระดับความเสี่ยงภัยในการพิจารณารับประกัน	60
4.7.3	ปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณารับประกันชีวิต	61
4.8	อัตราเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันชีวิต	62
4.8.1	ตารางมรณะ	63
4.8.2	อัตราดอกเบี้ย	64
4.8.3	ค่าใช้จ่าย	65
4.9	เงินสำรองประกันชีวิต	66
4.10	เงินปันผล	68
4.11	การพิจารณาเลือกซื้อประกันชีวิต	70
4.12	การเปรียบเทียบอัตราเบี้ยประกันภัยของแบบประกันชีวิต	86
4.13	ภาษีเงินได้กับการประกันชีวิต	95
4.14	จรรยาบรรณและศีลธรรมของตัวแทนประกันชีวิต	99

บทที่ 4

การประกันชีวิต

การที่ภัยเป็นเรื่องของความไม่แน่นอน และเป็นสิ่งที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ บุคคลแต่ละบุคคลที่มีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิงทั้งในเรื่องของอายุ ความรู้ ประสบการณ์ ย่อมมีการตอบสนองต่อภัยที่จะได้รับแตกต่างกัน การมีความรู้และประสบการณ์ย่อมนำมาซึ่งความพร้อมต่อการเผชิญกับความเสี่ยง รวมถึงการจัดการกับความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การศึกษาเรื่องการประกันภัยประเภทต่างๆ นับเป็นความรู้ที่จะช่วยให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความพร้อมที่จะแก้ไขปัญหาทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นต่อตนเอง ต่อครอบครัว และต่อธุรกิจ เมื่อประสบกับความสูญเสียได้

ในบรรดาเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการการเสี่ยงภัย การประกันชีวิตจัดเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่บุคคลสามารถนำมาใช้ในการจัดการการเสี่ยงภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ การประกันชีวิตช่วยลดผลกระทบที่เกิดจากการเสี่ยงภัยส่วนบุคคล การเรียนรู้เรื่องของการประกันชีวิตจะเป็นเครื่องมือให้ผู้วางแผนสามารถเลือกสรรประเภทของการประกันชีวิตและแบบของการประกันชีวิตที่ให้ผลประโยชน์ที่ตรงตามความต้องการของตนเองได้ นอกจากนี้ การทราบรายละเอียดเงื่อนไขสิทธิประโยชน์รวมถึงประโยชน์ด้านภาษี จะช่วยให้ผู้วางแผนมีความเข้าใจรอบรู้ และสามารถนำความรู้ดังกล่าวมาใช้ในการวางแผนทางการเงินได้เป็นอย่างดี

ในบทนี้จะอธิบายถึงความหมาย ความจำเป็นของการประกันชีวิต รูปแบบของการประกันชีวิตที่เกี่ยวข้องกับบุคคล เงื่อนไขและความคุ้มครองของการประกันชีวิตแต่ละแบบและแต่ละประเภท รวมทั้งแนวทางในการเลือกรูปแบบของการประกันชีวิตที่เหมาะสม

4.1 ความหมายของการประกันชีวิต

การประกันชีวิต หมายถึง การประกันภัยที่การจ่ายเงินอาศัยการทรงชีพหรือการมรณะของบุคคลเป็นเหตุของการจ่าย โดยทั่วไป การประกันชีวิตจะระบุให้มีการจ่ายเงินผลประโยชน์ให้กับผู้เอาประกันภัยถ้าผู้เอาประกันภัยมีชีวิตอยู่ครบระยะเวลาที่ระบุไว้ในสัญญา หรือมีการจ่ายเงินค่าสินไหมทดแทนเท่ากับจำนวนเงินเอาประกันภัยให้แก่ผู้รับประโยชน์ถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตภายในระยะเวลาที่ระบุไว้ในสัญญา จะเห็นได้ว่า การประกันชีวิตจะมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 2 ส่วน ส่วนแรกได้แก่การออม และส่วนที่สองได้แก่การคุ้มครองการเสียชีวิต ในส่วนของการออมนั้น ผู้ที่ทำประกันชีวิตจะมีการออมอย่างเป็นระบบเพราะมีการนำส่งเงินเบี้ยประกันชีวิตให้กับบริษัทอย่างสม่ำเสมอ และบริษัทประกันชีวิตก็จะทำหน้าที่นำเบี้ยประกันชีวิตไปลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความมั่นคงภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐ และนำผลตอบแทนจากการลงทุนส่วนหนึ่งให้กับผู้เอาประกันภัย ทำให้ผู้เอาประกันภัยมั่นใจได้ว่าเมื่อครบกำหนดแห่งสัญญาประกันชีวิตแล้ว หากผู้เอาประกันภัยยังคงมีชีวิตอยู่ตามระยะเวลาที่ระบุไว้ในสัญญา ผู้เอาประกันภัยจะได้รับจำนวนเงินผลประโยชน์อย่างแน่นอน สำหรับในส่วนการคุ้มครอง ผู้เอาประกันภัยก็จะมั่นใจได้ว่าเมื่อตนเองเสียชีวิตไป บุคคลในครอบครัวจะได้รับจำนวนเงินเอาประกันภัยที่ตนเองได้ทำไว้ ทำให้ครอบครัวสามารถอยู่ได้โดยไม่ได้รับผลกระทบทางการเงินมากนัก ดังนั้น บุคคลจึงควรจัดสรรเงินจำนวนหนึ่งของรายได้เพื่อจ่ายเป็นเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันชีวิตในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

เพื่อให้เกิดความมั่นคงทางการเงินไม่ว่าจะเนื่องมาจากการเสียชีวิตก่อนวัยอันควรหรือการมีชีวิตอยู่ยืนยาวจนอาจจะเป็นภาระในการเลี้ยงดูแก่บุตรหลาน

4.2 ความจำเป็นของการประกันชีวิต

แม้ว่าความต้องการพื้นฐานของบุคคลส่วนใหญ่จะได้แก่ความมั่นคงทางการเงิน แต่ความต้องการดังกล่าวก็มีความแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล อีกทั้งความต้องการนั้นย่อมเปลี่ยนไปเมื่อระยะเวลาเปลี่ยนไปด้วย การประกันภัยและการประกันชีวิตจัดเป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะทำให้เกิดความมั่นคงทางการเงินได้ บางคนจึงเลือกทำประกันภัยและทำประกันชีวิตในหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ตนเองและครอบครัวสามารถเตรียมความพร้อมเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางการเงิน แต่ก็ยังมีบุคคลอีกหลายคน que เลือกทำประกันภัยเฉพาะเพียงบางรูปแบบที่ตนคุ้นเคยและคิดว่ามีความจำเป็น เช่น การประกันอัคคีภัย การประกันภัยรถยนต์ เป็นต้น แต่ละเลยการประกันภัยบางรูปแบบเช่นการประกันชีวิต นอกจากนี้ยังมีบุคคลอีกจำนวนมากที่ปฏิเสธและไม่สนใจการโอนความเสี่ยงภัยด้วยการทำประกันภัยทุกรูปแบบ ในความเป็นจริงแล้ว การประกันชีวิตจัดเป็นการประกันภัยที่สามารถสนองความต้องการของบุคคลได้ทั้งทางด้านความต้องการส่วนตัว ความต้องการทางด้านครอบครัวและความต้องการทางด้านธุรกิจ ปัจจุบันส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจทำประกันชีวิต ได้แก่ การที่บุคคลมีความเสี่ยงภัยที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับ อายุ ความต้องการ และความจำเป็น รวมทั้งระยะเวลาที่ควรตัดสินใจทำประกันชีวิต

ความจำเป็นของการทำประกันชีวิตมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลซึ่งสามารถจำแนกออกได้เป็น 3 ประเภท ดังต่อไปนี้

4.2.1 ความต้องการส่วนตัว

ในการดำเนินชีวิตประจำวัน บุคคลประสบกับความไม่แน่นอนหลายประการซึ่งอาจแตกต่างกันตามอายุ วัตถุประสงค์ ความจำเป็น การดำเนินชีวิต และการทำงาน ดังนั้น ความต้องการส่วนตัวในการทำประกันชีวิตของบุคคลจึงอาจแตกต่างกันดังนี้

1. การที่บุคคลต้องการเงินทุนสำรองเพื่อเหตุฉุกเฉิน เช่น ประสบอุบัติเหตุ เจ็บไข้ได้ป่วยหรือร้ายแรงไปถึงขั้นทุพพลภาพ
2. การที่บุคคลมีชีวิตอยู่ด้วยเงินได้ประจำของคู่สมรส ซึ่งอาจจะสิ้นสุดลงด้วยการเสียชีวิตของคู่สมรส
3. การที่บุคคลไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ถ้าบุคคลนั้นถึงแก่กรรมหรือประสบอุบัติเหตุจนทำให้ทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวร
4. การที่บุคคลไม่สามารถอยู่ได้ด้วยตนเอง เนื่องจากการขาดรายได้หลังเกษียณ หรือการได้รับเงินได้ประจำหรือเงินบำนาญของตนเองที่น้อยมากไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตประจำวัน ทำให้ต้องอาศัยการเลี้ยงดูจากบุตรหลาน
5. การที่บุคคลไม่มีเงินมากเพียงพอที่จะทำให้ความต้องการและความฝันของตนเองเป็นจริงได้ เช่น ความฝันที่จะเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศในช่วงบั้นปลายของชีวิต

4.2.2 ความต้องการทางด้านครอบครัว

ความสูญเสียของบุคคลในครอบครัวอาจนำมาซึ่งความขัดสนทางการเงินของครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าบุคคลนั้นเป็นบุคคลที่เป็นผู้หารายได้หลักให้กับครอบครัว ดังนั้น ความต้องการทางด้านครอบครัวที่อาจเกิดขึ้นมีดังนี้

1. การที่ครอบครัวต้องการเงินเพื่อใช้เป็นค่าใช้จ่ายครั้งสุดท้าย เช่น ค่ารักษาพยาบาล และ ค่าทำศพ เป็นต้น
2. การที่ครอบครัวจำเป็นต้องใช้เงินเพื่อการดำรงชีพ และทำให้ครอบครัวสามารถดำเนินกิจกรรมที่จำเป็นต่อไปได้เมื่อบุคคลที่เป็นผู้หารายได้หลักให้กับครอบครัวต้องเสียชีวิตไป เช่น ค่าใช้จ่ายเพื่อการเลี้ยงดูบุตร ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในบ้าน ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ หรือ เงินเลี้ยงดูบิดามารดาซึ่งแก่ชรา ถ้านุตรซึ่งเป็นคนหารายได้เสียชีวิต เป็นต้น
3. การที่ครอบครัวต้องการเงินเพื่อการศึกษาของบุตร ซึ่งถ้าต้องการให้บุตรได้เล่าเรียนสูงถึงระดับปริญญา ก็จำเป็นต้องสำรองเงินทุนให้มากเพียงพอเพื่อการนั้น

4.2.3 ความต้องการทางด้านธุรกิจ

ความสูญเสียของบุคคลสำคัญของธุรกิจ อาจก่อให้เกิดปัญหาในการบริหารของธุรกิจ และส่งผลต่อไปยังการคงอยู่ของธุรกิจในอนาคต ดังนั้น ความต้องการทางด้านธุรกิจที่อาจเกิดขึ้นมีดังนี้

1. การที่บริษัทสูญเสียบุคคลสำคัญไป อาจทำให้ธุรกิจเกิดปัญหาในการแบ่งผลประโยชน์ระหว่างบุคคลที่สูญเสียกับหุ้นส่วน และอาจทำให้เกิดปัญหาทางการเงินต่อมาทำให้ไม่สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้
2. การประสบปัญหาด้านหนี้สิน ลูกหนี้อาจถือโอกาสไม่จ่ายหนี้ หรืออาจประสบปัญหาจากการที่บุคคลนั้นไปค้าประกันหนี้ให้กับบุคคลอื่น
3. การที่บุคคลสำคัญเสียชีวิต ทุพพลภาพ เกษียณอายุหรือลาออกย่อมส่งผลโดยตรงต่อการบริหารงานของบริษัท ถ้านุตรสำคัญดังกล่าวเป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับการหารายได้เข้าบริษัท การหาบุคคลที่มีความสามารถทดแทนกันมาทดแทนในระยะเวลานานขึ้น ทำได้ยาก ซึ่งต้องการทั้งเงินทุนและระยะเวลาในการพัฒนาคนเข้าสู่ตำแหน่งและให้มีความสามารถทดแทนคนเดิม

4.3 ชนิด ประเภทและแบบของการประกันชีวิต

4.3.1 ชนิดของการประกันชีวิต

การประกันชีวิตมี 2 ชนิดคือ ชนิดมีเงินปันผล และชนิดไม่มีเงินปันผล

1. ชนิดมีเงินปันผล (Dividend Life Insurance)

การประกันชีวิต ชนิดมีการจ่ายเงินปันผลนั้น บริษัทจะจ่ายให้เฉพาะที่มีการระบุการจ่ายเงินปันผลไว้ในเงื่อนไขกรมธรรม์เท่านั้น ซึ่งในกรมธรรม์ที่มีการระบุการจ่ายเงินปันผลนั้น ส่วนมากจะมีการจ่ายเบี้ยประกันชีวิตที่แพงกว่ากรมธรรม์แบบที่ไม่มีการจ่ายเงินปันผล

2. ชนิดไม่มีเงินปันผล (Non - Dividend Life Insurance)

การประกันชีวิตชนิดนี้จะไม่มีการจ่ายเงินปันผล ฉะนั้นอัตราเบี้ยประกันจึงต่ำกว่าชนิดมีเงินปันผล

4.3.2 ประเภทของการประกันชีวิต

การประกันชีวิตมีทั้งหมด 3 ประเภท ได้แก่ การประกันชีวิตประเภทสามัญ การประกันชีวิตประเภทอุตสาหกรรม และการประกันชีวิตประเภทกลุ่ม ดังนี้

1. การประกันชีวิตประเภทสามัญ (Ordinary Life Insurance)

การประกันชีวิตประเภทสามัญหรือที่ส่วนใหญ่จะเรียกว่า “กรมธรรม์รายงวด” ซึ่งลักษณะสำคัญของกรมธรรม์ประเภทนี้คือ จะมีมูลค่าของทุนประกันในแต่ละกรมธรรม์ตั้งแต่ 50,000 บาทขึ้นไป และในส่วนของ การชำระเบี้ยมักจะชำระเป็นรายปี (ยกเว้นเสียแต่ว่าผู้เอาประกันจะขอผ่อนผันชำระเป็นราย 6 เดือนหรือ 3 เดือน) การประกันชีวิตในประเภทสามัญนั้นอาจจะให้ผู้เอาประกันมีการตรวจสุขภาพหรือไม่ก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอายุและทุนประกัน และมักจะให้สิทธิในการซื้อสัญญาแนบท้ายกรมธรรม์ได้ โดยกรมธรรม์ประเภทสามัญนี้จะมีระยะเวลาผ่อนผันการชำระเบี้ย 30 หรือ 31 วัน

2. การประกันชีวิตประเภทอุตสาหกรรม (Industrial Life Insurance)

การประกันชีวิตประเภทอุตสาหกรรมหรือที่มักจะเรียกกันว่า “กรมธรรม์แบบรายเดือน” เป็นการประกันชีวิตที่ขายให้กับผู้เอาประกันภัยเป็นรายบุคคลเช่นเดียวกับการประกันชีวิตประเภทสามัญแต่จำนวนเงินเอาประกันภัยไม่เกิน 50,000 บาท เบี้ยประกันภัยชำระเป็นรายเดือน ผู้เอาประกันภัยไม่ต้องตรวจสุขภาพ

3. การประกันชีวิตประเภทกลุ่ม (Group Life Insurance)

การประกันชีวิตประเภทกลุ่มเป็นการประกันชีวิตที่ขายให้กับผู้เอาประกันภัยตั้งแต่ 10 คนขึ้นไปภายใต้กรมธรรม์ฉบับเดียวกัน ส่วนใหญ่ขายเป็นสวัสดิการให้กับพนักงานหรือลูกจ้าง โดยมีนายจ้างเป็นเจ้าของกรมธรรม์ และมีลูกจ้างเป็นผู้เอาประกันภัย การออกกรมธรรม์จะออกเพียงฉบับเดียวให้กับนายจ้าง เรียกว่ากรมธรรม์หลัก (Master Policy) ส่วนลูกจ้างจะได้รับเอกสาร เรียกว่าใบรับรอง (Certificate) แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อผู้เอาประกันภัย อายุผู้เอาประกันภัย จำนวนเงินเอาประกันภัยและชื่อผู้รับประโยชน์

เบี้ยประกันภัยอาจจ่ายเป็นรายปีหรือรายเดือนโดยนายจ้างจ่ายฝ่ายเดียว หรือจ่ายร่วมกันระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง การประกันชีวิตประเภทกลุ่มจะไม่มี การตรวจสุขภาพผู้เอาประกันภัย

4.3.3 แบบประกันชีวิต

แบบประกันชีวิตหลักมี 4 แบบ ได้แก่ การประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา (Term Life insurance) การประกันชีวิตแบบตลอดชีพ (Whole Life Insurance) การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ (Endowment Insurance) และ การประกันชีวิตแบบเงินได้ประจำ (Annuities) ซึ่งบริษัทประกันชีวิตอาจนำเอาแบบประกันชีวิตหลักเหล่านี้มาผสมผสานกันให้เกิดเป็นรูปแบบพิเศษขึ้นมาเพื่อทำการตลาดให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า นอกจากนี้ยังมีการประกันชีวิตในรูปแบบพิเศษที่เพิ่มขึ้นในปัจจุบัน ได้แก่ การประกันชีวิตควบการลงทุน (Unit Linked)

4.3.3.1 การประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา (Term Life Insurance)

การประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา คือ การประกันชีวิตซึ่งสัญญาว่าจะให้ความคุ้มครองกรณีผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยบริษัทจะจ่ายผลประโยชน์เท่ากับจำนวนเงินเอาประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยได้ซื้อไว้ให้แก่ผู้รับประโยชน์ที่ระบุไว้ในกรมธรรม์ประกันชีวิต แต่ถ้าผู้เอาประกันภัยยังคงมีชีวิตอยู่เมื่อสัญญาครบกำหนด ถือว่าสัญญาดังกล่าวสิ้นสุด ผู้เอาประกันภัยจะไม่ได้รับเงินใด ๆ จากบริษัท ระยะเวลาของสัญญาอาจกำหนดเป็นจำนวนปี เช่น 1 ปี 5 ปี 10 ปี 15 ปี หรือ 20 ปี หรือให้ความคุ้มครองจนกว่าผู้เอาประกันภัยจะมีชีวิตครบอายุใดอายุหนึ่ง เช่น คุ้มครองจนกว่าผู้เอาประกันภัยจะมีอายุ 60 ปี ณ วันครบรอบปีกรมธรรม์ เป็นต้น

การจ่ายเบี้ยประกันภัยอาจจ่ายเป็นแบบครั้งเดียว หรือจ่ายแบบรายปีเท่ากันทุกปีเป็นระยะเวลาเท่ากับระยะเวลาความคุ้มครอง เช่น คุ้มครอง 20 ปี จ่ายเบี้ยประกันภัย 20 ปี หรือจ่ายแบบรายปีเท่ากันทุกปีเป็นระยะเวลา น้อยกว่าระยะเวลาคุ้มครอง เช่น คุ้มครอง 20 ปี จ่ายเบี้ยประกันภัย 14 ปี เป็นต้น การประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลาเป็นแบบประกันชีวิตที่จ่ายเบี้ยประกันภัยต่ำที่สุด เนื่องจากการประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลาจะเน้นความคุ้มครองการเสียชีวิตเพียงอย่างเดียว

การประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา อาจจะเปรียบได้เหมือนกับการประกันแบบชั่วคราว หรือมีลักษณะคล้ายกับการประกันวินาศภัย เพราะช่วงอายุของสัญญานั้นค่อนข้างสั้น คือ ถ้าไม่มีความเสียหายเกิดขึ้นในระหว่างที่สัญญามีผลบังคับใช้ หรือผู้เอาประกันภัยได้เสียชีวิตลงตามสัญญาที่กำหนดไว้ บริษัทก็จะรับเงินเบี้ยประกันที่ได้จ่ายมาทั้งหมด ในทางตรงข้าม ถ้ามีการเสียชีวิตลงภายในกำหนดระยะเวลา บริษัทก็จะชดเชยให้ทั้งหมดเท่ากับจำนวนทุนประกัน

ลักษณะสำคัญของการประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา

1. ผู้รับประโยชน์จะได้รับจำนวนเงินเอาประกันภัยเมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตในระยะเวลาที่กำหนดในสัญญา
2. ให้ความคุ้มครองเพียงอย่างเดียว ไม่มีการออมทรัพย์
3. กู้ เงินคืน ไม่ได้เพราะไม่มีมูลค่าเงินสด (Cash Value)
4. เหมาะกับผู้ที่มีรายได้น้อย มีหนี้สิน หรือต้องการการคุ้มครองในระยะสั้นๆ
5. อัตราเบี้ยประกันจะต่ำกว่าแบบประกันแบบอื่น
6. ชำระเบี้ยประกันภัยในอัตราคงที่ภายในระยะเวลาที่กำหนดในกรมธรรม์ ระยะเวลาในการชำระเบี้ยจะ สั้นกว่า หรือเท่ากับระยะเวลาคุ้มครอง

รูปแบบของการประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลาสามารถจำแนกออกได้ดังนี้

- การประกันชีวิตชั่วระยะเวลาแบบต่อสัญญาเป็นรายปี (Yearly renewable term)

การประกันชีวิตชั่วระยะเวลาแบบต่อสัญญาเป็นรายปี ได้แก่ การประกันชีวิตที่ให้ความคุ้มครองการเสียชีวิตของผู้เอาประกันภัย โดยมีระยะเวลาของสัญญาเพียง 1 ปี ผู้เอาประกันภัยสามารถขอต่ออายุสัญญาได้ครั้งละ 1 ปี โดยไม่ต้องแสดงหลักฐานการเป็นผู้ที่สามารถทำประกันภัยได้ (evidence of insurability) และจะต่ออายุสัญญาไปได้เรื่อยๆ จนถึงอายุที่กำหนด ในขณะที่เดียวกัน ผู้เอาประกันภัยก็สามารถแปลงสัญญาไปเป็นกรมธรรม์แบบถาวรซึ่งมีมูลค่าเงินสดแบบอื่นได้

- การประกันชีวิตชั่วระยะเวลา 5 ปี 10 ปี 15 ปี หรือ 20 ปี (5-, 10-, 15-, or 20-year term)

การประกันชีวิตชั่วระยะเวลา 5 ปี 10 ปี 15 ปี หรือ 20 ปี หรือระยะเวลาที่ยาวกว่านี้ ได้แก่ การประกันชีวิตที่ให้ความคุ้มครองการเสียชีวิตของผู้เอาประกันภัย โดยมีระยะเวลาของสัญญาเพิ่มขึ้นเป็น 5, 10, 15, 20 ปี เบี้ยประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยต้องจ่ายจะเป็นจำนวนเงินที่คงที่ตลอดระยะเวลาของสัญญา ผู้เอาประกันภัยสามารถขอต่ออายุสัญญาได้ตามระยะเวลาของสัญญาเดิมโดยไม่ต้องแสดงหลักฐานการเป็นผู้ที่สามารถทำประกันภัยได้ (evidence of insurability) แต่จะต้องจ่ายเบี้ยประกันภัยเพิ่มขึ้น ตามอายุที่สูงขึ้นขณะต่ออายุสัญญา

- การประกันชีวิตชั่วระยะเวลาถึงอายุ 60 ปี (Term at age 60)

การประกันชีวิตชั่วระยะเวลาถึงอายุ 60 ปี ได้แก่ การประกันชีวิตที่ให้ความคุ้มครองการเสียชีวิตของผู้เอาประกันภัย ไปจนกว่าผู้เอาประกันภัยจะมีอายุครบ 60 ปี ณ วันครบรอบปีกรมธรรม์ เบี้ยประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยต้องจ่ายจะเป็นจำนวนเงินที่คงที่ตลอดระยะเวลาของสัญญา คือ ถึงระยะเวลาที่ผู้เอาประกันภัยมีอายุครบ 60 ปี กรมธรรม์ดังกล่าวผู้เอาประกันภัยจะสามารถขอแปลงเป็นกรมธรรม์ถาวรแบบอื่นๆ ได้ โดยบริษัทอาจกำหนดให้แปลงสัญญาก่อนที่ผู้เอาประกันภัยจะมีอายุครบ 55 ปี เป็นต้น เนื่องจากกรมธรรม์ประกันชีวิตชั่วระยะเวลาถึงอายุ 60 ปี นี้เป็นกรมธรรม์ที่มีระยะเวลายาวและผู้เอาประกันภัยจ่ายเบี้ยประกันภัยอัตราคงที่ กรมธรรม์แบบนี้จึงมีเงินสำรองเกิดขึ้นเล็กน้อย และจะหมดไปเมื่อสัญญาสิ้นสุด

- การประกันชีวิตชั่วระยะเวลาแบบลดค่า (Decreasing term)

การประกันชีวิตชั่วระยะเวลาแบบลดค่า (Decreasing term) ได้แก่ การประกันชีวิตที่ให้ความคุ้มครองการเสียชีวิตของผู้เอาประกันภัยไประยะเวลาหนึ่ง เบี้ยประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยต้องจ่ายจะเป็นจำนวนเงินที่คงที่ตลอดระยะเวลาของสัญญา แต่จำนวนเงินเอาประกันภัยจะลดลงไปเรื่อยๆ ตามระยะเวลาที่เพิ่มขึ้น การจ่ายเบี้ยประกันภัยอาจจ่ายเป็นงวดเดียว หรือจ่ายเป็นจำนวนงวดที่น้อยกว่าระยะเวลาคู่มือครอง เช่น คู่มือครอง 20 ปี อาจจ่ายเบี้ยประกันภัยเพียง 15 ปี ทั้งนี้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการจ่ายเบี้ยประกันภัยในระยะหลังๆ ซึ่งจำนวนเงินเอาประกันภัยลดต่ำลงมาก การประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลานี้ มักใช้ในการประกันชีวิตเพื่อคุ้มครองการจ่ายหนี้ที่ผู้เอาประกันภัยกู้จากสถาบันการเงินและนำบ้านไปจำนองไว้กับสถาบันการเงิน ซึ่งจำนวนเงินเอาประกันภัยจะลดลงทุกปี ตามจำนวนหนี้ที่ลดลงอันเนื่องจากการส่งเงินรายงวดเพื่อชำระหนี้ของผู้เอาประกันภัย ถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายจำนวนเงินคู่มือครองให้กับสถาบันการเงินที่ผู้เอาประกันภัยเป็นหนี้ ทำให้ครอบครัวของผู้เอาประกันภัยหมดภาระหนี้สินอันเกิดจากการจำนองอีกต่อไป

ประโยชน์ของการประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา

1. ให้ความคุ้มครองสูง จ่ายเบี้ยประกันน้อย
2. สามารถใช้เป็นหลักประกันในการจำนอง หรือช่วยเพิ่มความสะดวกในการขอสินเชื่อ

ข้อจำกัดของการประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา

1. การประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา ผู้เอาประกันภัยจะต้องจ่ายเบี้ยประกันที่สูงขึ้นตามอายุ และบริษัทจะมีการกำหนดอายุสูงสุดของการทำประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา นั่นคือผู้เอาประกันภัยจะไม่สามารถซื้อประกันภัยต่อไปได้อีกเรื่อยๆ จนตลอดชีพและเบี้ยประกันชีวิตสำหรับแบบชั่วระยะเวลาสำหรับคนอายุมากขึ้น จะสูงขึ้นมากจนผู้เอาประกันภัยไม่สามารถซื้อได้ เช่น ถ้าผู้เอาประกันภัยอายุ 25 ปี เบี้ยประกันแบบชั่วระยะเวลาต่ออายุสัญญาทุกปี จะเท่ากับ 353 บาทสำหรับจำนวนเงินเอาประกันภัย 500,000 บาท และจะเพิ่มขึ้นเป็น 2,914 บาทสำหรับผู้เอาประกันภัยอายุ 65 ปี และเพิ่มขึ้นเป็น 9,805 บาทสำหรับผู้เอาประกันภัยอายุ 75 ปี

2. การประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลาไม่เหมาะสมที่จะซื้อเพื่อการออมเงินสำหรับความต้องการด้านใดด้านหนึ่ง เพราะการประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลาจะไม่มีกระแสเงินสด และไม่มีมูลค่าเงินสด ดังนั้น ถ้าผู้เอาประกันภัยมีความประสงค์จะออมเงินเพื่อการศึกษาของบุตร หรือสะสมเงินเพื่อเป็นกองทุนใช้ในยามเกษียณ ผู้เอาประกันภัยไม่ควรเลือกทำประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา เว้นแต่จะมีการวางแผนทางการเงินในรูปแบบอื่นๆ มารองรับ

4.3.3.2 การประกันชีวิตแบบตลอดชีพ (Whole Life Insurance)

การประกันชีวิตแบบตลอดชีพ คือ การประกันชีวิตที่ให้ความคุ้มครองการเสียชีวิตของผู้เอาประกันภัยแต่เพียงอย่างเดียวเช่นเดียวกับการประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา แต่การประกันชีวิตตลอดชีพ จะไม่มีการกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดของสัญญา ความคุ้มครองจะมีตลอดไปตลอดชีวิตของผู้เอาประกันภัย ถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตไม่ว่าจะเป็นเมื่อใดก็ตาม บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายเงินผลประโยชน์เท่ากับจำนวนเงินเอาประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยได้ซื้อไว้ให้แก่ผู้รับประโยชน์ที่ระบุไว้ในกรมธรรม์ประกันชีวิต

ลักษณะสำคัญของการประกันชีวิตแบบตลอดชีพ

1. ผู้รับประโยชน์จะได้รับจำนวนเงินเอาประกันภัย เมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต
2. ให้ความคุ้มครองมากกว่าการออมทรัพย์
3. สามารถกู้ เว้นคืน หรือปิดบัญชีได้เมื่อกรมธรรม์มีมูลค่าเงินสด
4. เหมาะสำหรับผู้ที่มียาวยาวได้น้อยถึงปานกลาง
5. อัตราเบี้ยประกันต่ำกว่าแบบสะสมทรัพย์

การประกันชีวิตมีรูปแบบที่แตกต่างกัน ถ้าแยกตามระยะเวลาของการชำระเบี้ยประกันฯ จะแยกเป็น 2 ลักษณะดังนี้

1. แบบตลอดชีพแบบชำระเบี้ยประกันครั้งเดียว (Single Premium Plan)

การประกันชีวิตแบบตลอดชีพที่มีการชำระเบี้ยประกันเพียงครั้งเดียว คือ แบบที่กำหนดให้ผู้เอาประกันภัยจ่ายเบี้ยประกันชีวิตเป็นเงินก้อนใหญ่เพียงครั้งเดียว ณ ปีแรกของการทำสัญญาประกันชีวิต

2. แบบตลอดชีพแบบจำกัดระยะเวลาชำระเบี้ยประกัน (Limited Premium Plan)

การประกันชีวิตแบบตลอดชีพแบบจำกัดระยะเวลาชำระเบี้ยประกัน คือ การประกันชีวิตซึ่งคุ้มครองตลอดชีพ แต่มีการกำหนดระยะเวลาการชำระเบี้ยประกันไว้แน่นอน และภายหลังจากที่ชำระเบี้ยประกันครบตามระยะเวลาที่ระบุไว้ในกรมธรรม์แล้ว ผู้เอาประกันไม่ต้องชำระเบี้ยประกันอีกต่อไป ซึ่งการประกันแบบนี้ยังสามารถแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะคือ

2.1 การประกันแบบตลอดชีพที่กำหนดระยะเวลาที่จะต้องชำระเบี้ยประกันไว้แน่นอน เช่น 10 ปี 15 ปี 20 ปี เป็นต้น

2.2 การประกันชีวิตแบบตลอดชีพที่กำหนดอายุของผู้เอาประกันเป็นตัวกำหนดระยะเวลาการชำระเบี้ยประกัน เช่น กำหนดให้ผู้เอาประกัน ชำระเบี้ยประกันจนถึงอายุ 50, 55, 60 หรือ 65 ปี เป็นต้น

2.3 การประกันชีวิตแบบตลอดชีพที่ชำระเบี้ยประกันตลอดชีพ กรมธรรม์แบบนี้ผู้เอาประกันจะจ่ายเบี้ยประกันเป็นจำนวนเงินที่เท่ากันทุกปีจนกว่ากรมธรรม์จะสิ้นสุดบังคับ

ประโยชน์ของการประกันแบบตลอดชีพ

1. เป็นการประกันระยะยาว มีกำหนดระยะเวลาการจ่ายคืนที่แน่นอนเอาไว้ ทำให้เบี้ยประกันถูก ผู้ที่มีรายได้น้อยก็สามารถที่จะทำประกันแบบนี้ได้
2. ถ้าเปรียบเทียบทุนประกันกับเบี้ยประกันแล้ว จะเห็นว่าการประกันแบบนี้ให้ความคุ้มครองสูง
3. ให้ผลประโยชน์ในการลงทุนอยู่ด้วย เพราะถ้าซื้อแบบตลอดชีพมีเงินปันผล ก็จะช่วยให้ได้รับเงินที่มากกว่าที่ส่งไป เนื่องจากบริษัทได้มีการนำเงินไปลงทุนให้

ข้อจำกัดของการประกันชีวิตแบบตลอดชีพ

1. ถ้าผู้เอาประกันขอเลิกสัญญาก่อนกรมธรรม์ครบกำหนดอายุ เงินคืนที่ได้รับจากบริษัทอาจจะน้อยกว่ากรมธรรม์ในแบบสะสมทรัพย์
2. ผู้เอาประกันต้องชำระเบี้ยประกันเป็นระยะยาว ถึงแม้ว่า ในระยะเวลาที่รายได้ลดลงหรือสิ้นสุดไปแล้ว ก็ยังต้องชำระเบี้ยประกันต่อไปอีก

4.3.3.3 การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ (Endowment Insurance)

การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ คือ การประกันชีวิตที่ให้ความคุ้มครองการเสียชีวิตของผู้เอาประกันภัยและจ่ายเงินผลประโยชน์ตามการทรงชีพให้กับผู้เอาประกันภัยถ้าผู้เอาประกันภัยยังคงมีชีวิตอยู่ในวันครบกำหนดของสัญญา ระยะเวลาของสัญญามักมีการระบุเป็นจำนวนปีที่แน่นอน เช่น 10 ปี 15 ปี และ 20 ปี เป็นต้น หรืออาจจะระบุระยะเวลาของสัญญาเป็นอายุของผู้เอาประกันภัย ณ วันครบรอบปีกรมธรรม์ เช่น ระบุระยะเวลาของสัญญาเป็นวันที่ผู้เอาประกันภัยมีอายุ 60 ปี ณ วันครบรอบปีกรมธรรม์ เป็นต้น ถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตภายในกำหนดเวลาแห่งสัญญาประกันภัย บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายเงินผลประโยชน์เป็นจำนวนเงินเท่ากับจำนวนเงินเอาประกันภัยให้แก่ผู้รับประโยชน์ แต่ถ้าผู้เอาประกันภัยยังคงมีชีวิตอยู่ในวันครบกำหนดแห่งสัญญาประกันภัย บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายเงินผลประโยชน์ให้กับผู้เอาประกันภัย และถือว่าสัญญาสิ้นสุดความคุ้มครอง

การประกันแบบสะสมทรัพย์นั้น ถ้าจะให้พิจารณากันอย่างละเอียดแล้วจะพบว่ามีการนำการประกันชีวิตอย่างน้อย 2 แบบมาผสมกัน คือ

1. การประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา (Term Insurance) คือรูปแบบการประกันชีวิตที่ผู้รับประกันจะจ่ายเงินเอาประกันให้ ถ้าผู้เอาประกันถึงแก่กรรมในระหว่างที่สัญญาามีผลบังคับ

2. การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์แท้จริง (Pure Endowment) คือรูปแบบการประกันชีวิตที่ผู้รับประกันจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันให้ ถ้าผู้เอาประกันมีชีวิตอยู่จนครบกำหนดสัญญากรมธรรม์ และบริษัทจะต้องรับผิดชอบในกรณี que ผู้เอาประกันเสียชีวิตในระหว่างสัญญา

จึงอาจจะกล่าวได้ว่าการประกันแบบสะสมทรัพย์นั้น เป็นการวิวัฒนาการของแบบประกันพื้นฐานข้างต้น ซึ่งในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าคนสนใจทำประกันแบบสะสมทรัพย์มากเป็นอันดับหนึ่ง เพราะผู้เอาประกันทราบดีว่า ถึงอย่างไรก็แล้วแต่ผู้เอาประกันก็จะได้รับเงินคืนเมื่อมีชีวิตอยู่จนครบกำหนดสัญญาหรือผู้รับประกันก็จะได้รับเงินทุนประกันชีวิตในกรณีที่ผู้เอาประกันเสียชีวิตภายในระยะเวลาที่สัญญาามีผลบังคับ

ลักษณะสำคัญของการประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์

1. มีการกำหนดระยะเวลาของสัญญาที่แน่นอน
2. จะได้รับเงินเอาประกันภัยเมื่อมีชีวิตอยู่จนครบกำหนดสัญญา หรือผู้รับประกันจะได้รับจำนวนเงินเอาประกันภัยเมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตระหว่างสัญญา
3. เน้นการออมทรัพย์มากกว่าความคุ้มครอง
4. อัตราเบี้ยประกันค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับแบบประกันแบบอื่นๆ

การประกันแบบสะสมทรัพย์สามารถแบ่งตามลักษณะการชำระเบี้ย และการครบกำหนดได้ดังนี้

1. ตามการครบกำหนด หรือสิ้นสุดสัญญา เมื่อผู้เอาประกันมีชีวิตอยู่จนครบสัญญา เช่น 50,55 หรือ 60 ปี เป็นต้น
2. ตามการครบกำหนดสัญญาและจำนวนระยะเวลาการชำระเบี้ย เช่น คุ้มครอง 10 ปี ชำระเบี้ย 10 ปี คุ้มครอง 20 ปี ชำระเบี้ย 20 ปี เป็นต้น
3. ตามระยะเวลาการคุ้มครอง และระยะเวลาการชำระเบี้ยที่แตกต่างกัน คือ ระยะเวลาชำระเบี้ยประกันจะน้อยกว่าระยะเวลาการคุ้มครอง เช่น การประกันชีวิตที่ให้ความคุ้มครอง 20 ปี ชำระเบี้ย 15 ปี เป็นต้น
4. การประกันชีวิตสะสมทรัพย์ แบบชำระเบี้ยครั้งเดียว แบบประกันประเภทนี้มักจะมีผู้เอาประกันในเรื่องผลตอบแทนที่เกิดขึ้น เปรียบเสมือนหนึ่งนำเงินไปลงทุนระยะยาวนั่นเอง เช่น ระยะเวลาคุ้มครอง 10 ปี ชำระเบี้ยเพียง 1 หรือ 2 ครั้ง เป็นต้น

ประโยชน์ของแบบประกันแบบสะสมทรัพย์

1. การประกันแบบนี้มีลักษณะความคุ้มครอง และการออมทรัพย์อยู่ในตัวของมันเอง
2. เป็นการสะสมเงินในรูปแบบหนึ่ง ซึ่งส่วนใหญ่แล้วมักจะมีผลตอบแทนให้ดีกว่ากรมธรรม์ประเภทอื่นๆ
3. กรมธรรม์แบบนี้ โดยปกติมักจะมีมูลค่าเงินสดเกิดขึ้นตั้งแต่ปีที่ 2 เป็นต้นไป จึงทำให้ผู้เอาประกันได้รับสิทธิต่างๆ ในกรมธรรม์ เช่น สิทธิในการกู้กรมธรรม์

4.3.3.4 การประกันชีวิตแบบเงินได้ประจำ (Annuities)

การประกันชีวิตแบบเงินได้ประจำหรือแบบบำนาญ คือ การประกันชีวิตที่มีการจ่ายเงินผลประโยชน์ตามการทรงชีพแต่เพียงอย่างเดียว กล่าวคือ ถ้าผู้เอาประกันภัยมีชีวิตอยู่ ณ อายุตามที่ระบุในสัญญา บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายเงินผลประโยชน์ตามที่ระบุไว้ในสัญญาให้กับผู้เอาประกันภัยเป็นรายปีหรือรายเดือน ไปจนกว่าผู้เอาประกันภัยจะเสียชีวิต เช่น สัญญาอาจมีการระบุจะจ่ายเงินผลประโยชน์จำนวน 10% ของจำนวนเงินเอาประกันภัยให้แก่ผู้เอาประกันภัยเมื่อผู้เอาประกันภัยมีอายุครบ 60 ปี และจะจ่ายเงินจำนวนนี้ต่อไปทุกปีเสมือนเป็นเงินบำนาญไปจนกว่าผู้เอาประกันภัยจะเสียชีวิต

การประกันแบบบำนาญนี้มีลักษณะที่สำคัญคือ การออมทรัพย์ (Saving) เช่นเดียวกับการประกันชีวิต และการที่เราได้จ่ายเงินปัจจุบันเพื่อจะเอาไว้อ้างอิงเป็นบำนาญแก่ตัวเราในอนาคตนั้น เท่ากับเราออมทรัพย์ไว้ และถ้าผู้เอาประกันมีความประสงค์ที่ต้องการเงินก้อนเมื่อไร ก็จะสามารถเวนคืนกรมธรรม์นั้นในลักษณะมูลค่าเงินสด (Cash Value) ได้ด้วย

การชำระเบี้ยประกันภัยแบบเงินได้ประจำหรือแบบบำนาญนั้นมักชำระเป็นรายปีนับตั้งแต่เริ่มทำประกันชีวิต และจะไปหยุดการชำระเบี้ยประกันภัยก่อนการรับเงินผลประโยชน์ เช่น จ่ายเบี้ยประกันภัยตั้งแต่อายุ 25 ปีจนถึงอายุ 60 ปี จากนั้นเริ่มต้นการรับเงินผลประโยชน์ตามการทรงชีพไปจนกว่าผู้เอาประกันภัยจะเสียชีวิต

การประกันชีวิตแบบเงินได้ประจำหรือเงินบำนาญ สามารถจำแนกได้เป็น 4 ชนิด

1. เงินได้ประจำหรือเงินบำนาญตามการทรงชีพชนิดไม่มีการคืนเงิน (Life Annuity, No Refund)

การประกันชีวิตแบบเงินได้ประจำหรือเงินบำนาญตามการทรงชีพคือการประกันชีวิตที่กำหนดให้มีการจ่ายเงินได้ประจำหรือเงินบำนาญเป็นจำนวนเท่ากับร้อยละของจำนวนเงินเอาประกันภัยทุกปีตามการทรงชีพ ถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตเมื่อใด บริษัทก็จะจ่ายเงินได้ประจำหรือเงินบำนาญทันที และบริษัทจะไม่จ่ายเงินเบี้ยประกันภัยที่บริษัทรับมาจากผู้เอาประกันภัยส่วนที่มากกว่าผลประโยชน์ที่บริษัทจ่ายออกไปคืนให้กับผู้รับประโยชน์แต่อย่างใด

ตัวอย่าง เงินได้ประจำหรือเงินบำนาญตามการทรงชีพ ไม่มีการคืนเงิน

บริษัทอาจมีการรับประกันการจ่ายเงินได้ประจำตามการทรงชีพ ไม่มีการคืนเงิน โดยตกลงจะจ่ายเงินผลประโยชน์จำนวน 10% ของจำนวนเงินเอาประกันภัยทุกสิ้นปีตามการทรงชีพไปตลอดชีพ

- ถ้าผู้เอาประกันภัยได้รับเงินได้ประจำไปเพียง 2 งวดแล้วเสียชีวิต บริษัทจะหยุดจ่ายเงินได้ประจำทันที และไม่มีการคืนเงินใดๆ

2. เงินได้ประจำหรือเงินบำนาญตามการทรงชีพ ชนิดรับประกันการจ่ายเงินได้ประจำหรือเงินบำนาญเป็นจำนวนงวดขั้นต่ำ (Guaranteed Minimum Life Annuity)

การประกันชีวิตแบบเงินได้ประจำหรือเงินบำนาญตามการทรงชีพ ชนิดรับประกันการจ่ายเงินได้ประจำหรือเงินบำนาญเป็นจำนวนงวดขั้นต่ำ คือ การประกันชีวิตที่กำหนดให้มีการจ่ายเงินตามการทรงชีพไปตลอดชีพ และมีเงื่อนไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการรับประกันการจ่ายเงินได้ประจำขั้นต่ำตามจำนวนงวดที่ระบุ ถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตก่อนการรับเงินได้ประจำครบตามจำนวนงวดที่บริษัทรับประกันไว้ บริษัทก็จะจ่ายเงินได้ประจำหรือเงินบำนาญให้แก่ผู้รับประโยชน์ต่อไปจนครบจำนวนงวดที่บริษัทรับประกันการจ่ายเงินเป็นจำนวนงวดขั้นต่ำไว้ แต่ถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตหลังจากที่ได้รับเงินได้ประจำหรือเงินบำนาญขั้นต่ำครบแล้ว บริษัทก็จะหยุดการจ่ายเงินทันที

ตัวอย่าง เงินได้ประจำหรือเงินบำนาญตามการทรงชีพ ชนิดรับประกันการจ่ายเงินได้ประจำหรือเงินบำนาญเป็นจำนวนงวดขั้นต่ำ

บริษัทอาจมีการรับประกันการจ่ายเงินได้ประจำหรือเงินบำนาญขั้นต่ำ โดยตกลงจะจ่ายเงินผลประโยชน์จำนวน 10% ของจำนวนเงินเอาประกันภัยทุกสิ้นปีตามการทรงชีพไปตลอดชีพ รับประกันจำนวนงวดขั้นต่ำ 10 งวด

- ถ้าผู้เอาประกันภัยได้รับเงินได้ประจำไปเพียง 2 งวดแล้วเสียชีวิต บริษัทจะยังคงจ่ายเงินได้ประจำให้กับผู้รับประโยชน์ต่อไปจนครบจำนวนงวดขั้นต่ำที่รับประกันไว้ คือจ่ายต่ออีก 8 งวดแล้วจึงหยุดการจ่าย
- ถ้าผู้เอาประกันภัยได้รับเงินได้ประจำไปครบ 10 งวดแล้วยังไม่เสียชีวิต บริษัทจะยังคงจ่ายเงินได้ประจำให้กับผู้เอาประกันภัยต่อไปเรื่อย ๆ จนกว่าผู้เอาประกันภัยจะเสียชีวิต

กรณีนี้ บริษัทจะจ่ายเงินได้ประจำหรือเงินบำนาญเท่ากับหรือมากกว่า 10 งวดขึ้นอยู่กับการทรงชีพของผู้เอาประกันภัย นั่นคือบริษัทจะจ่ายอย่างน้อย 10 งวด

3. เงินได้ประจำหรือเงินบำนาญชนิดจำนวนงวดคงที่ (Certain Annuity)

เงินได้ประจำหรือเงินบำนาญชนิดจำนวนงวดคงที่ คือบริษัทมีข้อตกลงที่กำหนดให้มีการจ่ายเงินได้ประจำหรือเงินบำนาญเป็นจำนวนงวดที่แน่นอน โดยไม่คำนึงถึงการทรงชีพของผู้เอาประกันภัย ถ้าผู้เอาประกันภัยมีชีวิตอยู่ในช่วงของการจ่ายเงินได้ประจำหรือเงินบำนาญ บริษัทก็จะจ่ายเงินได้ประจำหรือเงินบำนาญให้แก่ผู้เอาประกันภัย แต่ถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตก่อนที่จะรับเงินได้ประจำหรือเงินบำนาญครบตามจำนวนงวดที่ระบุ บริษัทจะทำการจ่ายเงินได้ประจำหรือเงินบำนาญให้แก่ผู้รับประโยชน์ต่อไปจนครบตามจำนวนงวดที่ระบุไว้

ตัวอย่าง เงินได้ประจำหรือเงินบำนาญตามการทรงชีพชนิดจำนวนงวดคงที่

บริษัทรับประกันการจ่ายเงินได้ประจำหรือเงินบำนาญตามการทรงชีพชนิดจำนวนงวดคงที่ โดยตกลงจะจ่ายเงินผลประโยชน์จำนวน 10% ของจำนวนเงินเอาประกันภัยทุกสิ้นปีเป็นเวลา 10 ปี

- ถ้าผู้เอาประกันภัยได้รับเงินได้ประจำไปเพียง 2 งวดแล้วเสียชีวิต บริษัทจะยังคงจ่ายเงินได้ประจำให้กับผู้รับประโยชน์ต่อไปจนครบจำนวนงวดขั้นต่ำที่รับประกันไว้ คือจ่ายต่ออีก 8 งวดแล้วจึงหยุดการจ่าย
- ถ้าผู้เอาประกันภัยได้รับเงินได้ประจำไปครบ 10 งวดแล้วยังไม่เสียชีวิต บริษัทจะยุติการจ่ายเงินได้ประจำให้กับผู้เอาประกันภัย

กรณีนี้ บริษัทจะจ่ายเงินได้ประจำหรือเงินบำนาญเท่ากับ 10 งวดเสมอไม่ว่าผู้เอาประกันภัยจะมีชีวิตอยู่หรือเสียชีวิตก่อน 10 งวด

4. เงินได้ประจำหรือเงินบำนาญชนิดตามการทรงชีพชั่วคราวระยะเวลา (Temporary Life Annuity)

เงินได้ประจำหรือเงินบำนาญชนิดตามการทรงชีพชั่วคราวระยะเวลา คือ บริษัทมีข้อตกลงที่กำหนดให้มีการจ่ายเงินได้ประจำหรือเงินบำนาญตามการทรงชีพของผู้เอาประกันภัยภายในระยะเวลาที่กำหนด การประกันชีวิตเงินได้ประจำหรือเงินบำนาญตามการทรงชีพชั่วคราวเวลานี้คล้ายกับการประกันชีวิตเงินได้ประจำตามการทรงชีพ ไม่มีการคืนเงินแต่ต่างกันตรงที่มีการกำหนดระยะเวลาของการจ่ายเงินได้ประจำหรือเงินบำนาญตามระยะเวลาของสัญญา นั่นคือ บริษัทก็จะจ่ายเงินได้ประจำหรือเงินบำนาญให้แก่ผู้เอาประกันภัยไปเรื่อยๆ จนกว่าผู้เอาประกันภัยจะเสียชีวิตหรือครบระยะเวลาของสัญญาประกันภัย แล้วแต่ว่าเหตุการณ์ใดจะถึงก่อน

ตัวอย่าง เงินได้ประจำหรือเงินบำนาญชนิดตามการทรงชีพชั่วคราวระยะเวลา

บริษัทรับประกันการจ่ายเงินได้ประจำหรือเงินบำนาญชนิดตามการทรงชีพชั่วคราวระยะเวลา 10 ปี โดยตกลงจะจ่ายเงินผลประโยชน์จำนวน 10% ของจำนวนเงินเอาประกันภัยทุกสิ้นปีตามการทรงชีพเป็นเวลา 10 ปี

- ถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตก่อนครบ 10 ปี บริษัทจะหยุดจ่ายเงินได้ประจำหรือเงินบำนาญทันทีเนื่องจากผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตก่อนครบระยะเวลาของสัญญา
- ถ้าผู้เอาประกันภัยมีชีวิตอยู่รับเงินได้ประจำหรือเงินบำนาญครบ 10 ปี แล้ว สัญญาเป็นอันสิ้นสุด บริษัทก็จะหยุดจ่ายเงินได้ประจำหรือเงินบำนาญเช่นกัน เนื่องจากครบระยะเวลา 10 ปีของสัญญาแล้ว

กรณีนี้ บริษัทจะจ่ายเงินได้ประจำหรือเงินบำนาญน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 งวดขึ้นอยู่กับว่าการทรงชีพของผู้เอาประกันภัยและระยะเวลาของสัญญา นั่นคือบริษัทจะจ่ายเงินได้ประจำอย่างมากที่สุด 10 งวด

ส่วนใหญ่แล้วผู้ที่ทำประกันในแบบบำนาญนั้นมักที่จะเป็นผู้ที่มีสุขภาพดี และคาดว่าจะมีอายุที่ยืนยาวหลังเกษียณ การที่จะถามว่าเรามีความจำเป็นที่จะต้องทำประกันชีวิตในแบบบำนาญหรือไม่ ขึ้นอยู่กับว่าเราต้องการที่จะมีรายได้ที่มากขึ้นกว่าเดิมเพื่อเลี้ยงชีพยามเกษียณหรือไม่ หรือเราได้มีการวางแผนการใช้จ่ายในช่วงหลังเกษียณอย่างไรบ้าง

4.3.3.5 การประกันชีวิตควบการลงทุน (Unit Linked)

การประกันชีวิตควบการลงทุน (Unit Link) คือ การประกันชีวิตที่บริษัทประกันชีวิตขายควบกับกองทุนรวม ซึ่งทำให้ผู้ซื้อได้รับทั้งความคุ้มครองตามกรมธรรม์ประกันชีวิต และได้ลงทุนในกองทุนรวม โดยมีการตกลงว่า ผู้เอาประกันจะชำระเบี้ยประกันชีวิตให้แก่บริษัทประกันชีวิตสำหรับการให้ความคุ้มครองต่อการตาย ทุพพลภาพ หรือไม่ตายเมื่อครบอายุสัญญา และผู้เอาประกันจะชำระค่าซื้อหน่วยลงทุนเพื่อการลงทุนในกองทุนรวม โดยผ่านบริษัทประกันชีวิต บริษัทประกันชีวิตและบริษัทจัดการหน่วยลงทุนจะได้รับประกันผลตอบแทนของเงินลงทุนในส่วนนี้ กล่าวคือ ผู้เอาประกันภัยเป็นผู้ตัดสินใจเลือกกองทุนรวมที่จะลงทุน มูลค่าที่จะลงทุน และเป็นผู้รับความเสี่ยงจากการลงทุนด้วยตนเอง (นั่นคือ ลูกค้าน่าจะได้รับเงินลงทุนคืนมากกว่า หรือน้อยกว่า หรือเท่ากับเงินที่นำไปลงทุนได้)

ดังนั้นการประกันชีวิตควบการลงทุน (Unit Linked) เป็นการประกันชีวิตที่มูลค่าของกรมธรรม์ประกันภัยจะขึ้นกับผลตอบแทนของกองทุน โดยบริษัทประกันชีวิตจะนำเบี้ยประกันภัยทั้งหมดหรือบางส่วนไปซื้อหน่วยลงทุน (Unit) ในกองทุนต่างๆ ที่จัดตั้งขึ้นโดยบริษัทประกันชีวิต หรือไปซื้อหน่วยลงทุนของกองทุนรวม (Unit Trust) ที่จัดตั้งขึ้นโดยบริษัทประกันชีวิตหรือสถาบันการเงินซึ่งราคาของหน่วยลงทุน (Unit Price) จะมี 2 ราคา คือ offer price ซึ่งจะเป็นราคาที่บริษัทประกันชีวิตจะขายหน่วยลงทุนให้กับผู้เอาประกันภัย และ bid price ซึ่งเป็นราคาที่บริษัทประกันชีวิตจะรับซื้อหน่วยลงทุนจากผู้เอาประกันภัย ในแต่ละกรมธรรม์ประกันภัยนอกจากจะมีการระบุการจ่ายเงินผลประโยชน์ในกรณีใดบ้างแล้ว ยังจะมีบัญชี (Unit Account) แสดงจำนวนหน่วยลงทุนที่มีอยู่ ซึ่งมูลค่าของหน่วยลงทุนดังกล่าวจะเท่ากับจำนวนหน่วยคูณกับราคาต่อหน่วย

วิวัฒนาการของการประกันภัย Unit Linked ในประเทศอังกฤษ

ในกลางศตวรรษที่ 20 แบบการประกันชีวิตที่เน้นการให้ความคุ้มครองเป็นหลักได้เริ่มต้นปรับเปลี่ยนโฉมเป็นแบบการประกันชีวิตที่เน้นเรื่องการออมมากขึ้น ซึ่งมีสาเหตุมาจากการที่รัฐยอมให้นำเบี้ยประกันภัยไปหักลดหย่อนภาษี และความต้องการทำประกันภัยแบบบำนาญ (pension) มีจำนวนมากขึ้น ประกอบกับการลงทุนของบริษัทประกันชีวิตได้เปลี่ยนช่องทางการลงทุนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีการจ่ายอัตรากำไรที่แน่นอนเป็นการลงทุนในหุ้นแทน เป็นผลให้เกิดปัญหาการจ่ายผลกำไร (distribute the surplus) ซึ่งเกิดจากมูลค่าของทรัพย์สินและผลตอบแทนจากการลงทุนที่เพิ่มขึ้น แม้ว่าการประกันภัยแบบมีส่วนร่วมในผลกำไร (with profits contracts) จะสามารถแก้ปัญหาดังกล่าวโดยนำ Terminal bonus มาเป็นองค์ประกอบในระบบ reversionary bonus แล้วก็ตาม (Terminal bonus เป็นโบนัสที่สะท้อนถึงการเคลื่อนไหวของมูลค่าทรัพย์สินซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่า reversionary bonus และโบนัสนี้จะจ่ายให้เมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตหรือเมื่อครบกำหนดสัญญา) แต่เนื่องจากวิธีการในการคำนวณ reversionary และ terminal bonus นั้นซับซ้อนเกินกว่าที่ผู้เอาประกันภัยจะเข้าใจ ประกอบกับผลการคำนวณ Asset shares กับผลที่เกิดขึ้นจริงไม่ตรงกัน รวมทั้งวิธีการกระจายโบนัสที่ยุ่งเหยิงและยืดปรัชญาการจ่ายโบนัสที่คงเส้นคงวาไม่สูงและต่ำเกินไป เป็นผลให้กรมธรรม์แบบ Unit Linked ฉบับแรกถือกำเนิดขึ้นมาในปี 1957 ภายใต้กรมธรรม์ประกันภัยฉบับนี้ จะมีการกำหนดสัดส่วนที่แน่นอนของเบี้ยประกันภัยเพื่อนำไปซื้อหน่วยลงทุนของกองทุน ซึ่งราคาของหน่วยลงทุนดังกล่าวจะขึ้นกับมูลค่าทรัพย์สินของกองทุนนั้น

แม้ว่าการเจริญเติบโตของการประกันชีวิตแบบ Unit Linked จะเป็นผลมาจากการเจริญเติบโตของธุรกิจกองทุนรวม (Unit Trust business) ก็ตาม แต่การประกันชีวิตแบบ Unit Linked ก็มีข้อได้เปรียบกว่า Unit Trust 2 ประการคือ

1. ตามข้อบังคับของกฎหมายที่มีอยู่ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ไม่สามารถจะขายการประกันชีวิตแบบ Unit Linked ได้ แต่บริษัทประกันชีวิตสามารถกระทำได้
2. บริษัทได้ประโยชน์จากข้อกำหนดของภาษีจากการที่ผู้เอาประกันภัยสามารถนำเบี้ยประกันภัยไปหักลดหย่อนภาษีได้

เนื่องจากการประกันชีวิตแบบ Unit Linked มีลักษณะคล้ายกับ Unit Trust ดังนั้น การประกันชีวิตแบบ Unit Linked ในระยะเริ่มต้นจึงเป็นแบบออมทรัพย์เป็นสำคัญ โดยจะมีจำนวนเงินเอาประกันชีวิตเท่ากับจำนวนเบี้ยประกันภัยที่สามารถจะนำไปหักลดหย่อนภาษีได้เท่านั้น

การประกันชีวิตแบบ Unit Linked นอกจากจะแข่งขันกับ Unit Trust แล้ว ยังต้องแข่งขันกับการประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์แบบมีส่วนร่วมในผลกำไร (with profits endowment policies) ด้วย เนื่องจากในปี 1960 ตลาดหุ้นในอังกฤษได้เจริญเติบโตมาก ทำให้ผลตอบแทนของการลงทุนโดยเฉลี่ยสูงขึ้นด้วย แต่แทนที่บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายผลกำไรจากการลงทุนทั้งหมดไปเป็นโบนัสให้แก่แบบประกันชีวิตแบบมีส่วนร่วมในผลกำไร บริษัทกลับกันผลกำไรส่วนหนึ่งเพื่อเก็บสำรองไว้สำหรับชดเชยผลกำไรที่อาจจะต่ำลงในปีต่อไป เป็นผลให้การประกันชีวิตแบบ Unit Linked ได้เปรียบกว่าการประกันชีวิตแบบมีส่วนร่วมในผลกำไร

ในปี 1977 บริษัทประกันชีวิตใหญ่บริษัทหนึ่ง ได้เสนอการประกันชีวิตแบบ Unit Linked ที่ให้จำนวนความคุ้มครองการเสียชีวิตสูงขึ้น ซึ่งแบบดังกล่าวมีลักษณะที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. ต้นทุนของความคุ้มครองการเสียชีวิตหรือเบี้ยคุ้มครองการเสียชีวิตจะถูกกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่าย (loading) ในเบี้ยประกันภัย ซึ่งอัตราเบี้ยคุ้มครองการเสียชีวิตนี้จะคำนวณโดยใช้อัตราดอกเบี้ยและอัตราภาระที่ประมาณการไว้ สำหรับจำนวนความเสี่ยงที่แท้จริง (pure sum at risk) หรือจำนวนเงินคุ้มครองการเสียชีวิตซึ่งจะเท่ากับผลต่างของจำนวนเงินเอาประกันภัยกับมูลค่าของหน่วยลงทุนของผู้เอาประกันภัยที่มีอยู่ (Unit Account) จะมีการคำนวณทุกเดือนและจะหักค่าคุ้มครองหรือเบี้ยคุ้มครองการเสียชีวิตของ sum at risk นั้นจากหน่วยลงทุนของผู้เอาประกันภัย
2. มีการกำหนดจำนวนเงินเอาประกันภัยและเบี้ยประกันภัยตามข้อสมมติฐานที่ว่าอัตราการเจริญเติบโตของกองทุนจะเท่ากับ 7.5% ต่อปี และจะใช้ตารางภาระในขณะนั้นไปตลอดอายุของกรมธรรม์ประกันภัย แต่เนื่องจากไม่สามารถจะรับรองได้ว่าอัตราการเจริญเติบโตของกองทุนจะเท่ากับที่ตั้งเอาไว้ บริษัทประกันชีวิตจึงต้องมีการทบทวนกรมธรรม์ประกันภัย (policy review) เพื่อวิเคราะห์ดูอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของกองทุนเปรียบเทียบกับอัตราการเจริญเติบโตที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้เมื่อกรมธรรม์ประกันภัยมีอายุครบ 10 ปี และหลังจากนั้นทุกๆ 5 ปี จนกระทั่งผู้เอาประกันภัยอายุ 70 ปี หลังจากอายุ 70 ปี จะมีการทบทวนกรมธรรม์ประกันภัยทุกปี แต่ละครั้งที่มีการทบทวนกรมธรรม์ประกันภัย จะมีการกำหนดจำนวนเงินเอาประกันภัยกับเบี้ยประกันภัยใหม่ทุกครั้ง โดยจำนวนเงินเอาประกันภัยจะสูงขึ้น ถ้าอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของกองทุนสูงกว่าอัตราการเจริญเติบโตที่ตั้งสมมติฐานไว้ แต่ถ้าอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของกองทุนต่ำกว่าอัตราการเจริญเติบโตที่ตั้งสมมติฐานไว้ อาจจะปรับจำนวนเงินเอาประกันภัยลดลงหรือไม่ก็เพิ่มเบี้ยประกันภัยให้สูงขึ้น

การที่บริษัทมีการทบทวนกรมธรรม์ประกันภัยดังกล่าว นอกจากจะทำให้บริษัทสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย อัตราภณณะ หรือค่าใช้จ่ายในกรมธรรม์(plan fee) ให้ตรงตามสภาวะเศรษฐกิจได้มากขึ้นแล้ว ยังส่งผลให้ในระดับเบี้ยประกันภัยที่เท่ากัน บริษัทสามารถจะให้จำนวนเงินเอาประกันภัยที่สูงกว่าการประกันภัยแบบมีส่วนร่วมในผลกำไรได้

แม้ว่าการประสบความสำเร็จของการประกันชีวิตแบบ Unit Linked ข้างต้นจะก่อให้เกิดการประกันชีวิตแบบ Unit Linked ที่มีผลประโยชน์คล้ายๆกันออกมาสู่ตลาดมากขึ้น แต่ก็มีบริษัทประกันชีวิตอีกแห่งหนึ่งได้พัฒนาการประกันชีวิตแบบ Unit Linked ขึ้นมาใหม่ คือแบบ Flexible Whole Life Policy การประกันภัยแบบนี้จะไม่ใช้การกำหนดจำนวนเงินเอาประกันภัยและเบี้ยประกันภัยตามอัตราดอกเบี้ยของกองทุนในอัตรา 7.5 % ต่อปี แต่ให้สิทธิผู้เอาประกันภัยเลือกจำนวนความคุ้มครองการเสียชีวิตในช่วงระหว่างขั้นต่ำ ซึ่งจะเท่ากับจำนวนเบี้ยประกันภัยที่สามารถนำไปหักลดหย่อนภาษีได้ กับขั้นสูงซึ่งขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของแต่ละบริษัท การที่ผู้เอาประกันภัยสามารถจะเลือกจำนวนความคุ้มครองการเสียชีวิตได้ ทำให้การประกันภัยแบบนี้เป็นแบบการประกันชีวิตชนิดเดียวที่สามารถจะแข่งขันทั้งกับการประกันแบบสะสมทรัพย์และการประกันแบบชั่วระยะเวลา

กรมธรรม์ประกันภัยที่ออกในระยะหลังนี้มีแนวโน้มที่จะมีลักษณะดังกล่าว แต่อาจจะแตกต่างกันในการกำหนดจำนวนเงินคุ้มครองการเสียชีวิตขั้นสูง กรมธรรม์บางแบบอาจจะกำหนดจำนวนเงินคุ้มครองการเสียชีวิตขั้นสูงไม่ให้เกินกว่าอัตราดอกเบี้ยของกองทุนในอัตรา 7.5% ต่อปี ในขณะที่บางแบบเป็นแบบชั่วระยะเวลาที่สามารถจะต่ออายุได้

รูปแบบของการประกันชีวิตแบบ Unit Linked ในประเทศอังกฤษ

อาจจะแบ่งตามลักษณะดังต่อไปนี้

1. จำนวนเงินคุ้มครองการเสียชีวิต

1.1 กำหนดตายตัว เช่น จ่าย 10,000 ปอนด์หรือมูลค่าของหน่วยลงทุนแล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่า

1.2 ไม่ได้กำหนดตายตัว ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้เอาประกันภัย แต่ต้องอยู่ในช่วงระหว่างขั้นสูงและขั้นต่ำที่บริษัทกำหนดไว้ โดยส่วนใหญ่แล้วมักจะกำหนดขั้นต่ำให้เท่ากับจำนวนเบี้ยประกันภัยที่สามารถนำไปหักลดหย่อนภาษีได้ ส่วนขั้นสูงจะขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของแต่ละบริษัท

2. ความคุ้มครอง

2.1 การเสียชีวิตจากเหตุธรรมชาติ

2.2 การเสียชีวิตบวกความคุ้มครองเพิ่มเติมอื่นๆ เช่น waiver of premium การประกันอุบัติเหตุ การประกันโรคร้ายแรง การประกันสุขภาพ

3. บุคคลที่ให้ความคุ้มครอง

3.1 บุคคลเดียว (Single life)

3.2 คู่ (Joint life)

4. ระยะเวลาความคุ้มครอง

4.1 แบบตลอดชีพ

4.2 แบบกำหนดระยะเวลา

5. รูปแบบการชำระเบี้ยประกันภัย

- 5.1 ชำระเบี้ยประกันภัยครั้งเดียว
- 5.2 ชำระเบี้ยประกันภัยเป็นรายงวด
- 5.3 ผสมกันทั้งข้อ 5.1 และข้อ 5.2

6. กองทุน (Funds)

บริษัทประกันชีวิตส่วนใหญ่จะมีกองทุนหลากหลายเพื่อให้ผู้เอาประกันภัยเลือก ซึ่งได้แก่

- UK Equity
- European Equity
- American Equity
- Far East Equity (Japan, Hong Kong, etc.)
- International Equity (i.e. worldwide)
- Commercial Property
- Fixed interest
- With Profit

7. ค่าใช้จ่าย (Typical Charges) จะประกอบด้วย

7.1 Initial Charges สำหรับเบี้ยประกันภัยเป็นรายงวด

เนื่องจากค่าบำเหน็จ (Commission) ในปีแรกจะสูงซึ่งส่วนใหญ่จะประมาณ 100% ของเบี้ยประกันภัยปีแรก แต่ค่าบำเหน็จในปีต่อไปจะลดลงเหลือประมาณ 2.5% ของเบี้ยประกันภัยในแต่ละปี ดังนั้นเพื่อลดข้อจำกัดของเงินทุน (Capital strain) ที่เกิดจากการขายกรมธรรม์ประกันภัย จึงได้มีการกำหนด Initial Charge ขึ้น ซึ่งแต่ละบริษัทจะใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่ง ดังต่อไปนี้

7.1.1 Reduced Allocation (การลดสัดส่วนของเบี้ยประกันภัยที่จะจัดสรรไปเป็นหน่วยลงทุน) วิธีการนี้จะคิด Initial Charges โดยการกำหนดสัดส่วนของเบี้ยประกันภัยที่จะนำไปเป็นหน่วยลงทุน (Unit account) โดยในปีแรกจะมีสัดส่วนที่ต่ำและจะสูงขึ้นในปีต่อไป

ตัวอย่าง

	บริษัท A	บริษัท B	บริษัท C
ปีแรก	-	20%	50%
ปีที่ 2	100%	100%	95%
ปีที่ 3 และสูงกว่า	100%	100%	95%

7.1.2 Capital หรือ Initial Unit วิธีการนี้จะแบ่ง Unit ของแต่ละกรรมธรรม์ออกเป็น 2 แบบ คือ Normal Unit กับ Capital Unit หรือ Initial Unit ซึ่งใน Capital Unit จะมีอัตราค่าบริหารกองทุน (Management fee) ที่สูงรวมอยู่ด้วย บริษัทจะนำเบี้ยประกันภัยปีแรกไปลงทุนใน Capital Unit ส่วนเบี้ยประกันภัยในปีถัดไป จะไปลงทุนใน Normal Unit ประโยชน์ของวิธีการนี้คือ สัดส่วนของเบี้ยประกันภัยทั้งหมดหรือ 100% ของเบี้ยประกันภัยจะนำไปจัดสรรเป็น Unit account ของผู้เอาประกันภัย แต่การใช้วิธีการดังกล่าว บริษัทจำเป็นต้องเสริมวิธีการที่เรียกว่า Actuarial Funding เพื่อลดข้อจำกัดของเงินทุน (Capital Strain) ซึ่งวิธีการ Actuarial Funding คือ วิธีการที่บริษัทจะถือ Unit น้อยกว่า Unit ที่ผู้เอาประกันภัยมีอยู่ และนำค่าบริหารกองทุน (Management charge) ที่สูงในปีหลังๆ ไปสร้าง Unit เพิ่มขึ้นใน reserve จนกระทั่งจำนวน Unit ที่บริษัทถืออยู่ ตอนครบกำหนดเท่ากับจำนวน Unit ที่ผู้เอาประกันภัยมีอยู่ การใช้วิธีการ Capital Unit นี้จำเป็นต้องมีค่าปรับ (penalties) ในการเวนคืนกรรมธรรม์ประกันภัย เพราะถ้าหากไม่มีค่าปรับแล้ว บริษัทจะไม่มีหน่วยลงทุนที่เพียงพอในการจ่ายมูลค่าเวนคืน นอกจากนั้นขนาดของค่าปรับ (กำหนดเป็นสัดส่วนของ Unit account) ที่ใช้จะต้องแน่ใจว่าเมื่อหักค่าปรับออกจาก Unit account แล้ว จะต้องไม่มากกว่าจำนวน Unit ที่มีอยู่ภายใต้วิธีการ Actuarial Funding

7.2 ค่าใช้จ่ายที่เก็บจากหน่วยลงทุน (Unit Charges) จะประกอบด้วย

7.2.1 ค่าใช้จ่ายในการซื้อหรือขายหน่วยลงทุน (Bid/offer Spread) จะประมาณ 5%

ของราคาซื้อหรือขาย

7.2.2 ค่าบริหารกองทุนจะอยู่ในช่วงระหว่าง 0.75% ถึง 1% ต่อปีของมูลค่ากองทุน

7.2.3 ค่าออกกรรมธรรม์ประกันภัยจะอยู่ในช่วงระหว่าง 1 ถึง 2.5 ปอนด์ต่อเดือน

7.2.4 ค่าเบี้ยประกันชีวิตและค่าเบี้ยประกันภัยตามสัญญาเพิ่มเติมซึ่งจะขึ้นกับอายุ เพศ และชั้นอาชีพ

7.3 การทบทวนกรรมธรรม์ประกันภัย (Policy Review)

สำหรับกรรมธรรม์ประกันภัยที่มีการกำหนดเงินเอาประกันภัยที่แน่นอน การทบทวนกรรมธรรม์ประกันภัยจะเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลประโยชน์ในอนาคตกับเบี้ยประกันภัยในอนาคตและ reserve ของหน่วยลงทุนที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งการวิเคราะห์ดังกล่าวจะสามารถบอกได้ว่า ณ เวลาที่มีการทบทวนกรรมธรรม์ประกันภัยจำเป็นต้องมีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรืออัตราผลตอบแทนใหม่หรือไม่

สำหรับกรรมธรรม์ประกันภัยที่จำนวนเงินเอาประกันภัยขึ้นอยู่กับการเลือกของผู้เอาประกันภัย (Flexible sum assured policy) นั้น บริษัททำได้เพียงให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้เอาประกันภัย เช่น ซื้อจำนวนเงินเอาประกันภัยที่สูงขึ้น เมื่อจำนวนเบี้ยประกันภัยมีมาก หรือชี้แจงให้ทราบถึงสถานะของกรรมธรรม์ประกันภัยว่าจะคุ้มครองไปอีกนานเท่าใดก่อนที่กรรมธรรม์จะขาดผลบังคับเมื่อจำนวนเบี้ยประกันภัยมีน้อย เป็นต้น

การประกันชีวิตแบบ Unit Linked ที่มีขายในประเทศไทย

1. Unit Linked Endowment

การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ Unit Linked นี้อาจจะมีระยะเวลาความคุ้มครองมากกว่า 10 ปี หรือมีระยะเวลาคุ้มครอง 10 ปีแต่สามารถจะต่ออายุได้ครั้งละไม่เกิน 10 ปี การประกันชีวิตแบบนี้จะนำเงินซึ่งกำหนดเป็นสัดส่วนของเบี้ยประกันภัยไปซื้อหน่วยลงทุน (Unit) ซึ่งราคาของหน่วยลงทุนจะเท่ากับราคาเสนอขาย (Offer price) ในวันนั้นๆ โดยปีแรกถ้าหากไม่ซื้อ initial unit ซึ่งเป็นหน่วยลงทุนที่รวมอัตราค่าบริหารกองทุน (Management fee) ที่สูงไว้ด้วย ก็จะนำเงินซึ่งกำหนดเป็นสัดส่วนที่ต่ำของเบี้ยประกันภัยไปซื้อ accumulation unit แทน ส่วนเบี้ยประกันภัยปีต่อไป จะนำไปซื้อหน่วยลงทุนตามอัตราส่วนที่กำหนดไว้ซึ่งจะแตกต่างกันไปแต่ละบริษัท แต่เป็นที่แน่ชัดว่า ยิ่งผู้เอาประกันภัยมีอายุมาก อัตราส่วนในการจัดสรรเบี้ยประกันภัยก็จะยิ่งต่ำลง อย่างไรก็ตาม เมื่อกรมธรรม์ประกันภัยมีอายุมากขึ้น มีการซื้อหน่วยลงทุนมากขึ้น มูลค่ากรมธรรม์ประกันภัยก็จะมีค่าสูงขึ้นด้วย

การประกันภัยแบบนี้จะกำหนดเงินเอาประกันชีวิต ขั้นต่ำไว้ เช่น ไม่ต่ำกว่า 75% ของจำนวนเบี้ยประกันภัยที่ต้องชำระตลอดอายุสัญญา และเมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต บริษัทจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันชีวิตหรือมูลค่าของหน่วยลงทุนที่มีอยู่ในขณะนั้น แล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่า แต่เพราะว่ามีจำนวนเงินเอาประกันชีวิตมาเกี่ยวข้อง จึงมีการใช้หลักเกณฑ์การพิจารณารับประกันภัย (Underwriting) ซึ่งต่างจากการประกันชีวิต Unit Linked แบบ bond ที่ชำระเบี้ยประกันภัยครั้งเดียวและที่ไม่มีการใช้หลักเกณฑ์การพิจารณาการรับประกันภัย

สำหรับจำนวนเงินเมื่อครบกำหนดสัญญาจะเท่ากับมูลค่าของหน่วยลงทุนที่มีอยู่ แต่ถ้าผู้เอาประกันภัยขอเวนคืนเงินสดก่อนครบกำหนดสัญญา บริษัทจะจ่ายมูลค่าเวนคืนเงินสดซึ่งจะเท่ากับมูลค่าของหน่วยลงทุนที่มีอยู่ อย่างไรก็ตาม มูลค่าเวนคืนเงินสดใน 10 ปีแรก จะมีการหักค่าใช้จ่ายเนื่องจากการไม่ต่อเนื่องของกรมธรรม์ (discontinuance charge) หรือเป็นค่าปรับในการเวนคืน (Surrender penalty)

การประกันภัยแบบนี้มีทั้งการประกันชีวิตแบบบุคคลเดียว (single life) และคู่ (joint life second death basic) ซึ่งกรณีการประกันชีวิตแบบคู่ นั้น อัตราส่วนในการจัดสรรเบี้ยประกันภัยไปเป็นหน่วยลงทุนจะสูงกว่าแบบบุคคลเดียว เนื่องจากต้นทุนการคุ้มครองการเสียชีวิต (เบี้ยประกันชีวิต) จะต่ำกว่า

2. Unit Linked Term Assurance

การประกันชีวิตแบบ Unit Linked ชั่วระยะเวลานี้จะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันภัยเมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตภายในเวลาที่กำหนด ซึ่งการจ่ายเงินลักษณะนี้จะคล้ายกับการประกันภัยแบบ Regular Premium Unit Linked Whole Life ในหัวข้อถัดไป โดยเบี้ยประกันภัยที่จ่ายแต่ละเดือนจะนำไปซื้อหน่วยลงทุน และแต่ละเดือนจะหักหน่วยลงทุนไปเป็นค่าเบี้ยประกันภัยเพื่อซื้อจำนวนความเสี่ยง (Sum at risk) ซึ่งจะเท่ากับผลต่างของจำนวนเงินเอาประกันชีวิตกับมูลค่าของหน่วยลงทุนที่มีอยู่ในแต่ละเดือน การประกันภัยแบบนี้มี 2 ลักษณะคือ

2.1 Guaranteed Policies

กรมธรรม์ประกันภัยแบบนี้ ตอนทำประกันภัยจะมีการกำหนดอัตราเบี้ยประกันภัยและจำนวนเงินเอาประกันชีวิตที่แน่นอน ถ้าหน่วยลงทุนมีราคาลดลงจนไม่เพียงพอที่จะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันชีวิต บริษัทประกันชีวิตจะต้องรับภาระโดยการชดเชยให้ แต่ถ้าหน่วยลงทุนมีราคาสูงกว่าค่าใช้จ่ายที่ประมาณการไว้ใน

กรมธรรม์ประกันภัยแล้ว มูลค่าของหน่วยลงทุนที่เพิ่มขึ้นนี้จะจ่ายคืนเป็นเงินสด ให้แก่ผู้เอาประกันภัยเมื่อสิ้นสุดสัญญา นอกจากนี้การลดลงของอัตราดอกเบี้ยก็จะก่อให้เกิดเงินสดที่จะจ่ายคืนให้แก่ผู้เอาประกันภัยเมื่อครบกำหนดสัญญาเช่นกัน

2.2 Reviewable Policies

กรมธรรม์ประกันภัยแบบนี้จะมีการทบทวนกรมธรรม์ประกันภัยเป็นระยะๆ เพื่อดูอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของหน่วยลงทุน ถ้าอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของหน่วยลงทุนเท่ากับอัตราการเจริญเติบโตของหน่วยลงทุนที่ประมาณการไว้ในกรมธรรม์ประกันภัยแล้วจำนวนเงินเอาประกันภัยก็จะยังคงเท่าเดิม แต่ถ้าอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของหน่วยลงทุนสูงกว่า ก็จะมีการจ่ายเงินคืนให้แก่ผู้เอาประกันภัยเมื่อสิ้นสุดสัญญา หากอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของหน่วยลงทุนต่ำกว่าที่ประมาณการไว้ ก็จะมีการเพิ่มเบี้ยประกันภัยหรือไม่ก็ลดจำนวนเงินเอาประกันภัยลง และเนื่องจากเบี้ยประกันชีวิตนั้นจะคำนวณมาจากอัตราดอกเบี้ยที่ประมาณการไว้ ดังนั้นถ้าหากพบว่าอัตราดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นจริงสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยที่ประมาณการไว้ บริษัทก็สามารถเพิ่มอัตราเบี้ยประกันชีวิตได้

เบี้ยประกันภัยของแบบ Reviewable นี้จะต่ำกว่าแบบ Guaranteed เนื่องจากในอนาคตบริษัทสามารถจะเพิ่มอัตราเบี้ยประกันภัยได้ถ้าอัตราดอกเบี้ยมีค่าสูงขึ้น (ผลจากโรค AIDS) แต่ถ้าเบี้ยประกันภัยแบบ guaranteed จะถูกกำหนดตายตัวไม่สามารถจะปรับเปลี่ยนได้ แม้ว่าอัตราดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นจริงจะสูงกว่าอัตราที่ประมาณการไว้ก็ตาม

กรมธรรม์ประกันภัยแบบนี้อาจจะมีเงื่อนไขพิเศษ (Option) ในการที่จะเพิ่มความคุ้มครองตามดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภค โดยไม่ต้องมีการแสดงหลักฐานการตรวจสุขภาพ ซึ่งเงื่อนไขพิเศษนี้จะไม่อยู่ในกรมธรรม์ประกันภัยแบบชั่วระยะเวลาทั่วไป ทั้งนี้เนื่องจากอัตราความเสี่ยงของโรค AIDS ที่สูงขึ้น

3. Single Premium Unit Linked Whole Life Policies

การประกันภัยแบบนี้มักจะเรียกว่า bonds เป็นรูปแบบของกรมธรรม์แบบ Unit Linked ที่ไม่กลับซับซ้อน การประกันภัยแบบนี้จะเป็นแบบตลอดชีพ ชำระเบี้ยประกันภัยครั้งเดียว โดยจำนวนเบี้ยประกันภัยทั้งหมดจะนำไปซื้อหน่วยลงทุนของกองทุนที่เลือกไว้ (selected fund) ซึ่งราคาของหน่วยลงทุนจะเท่ากับราคาเสนอขาย (Offer Price) ในวันนั้นๆ ผู้เอาประกันภัยสามารถที่จะขอเงินสดคืนได้ตลอดเวลา โดยจำนวนเงินที่ได้คืนจะเท่ากับมูลค่าของหน่วยลงทุนที่มีอยู่ในขณะนั้น แต่ถ้าหากผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต บริษัทจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันภัยให้ซึ่งจำนวนเงินเอาประกันภัยจะแตกต่างกันไปแต่ละบริษัท เช่น จ่าย 101% ของมูลค่าหน่วยลงทุน หรือจ่าย 120% ถ้าเสียชีวิตเมื่ออายุ 50 หรือจ่าย 200% ถ้าเสียชีวิตเมื่ออายุ 30 เป็นต้น การประกันภัยแบบนี้จะขายทั้งประเภทบุคคลเดี่ยว (Single life) และคู่ (Joint Life Second Death) นอกจากนี้กรมธรรม์ประกันภัยส่วนใหญ่ยังให้สิทธิผู้เอาประกันภัยสามารถขอเงินสดคืนเป็นบางส่วนได้ทุกปีอีกด้วย

4. Regular Premium Unit Linked Whole Life Policies

จุดเด่นของการประกันภัยแบบนี้ คือ ความยืดหยุ่นของจำนวนเงินเอาประกันภัย เพราะผู้เอาประกันภัยจะสามารถเลือกระหว่างการลงทุนมากแต่ให้ความคุ้มครองน้อย หรือคุ้มครองมากแต่จำนวนการลงทุนน้อย การประกันภัยแบบนี้จะชำระเบี้ยประกันภัยเป็นรายงวด จำนวนเงินเอาประกันภัยใน 10 ปีแรกจะถูกกำหนดโดยอัตราการเจริญเติบโต (ส่วนใหญ่จะกำหนดไว้ 7.5% ต่อปี) ของกองทุน(Funds) ที่กรมธรรม์ประกันภัยแบบนี้ลงทุนอยู่ และเมื่อครบกำหนด 10 ปี จะมีการทบทวนกรมธรรม์ประกันภัยเพื่อวิเคราะห์อัตราความเจริญเติบโตที่แท้จริงของกองทุนเปรียบเทียบกับอัตราการเจริญเติบโตของกองทุนที่ประมาณการไว้ในกรมธรรม์ประกันภัย การทบทวนกรมธรรม์ประกันภัยจะทำให้ทราบว่ามูลค่าของหน่วยลงทุนที่มีอยู่ในขณะนั้นเพียงพอที่จะคงจำนวนเอาประกันภัยที่มีอยู่ในขณะนั้นหรือไม่

การดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งภายหลังการทบทวนกรมธรรม์จะแตกต่างกันไปแต่ละบริษัท แต่โดยทั่วไปแล้ว ถ้าอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของกองทุนสูงกว่าอัตราการเจริญเติบโตของกองทุนที่ประมาณการไว้ จำนวนเงินเอาประกันภัยก็จะสูงขึ้น แต่ถ้าต่ำกว่าที่ประมาณการไว้ ถ้าไม่ลดจำนวนเงินเอาประกันภัยลงก็ต้องเพิ่มเบี้ยประกันภัย การทบทวนกรมธรรม์ประกันภัยจะกระทำครั้งแรกเมื่อกรมธรรม์ประกันภัยมีอายุครบ 10 ปี และจะทบทวนในลักษณะดังกล่าวอีกทุกๆ 5 ปี จนกระทั่งผู้เอาประกันภัยมีอายุครบ 70 ปี หรือ 75 ปี หลังจากนั้นจะมีการทบทวนกรมธรรม์ประกันภัยถี่ขึ้น ซึ่งอาจจะเป็นปีละครั้ง แต่เนื่องจากจำนวนเงินเอาประกันภัยของการประกันภัยแบบนี้จะสูงกว่าแบบสะสมทรัพย์ ดังนั้นในปีต้นๆ สัดส่วนของเบี้ยประกันภัยเพื่อนำไปซื้อหน่วยลงทุนจึงต่ำมาก บางครั้งถึงกับไม่มีการกำหนดสัดส่วนของเบี้ยประกันภัยเพื่อนำไปซื้อหน่วยลงทุนในช่วง 2 ปีแรกเลยทีเดียว ทั้งนี้เพื่อสร้างหน่วยการลงทุน (Investment element) ในกรมธรรม์ประกันภัยให้เจริญเติบโตขึ้น และถ้าผู้เอาประกันภัยขอเวนคืนเงินสด มูลค่าเวนคืนเงินสดจะเท่ากับมูลค่าของหน่วยลงทุนที่มีอยู่ในขณะที่ขอเวนคืน แต่ถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต บริษัทจะจ่ายมูลค่าของหน่วยลงทุนที่มีอยู่ทั้งหมดหรือจำนวนเงินเอาประกันภัย แล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่า

กรมธรรม์ประกันภัยแบบนี้ที่ออกในช่วงแรกๆ จะมีการกำหนดจำนวนเงินเอาประกันภัยและเบี้ยประกันภัยตายตัว แต่กรมธรรม์ประกันภัยที่ออกในระยะต่อมา ส่วนใหญ่จะให้เลือกจำนวนเงินเอาประกันภัยตามความต้องการได้ โดยจะเพิ่มหรือลดจำนวนเงินเอาประกันภัยได้ตามความต้องการภายใต้ข้อกำหนดของบริษัท ดังนั้นถ้าเบี้ยประกันภัยถูกนำไปซื้อความคุ้มครองการเสียชีวิตมาก ส่วนที่นำไปลงทุนก็จะน้อยลง จุดเด่นของการประกันภัยแบบนี้ คือ มีการยืดหยุ่นในการกำหนดจำนวนเงินเอาประกันภัย ดังนั้นจึงเหมาะสำหรับผู้เอาประกันภัยที่เริ่มสร้างฐานะ ซึ่งต้องการความคุ้มครองสูงในปีแรกๆ แล้วค่อยๆ ลดความสำคัญของความคุ้มครองลงเพื่อไปสู่การลงทุนที่มากขึ้นในปีหลังๆ

การประกันภัยแบบนี้จะมีการกำหนดจำนวนเงินเอาประกันภัยขั้นต่ำไว้ ซึ่งจะแตกต่างกันไปแต่ละบริษัท แต่ส่วนใหญ่จะเท่ากับ 75% ของเบี้ยประกันภัยที่ต้องชำระตลอดอายุสัญญา ส่วนจำนวนเงินเอาประกันภัยขั้นสูงจะมีการกำหนดแตกต่างกันไปแต่ละบริษัท แต่โดยทั่วไปแล้วจะกำหนดให้เท่ากับอัตราการเจริญเติบโตของกองทุนที่ 7.5% ต่อปี และหากผู้เอาประกันภัยขอเพิ่มจำนวนเงินเอาประกันภัย จะต้องมีส่วนฐานแสดงการตรวจสุขภาพ เว้นแต่กรมธรรม์จะมีเงื่อนไขพิเศษให้

ต้นทุนของการคุ้มครองชีวิต (cost of life cover) หรือเบี้ยประกันชีวิตจะถูกหักออกจากหน่วยลงทุนที่มีอยู่ทุกเดือน โดยจำนวนที่หักจะเท่ากับผลต่างระหว่างจำนวนเงินเอาประกันกับมูลค่าของหน่วยลงทุนที่มีอยู่คูณกับอัตรา mortality ในตาราง mortality และเมื่อเวลาผ่านไปเมื่อมูลค่าของหน่วยลงทุนสูงขึ้น เบี้ยประกันชีวิตก็จะลดลง ตราบจนกระทั่งมูลค่าของหน่วยลงทุนเท่ากับหรือมากกว่าจำนวนเงินเอาประกันแล้วก็จะไม่มีการหักเบี้ยประกันชีวิตออกจากหน่วยลงทุนอีกต่อไป

บริษัทประกันชีวิตบางบริษัทให้สิทธิพิเศษให้ผู้เอาประกันภัยเพิ่มจำนวนเงินเอาประกันภัยเป็นระยะๆ ตามอัตราเงินเฟ้อได้ โดยไม่ต้องมีหลักฐานการตรวจสุขภาพ ซึ่งเงื่อนไขนี้มีประโยชน์ต่อผู้เอาประกันภัยในแง่ที่จะรักษามูลค่าที่แท้จริง (Real Value) ของจำนวนเงินเอาประกันภัยได้ อย่างไรก็ตามเงื่อนไขพิเศษดังกล่าวจะมีการกำหนดระยะเวลาในการใช้ มิฉะนั้นจะถูกยกเลิก เช่น ภายใน 1 ปี 3 ปี หรือ 5 ปี แล้วแต่แต่ละบริษัท

เนื่องจากคุณลักษณะพิเศษในความยืดหยุ่นของจำนวนเงินเอาประกันภัย ทำให้กรมธรรม์ประกันภัยแบบนี้เป็นที่นิยมมากกว่ากรมธรรม์ประกันภัยแบบตลอดชีพอื่นๆ

การประกันภัยแบบ Variable Life Insurance ในสหรัฐอเมริกา

Variable Life Insurance (VLI) ได้ออกสู่ตลาดอเมริกาเป็นครั้งแรกในปี 1976 VLI เป็นรูปแบบหนึ่งของการประกันชีวิตแบบตลอดชีพ ซึ่งมูลค่าของกรมธรรม์ประกันภัยจะขึ้นกับผลตอบแทนของกองทุนแต่ละประเภทที่กรมธรรม์ประกันภัยนั้นลงทุน

กรมธรรม์ประกันภัยแบบ VLI เป็นการประกันชีวิตแบบตลอดชีพที่จำนวนเงินผลประโยชน์การเสียชีวิตและมูลค่าเงินสด (Cash Value) ของแต่ละกรมธรรม์ประกันภัยจะขึ้นกับประสิทธิภาพการลงทุนของ Separate Account (บัญชีแต่ละหลักทรัพย์ที่ลงทุน) เบี้ยประกันภัยของแบบนี้จะมีการกำหนดแน่นอนเหมือนการประกันภัยแบบตลอดชีพพื้นฐานทั่วไป ซึ่งเบี้ยประกันภัยหลังจากหักค่าใช้จ่ายในการขายและค่าความเสี่ยง (Mortality charge) แล้วจะนำไปลงทุนใน Separate Investment Account และผู้เอาประกันภัยจะเลือกทรัพย์สินที่ต้องการจะลงทุนซึ่งมีหลายประเภทตามที่บริษัทกำหนดเพื่อก่อให้เกิดรายได้แก่กรมธรรม์ประกันภัยของตนเอง โดยกองทุนส่วนใหญ่ที่บริษัทจะให้เลือกนั้นจะมีอยู่หลายลักษณะ ไม่ว่าจะเป็นกองทุนที่เกี่ยวกับเงินตรา กองทุนที่เกี่ยวกับหลักทรัพย์ กองทุนพันธบัตร และอื่นๆ ซึ่งจำนวนเงินผลประโยชน์การเสียชีวิตของแบบนี้จะขึ้นอยู่กับผลตอบแทนการลงทุนของกองทุน แต่จะไม่ต่ำกว่าจำนวนเงินผลประโยชน์การเสียชีวิตขั้นต่ำที่กำหนดไว้ สำหรับมูลค่าเงินสด (Cash Value) จะไม่มีการรับรองจำนวนที่แน่นอนแต่จะเปลี่ยนแปลงไปตามผลตอบแทนการลงทุนของกองทุนนั้นๆ แต่เนื่องจากมูลค่าเงินสด ณ เวลาใดเวลาหนึ่งจะขึ้นอยู่กับมูลค่าตลาดของทรัพย์สินที่กรมธรรม์ประกันภัยนั้นลงทุนอยู่ ซึ่งก็เท่ากับเป็นการโอนความเสี่ยงของการลงทุนให้แก่ผู้เอาประกันภัย

Variable Universal Life

ในปี 1985 ในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีการออกแบบการประกันชีวิตแบบ Variable Universal Life (VUL) ซึ่งเป็นแบบการประกันชีวิตที่ให้ผู้เอาประกันภัยสามารถจะเลือกชำระเบี้ยประกันภัยจำนวนเท่าใดก็ได้ในแต่ละงวดตามความต้องการ แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับการกำหนดของบริษัท นอกจากนี้ยังสามารถเพิ่มหรือลดจำนวนเงินเอาประกันภัยได้ตามต้องการ แต่บริษัทจะมีการกำหนดจำนวนเงินเอาประกันภัยขั้นต่ำ และในกรณีที่เพิ่มจำนวนเงินเอาประกันภัยจะต้องมีการแสดงหลักฐานการตรวจสุขภาพ

การประกันชีวิตแบบ VUL จะเหมือนกับการประกันชีวิตแบบ VLI ตรงที่จะมีการลงทุนในกองทุนต่างๆ ดังนั้นมูลค่าเงินสดของ VUL จึงเหมือนกับมูลค่าเงินสดของ VLI ที่จะผันแปรไปตามผลตอบแทนของกองทุน ซึ่งไม่มีการรับรองผลตอบแทนขั้นต่ำของกองทุน ดังนั้นมูลค่าเงินสดอาจจะลดลงจนไม่มีมูลค่าเลยก็ได้ สำหรับจำนวนเงินผลประโยชน์การเสียชีวิตภายใต้กรมธรรม์ประกันภัยแบบ VUL จะแตกต่างจาก VLI เพราะแบบ VUL จะให้ผู้เอาประกันภัยเลือกรับผลประโยชน์การเสียชีวิตได้รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งใน 2 รูปแบบ คือ Option A หรือ Option B โดย Option A นั้น จำนวนเงินผลประโยชน์การเสียชีวิตจะกำหนดแน่นอน (Level Death Benefit Pattern) ซึ่งจำนวนดังกล่าวจะประกอบด้วยตัวแปร 2 ตัว คือ จำนวนความเสี่ยงสุทธิ (Net Amount at Risk) ที่มีการปรับทุกเดือนกับมูลค่าเงินสด (Cash Value) ดังนั้นถ้ามูลค่าเงินสดเพิ่มขึ้น จำนวนความเสี่ยงสุทธิก็จะลดลง ในทางกลับกันถ้ามูลค่าเงินสดลดลงจำนวนความเสี่ยงสุทธิก็จะเพิ่มขึ้น การจ่ายจำนวนเงินผลประโยชน์การเสียชีวิตแบบนี้จึงเหมือนกับการประกันชีวิตแบบพื้นฐานทั่วไป ส่วน Option B นั้น จำนวนเงินผลประโยชน์การเสียชีวิต ณ เวลาใดเวลาหนึ่งจะเท่ากับจำนวนความเสี่ยงสุทธิรวมกับมูลค่าเงินสด ดังนั้นถ้ามูลค่าเงินสดเพิ่มขึ้น จำนวนเงินผลประโยชน์การเสียชีวิตก็จะสูงขึ้นด้วย

การประกันชีวิตแบบ Unit Linked ในเมืองไทย

เมื่อปี 2547 ได้เกิดผลิตภัณฑ์ทางการเงินขึ้นใหม่ในประเทศไทย โดยความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ 2 แห่ง คือ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ภายใต้กระทรวงการคลัง และกรมการประกันภัย ภายใต้กระทรวงพาณิชย์ กับภาคเอกชน ซึ่งได้แก่บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนและบริษัทประกันชีวิต โดยมีชื่อเรียกว่า “กรมธรรม์ประกันชีวิตควบการลงทุน” หรือ Unit Link ซึ่งหมายถึง กรมธรรม์ที่บริษัทประกันชีวิตออกให้ผู้เอาประกัน เพื่อเป็นหลักฐานว่าผู้เอาประกันและบริษัทประกันชีวิตได้มีการทำสัญญาประกันชีวิต และสัญญาการลงทุนในหน่วยลงทุน โดยมีข้อตกลงว่า ผู้เอาประกันจะชำระเบี้ยประกันชีวิตให้แก่บริษัทประกันชีวิตสำหรับการให้ความคุ้มครองต่อการ ตาย ทุพพลภาพ หรือไม่ตายเมื่อครบอายุสัญญา และผู้เอาประกันจะชำระค่าซื้อหน่วยลงทุนเพื่อการลงทุนในกองทุนรวม โดยผ่านบริษัทประกันชีวิต สรุปคือ เงินที่ผู้เอาประกันจ่ายเพื่อซื้อกรมธรรม์ Unit Link จะถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นค่าเบี้ยประกันภัยสำหรับการให้ความคุ้มครองตามที่กรมธรรม์ประกันชีวิตกำหนด

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนที่จัดสรรนำไปซื้อหน่วยลงทุนของกองทุนรวมตามคำสั่งของผู้เอาประกันภัย ซึ่งจะได้รับผลตอบแทนตามผลการดำเนินงานของกองทุนรวมที่เลือกลงทุนไว้

ประเภทของประกันชีวิตที่จะนำมาขายในอนาคต

ความแตกต่างสำหรับกรรมธรรม์ Unit Link กับกรรมธรรม์ทั่วไป

หากพิจารณาในการประกันชีวิตแล้วไม่ได้มีความแตกต่างกัน รูปแบบของกรรมธรรม์ยังคงเป็นกรรมธรรม์ประกันชีวิตแบบทั่วๆ ไป แต่หากพิจารณาในแง่ของการลงทุน กรรมธรรม์ Unit Link จะมีความแตกต่างออกไป เนื่องจากกรรมธรรม์ได้นำเสนอรูปแบบการลงทุนในหน่วยลงทุนของกองทุนรวมควบคู่กับการขายกรรมธรรม์ประกันชีวิตให้กับผู้เอาประกัน ซึ่งพอสรุปความแตกต่างในด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

(1) ผลตอบแทน กรรมธรรม์ประกันชีวิตทั่วไปจะระบุเงื่อนไขการชดเชยหรือผลตอบแทนไว้อย่างชัดเจน กรรมธรรม์ Unit Link ในส่วนที่ลงทุนของกองทุนรวมไม่ระบุผลตอบแทนที่แน่นอน ยึดหยุ่นตามผลการดำเนินงานของกองทุนรวม

(2) ความเสี่ยง กรรมธรรม์ประกันชีวิตทั่วไป (กรณีกรรมธรรม์แบบสะสมทรัพย์) จะได้รับเงินต้นคืน 100 % พร้อมผลประโยชน์ ถ้าถือกรรมธรรม์จนครบสัญญา ส่วนกรรมธรรม์ Unit Link จะได้รับเงินลงทุนพร้อมส่วนเกินทุน หรือส่วนขาดทุนจากการลงทุนคืน ในจำนวนที่มากกว่าหรือน้อยกว่าจำนวนเงินลงทุนเริ่มต้นก็ได้

(3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กรรมธรรม์ประกันชีวิตทั่วไป จะเกี่ยวข้องกับ กรมการประกันภัย บริษัทประกันชีวิต และตัวแทนประกันชีวิต ส่วนกรรมธรรม์ Unit Link จะเกี่ยวข้องกับ กรมการประกันภัย บริษัทประกันชีวิต ตัวแทนประกันชีวิต บริษัทจัดการ และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(4) ผู้ขาย กรรมธรรม์ประกันชีวิตทั่วไป ผู้ขายต้องสอบผ่านการเป็นตัวแทนประกันชีวิตและขึ้นทะเบียนกับ กรมการประกันภัย ส่วนกรรมธรรม์ Unit Link ผู้ขายต้องสอบผ่านการเป็นตัวแทนประกันชีวิตและขึ้นทะเบียนกับกรมการประกันภัยอบรมและสอบผ่านหลักสูตรผู้ทำหน้าที่ขายหน่วยลงทุนขึ้นทะเบียนกับกรมการประกันภัย และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

โดยสรุปแล้ว กรมธรรม์ Unit Link ก็คือการรวมกันของ 2 ผลิตภัณฑ์ อันได้แก่ กรมธรรม์ประกันชีวิตและหน่วยลงทุนของกองทุนรวม กรมธรรม์ Unit Link จึงนับได้ว่าเป็นการเพิ่มความสะดวกสบายสำหรับผู้เอาประกันที่ต้องการแสวงหาโอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนที่แตกต่างจากการเอาประกันในลักษณะเดิม และพร้อมที่จะยอมรับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นได้ตามนโยบายการลงทุนของหน่วยลงทุนที่ได้พิจารณาเลือกไว้ ซึ่งเหมาะสมสำหรับผู้ลงทุนที่ต้องการ

ผลดีและผลเสียของการประกันชีวิตแบบ Unit Linked

ผลดีต่อบริษัทผู้รับประกัน

1. บริษัทที่ดั่งใหม่หรือบริษัทขนาดเล็กสามารถจะหาตลาดใหม่ได้ โดยไม่จำเป็นต้องไปแข่งขันกับบริษัทใหญ่ในตลาดการประกันชีวิตแบบพื้นฐานที่มีอยู่
2. การคัดเลือกและการรักษาตัวแทนให้อยู่กับบริษัทจะกระทำได้ง่าย
3. การใช้จ่ายเงินทุนจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
4. เป็นการเพิ่มสินค้าให้หลากหลายมากขึ้น

ผลดีต่อผู้เอาประกันภัย

1. มีแบบการประกันชีวิตแบบใหม่ๆ ซึ่งตรงความต้องการของผู้เอาประกันภัย
2. เหมาะสำหรับผู้เอาประกันภัยที่ต้องการผลตอบแทนจากเงินลงทุนที่สูง ในขณะที่เดียวกันก็มีความคุ้มครองด้านประกันชีวิต
3. มีการแสดงรายละเอียดรายรับและรายจ่ายเพื่อการต่างๆของแต่ละกรมธรรม์อย่างชัดเจน
4. เบี้ยประกันและวงเงินคุ้มครองมีความยืดหยุ่น

ผลเสียต่อบริษัทผู้รับประกัน

1. ความต้องการของการประกันชีวิตแบบนี้อาจจะจำกัดอยู่ในตลาดที่แคบ
2. ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการอบรมพิเศษสำหรับตัวแทนประกันชีวิตแบบนี้
3. ค่าใช้จ่ายในการบริหารการขายของแบบนี้อาจจะสูงและควบคุมได้ยากกว่าการประกันชีวิตแบบพื้นฐานทั่วไป

ผลเสียต่อผู้เอาประกันภัย

1. ไม่เหมาะสำหรับผู้เอาประกันภัยที่ต้องการออมทรัพย์เพื่อสร้างฐานะ
2. ผู้เอาประกันภัยต้องรับความเสี่ยงจากการลงทุนเอง
3. จำนวนมูลค่าของกรมธรรม์ประกันภัยเมื่อครบกำหนดจะไม่แน่นอน
4. มูลค่าของหน่วยลงทุนอาจจะลดลง ซึ่งจะส่งผลให้ไม่มีมูลค่ากรมธรรม์ประกันภัยเกิดขึ้นเลยก็ได้
5. อาจจะไม่เหมาะสมกับผู้ที่ไม่มีความรู้ ความเข้าใจด้านการลงทุนเท่าที่ควร

ปัญหาและอุปสรรคในการขายการประกันชีวิตแบบ Unit Linked ในประเทศไทย

อุปสรรคตามข้อกฎหมายเนื่องจากการประกันชีวิตแบบ Unit Linked เป็นการประกันชีวิตที่ครอบคลุมถึงการลงทุนและการคุ้มครองความเสี่ยงภายใต้กรรมสิทธิ์ประกันภัยฉบับเดียว ซึ่งในเนื้อหาของความคุ้มครองความเสี่ยงนั้นใช้หลักเกณฑ์เหมือนกับการประกันชีวิตแบบทั่วไป จึงต้องอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติ พ.ศ.2535 ในส่วนของการลงทุนนั้น แม้ว่าประกาศกระทรวงเรื่องการลงทุน ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.2535 จะมีการกำหนดสัดส่วนและชนิดของทรัพย์สินหรือหลักทรัพย์ที่บริษัทประกันชีวิตสามารถจะลงทุนได้ แต่การประกันชีวิตแบบ Unit Linked เป็นการประกันชีวิตที่บริษัทประกันชีวิตจะนำเบี้ยประกันภัยของผู้เอาประกันภัยแต่ละคนไปลงทุน โดยการซื้อหน่วยลงทุนของกองทุนต่างๆ ที่จัดตั้งขึ้น โดยบริษัทประกันชีวิตหรือกองทุนรวมที่จัดตั้งขึ้นโดยบริษัทประกันชีวิตหรือสถาบันการเงิน การกระทำในลักษณะดังกล่าวจะเข้าข่ายเป็นผู้จัดการกองทุนรวมตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์พ.ศ.2535 ทั้งนี้ เพราะพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 มาตรา 4 ระบุว่า

“บริษัทหลักทรัพย์” หมายความว่า บริษัทหรือสถาบันการเงินที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ตามพระราชบัญญัตินี้

“ธุรกิจหลักทรัพย์” หมายความว่า ธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทดังต่อไปนี้

1. การเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์
2. การค้าหลักทรัพย์
3. การเป็นที่ปรึกษาการลงทุน
4. การจัดจำหน่ายหลักทรัพย์
5. การจัดการกองทุนรวม
6. การจัดการกองทุนส่วนบุคคล
7. กิจการอื่นที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์ตามที่รัฐมนตรีกำหนดตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการก.ล.ต.

“การจัดการกองทุนรวม” หมายความว่า การจัดการการลงทุนตามโครงการจัดการกองทุนรวมโดยการออกหน่วยลงทุนของแต่ละโครงการจำหน่ายแก่ประชาชน เพื่อนำเงินที่ได้จากการจำหน่ายหน่วยลงทุนนั้นไปลงทุนในหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินอื่น หรือไปหาผลตอบแทนโดยวิธีอื่น

นอกจากนี้ มาตรา 117 ยังระบุว่าในการจัดการกองทุนรวม บริษัทหลักทรัพย์จะจัดตั้งและจัดการกองทุนรวมได้เมื่อคำขอจัดตั้งกองทุนรวมนั้นได้รับอนุมัติจากสำนักงาน ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขและวิธีการที่คณะกรรมการก.ล.ต. ประกาศกำหนด

ฉะนั้น อาจกล่าวได้ว่า ถ้าบริษัทประกันชีวิตในประเทศไทยรายใดที่ต้องการขายการประกันชีวิตแบบ Unit Linked จำเป็นจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์พ.ศ.2535 คือ ขออนุญาตจัดตั้งเป็นบริษัทหลักทรัพย์ก่อน แล้วจึงขออนุญาตเป็นผู้จัดการกองทุนรวม

นอกจากข้ออุปสรรคตามข้อกฎหมายที่กล่าวข้างต้นแล้ว บริษัทประกันชีวิตยังต้องคำนึงถึงภาวะเศรษฐกิจและการเงินว่า เอื้ออำนวยและเหมาะสมเพียงใด และที่สำคัญที่สุดคือตัวบริษัทประกันชีวิตเองมีศักยภาพเพียงพอหรือไม่ รวมทั้งบุคลากรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจะมีความรู้ความสามารถและประสิทธิภาพเพียงพอในการปฏิบัติงานหรือไม่เพียงใด

4.3.3.6 การประกันชีวิตแบบ Universal Life

กรมการประกันภัยได้ออกประกาศนายทะเบียนเรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการออกและเสนอขาย กรมธรรม์ประกันภัยแบบยูนิเวอร์แซลไลฟ์ และหลักเกณฑ์การให้ความเห็นชอบแบบและข้อความกรมธรรม์ประกันชีวิต และอัตราเบี้ยประกันภัยของกรมธรรม์ประกันชีวิต แบบยูนิเวอร์แซลไลฟ์ (Universal Life) เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2547 โดยมีลักษณะรายละเอียด ดังนี้

1. การประกันชีวิตในลักษณะควบคู่การลงทุน (Investment-linked life insurance)

เป็นกรมธรรม์ประกันชีวิตที่แยกส่วนความคุ้มครองชีวิต และส่วนการลงทุนอย่างชัดเจน โดยจะมีการให้ผลตอบแทนจากการลงทุน ซึ่งขึ้นอยู่กับผลการลงทุนของบริษัท แต่ไม่ต่ำกว่าผลตอบแทนขั้นต่ำที่รับรองไว้

2. ความโปร่งใส

เป็นกรมธรรม์ประกันชีวิตรูปแบบใหม่ ที่มีการระบุค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในกรมธรรม์ประกันชีวิตค่าการประกันภัย มูลค่ากรมธรรม์ประกันภัยในแต่ละช่วงเวลา และจำนวนผลตอบแทนที่ได้รับ ซึ่งการแสดงรายละเอียดดังกล่าวไม่มีใน กรมธรรม์ประกันชีวิตแบบทั่ว ๆ ไป

3. ความยืดหยุ่น

เป็นการประกันชีวิตที่เปิดโอกาสให้ผู้เอาประกันภัยสามารถที่จะเลือกปรับเปลี่ยนความคุ้มครองชีวิต และส่วนการออมเงิน รวมทั้งปรับเปลี่ยนหรือลดจำนวนเบี้ยประกันภัยที่ต้องชำระและจำนวนครั้งที่ชำระได้

4. สิทธิในการถอนมูลค่ากรมธรรม์ประกันภัย

ผู้เอาประกันภัยสามารถถอนเงินจากมูลค่ากรมธรรม์ประกันภัยของตนเองได้ โดยอาจมีค่าใช้จ่ายภายใต้ข้อกำหนดของแต่ละบริษัท ทั้งนี้ กรมธรรม์ประกันชีวิตแบบยูนิเวอร์แซลไลฟ์ เป็นการประกันภัยที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เอาประกันภัยที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละช่วงอายุ การดำเนินชีวิต สภาพเศรษฐกิจ รวมทั้งตอบสนองการมีส่วนร่วมจากอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนของบริษัทได้

ดังนั้นการประกันชีวิตแบบ Universal Life เป็นแบบประกันแบบหนึ่งที่มีลักษณะของกรมธรรม์คล้ายกับการประกันชีวิตควบการลงทุน (Unit Linked) แต่จะมีข้อแตกต่างกันที่สำคัญคือ การประกันชีวิตแบบ Universal Life จะมีการรับประกันผลตอบแทนขั้นต่ำให้กับผู้เอาประกัน

4.3.3.7 การประกันชีวิตรูปแบบอื่นๆ

ในธุรกิจประกันชีวิตของแต่ละบริษัท จะมีการนำเอาแบบประกันชีวิตหลักอันประกอบด้วย การประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา การประกันชีวิตแบบตลอดชีพ การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ และการประกันชีวิตแบบเงินได้ประจำ มาดัดแปลงให้เกิดเป็นการประกันชีวิตรูปแบบใหม่ๆ ในทางปฏิบัติ รูปแบบการประกันชีวิตจึงมีให้เลือกมากมาย

4.4 แนวทางในการเลือกรูปแบบประกันชีวิต

เนื่องจากการประกันชีวิตมีรูปแบบหลากหลาย ในการเลือกรูปแบบการประกันชีวิตให้เหมาะสมนั้นจำเป็นต้องทราบความแตกต่างของการประกันชีวิตในแต่ละแบบ แบบของการประกันชีวิตนั้นสามารถแบ่งออกได้ตามระยะเวลาของการคุ้มครองซึ่งได้แก่ การประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลาและการประกันชีวิตแบบตลอดชีพ หรืออาจจะแบ่งตามความแน่นอนของผลตอบแทนซึ่งได้แก่ การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ และการประกันชีวิตแบบควบหน่วยลงทุน ในที่นี้จะอธิบายความแตกต่างของแบบประกันชีวิตแต่ละแบบว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร

4.4.1 การเปรียบเทียบการประกันชีวิต 4 แบบ คือ แบบชั่วระยะเวลา แบบตลอดชีพ แบบสะสมทรัพย์ และแบบเงินได้รายปี

แบบชั่วระยะเวลา	แบบตลอดชีพ	แบบสะสมทรัพย์	แบบเงินได้รายปี
1. ผู้รับประโยชน์จะได้รับจำนวนเงินเอาประกันภัยเมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตในระยะเวลาที่กำหนดในสัญญา	1. ผู้รับประโยชน์จะได้รับจำนวนเงินเอาประกันภัยเมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต	1. ผู้เอาประกันภัยจะได้รับจำนวนเงินเอาประกันภัยเมื่อมีชีวิตอยู่จนครบกำหนดสัญญา หรือผู้รับประโยชน์ได้รับจำนวนเงินเอาประกันภัยเมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตระหว่างสัญญา	1. ผู้เอาประกันภัยจะได้รับเงินได้ประจำหรือเงินบำนาญตลอดชีพ หรือชั่วระยะเวลาหนึ่ง ตั้งแต่วันที่ผู้เอาประกันภัยประกอบอาชีพไม่ได้เนื่องจากความชรา
2. ให้ความคุ้มครอง ไม่มีการออมทรัพย์	2. ให้ความคุ้มครองมากกว่าการออมทรัพย์	2. เน้นการออมทรัพย์มากกว่าการคุ้มครอง เพราะเป็นการรวมแบบประกัน 2 แบบเข้าด้วยกัน คือแบบชั่วระยะเวลาและแบบสะสมทรัพย์แท้จริง	2. เน้นการออมทรัพย์มากกว่าการคุ้มครอง
3. คุ้ม เว้นคืน หรือปิดบัญชีได้ ธรรมดาไม่ได้ เพราะไม่มีมูลค่าเงินสด	3. คุ้ม เว้นคืน หรือปิดบัญชีได้ เมื่อธรรมดาที่มีมูลค่าเงินสด	3. คุ้ม เว้นคืน หรือปิดบัญชีได้ และมีจำนวนมูลค่าเงินสดสูงกว่าแบบตลอดชีพ	3. คุ้ม เว้นคืน หรือปิดบัญชีได้ เมื่อธรรมดาที่มีมูลค่าเงินสด
4. เหมาะกับผู้มีรายได้น้อย มีหนี้สิน หรือต้องการความคุ้มครองในระยะสั้นๆ เช่น เดินทางไปทำงานต่างประเทศ	4. เหมาะกับผู้มีรายได้น้อย หรือปานกลาง	4. เหมาะกับผู้มีรายได้น้อยหรือปานกลาง ผู้ที่ต้องการสร้างทุนการศึกษาให้กับบุตร หรือต้องการสะสมทรัพย์	4. เหมาะกับผู้ที่ต้องการมีรายได้ภายหลังเกษียณอายุหรือผู้ที่ต้องการสร้างเงินบำนาญไว้ใช้ยามชรา

แบบชั่วระยะเวลา	แบบตลอดชีพ	แบบสะสมทรัพย์	แบบเงินได้รายปี
5.อัตราเบี้ยประกันภัยต่ำกว่าแบบอื่น	5.อัตราเบี้ยประกันภัยต่ำกว่าแบบสะสมทรัพย์	5.อัตราเบี้ยประกันภัยสูง	5.อัตราเบี้ยประกันภัยสูง
6.ชำระเบี้ยประกันภัยในอัตราคงที่ภายในระยะเวลาที่กำหนดในกรมธรรม์ระยะเวลาชำระเบี้ยประกันภัยสั้นกว่าหรือเท่ากับระยะเวลาคู่มือครอง	6.ชำระเบี้ยประกันภัยในอัตราคงที่ได้ตลอดชีพหรือตามระยะเวลาที่กำหนดในกรมธรรม์หรือชำระเพียงครั้งเดียว ระยะเวลาชำระเบี้ยประกันภัยสั้นกว่าหรือเท่ากับระยะเวลาคู่มือครอง	6.ชำระเบี้ยประกันภัยอัตราคงที่ตลอดอายุสัญญาหรือสั้นกว่าอายุสัญญา ระยะเวลาความคุ้มครองสั้นจะเสียเบี้ยประกันภัยมากกว่าระยะเวลาความคุ้มครองยาว	6.ชำระเบี้ยประกันภัยอัตราคงที่ภายในระยะเวลาที่สัญญากำหนดไว้
7. มีลักษณะคล้ายการประกันวินาศภัย	7. ไม่มีลักษณะคล้ายการประกันวินาศภัย	7. ไม่มีลักษณะคล้ายการประกันวินาศภัย	7. ไม่มีลักษณะคล้ายการประกันวินาศภัย

4.4.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของการประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์และแบบควบการลงทุน (Traditional Plans vs. Investment Linked)

ความแตกต่างของการประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์และแบบควบการลงทุน มีดังต่อไปนี้

ลำดับที่	รายการเปรียบเทียบ	การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์	การประกันชีวิตแบบควบการลงทุน
1	ความเสี่ยงภัย	ความเสี่ยงในการลงทุนเป็นของบริษัทประกันชีวิต	ความเสี่ยงในการลงทุนเป็นของผู้เอาประกันภัย
2	ความโปร่งใส	ผู้เอาประกันภัยจะไม่ทราบจำนวนเงินที่บริษัทจัดสรรเบี้ยประกันภัย เช่น เรื่องค่าความคุ้มครองการเสียชีวิตและค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน รวมทั้งสัดส่วนของการนำเบี้ยประกันภัยไปลงทุน	ผู้เอาประกันภัยจะทราบการดำเนินงานของบริษัทเนื่องจากบริษัทจะแจ้งให้ทราบถึงจำนวนเงินที่บริษัทจัดสรรเบี้ยประกันภัย เช่น เรื่องค่าความคุ้มครองการเสียชีวิตและค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน รวมทั้งสัดส่วนของการนำเบี้ยประกันภัยไปลงทุน
3	เบี้ยประกันภัย	ผู้เอาประกันภัยไม่สามารถเปลี่ยนแปลงจำนวนเบี้ยประกันภัยได้ ถ้ามีการออกกรมธรรม์และสัญญาเมื่อผลบังคับแล้ว	ผู้เอาประกันภัยสามารถเปลี่ยนแปลงจำนวนเบี้ยประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยที่ต้องการจ่ายได้ อาจจ่ายเบี้ยประกันภัยเพิ่มหรือลดลงได้

ลำดับ ที่	รายการ เปรียบเทียบ	การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์	การประกันชีวิตแบบควบทางการลงทุน
4	ผลประโยชน์การ เสียชีวิต	ผลประโยชน์เนื่องจากการเสียชีวิตของ กรมธรรม์ประกันชีวิตแบบเดิม ถ้าผู้เอา ประกันภัยเสียชีวิต บริษัทจะจ่ายจำนวน เงินเอาประกันภัยหักด้วยจำนวนหนี้สินค้าง ชำระที่ผู้เอาประกันภัยกู้โดยใช้กรมธรรม์ค้ำ ประกันหรือกู้เพื่อชำระเบี้ยประกันภัย อัตโนมัติรวมถึงดอกเบี้ยอันเกิดจากเงินกู้ นั้นด้วย	ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของแบบประกันที่ กำหนดโดยบริษัทผู้ออก
5	ผลตอบแทน	การจ่ายเงินผลตอบแทนสำหรับการประกัน ชีวิตแบบเดิมชนิดมีการจ่ายเงินปันผล บริษัทจะจ่ายจำนวนเงินปันผลตามที่ระบุ ไว้รวมกับเงินปันผลเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายที่ บริษัทเสนอให้เพิ่มเติม	การจ่ายเงินผลตอบแทนสำหรับกรมธรรม์ ประกันชีวิตแบบควบการลงทุน บริษัทจะไม่ มีการรับประกันจำนวนเงินผลตอบแทน จำนวนเงินที่ผู้เอาประกันภัยจะได้รับจะขึ้นอยู่กับ การลงทุนที่ผู้เอาประกันภัยได้เลือกลงทุน ไว้
6	มูลค่าเงินสด	- มูลค่าเงินสดของการประกันชีวิตแบบเดิม ชนิดไม่มีการจ่ายโบนัสจะเท่ากับจำนวน เงินที่แสดงไว้ในตารางมูลค่าเงินสดหักด้วย จำนวนหนี้สินค้างชำระที่ผู้เอาประกันภัยกู้ โดยใช้กรมธรรม์ค้ำประกันหรือกู้เพื่อชำระ เบี้ยประกันภัยอัตโนมัติรวมถึงดอกเบี้ยอัน เกิดจากเงินกู้นั้นด้วย - มูลค่าเงินสดของการประกันชีวิต แบบเดิมชนิดมีการจ่ายโบนัสจะเท่ากับ จำนวนเงินที่แสดงไว้ในตารางมูลค่าเงิน สดรวมด้วยเงินโบนัสสะสมถึงวันที่เวนคืน กรมธรรม์หักด้วยจำนวนหนี้สินค้างชำระที่ ผู้เอาประกันภัยกู้โดยใช้กรมธรรม์ค้ำ ประกันหรือกู้เพื่อชำระเบี้ยประกันภัย อัตโนมัติรวมถึงดอกเบี้ยอันเกิดจากเงินกู้ นั้นด้วย	มูลค่าเงินสดของการประกันชีวิตแบบควบ การลงทุนจะเท่ากับมูลค่า NAV ของหน่วย ลงทุน ณ วันที่คำนวณ บวกด้วยมูลค่า เวนคืน (ถ้ามี) และ / หรือ ตามเงื่อนไขของ บริษัทผู้ออกแบบประกัน

4.5 ประเภทของสัญญาเพิ่มเติม (Rider)

สัญญาเพิ่มเติมกรมธรรม์ประกันชีวิตเป็นสัญญาเพิ่มเติมที่ผู้เอาประกันภัยสามารถเลือกซื้อเพิ่มเติมจากการซื้อความคุ้มครองจากกรมธรรม์ประกันชีวิต สัญญาเพิ่มเติมที่เป็นที่นิยมมีดังนี้

4.5.1. สัญญาเพิ่มเติมความคุ้มครองความทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวร (Total and Permanent Disability Benefit -TPD)

สัญญาเพิ่มเติมนี้จะให้ความคุ้มครองกรณีผู้เอาประกันภัยทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวร ความทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวรของบุคคล หมายความว่า ความทุพพลภาพที่ทำให้บุคคลสูญเสียสมรรถภาพในการทำงาน ทำให้ไม่สามารถประกอบหน้าที่การงานใด ๆ ในอาชีพประจำหรืออาชีพอื่น ๆ ได้โดยสิ้นเชิงและโดยถาวรตลอดไป ไม่ว่าจะเป็นร่างกายส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทั้งหมด การทุพพลภาพมักจะเกิดจากการสูญเสียอวัยวะสำคัญ ได้แก่ การสูญเสียมือหรือเท้าหรือสายตา รวม 2 ส่วนขึ้นไป

สัญญาเพิ่มเติมคุ้มครองความทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวรนี้ส่วนใหญ่จะได้รับการแนบท้ายกรมธรรม์ประกันชีวิตให้โดยอัตโนมัติและกำหนดผลประโยชน์เท่ากับจำนวนเงินเอาประกันภัย ผลประโยชน์ที่ผู้เอาประกันภัยจะได้รับในกรณีตกเป็นคนที่ทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวร ได้แก่ การได้รับเงินได้ประจำเป็นรายสัปดาห์ รายเดือน หรือ ราย 3 เดือน เช่น อาจมีการจ่ายเงินได้ประจำ 2.5% ของจำนวนเงินเอาประกันภัยทุก 3 เดือนเป็นระยะเวลา 10 ปี ทั้งนี้อาจต้องมีระยะเวลารอคอย (Waiting Period) จำนวน 6 เดือนหรือ 180 วัน กรณีที่ผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตก่อนได้รับเงินครบ ตามจำนวนเงินเอาประกันภัย บริษัทประกันชีวิตอาจจ่ายเงินส่วนต่างของจำนวนเงินเอาประกันภัยกับผลประโยชน์ที่จ่ายไปแล้วให้กับผู้รับประโยชน์ นอกจากนี้ ผู้เอาประกันภัยยังจะได้รับการยกเว้นการชำระเบี้ยประกันภัยทันทีที่มีการจ่ายเงินได้ประจำให้แก่ผู้เอาประกันภัย และบริษัทจะคืนเบี้ยประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยจ่ายในช่วง 6 เดือนของระยะเวลารอคอยให้ด้วย

4.5.2. สัญญาเพิ่มเติมคุ้มครองความทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวรแบบขยายผลประโยชน์ เพิ่มเติม (Extended Total and Permanent Disability Benefit - ETPD)

สัญญาเพิ่มเติมว่าด้วยเรื่องผลประโยชน์คุ้มครองความทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวรแบบขยายผลประโยชน์นี้จะให้ความคุ้มครองกรณีผู้เอาประกันภัยทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวร เช่นเดียวกับสัญญาเพิ่มเติมว่าด้วยเรื่องผลประโยชน์คุ้มครองความทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวร แต่จะมีการขยายระยะเวลาของการจ่ายเงินผลประโยชน์เพิ่มขึ้นจากเดิมคือจะจ่ายตามระยะเวลาที่ระบุไว้เดิม 10 ปี หรือจนกว่าจะตายหรือจนกว่าจะอายุครบ 60 ปี ระยะเวลาใดระยะเวลานึ่งซึ่งครบกำหนดก่อน

4.5.3. สัญญาเพิ่มเติมคุ้มครองโรคร้ายแรงและการเจ็บป่วยขั้นวิกฤต (Dread Disease and Critical Illness)

ความคุ้มครองโรคร้ายแรงและการเจ็บป่วยขั้นวิกฤต เป็นผลประโยชน์ที่อาจขยายได้ทั้งแบบเป็นสัญญาเพิ่มเติมหรือแยกออกมาเป็นกรมธรรม์เฉพาะ

ความคุ้มครองโรคร้ายแรงและการเจ็บป่วยขั้นวิกฤตนี้ได้รับความนิยมอย่างมากเนื่องจากสามารถลดผลกระทบที่บุคคลได้รับจากโรคร้ายแรงและการเจ็บป่วยขั้นวิกฤตได้ เพราะบุคคลที่ตกอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าวนอกจากจะต้องเผชิญกับค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลที่สูงแล้วยังไม่สามารถทำงานได้ตามปกติอีกด้วย ดังนั้นผลประโยชน์ที่ได้รับจากความคุ้มครองนี้จะช่วยลดความลำบากทางด้านการเงินของผู้เอาประกันภัยและผู้รับประโยชน์

สัญญาเพิ่มเติมคุ้มครองโรคร้ายแรงเป็นสัญญาที่ให้ความคุ้มครองผู้เอาประกันภัย โดยบริษัทจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันภัยตามสัญญาเพิ่มเติมให้แก่ผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์แล้วแต่กรณี เมื่อเกิดกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้แก่ผู้เอาประกันภัย

- เสียชีวิต หรือ
- เป็นคนทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวร หรือ
- เจ็บป่วยด้วยโรคร้ายแรงตามที่ระบุไว้ในสัญญา ตัวอย่างของโรคร้ายแรงที่บริษัท รับประกันภัยมีดังต่อไปนี้
 - โรคกล้ามเนื้อหัวใจตายชนิดเฉียบพลัน
 - การเปลี่ยนลิ้นหัวใจ
 - อัมพาตจากโรคหลอดเลือดสมอง
 - โรคอัลไซเมอร์
 - โรคมะเร็ง
 - โรคหัวใจขาดเลือด
 - การศัลยกรรมหลอดเลือดใหญ่
 - ความดันเลือดสูงของเส้นเลือดแดงในปอดชนิดปฐมภูมิ
 - ไตวายเรื้อรังระยะสุดท้าย
 - การผ่าตัดเปลี่ยนอวัยวะ
 - โรคไวรัสตับอักเสบบีรุนแรง

4.5.4. สัญญาเพิ่มเติมคุ้มครองผู้ชำระเบี้ยประกันภัย (Payor Benefit)

สัญญาเพิ่มเติมคุ้มครองผู้ชำระเบี้ยประกันภัย เป็นสัญญาคุ้มครองการชำระเบี้ยประกันภัยของผู้เอาประกันภัย โดยผู้เอาประกันภัยจะได้รับการยกเว้นการชำระเบี้ยประกันภัยทั้งหมด (รวมทั้งเบี้ยประกันภัยของสัญญาเพิ่มเติมอื่นๆ) ตามกรมธรรม์ประกันภัยที่สัญญาเพิ่มเติมฉบับนี้แนบอยู่ ถ้าผู้ปกครอง (ผู้ชำระเบี้ยประกันภัย) ได้รับความสูญเสียกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

1. เสียชีวิต หรือ
 2. สูญเสียมือ เท้า และสายตา ดังนี้
 - 2.1 มือสองข้าง หรือ เท้าสองข้าง หรือ สายตาสองข้าง หรือ
 - 2.2 มือหนึ่งข้างและเท้าหนึ่งข้าง หรือ มือหนึ่งข้างและสายตาหนึ่งข้าง หรือ เท้าหนึ่งข้างและสายตาหนึ่งข้าง หรือทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวร
- ทั้งนี้บริษัทได้กำหนดนิยามของค่าต่าง ๆ ไว้ดังนี้

ผู้เยาว์ หมายความว่า ผู้เอาประกันภัยที่ระบุในกรมธรรม์ประกันภัยที่สัญญาเพิ่มเติมแนบอยู่

ผู้ปกครอง หมายความว่า ผู้ปกครองของผู้เยาว์ที่เป็นผู้เอาประกันภัย ซึ่งเป็นผู้ชำระเบี้ยประกันภัยและผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยที่สัญญาเพิ่มเติมแนบอยู่

การสูญเสียมือหรือเท้า หมายความว่า การถูกตัดออกตั้งแต่ข้อมือหรือข้อเท้า หรือสูญเสียสมรรถภาพในการทำงานของมือหรือเท้าโดยสิ้นเชิงถาวร และสูญเสียสมรรถภาพเป็นเวลาต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 180 วัน

การสูญเสียสายตา หมายความว่า ตาบอดสนิทและไม่มีทางรักษาให้หายได้ตลอดไป

ทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวร หมายความว่า ทุพพลภาพถึงขนาดไม่สามารถประกอบหน้าที่การงานใด ๆ ในอาชีพประจำหรืออาชีพอื่นใดได้โดยสิ้นเชิงตลอดไป โดยทุพพลภาพเช่นว่านั้นจะต้องเป็นอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 180 วัน

4.5.5. สัญญาเพิ่มเติมการประกันอุบัติเหตุ (Accident Riders)

สัญญาเพิ่มเติมการประกันอุบัติเหตุเป็นสัญญาเพิ่มเติมที่ให้ความคุ้มครองผู้เอาประกันภัยกรณีที่ผู้เอาประกันภัยประสบอุบัติเหตุ โดยอาจจำแนกความคุ้มครองได้ ดังนี้

- ก. คุ้มครองการเสียชีวิตเนื่องจากอุบัติเหตุ
- ข. คุ้มครองการเสียชีวิตและสูญเสียอวัยวะเนื่องจากอุบัติเหตุ
คุ้มครองการเสียชีวิตเนื่องจากอุบัติเหตุ และการสูญเสียอวัยวะสำคัญ อันได้แก่ ตา 2 ข้าง หรือ มือ 2 ข้าง หรือ เท้า 2 ข้าง
- ค. คุ้มครองการเสียชีวิต สูญเสียอวัยวะ และทุพพลภาพเนื่องจากอุบัติเหตุ
คุ้มครองการเสียชีวิตเนื่องจากอุบัติเหตุ การสูญเสียอวัยวะสำคัญ อันได้แก่ ตา 2 ข้าง หรือ มือ 2 ข้าง หรือ เท้า 2 ข้าง และการทุพพลภาพเนื่องจากอุบัติเหตุ
- ง. ค่ารักษาพยาบาลเนื่องจากอุบัติเหตุ

นอกจากความคุ้มครองข้างต้นแล้ว ผู้เอาประกันภัยอาจเลือกซื้อบันทึกแนบท้ายสัญญาเพิ่มเติมจากการซื้อสัญญาเพิ่มเติมการประกันอุบัติเหตุ¹ ได้อีกเพื่อคุ้มครองหาเหตุการณ์และจลาจล

ตัวอย่างการจ่ายเงินทดแทนกรณีต่าง ๆ

อัตราร้อยละของจำนวน

เงินเอาประกันภัยอุบัติเหตุ

1. การเสียชีวิต	100%
2. การสูญเสียอวัยวะและสาวยตา	
2.1 สูญเสียมือหรือเท้าหรือสาวยตา รวม 2 ข้างขึ้นไป	100%
2.2 สูญเสียมือหรือเท้าหรือสาวยตา 1 ข้าง	50%
2.3 สูญเสียนิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้ของมือข้างเดียวกัน	25%
การจ่ายเงินทดแทนตามข้อ 2.1 หรือ 2.2 หรือ 2.3 บริษัทจะจ่ายรายการที่สูงสุดรายการเดียวเท่านั้น	
3. การทุพพลภาพ	
3.1 ทุพพลภาพสิ้นเชิงชั่วคราวต่อสัปดาห์	0.7%
3.2 ทุพพลภาพบางส่วนชั่วคราวต่อสัปดาห์	0.3%
การจ่ายเงินทดแทนตามข้อ 3.1 และ/หรือ 3.2 จะจ่ายรวมแล้วไม่เกิน 52 สัปดาห์	
3.3 ทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวร ต่องวด 3 เดือน	2.5%
การจ่ายเงินทดแทนตามข้อ 3.3 บริษัทจะจ่ายภายหลังจากที่ได้มีการจ่ายเงินทดแทนตามข้อ 3.1 และ/หรือ 3.2 รวมแล้วเป็นเวลา 52 สัปดาห์ติดต่อกัน และจะจ่ายให้ในขณะที่ผู้เอาประกันภัยยังคงสภาพเป็นบุคคลทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวร แต่ทั้งนี้จะต้องไม่เกินกำหนดระยะเวลา 10 ปี	
4. การสูญเสียเนื่องจากสาธารณภัย	
การจ่ายเงินทดแทนตามข้อ 1 หรือข้อ 2 หรือข้อ 3 บริษัทจะจ่ายเพิ่มขึ้นอีก 1 เท่า หากความบาดเจ็บหรือความสูญเสียเป็นผลมาจาก	
4.1 อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นแก่รถไฟ หรือรถโดยสารประจำทางที่ได้รับอนุญาตให้รับส่งผู้โดยสารในเส้นทางประจำและมีลักษณะตามข้อบังคับที่กรมการขนส่งทางบกกำหนด ซึ่งผู้เอาประกันภัยกำลังโดยสารอยู่ในฐานะผู้โดยสาร หรือ	
4.2 อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นแก่ลิฟท์สาธารณะที่ผู้เอาประกันภัยกำลังโดยสารอยู่ในฐานะผู้โดยสารในลิฟท์ดังกล่าว ยกเว้นลิฟท์ที่ใช้งานก่อสร้างหรือใช้ในเหมือง หรือ	

¹ บันทึกแนบท้ายสัญญาเพิ่มเติมการประกันอุบัติเหตุจะเป็นการบันทึกเพิ่มเติมเพื่อให้ความคุ้มครองอุบัติเหตุกรณีฆาตกรรม จลาจล และสงคราม โดยบันทึก

สลักหลังนี้จะขยายความคุ้มครองกรณีต่อไปนี้

1. ผู้เอาประกันภัยถูกล่า หรือถูกทำร้ายร่างกายโดยเจตนา โดยที่ผู้เอาประกันภัยไม่มีส่วนช่วยหรือเข้าร่วมทะเลาะวิวาท
2. การจลาจล สงครามกลางเมือง การปฏิวัติ การกบฏ การก่อความไม่สงบของประชาชนถึงขนาดลุกฮือต่อต้านรัฐบาล หรือการนัดหยุดงานโดยที่ผู้เอาประกันภัยไม่มีส่วนร่วม
3. สงคราม (ไม่ว่าจะมีการประกาศหรือไม่ก็ตาม) การรุกราน การปฏิบัติการของผู้ก่อการร้าย หรือการกระทำของศัตรูต่างชาติโดยที่ผู้เอาประกันภัยไม่มีส่วนร่วม

4.3 อัตราเบี้ยที่เกิดขึ้นแก่กรมหรสพ โรงแรมหรืออาคารสาธารณะที่ผู้เอาประกันภัยอยู่ ณ สถานที่นั้นในขณะเริ่มอัตราเบี้ยดังกล่าว

การจ่ายเงินทดแทนตามรายการข้อ 1 หรือข้อ 2 หรือข้อ 3 หรือข้อ 4 บริษัทจะจ่ายเพียงจำนวนเงินสำหรับรายการที่สูงสุดรายการเดียวเท่านั้น

5. การเข้ารับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาล (ไม่เกิน 20 สัปดาห์) 0.2% ต่อสัปดาห์
6. การผ่าตัด ซึ่งกระทำโดยศัลยแพทย์ซึ่งได้รับอนุญาตให้ประกอบโรคศิลป์ บริษัทจะจ่ายเงินทดแทนให้ตามอวัยวะที่ทำการผ่าตัดเป็นอัตราร้อยละของจำนวนเงินเอาประกันภัยอุบัติเหตุตามตัวอย่าง ดังนี้

	อัตราร้อยละของจำนวน เงินเอาประกันภัยอุบัติเหตุ
ต้นขา	1.5%
แขนหรือขา หรือเท้าทั้งเท้า	1.0%
ปลายแขนหรือมือทั้งมือ	0.5%
นิ้วหัวแม่มือหรือนิ้วมือหรือนิ้วเท้านิ้วเดียวหรือหลายนิ้ว (อย่างน้อยที่สุดเหนือข้อนิ้ว)	0.2%
หน้าอก - ตัดเข้าไปในโพรงอกเพื่อวิเคราะห์โรค หรือบำบัดรักษาอวัยวะภายในนั้น	1.0%

ในกรณีที่มีการผ่าตัดเกินกว่า 1 ครั้ง บริษัทจะจ่ายทดแทนให้สำหรับการผ่าตัดครั้งที่มีจำนวนเงินสูงสุดเท่านั้น ทั้งนี้ได้กำหนดนิยามของคำต่าง ๆ ไว้ดังนี้

อุบัติเหตุ หมายความว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันจากปัจจัยภายนอกร่างกายของผู้เอาประกันภัย และทำให้เกิดผลที่ผู้เอาประกันภัยมิได้เจตนาหรือมุ่งหวัง

การสูญเสียมือ หมายความว่า การถูกตัดออกตั้งแต่ข้อมือ หรือการสูญเสียสมรรถภาพในการทำงานของมือโดยการสิ้นเชิงถาวร

การสูญเสียเท้า หมายความว่า การถูกตัดออกตั้งแต่ข้อเท้า หรือการสูญเสียสมรรถภาพในการทำงานของเท้าโดยการสิ้นเชิงถาวร

การสูญเสียตา หมายความว่า ตาบอดสนิทและไม่มีทางรักษาให้หายได้ตลอดไป

การสูญเสียนิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้ หมายความว่า การถูกตัดออกของนิ้วหัวแม่มือตั้งแต่ข้อแรกและนิ้วชี้ตั้งแต่ข้อที่สองขึ้นไป นับจากปลายนิ้วของมือข้างเดียวกัน มือใดมือหนึ่ง

ทุพพลภาพสิ้นเชิงชั่วคราว หมายความว่า ทุพพลภาพถึงขนาดไม่สามารถประกอบหน้าที่การงานในอาชีพประจำตามปกติได้โดยสิ้นเชิงในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

ทุพพลภาพบางส่วนชั่วคราว หมายความว่า ทุพพลภาพถึงขนาดไม่สามารถประกอบหน้าที่การงานในอาชีพประจำตามปกติบางส่วนในช่วงระยะเวลาหนึ่งก็ดี หรือเป็นผลต่อเนื่องจากทุพพลภาพสิ้นเชิงชั่วคราว ซึ่งได้ทุเลาเบาบางลงแล้วก็ดี แต่ยังไม่สามารถจะประกอบหน้าที่การงานในอาชีพประจำตามปกติได้ครบทุกส่วนในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

ทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวร หมายความว่า ทุพพลภาพถึงขนาดไม่สามารถประกอบหน้าที่การงานใด ๆ ในอาชีพประจำหรืออาชีพอื่น ๆ ได้โดยสิ้นเชิงตลอดไป

4.5.6. สัญญาเพิ่มเติมข้อตกลงในการรับประกันชีวิตโดยไม่ต้องแสดงหลักฐานด้านสุขภาพ (Guaranteed Insurability Option or Purchase Option)

สัญญาเพิ่มเติมข้อตกลงในการรับประกันชีวิตโดยไม่ต้องแสดงหลักฐานด้านสุขภาพเป็นเงื่อนไขที่ขายควบกับกรมธรรม์ประกันชีวิตหลักเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เอาประกันภัยที่มีอายุน้อยสามารถซื้อความคุ้มครองเพิ่มเติมได้ ณ จุดที่บริษัทกำหนด โดยผู้เอาประกันภัยไม่ต้องแสดงหลักฐานด้านสุขภาพว่าผู้เอาประกันภัยเป็นผู้ที่มีสุขภาพดี การขอเพิ่มจำนวนเงินเอาประกันภัยนี้มีการจำกัดจำนวนเงินเอาประกันภัยที่จะซื้อเพิ่มในแต่ละครั้ง จำนวนเงินเอาประกันภัยรวมและอายุสูงสุดที่จะซื้อประกันภัยเพิ่ม เช่นการกำหนดให้ผู้เอาประกันภัยเพิ่มจำนวนเงินเอาประกันภัยได้ครั้งละ 50,000 บาท หรือ 100,000 บาททุก 3 ปีและจะซื้อได้จนถึงอายุ 40 ปีเท่านั้น ถ้าผู้เอาประกันภัยไม่ใช้สิทธิ ณ จุดเวลาที่กำหนด สิทธิดังกล่าวจะถูกยกเลิกไป อัตราเบี้ยประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยจะต้องจ่ายจะสูงขึ้นตามอายุที่สูงขึ้นขณะที่ซื้อ

4.5.7. สัญญาเพิ่มเติมการประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา (Term Riders)

สัญญาเพิ่มเติมการประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลาเป็นสัญญาเพิ่มเติมที่เปิดโอกาสให้ผู้เอาประกันภัยสามารถซื้อความคุ้มครองแบบชั่วระยะเวลาเพื่อเพิ่มเติมผลประโยชน์ที่ผู้รับประโยชน์จะได้รับกรณีผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ นอกเหนือจากที่ซื้อไว้ในกรมธรรม์ประกันชีวิตหลัก โดยทั่วไปบริษัทจะระบุจำนวนเงินเอาประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยสามารถซื้อสัญญาเพิ่มเติมการประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลาไว้ เช่น ระบุให้ซื้อได้ไม่เกินจำนวนเงินเอาประกันภัยเดิมที่ซื้อไว้ในกรมธรรม์ประกันชีวิตหลัก หรือ อาจระบุให้ซื้อได้ไม่เกิน 4 เท่าของจำนวนเงินเอาประกันภัยเดิมที่ซื้อไว้ในกรมธรรม์ประกันชีวิตหลัก จ่ายจำนวนเงินเอาประกันภัยตามสัญญาเพิ่มเติมการประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลาให้แก่ผู้รับประโยชน์ ผู้เอาประกันภัยสามารถซื้อการประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลาเพื่อเพิ่มความคุ้มครองจากแบบประกันชีวิตที่ได้ซื้อไว้แล้ว โดยผู้เอาประกันภัยต้องชำระเบี้ยประกันภัยเพิ่ม แต่เบี้ยประกันภัยสำหรับสัญญาเพิ่มเติมนี้จะต่ำกว่าเบี้ยประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยต้องจ่ายสำหรับกรมธรรม์หลัก เนื่องจากความคุ้มครองแบบชั่วระยะเวลา เบี้ยประกันภัยจะถูกเมื่อเทียบกับเบี้ยประกันภัยสำหรับกรมธรรม์หลัก เนื่องจากกรมธรรม์หลักมักจะมีผลประโยชน์การคืนเงินตามการทรงชีพ

4.5.8. สัญญาเพิ่มเติมการให้สิทธิยกเว้นไม่ต้องชำระเบี้ยประกันภัย (Waiver of Premium Rider)

สัญญาเพิ่มเติมการให้สิทธิยกเว้นไม่ต้องชำระเบี้ยประกันภัยเป็นสัญญาเพิ่มเติมที่ขายแนบท้ายสัญญาเพิ่มเติมประกันชีวิตเพื่อคุ้มครองผู้เอาประกันภัยให้ได้รับสิทธิยกเว้นไม่ต้องชำระเบี้ยประกันภัยตามกรรมธรรม์ประกันภัยที่สัญญาเพิ่มเติมการให้สิทธิยกเว้นไม่ต้องชำระเบี้ยประกันภัยอยู่ แต่จะไม่รวมเบี้ยประกันภัยสำหรับสัญญาเพิ่มเติมอื่น ๆ ซึ่งครบกำหนดชำระนับแต่วันที่ผู้เอาประกันภัยได้รับความสูญเสียกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

1. ทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวร หรือ
2. สูญเสียมือ เท้า และสายตา ดังนี้
 - 2.1 มือสองข้าง หรือ เท้าสองข้าง หรือ สายตาสองข้าง หรือ
 - 2.2 มือหนึ่งข้างและเท้าหนึ่งข้าง หรือ มือหนึ่งข้างและสายตาหนึ่งข้าง หรือ เท้าหนึ่งข้างและสายตาหนึ่งข้าง

ในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวร หรือสูญเสียสมรรถภาพในการทำงานของมือหรือเท้า บริษัทจะยกเว้นเบี้ยประกันภัยที่ครบชำระในระหว่างที่ผู้เอาประกันภัยทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวร หรือสูญเสียสมรรถภาพในการทำงานของมือหรือเท้า

ทั้งนี้ ได้กำหนดนิยามของคำต่างๆ ไว้เช่นเดียวกับสัญญาเพิ่มเติมการประกันอุบัติเหตุ โดยการทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวร และการสูญเสียมือหรือเท้านั้นจะต้องเป็นอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 180 วัน

4.5.9. สัญญาเพิ่มเติมการประกันสุขภาพ (Health Rider)

สัญญาเพิ่มเติมการประกันสุขภาพเป็นสัญญาเพิ่มเติมที่ให้ความคุ้มครองกรณีผู้เอาประกันภัยได้รับบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยจนต้องเข้ารับการรักษาด่วนในฐานะผู้ป่วยในของโรงพยาบาล โดยคำแนะนำของแพทย์ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบโรคศิลปะซึ่งมีใช้ตัวของผู้เอาประกันภัยเอง โดยกำหนดผลประโยชน์ตามตัวอย่างดังต่อไปนี้

รายการผลประโยชน์

จำนวนเงินผลประโยชน์

1. ค่าห้อง ค่าอาหารและค่าบริการพยาบาลต่อวัน
(สูงสุดไม่เกิน 90 วันต่อการเข้ารับรักษาในโรงพยาบาลครั้งใดครั้งหนึ่ง)	1,700 บาท
2. ค่ารักษาพยาบาลอื่นๆ
ต่อการเข้ารับรักษาในโรงพยาบาลครั้งใดครั้งหนึ่ง	20,000 บาท
3. ค่าธรรมเนียมผ่าตัด
ต่อการเข้ารับรักษาในโรงพยาบาลครั้งใดครั้งหนึ่ง	55,000 บาท
4. ค่าห้องผ่าตัด
ต่อการเข้ารับรักษาในโรงพยาบาลครั้งใดครั้งหนึ่ง	5,500 บาท

รายการผลประโยชน์

จำนวนเงินผลประโยชน์

5. ค่าวางยาสลบ	
ต่อการเข้ารับรักษาในโรงพยาบาลครั้งใดครั้งหนึ่ง	5,500 บาท
6. ค่าวินิจฉัยโรคในห้องทดลองต่างๆ ขณะเป็นผู้ป่วยนอก	
ต่อการเข้ารับรักษาในโรงพยาบาลครั้งใดครั้งหนึ่ง	3,500 บาท
7. ค่าปรึกษาแพทย์ต่อครั้ง	
(สูงสุดไม่เกิน 90 ครั้งต่อการเข้ารับรักษาในโรงพยาบาลครั้งใดครั้งหนึ่ง)	800 บาท
8. ค่ารักษาพยาบาลฉุกเฉินอันเนื่องจากอุบัติเหตุ	
ต่อการบาดเจ็บครั้งใดครั้งหนึ่ง	4,000 บาท

การจ่ายเงินผลประโยชน์ดังกล่าวข้างต้นนี้ บริษัทจะจ่ายเฉพาะการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นภายหลัง 30 วัน นับแต่วันที่ออกสัญญาเพิ่มเติม หรือวันที่บริษัทยอมรับการต่ออายุสัญญาเพิ่มเติม แล้วแต่ว่าวันใดจะเกิดขึ้นภายหลัง โดยบริษัทอาจกำหนดจำนวนเงินจ่ายร่วม (Co Payment) ต่อครั้งที่ผู้เอาประกันภัยจะต้องออกเองในการเข้ารับรักษาในโรงพยาบาลในฐานะผู้ป่วยในแต่ละครั้ง เช่น อาจระบุไว้เท่ากับ 2,000 บาท

ทั้งนี้ ได้กำหนดนิยามของค่าต่างๆ ไว้ดังนี้

การเข้ารับรักษาในโรงพยาบาลครั้งใดครั้งหนึ่ง หมายความว่า การเข้าพักรักษาในโรงพยาบาลต่อเนื่องกันในระยะเวลาหนึ่งในฐานะผู้ป่วยในของโรงพยาบาล หากเป็นกรณี que เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลมากกว่า 1 ครั้งด้วยสาเหตุหรือโรคเดียวกันโดยที่ระยะเวลาการเข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลแต่ละครั้งนั้นห่างกันไม่เกิน 90 วัน ให้ถือว่าเป็นการเข้าพักรักษาในโรงพยาบาลต่อเนื่องกันด้วย

โรงพยาบาล หมายความว่า สถานพยาบาลใดๆ ที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงสาธารณสุขให้ประกอบการรักษาพยาบาลตรวจวินิจฉัยโรคและทำการผ่าตัด โดยมีเตียงสำหรับผู้ป่วยในโรงพยาบาล เครื่องมือในการตรวจวินิจฉัยโรค และผ่าตัดเท่าที่จำเป็น มีแพทย์ประจำอย่างน้อย 1 คน และให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง ทั้งนี้ ไม่รวมถึงสถานที่พักฟื้นหรือพักร้อนหรือสถาบันใดที่คล้ายคลึงกัน หรือสถานที่ที่จัดไว้สำหรับผู้ป่วยโรคพิษสุราเรื้อรัง หรือยาเสพติดให้โทษอื่นๆ โดยเฉพาะ

แพทย์ หมายความว่า แพทย์ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบโรคศิลป์

ผู้ป่วยใน หมายความว่า ผู้ที่ต้องเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลอย่างน้อย 6 ชั่วโมง หรือกว่านั้น หรือผู้ที่ต้องเสียค่าห้องและค่าอาหารประจำวันในการเข้ารับรักษาในโรงพยาบาล

ผู้ป่วยนอก หมายความว่า ผู้ที่รับบริการหรือการรักษาทางการแพทย์ในแผนกผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาล หรือในห้องรักษาฉุกเฉินของโรงพยาบาล

การบาดเจ็บ หมายความว่า การบาดเจ็บทางร่างกายของผู้เอาประกันภัยอันเนื่องจากเหตุต่างๆ ซึ่งทำให้ผู้เอาประกันภัยต้องเข้าพักรักษาในโรงพยาบาล

การเจ็บป่วย หมายความว่า การเจ็บป่วยทางร่างกายของผู้เอาประกันภัยอันเนื่องจากการได้รับเชื้อโรค หรือเกิดการผิดปกติภายในร่างกายซึ่งทำให้ผู้เอาประกันภัยต้องเข้าพักรักษาในโรงพยาบาล

ผลประโยชน์ที่กำหนดไว้มีรายละเอียดดังนี้

1. ค่าห้องและค่าอาหาร

บริษัทจะจ่ายค่าห้องและค่าอาหารซึ่งโรงพยาบาลจัดให้ตามปกติ สำหรับผู้ป่วยในโรงพยาบาล ตามจำนวนเงินที่ผู้เอาประกันภัยจ่ายจริง แต่ทั้งนี้จะต้องไม่เกินจำนวนเงินผลประโยชน์และจะจ่ายให้ไม่เกิน 90 วัน ต่อการเข้ารับรักษาในโรงพยาบาลครั้งใดครั้งหนึ่ง

2. ค่ารักษาพยาบาลอื่นๆ

ในระหว่างที่ผู้เอาประกันภัยพักรักษาตัวในโรงพยาบาลในฐานะผู้ป่วยใน บริษัทจะจ่ายค่ารักษาพยาบาลซึ่งโรงพยาบาลให้การรักษายาตามปกติสำหรับผู้ป่วยในของโรงพยาบาล ดังนี้

- 2.1 ค่ายาตามคำสั่งแพทย์ และที่ใช้ในโรงพยาบาล
- 2.2 ค่าเย็บบาดแผลและค่าตกแต่งบาดแผล การเข้าเฝือก ยกเว้น เครื่องช่วยค้ำต่าง ๆ และเครื่องมือเครื่องใช้
- 2.3 ภาวะบำบัด
- 2.4 ค่าตรวจด้วยรังสีเอกซ์ ตรวจหัวใจด้วยคลื่นไฟฟ้า และการตรวจในห้องปฏิบัติการ ซึ่งมีความจำเป็นในการตรวจเพื่อวินิจฉัยอาการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นในครั้งนั้นๆ
- 2.5 ค่าธรรมเนียมการฉีดยาเข้าเส้นโลหิต
- 2.6 ค่าธรรมเนียมการให้โลหิตหรือพลาสมา ยกเว้นค่าโลหิตหรือพลาสมา
- 2.7 ค่าบริการของรถพยาบาลสำหรับไป หรือมาจากโรงพยาบาลต่อการเข้ารับรักษาในโรงพยาบาลครั้งใดครั้งหนึ่ง โดยบริษัทจะจ่ายให้ตามจำนวนเงินที่ผู้เอาประกันภัยจ่ายจริงแต่ไม่เกินจำนวนเงินผลประโยชน์ ค่าห้องและค่าอาหารที่กำหนดไว้

บริษัทจะจ่ายเงินผลประโยชน์ข้างต้นให้ตามผู้เอาประกันภัยจ่ายจริง แต่ทั้งนี้เมื่อรวมกันแล้วจะต้องไม่เกินจำนวนเงินผลประโยชน์ "ค่ารักษาพยาบาลอื่นๆ" ที่กำหนดไว้ในตารางผลประโยชน์ต่อการเข้ารับรักษาในโรงพยาบาลครั้งใดครั้งหนึ่ง

3. ค่าธรรมเนียมผ่าตัด

บริษัทจะจ่ายค่าธรรมเนียมผ่าตัดซึ่งโรงพยาบาลให้การรักษายาตามปกติสำหรับผู้ป่วยในและแพทย์ลงความเห็นว่าการบำบัดรักษาโดยการผ่าตัดตามจำนวนเงินที่ผู้เอาประกันภัยจ่ายจริง แต่ทั้งนี้จะต้องไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดไว้ใน "ตารางอัตราค่าธรรมเนียมผ่าตัด" ซึ่งระบุไว้เป็นอัตราร้อยละของผลประโยชน์ "ค่าธรรมเนียมผ่าตัดที่กำหนดไว้ในตารางผลประโยชน์ต่อการเข้ารับรักษาในโรงพยาบาลครั้งใดครั้งหนึ่ง"

4. ค่าธรรมเนียมผ่าตัดเล็ก

บริษัทจะจ่ายให้ตามจำนวนที่จ่ายจริงสำหรับการผ่าตัดโดยเป็นผู้ป่วยนอก แต่ทั้งนี้จะต้องเป็นการผ่าตัดที่ปรากฏในตารางอัตราค่าธรรมเนียมผ่าตัดเท่านั้น และบริษัทจะจ่ายให้ไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดไว้ใน "ตารางค่าธรรมเนียมผ่าตัด" ซึ่งระบุไว้เป็นอัตราร้อยละของผลประโยชน์ "ค่าธรรมเนียมผ่าตัด" ที่กำหนดไว้ในตารางผลประโยชน์

5. ค่าห้องผ่าตัด

บริษัทจะจ่ายค่าห้องผ่าตัดในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยมีสิทธิได้รับ "ค่าธรรมเนียมผ่าตัด" ตามจำนวนเงินที่ผู้เอาประกันภัยจ่ายจริง ดังนี้

5.1 ค่าใช้ห้องผ่าตัด

5.2 ค่าอุปกรณ์ต่างๆ ในห้องผ่าตัด

แต่ทั้งนี้จะต้องไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดไว้ในตารางผลประโยชน์ต่อการเข้ารักษาในโรงพยาบาลครั้งใดครั้งหนึ่ง

6. ค่าวางยาสลบ

บริษัทจะจ่ายค่าวางยาสลบในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยมีสิทธิได้รับ “ค่าธรรมเนียมผ่าตัด” ตามจำนวนเงินที่ผู้เอาประกันภัยจ่ายจริง แต่ทั้งนี้จะต้องไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดไว้ในตารางผลประโยชน์ต่อการเข้ารักษาในโรงพยาบาลครั้งใดครั้งหนึ่ง

7. ค่าวินิจฉัยโรคในห้องทดลองต่างๆ ขณะเป็นผู้ป่วยนอก

บริษัทจะจ่ายค่าวินิจฉัยโรคในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยต้องเข้ารับการวินิจฉัยโรคด้วยรังสีเอกซ์ การตรวจหัวใจด้วยคลื่นไฟฟ้า หรือการตรวจในห้องปฏิบัติการ (แล็บ) ตามคำแนะนำและเห็นชอบเป็นหนังสือของแพทย์ เนื่องจากการบาดเจ็บทางร่างกายที่ได้รับอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วยด้วยโรคภัยไข้เจ็บ ตามที่ผู้เอาประกันภัยได้จ่ายไปจริง สำหรับค่ารังสีเอกซ์ ค่าตรวจหัวใจด้วยคลื่นไฟฟ้า หรือค่าตรวจในห้องปฏิบัติการ (แล็บ) ในขณะที่เป็นผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาล แต่ทั้งนี้จะต้องไม่เกินจำนวนผลประโยชน์ “ค่าวินิจฉัยโรคในห้องทดลองต่างๆ ขณะเป็นผู้ป่วยนอก” ที่กำหนดไว้ในตารางผลประโยชน์ต่อการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยครั้งใดครั้งหนึ่ง โดยจะจ่ายผลประโยชน์ดังกล่าวเฉพาะในกรณีที่มีการตรวจนั้นได้กระทำเนื่องจากผู้เอาประกันภัยต้องเข้ารับการรักษากลายเป็นผู้ป่วยในโรงพยาบาลและการกระทำดังกล่าวเกิดขึ้นภายใน 30 วันก่อนหรือหลังการเข้ารักษาในโรงพยาบาลนั้น

8. ค่าปรึกษาแพทย์

บริษัทจะจ่ายค่าปรึกษาแพทย์หรือค่าธรรมเนียมแพทย์ในการตรวจรักษาซึ่งโรงพยาบาลให้การรักษายาบาลตามปกติสำหรับผู้ป่วยใน ตามจำนวนเงินที่ผู้เอาประกันภัยจ่ายจริง แต่ทั้งนี้จะต้องไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดไว้ในตารางผลประโยชน์ต่อครั้ง และจะจ่ายให้ไม่เกิน 90 ครั้ง หรือไม่เกินกว่าจำนวนวันที่พักรักษาตัวในโรงพยาบาลแล้วแต่จำนวนไหนจะน้อยกว่า

9. ค่ารักษาพยาบาลฉุกเฉินอันเนื่องมาจากอุบัติเหตุ

บริษัทจะจ่ายค่ารักษาพยาบาลในฐานะผู้ป่วยนอก หากผู้เอาประกันภัยประสบอุบัติเหตุและเข้ารับการรักษายาบาลฉุกเฉินในฐานะผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลภายใน 24 ชั่วโมงจากเวลาที่เกิดอุบัติเหตุ โดยจะจ่ายเงินให้เท่ากับจำนวนเงินที่ผู้เอาประกันภัยจ่ายจริง แต่ทั้งนี้จะต้องไม่เกินจำนวนเงินผลประโยชน์ “ค่ารักษาพยาบาลฉุกเฉินอันเนื่องมาจากอุบัติเหตุ” ที่กำหนดไว้ในตารางผลประโยชน์

นอกจากนี้ ผู้เอาประกันภัยยังสามารถซื้อสัญญาเพิ่มเติมคุ้มครองสุขภาพ (ผู้ป่วยนอก) ได้ด้วย โดยสัญญาเพิ่มเติมดังกล่าวจะให้ความคุ้มครองกรณีผู้เอาประกันภัยบาดเจ็บ หรือเจ็บป่วยจนเป็นเหตุให้ต้องรับการรักษา ณ แผนกผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาล หรือคลินิก โดยบริษัทจะจ่ายค่ารักษาพยาบาลให้ไม่เกินวันละ 1 ครั้ง ตามจำนวนเงินที่ผู้เอาประกันภัยจ่ายจริง แต่ทั้งนี้จะต้องไม่เกินจำนวนเงินต่อครั้งตามที่กำหนดไว้ในกรมธรรม์ และไม่เกิน 30 ครั้งต่อปี

กรณีที่ผู้เอาประกันภัยได้รับการชดเชยสินไหมตามผลประโยชน์ “ค่ารักษาพยาบาลฉุกเฉินอื่นเนื่องจากอุบัติเหตุ” (ผู้ป่วยนอก) จะถูกจำกัดอยู่เพียงจำนวนที่ไม่ได้รับการชดเชยให้ตามผลประโยชน์ดังกล่าว แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินจำนวนเงินต่อครั้งข้างต้น

4.5.10. สัญญาเพิ่มเติมคุ้มครองค่ารักษาพยาบาลรายวัน

สัญญาเพิ่มเติมคุ้มครองค่ารักษาพยาบาลรายวัน เป็นสัญญาเพิ่มเติมที่ให้ความคุ้มครองกรณีที่ผู้เอาประกันภัยได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ หรือเจ็บป่วยด้วยโรคภัยไข้เจ็บจนเป็นเหตุให้ต้องเข้ารับการรักษาทันทีในฐานะผู้ป่วยในของโรงพยาบาล โดยคำแนะนำของแพทย์ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบโรคศิลป์ซึ่งมิใช่ตัวของผู้เอาประกันภัยเอง โดยบริษัทจะจ่ายผลประโยชน์ค่ารักษาพยาบาลรายวันตามจำนวนเงินที่ระบุไว้ในกรมธรรม์ ตามจำนวนวันที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลแต่ไม่เกิน 500 วันต่อการบาดเจ็บหรือการเจ็บป่วยแต่ละครั้ง การจ่ายเงินผลประโยชน์นี้บริษัทจะจ่ายให้เฉพาะการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นภายหลัง 30 วัน นับแต่วันที่ออกสัญญาเพิ่มเติมหรือวันที่บริษัทยอมรับการต่ออายุสัญญาเพิ่มเติมแล้วแต่วันใดจะเกิดขึ้นภายหลัง เว้นแต่จะได้มีการตกลงเป็นอย่างอื่น

4.6 เงื่อนไขของการประกันชีวิต

เนื่องจากกรมธรรม์ประกันชีวิตถือเป็นเอกสารที่มีผลบังคับตามกฎหมายให้ผู้รับประกันภัยจัดทำขึ้น นอกจากรายการต่างๆที่ระบุไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 867 วรรค 3 จำนวน 11 รายการแล้ว ผู้รับประกันภัยจะเพิ่มเติมข้อความอื่นลงไว้โดยถือว่าเป็นเงื่อนไขที่ตกลงกันในสัญญาประกันภัย เพื่อจำกัดความรับผิดชอบของผู้รับประกันภัยสำหรับกรมธรรม์ประกันชีวิตนั้นเงื่อนไขของกรมธรรม์ในแต่ละบริษัทนั้นแตกต่างกันบ้าง แต่มีส่วนร่วมกันซึ่งประกอบด้วยเงื่อนไขในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

4.6.1 เงื่อนไขความสมบูรณ์ของสัญญา (Entire Contract Provision)

เงื่อนไขความสมบูรณ์ของสัญญา ระบุไว้เพื่อบอกให้ทราบถึงเอกสารซึ่งประกอบกันขึ้นมาเป็นสัญญาระหว่างบริษัทประกันภัยและผู้เอาประกันภัย ทั้งนี้เพื่อระบุค่าจำกัดความและเงื่อนไขของกรมธรรม์เป็นลายลักษณ์อักษรตามที่แสดงไว้ในกรมธรรม์หรือในเอกสารอื่นที่แนบมากับตัวกรมธรรม์ อันอาจประกอบด้วย กรมธรรม์ประกันชีวิต สัญญาเพิ่มเติมกรมธรรม์ประกันชีวิต สำเนาใบคำขอเอาประกันชีวิตของผู้เอาประกันภัย และสำเนาใบแถลงสุขภาพของผู้เอาประกันภัย เอกสารทั้งหมดนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา

เงื่อนไขมาตรฐานเกี่ยวกับความสมบูรณ์ของสัญญาประกันภัย ระบุไว้ดังนี้

“สัญญาประกันภัยนี้เกิดจากการที่บริษัทเชื่อถือข้อแถลงของผู้เอาประกันภัย ในใบคำขอเอาประกันชีวิต ใบแถลงสุขภาพ และข้อแถลงเพิ่มเติมอื่นใดที่ผู้เอาประกันภัยลงลายมือชื่อไว้ และได้มีการชำระเบี้ยประกันภัยงวดแรกแล้ว บริษัทจึงได้ตกลงทำสัญญาและออกกรมธรรม์ให้ไว้

ในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยรู้อยู่แล้วและแถลงข้อความอันเป็นเท็จตามวรรคหนึ่งหรือรู้อยู่แล้วในข้อความจริงใด แต่ไม่เปิดเผยข้อความจริงนั้นให้บริษัททราบ ซึ่งถ้าบริษัททราบข้อความจริงนั้นๆ แล้วอาจจูงใจบริษัทให้เรียกเก็บเบี้ยประกันภัยสูงขึ้นหรือไม่ยอมทำสัญญา สัญญาประกันภัยนั้น จะตกเป็นโมฆียะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 865 ซึ่งบริษัทอาจบอกล้างสัญญาได้และไม่จ่ายเงินตามกรมธรรม์

บริษัทจะไม่ปฏิเสธความรับผิด โดยอาศัยข้อแถลงนอกเหนือจากที่ผู้เอาประกันภัยได้แถลงไว้ในเอกสารตามวรรคหนึ่ง”

เงื่อนไขเกี่ยวกับความสมบูรณ์ของสัญญาประกันภัยระบุไว้เพื่อให้เป็นไปตามหลักของการประกันภัยว่าผู้เอาประกันภัยและผู้รับประกันภัยหรือบริษัทประกันชีวิตควรจะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตใจต่อกันเป็นอย่างยิ่ง ผู้เอาประกันภัยเมื่อสมัครใจจะทำประกันภัยแล้ว ควรให้ถ้อยแถลงทั้งในใบคำขอเอาประกันชีวิต ใบแถลงสุขภาพ และข้อแถลงอื่นๆ ตามความเป็นจริง ไม่ควรปกปิดความจริงหรือแถลงความเท็จใดๆ แต่ถ้าผู้เอาประกันภัยรู้อยู่แล้วในข้อความจริงใดและเจตนาปกปิดความจริงหรือแถลงความเท็จให้บริษัททราบ ซึ่งถ้าบริษัทได้ทราบข้อความจริงดังกล่าว อาจทำให้บริษัททำการพิจารณาไม่รับทำประกันภัย หรือรับทำประกันภัยโดยขอเก็บเบี้ยประกันภัยเพิ่ม บริษัทมีสิทธิที่จะบอกล้างสัญญาและไม่ต้องจ่ายเงินตามกรมธรรม์ได้ เนื่องจากสัญญาประกันภัยนั้นจะตกเป็นโมฆียะ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 865 ทั้งนี้ บริษัทจะไม่ปฏิเสธความรับผิด โดยอาศัยข้อแถลงนอกเหนือจากที่ผู้เอาประกันภัยได้แถลงไว้ในใบคำขอเอาประกันชีวิต หรือเอกสารอื่นใดที่ได้มอบให้ไว้กับบริษัทแล้ว

4.6.2 เงื่อนไขการไม่ได้แย้งหรือคัดค้านความไม่สมบูรณ์ของสัญญาประกันภัย (Incontestability Provision)

เงื่อนไขการไม่ได้แย้งหรือคัดค้านความไม่สมบูรณ์ของสัญญาประกันภัย ระบุว่าบริษัทประกันชีวิตจะได้แย้งหรือคัดค้านความไม่สมบูรณ์ของสัญญาประกันภัยไม่ได้เมื่อกรมธรรม์มีผลบังคับขึ้นในขณะที่ผู้เอาประกันภัยมีชีวิตอยู่เป็นเวลาดังแต่ 5 ปีขึ้นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่บริษัทประกันชีวิตส่วนใหญ่จะระบุระยะเวลาการไม่ได้แย้งหรือคัดค้านความไม่สมบูรณ์ของสัญญาประกันภัยในกรมธรรม์ประกันชีวิตเป็นระยะเวลา 2 ปีขึ้นไป

เงื่อนไขการไม่ได้แย้งหรือคัดค้านความไม่สมบูรณ์ของสัญญาประกันภัย ระบุไว้เพื่อให้บริษัทไม่ได้แย้งหรือคัดค้านความไม่สมบูรณ์ของสัญญาประกันภัยอันเนื่องมาจากการที่ผู้เอาประกันภัยปกปิดความจริงหรือแถลงความเท็จหลังจากที่กรมธรรม์มีผลบังคับขึ้นในขณะที่ผู้เอาประกันภัยมีชีวิตอยู่ 2 ปีขึ้นไปโดยนับจากวันทำสัญญาประกันภัยหรือนับจากวันต่ออายุของกรมธรรม์ และถ้าบริษัทจะพึงได้แย้งหรือคัดค้านความไม่สมบูรณ์ของสัญญาประกันภัยโดยอ้างเหตุที่ผู้เอาประกันภัยปกปิดความจริงหรือแถลงความเท็จ บริษัทจะต้องบอกล้างสัญญาภายในระยะเวลา 2 ปี และการบอกล้างดังกล่าวจะต้องกระทำภายในระยะเวลา 1 เดือนนับจากบริษัททราบข้อมูล ทั้งนี้เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เอาประกันภัยให้ได้รับความคุ้มครองอย่างสมบูรณ์ และได้รับการชดใช้จำนวนเงินตามสัญญาประกันภัยได้เร็วยิ่งขึ้น

เงื่อนไขมาตรฐานเกี่ยวกับการไม่ได้แย้งหรือคัดค้านความไม่สมบูรณ์ของสัญญาประกันภัย ระบุไว้ดังนี้

“บริษัทจะไม่ได้แย้งหรือคัดค้านความไม่สมบูรณ์ของสัญญาประกันภัยนี้ เมื่อกรมธรรม์มีผลบังคับขึ้นในขณะที่ผู้เอาประกันภัยมีชีวิตอยู่เป็นเวลาดังแต่ 2 ปีขึ้นไป นับตั้งแต่วันที่ทำสัญญาประกันภัยหรือหากมีการต่ออายุกรมธรรม์ให้

นับตั้งแต่วันต่ออายุกรมธรรม์ หรือวันที่กลับคืนสู่สถานะเดิมของกรมธรรม์ครั้งสุดท้าย เว้นแต่ผู้เอาประกันภัยมิได้มีส่วนได้เสียในเหตุที่เอาประกันภัยนั้น หรือการแถลงอายุคลาดเคลื่อนจนอายุจริงอยู่นอกจำกัดอัตราเบี้ยประกันภัยตามทางคำปกติ

ในกรณีที่บริษัทได้ทราบข้อมูลอันจะบอกล้างสัญญาได้ แต่มิได้ใช้สิทธิบอกล้างสัญญาภายในกำหนด 1 เดือน นับแต่ทราบข้อมูลนั้น บริษัทไม่อาจบอกล้างความสมบูรณ์ของสัญญาในกรณีนี้ได้”

4.6.3 เงื่อนไขสิทธิและการใช้สิทธิตามกรมธรรม์ (Ownership Provision)

เงื่อนไขสิทธิและการใช้สิทธิตามกรมธรรม์ระบุไว้ว่าสิทธิและการใช้สิทธิในกรมธรรม์นี้ หากมิได้กำหนดมอบให้บุคคลอื่นใดโดยเฉพาะแล้วให้ถือว่าเป็นของผู้เอาประกันภัยแต่ผู้เดียวเท่านั้น การกำหนดมอบสิทธิและการใช้สิทธิในกรมธรรม์ให้บุคคลอื่น จะต้องทำเป็นหนังสือแจ้งบริษัทและได้รับความเห็นชอบจากบริษัทแล้ว

เงื่อนไขเกี่ยวกับสิทธิและการใช้สิทธิในกรมธรรม์ระบุไว้เพื่อมอบสิทธิและการใช้สิทธิในกรมธรรม์ให้กับผู้เอาประกันภัย เว้นแต่ผู้เอาประกันภัยจะได้โอนสิทธิให้แก่บุคคลอื่น

ตัวอย่างสิทธิในกรมธรรม์ที่เป็นของผู้เอาประกันภัย เช่น การโอนประโยชน์แห่งสัญญาประกันภัย การขอรับมูลค่าเงินสดและเงินปันผล การกู้ยืมเงิน และการเปลี่ยนตัวผู้รับประโยชน์ เป็นต้น

เงื่อนไขมาตรฐานเกี่ยวกับสิทธิและการใช้สิทธิในกรมธรรม์ ระบุไว้ดังนี้

“สิทธิและการใช้สิทธิในกรมธรรม์นี้ หากมิได้กำหนดมอบให้บุคคลอื่นใดโดยเฉพาะแล้วให้ถือว่าเป็นของผู้เอาประกันภัยแต่ผู้เดียวเท่านั้น

การกำหนดมอบสิทธิและการใช้สิทธิในกรมธรรม์ให้บุคคลอื่น จะต้องทำเป็นหนังสือแจ้งบริษัทและได้รับความเห็นชอบจากบริษัทแล้ว”

4.6.4 เงื่อนไขการโอนประโยชน์แห่งสัญญาประกันภัย (Assignment Provision)

เงื่อนไขการโอนประโยชน์แห่งสัญญาประกันภัยระบุไว้เพื่อให้ผู้เอาประกันภัยสามารถโอนสิทธิของการรับประโยชน์ตามสัญญากรมธรรม์ให้กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้รับประโยชน์ได้ การโอนสิทธินี้อาจเป็นการโอนสิทธิแบบสมบูรณ์ (Absolute Assignment) อันหมายถึงการโอนสิทธิที่ผู้เอาประกันภัยพึงมีตามกรมธรรม์ประกันภัยให้แก่บุคคลอื่น เช่น การโอนสิทธิให้แก่บริษัทประกันชีวิตเมื่อมีการกู้เงินโดยใช้กรมธรรม์ค้ำประกัน หรืออาจเป็นการโอนสิทธิแบบบางส่วน (Collateral Assignment) อันหมายถึงการโอนสิทธิที่ผู้เอาประกันภัยมีตามกรมธรรม์ประกันภัยบางส่วนให้แก่บุคคลอื่น เช่น การโอนสิทธิให้แก่เจ้าหน้าที่เพื่อเป็นการค้ำประกันหนี้ที่เกิดขึ้นจากการกู้เงินเพื่อซื้อบ้าน เมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต เจ้าหน้าที่จะมีสิทธิรับเงินผลประโยชน์ตามจำนวนหนี้คงเหลือที่ผู้เอาประกันภัยค้างชำระ ผลประโยชน์ส่วนที่เหลือจะตกเป็นของผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์

เงื่อนไขมาตรฐานเกี่ยวกับการโอนประโยชน์แห่งสัญญาประกันภัย ระบุไว้ดังนี้

“ในระหว่างที่กรมธรรม์มีผลบังคับ แม้ผู้เอาประกันภัยมิได้เป็นผู้รับประโยชน์เอง ผู้เอาประกันภัยก็มีสิทธิจะโอนประโยชน์ตามสัญญาประกันภัยนี้ให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งที่ไม่ใช่ผู้รับประโยชน์ก็ได้ เว้นแต่จะได้ส่งมอบกรมธรรม์ให้แก่

ผู้รับประโยชน์ไปแล้ว และผู้รับประโยชน์ได้บอกกล่าวเป็นหนังสือไปยังบริษัทแล้วว่า ตนจำแนงจะถือประโยชน์ตามสัญญาประกันภัยนี้

การโอนประโยชน์ตามสัญญาประกันภัยฉบับนี้ จะไม่ผูกพันบริษัท จนกว่าผู้เอาประกันภัยได้แจ้งการโอนประโยชน์ดังกล่าวให้บริษัททราบเป็นหนังสือและบริษัทได้บันทึกสลักหลังกรมธรรม์แล้ว แต่บริษัทไม่ต้องรับผิดชอบต่อความสมบูรณ์ของการโอนประโยชน์นั้น และบริษัทไม่ต้องรับผิดชอบถ้าได้จ่ายจำนวนเงินอันถึงขีดใช้ตามสัญญาประกันภัยให้กับผู้มีสิทธิไป โดยไม่ทราบถึงการโอนประโยชน์ดังกล่าวก่อน”

เงื่อนไขการโอนประโยชน์แห่งสัญญาประกันภัยระบุไว้เพื่อให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 891 เพื่อให้กรมธรรม์มีสภาพคล่องตัวเหมาะสมกับสภาวะเศรษฐกิจและสังคม ผู้เอาประกันภัยย่อมมีสิทธิที่จะโอนประโยชน์แห่งสัญญาประกันภัยได้ ทั้งประโยชน์ที่จะได้รับกรณีผู้เอาประกันภัยมีชีวิตอยู่ และประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต

4.6.5 เงื่อนไขผู้รับประโยชน์ (Beneficiary Provision)

เงื่อนไขผู้รับประโยชน์ระบุไว้เพื่อให้ผู้เอาประกันภัยสามารถเลือกระบุชื่อผู้รับประโยชน์ได้ตามที่ต้องการ โดยจะระบุเพียง 1 คน หรือมากกว่า 1 คนก็ได้ และสามารถระบุสัดส่วนของการรับผลประโยชน์ของผู้รับประโยชน์แต่ละคนได้ตามที่ต้องการ ในกรณีที่ไม่วินิจฉัยสัดส่วน บริษัทจะจ่ายเงินผลประโยชน์ในจำนวนที่เท่ากัน

เงื่อนไขมาตรฐานเกี่ยวกับผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ ระบุไว้ดังนี้

“ผู้เอาประกันภัยสามารถระบุผู้รับประโยชน์ได้ เมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต บริษัทจะจ่ายเงินผลประโยชน์ใดๆ ภายใต้ข้อกำหนดกรมธรรม์ให้แก่ผู้รับประโยชน์ตามที่ระบุไว้ หากมิได้ระบุชื่อผู้รับประโยชน์ บริษัทจะจ่ายเงินผลประโยชน์ให้แก่กองมรดกของผู้เอาประกันภัย

ในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยระบุชื่อผู้รับประโยชน์เพียงคนเดียว และผู้รับประโยชน์ได้เสียชีวิตก่อนผู้เอาประกันภัยหรือพร้อมกับผู้เอาประกันภัย ผู้เอาประกันภัยต้องแจ้งให้บริษัททราบเป็นหนังสือถึงการเปลี่ยนตัวผู้รับประโยชน์ หากผู้เอาประกันภัยมิได้แจ้งหรือไม่สามารถแจ้งให้บริษัททราบถึงการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวข้างต้น เมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต บริษัทจะจ่ายเงินผลประโยชน์ให้แก่กองมรดกของผู้เอาประกันภัย

ในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยระบุชื่อผู้รับประโยชน์มากกว่าหนึ่งคนและผู้รับประโยชน์รายใดเสียชีวิตก่อนผู้เอาประกันภัย ผู้เอาประกันภัยต้องแจ้งให้บริษัททราบเป็นลายลักษณ์อักษรถึงการเปลี่ยนตัวผู้รับประโยชน์นั้น หรือแจ้งเปลี่ยนแปลงการรับประโยชน์ของผู้รับประโยชน์ที่เหลืออยู่ หากผู้เอาประกันภัยมิได้แจ้งหรือไม่สามารถแจ้งให้บริษัททราบถึงการเปลี่ยนตัวผู้รับประโยชน์ดังกล่าวข้างต้น เมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต บริษัทจะจ่ายเงินผลประโยชน์ส่วนของผู้รับประโยชน์รายที่เสียชีวิตให้แก่ผู้รับประโยชน์ที่เหลืออยู่คนละเท่าๆ กัน”

เงื่อนไขผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ระบุไว้เพื่อป้องกันปัญหาทางปฏิบัติในการจ่ายเงินผลประโยชน์ ในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยมิได้ระบุผู้รับประโยชน์หรือระบุผู้รับประโยชน์ แต่ผู้รับประโยชน์นั้นเสียชีวิตก่อนหรือพร้อมกันกับผู้เอาประกันภัย บริษัทจะจ่ายเงินผลประโยชน์ให้แก่กองมรดกหรือทายาทของผู้เอาประกันภัย หรือในกรณีที่ผู้รับประโยชน์มีมากกว่าหนึ่งคน หากผู้รับประโยชน์คนใดเสียชีวิตก่อนหรือพร้อมกันกับผู้เอาประกันภัยและมิได้มีการแจ้งการเปลี่ยนตัว

ผู้รับประโยชน์ บริษัทจะจ่ายเงินผลประโยชน์ส่วนของผู้รับประโยชน์ที่เสียชีวิตให้แก่ผู้รับประโยชน์รายที่เหลืออยู่ในจำนวนคนละเท่าๆ กัน

4.6.6 เงื่อนไขการเปลี่ยนตัวผู้รับประโยชน์ (Beneficiary Change Provision)

เงื่อนไขการเปลี่ยนตัวผู้รับประโยชน์ระบุไว้เพื่อให้ผู้เอาประกันภัยสามารถจะเปลี่ยนตัวผู้รับประโยชน์ได้ หากผู้เอาประกันภัยยังไม่ได้ส่งมอบกรมธรรม์ให้แก่ผู้รับประโยชน์คนเดิมไป และผู้รับประโยชน์คนเดิมนั้น ยังไม่ได้แจ้งให้บริษัททราบ หากผู้รับประโยชน์คนใหม่เป็น บิดา มารดา สามี ภริยา หรือบุตรของผู้เอาประกันภัย ให้ผู้เอาประกันภัยแจ้งให้บริษัททราบเป็นลายลักษณ์อักษร และจะมีผลบังคับนับแต่วันที่ผู้เอาประกันภัยแสดงเจตนาดังกล่าว แต่หากผู้รับประโยชน์คนใหม่เป็นบุคคลอื่นนอกเหนือจากบุคคลดังกล่าวข้างต้น การเปลี่ยนตัวผู้รับประโยชน์จะมีผลเมื่อได้รับความเห็นชอบจากบริษัทแล้ว

เงื่อนไขมาตรฐานเกี่ยวกับการเปลี่ยนตัวผู้รับประโยชน์ ระบุไว้ดังนี้

“ผู้เอาประกันภัยจะเปลี่ยนตัวผู้รับประโยชน์ได้ เว้นแต่จะได้ส่งมอบกรมธรรม์ให้ผู้รับประโยชน์ไปแล้ว และผู้รับประโยชน์ได้ออกกล่าวเป็นหนังสือไปยังบริษัทแล้วว่าตนจำนองจะถือเอาประโยชน์ตามสัญญาอัน

1. ในกรณีที่ผู้รับประโยชน์คนใหม่เป็น บิดา มารดา สามี ภริยา หรือบุตรของผู้เอาประกันภัย การเปลี่ยนตัวผู้รับประโยชน์จะมีผลบังคับนับแต่วันที่ผู้เอาประกันภัยแสดงเจตนา โดยแจ้งให้บริษัททราบเป็นหนังสือ เพื่อบริษัทจะทำการบันทึกการเปลี่ยนแปลงในกรมธรรม์หรือออกบันทึกสลักหลังให้ แต่อย่างไรก็ตามบริษัทจะไม่รับผิดชอบถ้าได้จ่ายจำนวนเงินอันจะพึงชดใช้ตามสัญญาประกันภัยให้กับผู้รับประโยชน์คนเดิมไปโดยไม่ทราบถึงการเปลี่ยนตัวผู้รับประโยชน์

2. ในกรณีที่ผู้รับประโยชน์คนใหม่มิใช่ บิดา มารดา สามี ภริยา หรือบุตรของผู้เอาประกันภัย การเปลี่ยนตัวผู้รับประโยชน์จะมีผลบังคับเมื่อได้รับความเห็นชอบจากบริษัทแล้วและบริษัทได้ทำการบันทึกการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวในกรมธรรม์ หรือออกบันทึกสลักหลังให้”

4.6.7 เงื่อนไขการแก้ไขกรมธรรม์

เงื่อนไขการแก้ไขกรมธรรม์มีไว้เพื่อให้ผู้เอาประกันภัยสามารถแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงข้อความจริงที่ได้แถลงไว้ในขณะทำสัญญาประกันภัยให้ถูกต้อง เช่น การเปลี่ยนชื่อ นามสกุล การเปลี่ยนอาชีพ ซึ่งมีผลต่อเบี้ยประกันภัยที่กำหนดตามชั้นอาชีพ เป็นต้น

เงื่อนไขมาตรฐานเกี่ยวกับการแก้ไขตามกรมธรรม์ ระบุไว้ดังนี้

“การแก้ไขกรมธรรม์นี้จะมีผลสมบูรณ์ต่อเมื่อบริษัทตกลงรับการแก้ไข และจะมีผลบังคับต่อเมื่อบริษัทได้บันทึกแก้ไขในกรมธรรม์หรือออกบันทึกสลักหลังให้แล้ว โดยผู้มีอำนาจทำการแทนบริษัท”

4.6.8 เงื่อนไขการเปลี่ยนแบบกรมธรรม์

เงื่อนไขการเปลี่ยนแบบกรมธรรม์ระบุไว้เพื่อให้ผู้เอาประกันภัยมีโอกาสเปลี่ยนแบบกรมธรรม์ได้ตามความต้องการ

เงื่อนไขมาตรฐานเกี่ยวกับการเปลี่ยนแบบกรมธรรม์ ระบุไว้ดังนี้

“ผู้อุปประกันภัยอาจทำเป็นหนังสือขอให้บริษัทเปลี่ยนแบบประกันภัยเป็นแบบอื่นตามที่บริษัทได้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขไว้ก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากบริษัท

หากการเปลี่ยนแบบประกันภัยนี้ ทำให้ผลต่างของเบี้ยประกันภัยหรือเงินค่าเวนคืนกรมธรรม์ตามแบบการประกันภัยเดิมกับแบบประกันภัยใหม่ บริษัทจะคืนเงินเบี้ยประกันภัยหรือเงินค่าเวนคืนกรมธรรม์ในส่วนที่ลดลงหักด้วยหนี้สินที่ผูกพันตามกรมธรรม์ หรือจะเรียกเก็บเบี้ยประกันภัยที่เพิ่มขึ้น หรือเงินค่าเวนคืนส่วนที่เพิ่มขึ้นแล้วแต่กรณี”

4.6.9 เงื่อนไขการฆ่าตัวตายหรือถูกฆาตกรรม (Suicide or Being Murdered Provision)

เงื่อนไขการฆ่าตัวตายระบุไว้เพื่อให้บริษัทประกันภัยไม่ต้องรับผิดชอบในการจ่ายเงินตามกรมธรรม์หากผู้อุปประกันภัยฆ่าตัวตายภายในระยะเวลา 1 ปีนับแต่วันทำสัญญาหรือวันต่ออายุกรมธรรม์ หรือวันกลับคืนสู่สถานะเดิมของกรมธรรม์ครั้งสุดท้าย ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการฆ่าตัวตายเพื่อเจตนาหวังเงินประกันชีวิต โดยบริษัทประกันชีวิตจะรับผิดชอบเพียงคืนเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันชีวิตที่ได้ชำระให้แก่บริษัทมาแล้วทั้งหมด หรือเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันชีวิตเพื่อต่ออายุสัญญาประกันภัย หรือการกลับคืนสู่สถานะเดิมของกรมธรรม์ครั้งสุดท้ายแล้วแต่กรณี

เงื่อนไขการถูกฆาตกรรมระบุไว้เพื่อให้บริษัทประกันภัยไม่ต้องรับผิดชอบในการจ่ายเงินตามกรมธรรม์หากผู้อุปประกันภัยถูกผู้รับประโยชน์ฆ่าตายโดยเจตนา บริษัทประกันชีวิตจะรับผิดชอบเพียงคืนเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันชีวิตที่ได้ชำระให้แก่บริษัทมาแล้วทั้งหมด หรือเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันชีวิตเพื่อต่ออายุสัญญาประกันภัย หรือการกลับคืนสู่สถานะเดิมของกรมธรรม์ครั้งสุดท้ายแล้วแต่กรณี

เงื่อนไขมาตรฐานเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายหรือถูกฆาตกรรม ระบุไว้ดังนี้

“บริษัทจะไม่จ่ายเงินตามกรมธรรม์เมื่อปรากฏว่า

1. ผู้อุปประกันภัยฆ่าตัวตายด้วยใจสมัครภายในหนึ่งปีนับแต่วันทำสัญญา หรือวันต่ออายุกรมธรรม์ หรือวันกลับคืนสู่สถานะเดิมของกรมธรรม์ครั้งสุดท้าย ความรับผิดชอบของบริษัทจะมีเพียงคืนเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันชีวิตที่ได้ชำระให้แก่บริษัทมาแล้วทั้งหมด หรือเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันชีวิตเพื่อต่ออายุสัญญาประกันภัย หรือการกลับคืนสู่สถานะเดิมของกรมธรรม์ครั้งสุดท้ายแล้วแต่กรณี
2. ถ้าผู้อุปประกันภัยถูกผู้รับประโยชน์ฆ่าตายโดยเจตนา ความรับผิดชอบของบริษัทจะมีเพียงคืนเงินค่าเวนคืนกรมธรรม์ให้แก่ทายาทของผู้อุปประกันภัย โดยมีเงื่อนไขดังนี้

2.1 ในกรณีที่กรมธรรม์ยังไม่มีเงินค่าเวนคืนกรมธรรม์ บริษัทจะอนุมัติคืนเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันชีวิตที่ได้รับชำระมาแล้วทั้งหมดให้แก่ทายาทของผู้อุปประกันภัย

2.2 ในกรณีที่ผู้รับประโยชน์มากกว่าหนึ่งคน หากผู้รับประโยชน์คนใดไม่มีส่วนร่วมในการฆ่าผู้อุปประกันภัยโดยเจตนา บริษัทจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันภัยให้แก่ผู้รับประโยชน์ที่ไม่มีส่วนร่วมในการฆ่าผู้อุปประกันภัยตามส่วน เมื่อหักส่วนของผู้ที่ฆ่าผู้อุปประกันภัยซึ่งไม่มีสิทธิได้รับออก โดยบริษัทจะไม่คืนเบี้ยประกันภัยส่วนนี้ทั้งหมดด้วย

การคืนเบี้ยประกันภัย หรือเงินค่าเวนคืนกรมธรรม์กรณีฆ่าตัวตายหรือถูกฆาตกรรม บริษัทมีสิทธิหักหนี้สินที่ผูกพันตามกรมธรรม์นี้ออกได้”

เงื่อนไขเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายหรือถูกฆาตกรรมระบุไว้เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติและหลักกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 895 เพื่อจะจำแนกผู้รับประโยชน์ที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับการฆาตกรรมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ในทางปฏิบัติและเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม

สำหรับการคืนเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันชีวิตนั้นให้หมายความรวมถึงเบี้ยประกันภัยของสัญญาเพิ่มเติมที่แนบท้ายกรมธรรม์ประกันชีวิต ในส่วนที่ให้ความคุ้มครองการทรงชีพหรือเสียชีวิตด้วย

4.6.10 เงื่อนไขการแถลงอายุหรือเพศคลาดเคลื่อน

(Misstatement of Age or Sex Provision)

เงื่อนไขการแถลงอายุหรือเพศคลาดเคลื่อนระบุไว้ในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยแถลงอายุหรือเพศคลาดเคลื่อนกำหนดไว้เนื่องจากอายุและเพศเป็นปัจจัยสำคัญในการคิดเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันชีวิต ถ้าผู้เอาประกันภัยแถลงอายุหรือเพศคลาดเคลื่อน นับว่าเป็นข้อผิดพลาดที่มีความสำคัญยิ่ง ถ้าบริษัทประกันชีวิตทราบภายหลังจากผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตแล้ว บริษัทจะทำการปรับจำนวนเงินเอาประกันภัยให้สอดคล้องกับเบี้ยประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยจ่ายมาตามอายุที่แท้จริงของผู้เอาประกันภัย เว้นแต่กรณีที่อายุที่เป็นจริงของผู้เอาประกันภัยขณะทำประกันภัยจะสูงเกินกว่าที่บริษัทจะรับประกันชีวิตได้ สัญญาประกันภัยจะเป็นโมฆะ บริษัทมีสิทธิที่จะบอกล้างสัญญาได้ แต่ถ้าบริษัทประกันชีวิตทราบก่อนหน้าผู้เอาประกันภัยจะเสียชีวิต บริษัทจะทำการคืนเบี้ยประกันภัยที่เรียกเก็บเกินให้กับผู้เอาประกันภัยหรือเรียกเบี้ยประกันภัยที่เก็บขาดจากผู้เอาประกันภัย การแถลงอายุหรือเพศคลาดเคลื่อนนี้ บริษัทไม่สามารถใช้เป็นเหตุในการโต้แย้งหรือคัดค้านความไม่สมบูรณ์แห่งสัญญาได้

เงื่อนไขมาตรฐานเกี่ยวกับการแถลงอายุหรือเพศคลาดเคลื่อน ระบุไว้ดังนี้

“ถ้าผู้เอาประกันภัยได้แถลงอายุหรือเพศไว้ต่อบริษัทคลาดเคลื่อนไม่ตรงตามความเป็นจริง เป็นเหตุให้บริษัทกำหนดจำนวนเบี้ยประกันภัยไว้ต่ำ จำนวนเงินที่บริษัทจะพึงต้องจ่ายตามกรมธรรม์นี้จะต้องลดลงเท่าที่บริษัทประกันภัยจะพึงรับความคุ้มครองได้ สำหรับในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยได้ชำระเบี้ยประกันภัยเกินกว่าอัตราตามอายุ หรือเพศจริง บริษัทจะคืนเบี้ยประกันภัยส่วนที่เกินให้

ถ้าบริษัทพิสูจน์ได้ว่าในขณะที่ทำสัญญาประกันภัย อายุที่ถูกต้องแท้จริงอยู่นอกจำกัดอัตราเบี้ยประกันภัยตามทางคำปกติของบริษัทแล้ว สัญญาประกันภัยนี้เป็นโมฆะ บริษัทมีสิทธิบอกล้างสัญญาได้ กรณีที่บริษัทบอกล้างสัญญา บริษัทจะคืนเบี้ยประกันภัยหลังจากหักหนี้สิน (ถ้ามี) ให้แก่ผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์แล้วแต่กรณี”

เงื่อนไขเกี่ยวกับการแถลงอายุหรือเพศคลาดเคลื่อนระบุไว้เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 893 และเพื่อให้สอดคล้องกับตารางมรณะไทย พ.ศ.2560 ซึ่งมีการจำแนกตารางมรณะเป็นเพศชายและเพศหญิง

จะเห็นว่าเงื่อนไขมาตรฐานกล่าวถึงกรณีที่ผู้เอาประกันภัยได้ชำระเบี้ยประกันภัยเกินกว่าอัตราตามอายุหรือเพศจริงว่า บริษัทจะคืนเบี้ยประกันภัยส่วนที่เกินให้ ไม่ได้ปรับจำนวนเงินเอาประกันภัยให้สอดคล้องกับเบี้ยประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยจ่ายมาตามอายุที่แท้จริงของผู้เอาประกันภัย

4.6.11 การแจ้งการตายและการพิสูจน์ศพ

เงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้งการตายและการพิสูจน์ศพระบุไว้กรณีที่มีการเรียกร้องผลประโยชน์เนื่องจากการเสียชีวิตของผู้เอาประกันภัย เพื่อให้ผู้รับประโยชน์จะต้องส่งมอบหลักฐานการเสียชีวิตรวมทั้งเอกสารที่บริษัทขอเพิ่มเติม รวมทั้งฝ่ายผู้เอาประกันภัยจะต้องให้ความร่วมมือในการพิสูจน์ศพ เมื่อบริษัทเห็นว่าจำเป็นและไม่ขัดต่อกฎหมายหรือศาสนา

เงื่อนไขมาตรฐานเกี่ยวกับการแจ้งการตายและการพิสูจน์ศพ ระบุไว้ดังนี้

“ถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตลง ผู้รับประโยชน์จะต้องแจ้งให้บริษัททราบภายในสิบสี่วัน นับแต่วันเสียชีวิต เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนไม่ทราบถึงความตายของผู้เอาประกันภัย หรือไม่ทราบว่ามีประกันภัย ในกรณีเช่นนี้จะต้องแจ้งให้บริษัททราบภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ทราบถึงความตายหรือวันที่ทราบว่ามีการประกันภัย

ผู้รับประโยชน์จะต้องส่งมอบหลักฐานทางราชการซึ่งแสดงว่าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตให้แก่บริษัท และถ้าบริษัทร้องขอผู้รับประโยชน์จะต้องจัดหาเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมให้แก่บริษัทโดยค่าใช้จ่ายเป็นของผู้รับประโยชน์เอง

ฝ่ายผู้เอาประกันภัยจะต้องยินยอมและให้ความร่วมมือในการพิสูจน์ศพผู้เอาประกันภัยเมื่อบริษัทเห็นว่ามีความจำเป็นและไม่ขัดต่อกฎหมายหรือหลักศาสนา”

4.6.12 สิทธิเกี่ยวกับเงินค้ำจ่ายตามกรมธรรม์

เงื่อนไขเกี่ยวกับสิทธิเกี่ยวกับเงินค้ำจ่ายตามกรมธรรม์ระบุไว้เพื่อให้ผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์มีสิทธิเกี่ยวกับดอกเบี้ยอันเกิดจากเงินค้ำจ่าย กรณีที่กรมธรรม์ครบกำหนดสัญญาหรือผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต โดยจะให้ดอกเบี้ยในอัตราเท่ากับอัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการคำนวณเบี้ยประกันภัยของกรมธรรม์ อันจะเป็นประโยชน์แก่ฝ่ายผู้เอาประกันภัยและธุรกิจประกันชีวิต

เงื่อนไขมาตรฐานเกี่ยวกับเงินค้ำจ่ายตามกรมธรรม์ ระบุไว้ดังนี้

“เมื่อกรมธรรม์ครบกำหนดวันสิ้นสุดตามสัญญาหรือเมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต ในระหว่างที่กรมธรรม์ยังมีผลบังคับอยู่ หากผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ยังไม่ได้มารับเงินที่มีสิทธิได้รับตามกรมธรรม์ภายในกำหนดระยะเวลาสามเดือน นับแต่วันที่กรมธรรม์ครบกำหนด หรือวันที่ผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต บริษัทจะให้ออกเบี้ยสำหรับเงินดังกล่าวทั้งหมดในอัตราเท่ากับอัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการคำนวณเบี้ยประกันภัยของกรมธรรม์นี้”

4.6.13 การระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ

เงื่อนไขเกี่ยวกับการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการระบุไว้เพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งนายทะเบียนที่ 95/2541 เรื่องให้เพิ่มเติมเงื่อนไขการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ ในกรมธรรม์ทุกประเภททั้งประกันชีวิตและประกันวินาศภัย

เงื่อนไขมาตรฐานเกี่ยวกับการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ ระบุไว้ดังนี้

“ในกรณีที่มีข้อพิพาท ข้อขัดแย้งหรือเรียกร้องใดๆ ภายใต้กรมธรรม์ฉบับนี้ระหว่างผู้มีสิทธิเรียกร้องตามกฎหมายกับบริษัท และหากผู้มีสิทธิเรียกร้องประสงค์และเห็นควรยุติข้อพิพาทนั้นโดยวิธีการอนุญาโตตุลาการ บริษัทตกลงยินยอมและให้ทำการวินิจฉัยชี้ขาดโดยอนุญาโตตุลาการตามข้อบังคับกรรมการประกันภัยว่าด้วยอนุญาโตตุลาการ”

4.6.14 เงื่อนไขการชำระเบี้ยประกันภัย (Mode of Premium Payment Provision)

เงื่อนไขการชำระเบี้ยประกันภัยระบุไว้เนื่องจากในการคำนวณเบี้ยประกันภัยของนักคณิตศาสตร์ประกันภัย ได้กำหนดให้มีการจ่ายเบี้ยประกันภัยเป็นรายปีและจ่ายทุกต้นปี การที่บริษัทกำหนดให้ผู้เอาประกันภัยสามารถเลือกชำระเบี้ยประกันภัยได้เป็นราย 6 เดือน ราย 3 เดือน หรือรายเดือน เป็นการแบ่งเบาภาระการชำระเบี้ยประกันภัยของผู้เอาประกันภัย กรณีที่ผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต และบริษัทต้องจ่ายจำนวนเงินชดเชยตามกฎหมาย บริษัทมีสิทธิที่จะหักเบี้ยประกันภัยที่ค้างชำระในรอบปีกรรมธรรม์นั้นออกจากจำนวนเงินที่บริษัทจะต้องชดเชยตามกฎหมายได้ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้เอาประกันภัยที่ชำระเบี้ยประกันภัยรายปีซึ่งได้ชำระเบี้ยประกันภัยในรอบปีกรรมธรรม์นั้นครบถ้วนไปแล้วตั้งแต่ต้นปี

เงื่อนไขมาตรฐานเกี่ยวกับการชำระเบี้ยประกันภัย ระบุไว้ดังนี้

“การชำระเบี้ยประกันภัยต้องชำระก่อนหรือในวันถึงกำหนดชำระโดยชำระเป็นงวดรายปี รายงวด 6 เดือน รายงวด 3 เดือน หรือรายเดือน ณ สำนักงานใหญ่ หรือสาขาของบริษัท หรือกับตัวแทนที่ได้รับมอบอำนาจเป็นหนังสือจากบริษัท ทั้งนี้บริษัทจะออกใบรับเงินเบี้ยประกันภัยให้ไว้เป็นหลักฐาน

ในกรณีที่บริษัทยินยอมให้มีการชำระเบี้ยประกันภัยเป็นรายงวดน้อยกว่าหนึ่งปี จำนวนเบี้ยประกันภัยที่ชำระให้บริษัทยังไม่เต็มปีนั้นเป็นหนี้สินที่บริษัทจะต้องหักออกจากจำนวนเงินที่จะพึงจ่ายตามกฎหมาย

ผู้เอาประกันภัยสามารถเปลี่ยนแปลงงวดการชำระเบี้ยประกันภัยได้ โดยต้องทำหนังสือขอเปลี่ยนแปลงวิธีการชำระเบี้ยประกันภัยไปยังบริษัท และการเปลี่ยนแปลงจะมีผลบังคับเมื่อบริษัทอนุมัติ

การชำระเบี้ยประกันภัยให้ชำระเป็นเงินสด การชำระเบี้ยประกันภัยด้วยตัวสัญญาใช้เงิน เช็ค ดราฟท์ หรือวิธีอื่นใดจะถือว่าได้ชำระเบี้ยประกันภัยต่อเมื่อเรียกเก็บเงินสดได้แล้ว”

4.6.15 เงื่อนไขระยะเวลาผ่อนผันชำระเบี้ยประกันภัย (Grace Period Provision)

เงื่อนไขระยะเวลาผ่อนผันการชำระเบี้ยประกันภัย เป็นข้อกำหนดที่เปิดโอกาสให้ผู้เอาประกันภัยที่ไม่ได้ชำระเบี้ยประกันภัยเมื่อครบกำหนดชำระเบี้ยประกันภัย สามารถชำระเบี้ยประกันภัยในระยะเวลาที่บริษัทประกันชีวิตผ่อนผันให้เป็นเวลา 30 หรือ 31 วัน นับจากวันครบกำหนดชำระเบี้ยประกันภัย ช่วงเวลาดังกล่าวเรียกว่าระยะเวลาผ่อนผัน ในช่วงเวลาดังกล่าว บริษัทจะถือว่ากรรมธรรม์ยังมีผลบังคับ หากผู้เอาประกันภัยยังมิได้ชำระเบี้ยประกันภัยในระยะเวลาผ่อนผัน ถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตลงในระหว่างระยะเวลาผ่อนผันชำระเบี้ยประกันภัย บริษัทจะหักเบี้ยประกันภัยที่ค้างชำระในรอบปีกรรมธรรม์นั้นออกจากจำนวนเงินซึ่งบริษัทจะต้องชดเชยตามกฎหมายโดยไม่คิดดอกเบี้ย และหักหนี้สินที่ผูกพันตามกรรมธรรม์ออกด้วย (ถ้ามี) ทั้งนี้เพื่อป้องกันการขาดอายุของกรรมธรรม์โดยผู้เอาประกันภัยไม่ได้ตั้งใจ

เงื่อนไขมาตรฐานเกี่ยวกับระยะเวลาผ่อนผันชำระเบี้ยประกันภัย ระบุไว้ดังนี้

“หากผู้เอาประกันภัยมิได้ชำระเบี้ยประกันภัยเมื่อครบกำหนดชำระเบี้ยประกันภัย บริษัทจะผ่อนผันให้เป็นเวลา 31 วัน นับแต่วันครบกำหนดชำระเบี้ยประกันภัย ในระหว่างระยะเวลาผ่อนผันกรรมธรรม์ยังคงมีผลบังคับ ถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตลงในระหว่างระยะเวลาผ่อนผัน บริษัทจะหักเบี้ยประกันภัยที่ค้างชำระในรอบปีกรรมธรรม์นั้นออกจากจำนวนเงินซึ่งบริษัทจะชดเชยตามกฎหมายโดยไม่คิดดอกเบี้ย”

4.6.16 เงื่อนไขการขาดอายุกรมธรรม์

เงื่อนไขการขาดอายุกรมธรรม์ระบุไว้เพื่อให้ผู้เอาประกันภัยพยายามชำระเบี้ยประกันภัยให้ทันภายในระยะเวลาผ่อนผัน ถ้าผู้เอาประกันภัยไม่ได้ชำระเบี้ยประกันภัยในช่วงผ่อนผัน กรมธรรม์จะขาดอายุ เว้นแต่กรมธรรม์ดังกล่าวได้ชำระเบี้ยประกันภัยครบ 2 ปีบริบูรณ์ กรมธรรม์จะเริ่มมีมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์² ทำให้บริษัทสามารถนำเงินค่าเวนคืนมาชำระเบี้ยประกันภัยแทนให้โดยอัตโนมัติ อันจะทำให้กรมธรรม์มีผลบังคับต่อไปอีกระยะเวลาหนึ่ง หรือผู้เอาประกันภัยอาจแสดงความจำนงขอเปลี่ยนเป็นกรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จ (ดูหัวข้อ 4.6.19.2) ซึ่งจะทำให้กรมธรรม์มีผลบังคับต่อไปแต่จำนวนเงินเอาประกันภัยลดลง หรือขอแปลงเป็นกรมธรรม์ขยายเวลา (ดูหัวข้อ 4.6.19.3) ซึ่งจะทำให้กรมธรรม์เปลี่ยนแบบความคุ้มครองเป็นแบบชั่วระยะเวลาต่อไปอีกระยะเวลาหนึ่ง ด้วยจำนวนเงินเอาประกันภัยที่เท่าเดิม

เงื่อนไขมาตรฐานเกี่ยวกับการขาดอายุกรมธรรม์ ระบุไว้ดังนี้

“ถ้าผู้เอาประกันภัยไม่ชำระเบี้ยประกันภัยภายในระยะเวลาผ่อนผัน กรมธรรม์นี้ย่อมขาดอายุ นับแต่วันถึงกำหนดชำระเบี้ยประกันภัย เว้นแต่กรณีที่กรมธรรม์จะมีผลบังคับโดยข้อกำหนดอื่นในกรมธรรม์นี้”

4.6.17 เงื่อนไขการต่ออายุกรมธรรม์ (Reinstatement Provision)

เงื่อนไขการต่ออายุกรมธรรม์ระบุไว้เพื่อให้ผู้เอาประกันภัยสามารถขอต่ออายุกรมธรรม์ได้ภายใต้เงื่อนไขและระยะเวลาที่บริษัทกำหนด โดยทั่วไป บริษัทจะทำการต่ออายุกรมธรรม์ประกันชีวิตให้กลับมามีผลบังคับดังเดิมจาก 2 สาเหตุ สาเหตุแรก ได้แก่ การที่กรมธรรม์ขาดอายุ และผู้เอาประกันภัยยังไม่ได้ขอรับเงินค่าเวนคืนกรมธรรม์ และสาเหตุที่ 2 ได้แก่ การที่ผู้เอาประกันภัยได้ขอทำการแปลงกรมธรรม์ไปเป็นกรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จหรือแปลงไปเป็นกรมธรรม์ขยายเวลาแล้ว ซึ่งผลของการแปลงกรมธรรม์ดังกล่าวทำให้ผู้เอาประกันภัยไม่ต้องชำระเบี้ยประกันภัยให้กับบริษัทประกันชีวิตอีกต่อไป แต่ผลประโยชน์ที่ได้รับจะลดลงจากเดิม หรือผลประโยชน์ที่ได้รับเท่าเดิม แต่ลดระยะเวลาคู่ครองลง และผู้เอาประกันภัยมีความประสงค์จะขอให้กรมธรรม์นั้นกลับคืนสู่สถานะเดิมก่อนการแปลงกรมธรรม์ คือ ขอลกลับมาชำระเบี้ยประกันภัยดังเดิม และขอให้กรมธรรม์กลับมามีผลประโยชน์และความคุ้มครองเต็มตามที่ระบุไว้ในกรมธรรม์ดังเดิม ในเงื่อนไขกรมธรรม์จะแยกการต่ออายุกรมธรรม์สำหรับสาเหตุที่ 2 นี้ไว้ในเงื่อนไขเรื่องการกลับคืนสู่สถานะเดิมของกรมธรรม์

การต่ออายุกรมธรรม์นี้ บริษัทจะไม่อนุญาตให้ผู้เอาประกันภัยที่บอกเลิกสัญญาโดยขอเวนคืนกรมธรรม์และขอรับเงินค่าเวนคืนกรมธรรม์ไปแล้วกลับมาต่ออายุกรมธรรม์ ทั้งนี้ ผู้เอาประกันภัยจะต้องแสดงหลักฐานว่าตนเองเป็นผู้ที่มีสุขภาพสมบูรณ์และอยู่ในสภาพที่บริษัทจะรับประกันภัยได้ โดยผู้เอาประกันภัยออกค่าใช้จ่ายเอง นอกจากนี้ เงื่อนไขการฆ่าตัวตายและเงื่อนไขการไม่ได้แย่งจะกลับมามีผลบังคับใหม่นับตั้งแต่วันที่ที่มีการต่ออายุกรมธรรม์หรือวันที่มีการขอกลับคืนสู่สถานะเดิมของกรมธรรม์

² มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์คือ..จำนวนเงินที่ผู้เอาประกันภัยที่ส่งเบี้ยไประยะเวลาตั้งแต่ 2-3 ปีขึ้นไปจะได้รับจากบริษัทหากมีความประสงค์จะขอยกเลิกกรมธรรม์ก่อนสัญญาครบกำหนด เป็นค่าๆเดียวกับมูลค่าเงินสด

เงื่อนไขมาตรฐานเกี่ยวกับการต่ออายุกรมธรรม์ ระบุไว้ดังนี้

“ภายในระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่กรมธรรม์ขาดอายุ และยังมีได้รับเงินค่าเวนคืนกรมธรรม์ ผู้เอาประกันภัยอาจขอต่ออายุกรมธรรม์ได้ดังนี้

วิธีที่ 1 ชำระเบี้ยประกันภัยที่ขาดชำระทั้งหมด พร้อมดอกเบี้ยทบต้นในอัตราสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการคำนวณเบี้ยประกันภัยอีกร้อยละ 2 ต่อปี

วิธีที่ 2 เลื่อนวันเริ่มต้นแห่งสัญญาประกันภัยออกไปเท่ากับระยะเวลาที่กรมธรรม์ขาดอายุโดยผู้เอาประกันภัยต้องชำระเบี้ยประกันภัยในอัตราตามอายุของผู้เอาประกันภัย ณ วันเริ่มต้นใหม่ของสัญญาประกันภัย

ในการต่ออายุกรมธรรม์ผู้เอาประกันภัยต้องดำเนินการดังนี้

- 1) ยื่นคำขอต่ออายุกรมธรรม์เป็นหนังสือตามแบบที่บริษัทกำหนด
- 2) แสดงหลักฐานว่ามีสุขภาพสมบูรณ์ และอยู่ในสภาพที่บริษัทรับประกันภัยได้ โดยผู้เอาประกันภัยเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเอง (ถ้ามี)
- 3) ชำระคืนหนี้สินใดๆ ที่มีอยู่ตามกรมธรรม์พร้อมดอกเบี้ยทบต้นตามอัตราที่กำหนดไว้ในกรมธรรม์”

เงื่อนไขเกี่ยวกับการต่ออายุกรมธรรม์ระบุไว้เพื่อให้ผู้เอาประกันภัยที่ขาดการชำระเบี้ยประกันภัยไประยะหนึ่งจนทำให้กรมธรรม์ขาดอายุไปแล้ว และผู้เอาประกันภัยยังมิได้มาขอรับเงินค่าเวนคืนกรมธรรม์สามารถขอต่ออายุกรมธรรม์ที่ขาดอายุไปได้ภายใน 5 ปี โดยผู้เอาประกันภัยจะต้องชำระเบี้ยประกันภัยที่ขาดชำระทั้งหมดพร้อมดอกเบี้ยในอัตราที่สูงกว่าดอกเบี้ยที่ใช้ในการคำนวณเบี้ยประกันภัยอีกร้อยละ 2 ต่อปี เช่น ถ้าเบี้ยประกันภัยคำนวณด้วยอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4 ต่อปี ดอกเบี้ยที่บริษัทใช้ในการคำนวณจะเท่ากับร้อยละ 6 ต่อปี

ถ้าผู้เอาประกันภัยไม่มีเงินมากเพียงพอที่จะชำระเบี้ยประกันภัยที่ขาดชำระทั้งหมดพร้อมดอกเบี้ยได้ ผู้เอาประกันภัยอาจเลือกวิธีที่ 2 คือ การเลื่อนวันเริ่มต้นของสัญญาประกันภัยออกไปเท่ากับระยะเวลาที่กรมธรรม์ขาดอายุ (Redate) วิธีนี้จะมีผลทำให้ผู้เอาประกันภัยไม่ต้องชำระเบี้ยประกันภัยที่ขาดชำระย้อนหลัง แต่จะมีผลทำให้ผู้เอาประกันภัยต้องจ่ายเบี้ยประกันภัยในอัตราที่สูงขึ้นตามอายุของผู้เอาประกันภัย ณ วันเริ่มต้นของสัญญาที่เปลี่ยนแปลงใหม่

4.6.18 เงื่อนไขการนำมูลค่าเวนคืนมาชำระเบี้ยประกันภัยโดยอัตโนมัติ (Automatic Premium Loan Provision)

เงื่อนไขการนำมูลค่าเวนคืนมาชำระเบี้ยประกันภัยโดยอัตโนมัติระบุไว้เพื่อให้ผู้เอาประกันภัยที่กรมธรรม์มีค่าเวนคืนกรมธรรม์แล้วและขาดการชำระเบี้ยประกันภัย อีกทั้งยังไม่ได้ใช้สิทธิในการเปลี่ยนเป็นกรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จและยังไม่ได้ใช้สิทธิในการแปลงเป็นกรมธรรม์ขยายเวลา ได้รับประโยชน์โดยบริษัทจะทำการกู้มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์หลังหักหนี้สินที่ผูกพันตามกรมธรรม์มาชำระเบี้ยประกันภัยแทนให้โดยคิดดอกเบี้ยทบต้นในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการคำนวณเบี้ยประกันภัยอีกร้อยละ 2 ต่อปี มีผลทำให้กรมธรรม์ยังมีผลบังคับต่อไปอีกระยะเวลาหนึ่ง

เงื่อนไขมาตรฐานเกี่ยวกับการนำมูลค่าเวนคืนมาชำระเบี้ยประกันภัยโดยอัตโนมัติ ระบุไว้ดังนี้

“ในกรณีที่กรมธรรม์ยังมีผลบังคับและมีเงินค่าเวนคืนกรมธรรม์แล้ว เมื่อถึงกำหนดวันสิ้นสุดระยะเวลาผ่อนผันชำระเบี้ยประกันภัย ถ้าผู้เอาประกันภัยยังมิได้ชำระเบี้ยประกันภัย และมีได้ใช้สิทธิเลือกวิธีใดวิธีหนึ่งระหว่างการเปลี่ยนเป็นกรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จและการแปลงเป็นกรมธรรม์ขยายเวลาเพื่อให้กรมธรรม์มีผลบังคับต่อไป บริษัทจะนำเงินค่าเวนคืน

กรมธรรม์ที่มีอยู่ในขณะนั้นหลังจากหักด้วยหนี้สินที่ผูกพันตามกรมธรรม์ (ถ้ามี) ชำระเบี้ยประกันภัยแทนให้โดยอัตโนมัติในลักษณะของการกู้ยืมและบริษัทจะคิดดอกเบี้ยทบต้นในอัตราสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการคำนวณเบี้ยประกันภัยอีกร้อยละ 2 ต่อปี

ในกรณีที่เงินค่าเวนคืนกรมธรรม์ไม่เพียงพอที่จะชำระเบี้ยประกันภัยตามงวดที่กำหนด แต่เพียงพอสำหรับการชำระเบี้ยประกันภัยเป็นราย 3 เดือน ให้ทำการเปลี่ยนวิธีการชำระเบี้ยประกันภัยเป็นราย 3 เดือน หากเงินค่าเวนคืนกรมธรรม์ในวันถึงกำหนดชำระเบี้ยประกันภัยมีไม่เพียงพอสำหรับการชำระเป็นราย 3 เดือน บริษัทจะแปลงกรมธรรม์นี้เป็นการประกันภัยแบบขยายเวลา หรือเปลี่ยนเป็นกรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จตามหลักเกณฑ์ที่บริษัทกำหนด

หากสัญญาเพิ่มเติมกรมธรรม์นี้มีเงินค่าเวนคืน บริษัทจะนำเงินค่าเวนคืนดังกล่าวไปรวมกับเงินค่าเวนคืนกรมธรรม์ในวรรคแรก”

4.6.19 เงื่อนไขการเลือกรับผลประโยชน์ที่รับไม่ได้ (Non-forfeiture Provisions)

เงื่อนไขการเลือกรับผลประโยชน์ที่รับไม่ได้ จัดทำขึ้นสำหรับกรมธรรม์ที่มีมูลค่าเงินสด โดยทั่วไป กรมธรรม์ประกันชีวิตประเภทชั่วระยะเวลาที่ให้ความคุ้มครองการเสียชีวิตเพียงอย่างเดียว จะเป็นกรมธรรม์ที่ไม่มีมูลค่าเงินสด ถ้าผู้เอาประกันภัยหยุดการชำระเบี้ยประกันภัย กรมธรรม์ก็จะขาดอายุ และผู้เอาประกันภัยก็จะไม่ได้รับเงินใดๆ แต่ถ้ากรมธรรม์ประกันชีวิตเป็นประเภทถาวร ได้แก่ กรมธรรม์แบบตลอดชีพ กรมธรรม์แบบสะสมทรัพย์ หรือกรมธรรม์แบบเงินได้ประจำ กรมธรรม์ดังกล่าวจะมีมูลค่าเงินสด นั่นคือ ถ้าผู้เอาประกันภัยหยุดการชำระเบี้ยประกันภัย กรมธรรม์ก็จะขาดอายุเนื่องจากหยุดการชำระเบี้ยประกันภัย แต่ผู้เอาประกันภัยยังมีสิทธิในมูลค่าเงินสดซึ่งเป็นผลประโยชน์ที่บริษัทจะรับไม่ได้ ดังนั้น เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เอาประกันภัยที่มีกรมธรรม์ประเภทถาวรที่มีมูลค่าเงินสด บริษัทจึงกำหนดให้ผู้เอาประกันภัยสามารถเลือกใช้ผลประโยชน์ที่รับไม่ได้เป็น 3 ทางเลือก ดังนี้

4.6.19.1 การรับมูลค่าเงินสด (Cash Option)

เมื่อกรมธรรม์มีอายุครบ 2 ปี กรมธรรม์ประกันชีวิตแบบถาวรจะเริ่มมีมูลค่าเงินสด ผู้เอาประกันภัยที่มีความประสงค์จะหยุดชำระเบี้ยประกันภัยและไม่ประสงค์ที่จะทำประกันชีวิตต่อ สามารถบอกเลิกสัญญากับบริษัทด้วยการขอเวนคืนกรมธรรม์และขอรับเงินมูลค่าเงินสดตามตารางแนบท้ายกรมธรรม์ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นตารางแสดงมูลค่าเงินสดต่อจำนวนเงินเอาประกันภัย 1,000 บาท ซึ่งบริษัทจะทำการคำนวณมูลค่าเงินสดให้ตามจำนวนเงินเอาประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยซื้อไว้ เมื่อบริษัทจ่ายเงินมูลค่าเงินสด สัญญาเป็นอันสิ้นสุด

เงื่อนไขมาตรฐานเกี่ยวกับการเวนคืนกรมธรรม์ ระบุไว้ดังนี้

“หากมีการชำระเบี้ยประกันภัยมาจนถึงเวลาที่เงินค่าเวนคืนกรมธรรม์และกรมธรรม์ยังมีผลบังคับ ผู้เอาประกันภัยย่อมมีสิทธิจะบอกเลิกสัญญาได้โดยขอเวนคืนกรมธรรม์และรับเงินค่าเวนคืนกรมธรรม์ตามจำนวนที่กำหนดไว้ในตารางมูลค่ากรมธรรม์กับผลประโยชน์อื่นๆ อันพึงจะได้รับ (ถ้ามี) หักด้วยจำนวนหนี้สินใดๆ ที่ค้างชำระอยู่ (ถ้ามี)”

เงื่อนไขเกี่ยวกับการเวนคืนกรมธรรม์ระบุไว้เพื่อให้ผู้เอาประกันภัยที่ซื้อประกันชีวิตแบบตลอดชีพและแบบสะสมทรัพย์ได้รับสิทธิที่จะได้รับเงินส่วนที่ได้ชำระเกินไว้เนื่องจากการชำระเบี้ยประกันภัยเป็นแบบเท่ากันทุกปี เบี้ยประกันภัยในระยะแรกของสัญญาจึงมีมากกว่าค่าความคุ้มครอง ซึ่งบริษัทจะเก็บเงินส่วนนี้ไว้ในรูปของเงินสำรองเพื่อใช้ชดเชยส่วนของเบี้ยประกันภัยในระยะหลังของสัญญาซึ่งไม่เพียงพอกับความคุ้มครอง บริษัทจึงจัดสรรเงินสำรองส่วนหนึ่ง

เป็นมูลค่ากรมธรรม์เพื่อคืนให้กับผู้เอาประกันภัยในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยมีความประสงค์จะบอกเลิกสัญญา มูลค่ากรมธรรม์นี้บริษัทกำหนดให้มีการเวนคืนได้เมื่อกรมธรรม์มีอายุครบ 2 ปี

4.6.19.2 การเปลี่ยนเป็นกรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จ (Reduced Paid-Up Insurance Option)

เมื่อกรมธรรม์มีอายุครบ 2 ปี กรมธรรม์ประกันชีวิตแบบถาวรจะเริ่มมีมูลค่าเงินสด ผู้เอาประกันภัยที่มีความประสงค์จะหยุดชำระเบี้ยประกันภัย แต่มีความประสงค์จะขอรับความคุ้มครองตามกรมธรรม์เดิมต่อไป สามารถเปลี่ยนเป็นกรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จได้ โดยบริษัทจะนำเอามูลค่าเงินสดตามตารางแนบท้ายกรมธรรม์ไปชำระเป็นเบี้ยประกันภัยครั้งเดียวเพื่อซื้อความคุ้มครองตามกรมธรรม์เดิมต่อไปให้ในจำนวนเงินเอาประกันภัยที่ลดลง และจะแสดงจำนวนเงินเอาประกันภัยใหม่ที่ลดลงนี้ไว้ในตารางแสดงมูลค่ากรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จต่อจำนวนเงินเอาประกันภัย 1,000 บาท ซึ่งบริษัทจะทำการคำนวณมูลค่ากรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จให้ตามจำนวนเงินเอาประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยซื้อไว้ บางบริษัทอาจจะระบุในเงื่อนไขกรมธรรม์ให้การแปลงกรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จเปลี่ยนแบบของการประกันชีวิตจากแบบเดิมเป็นแบบสะสมทรัพย์ ซึ่งหมายถึงจะมีการจ่ายเงินตามจำนวนเงินเอาประกันภัยใหม่ที่ลดลงถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตภายในระยะเวลาของสัญญาเดิม หรือมีการจ่ายเงินตามจำนวนเงินเอาประกันภัยใหม่ที่ลดลงถ้าผู้เอาประกันภัยมีชีวิตรอดอยู่ครบกำหนดของสัญญาเดิม

เงื่อนไขมาตรฐานเกี่ยวกับการเปลี่ยนเป็นกรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จ ระบุไว้ดังนี้

“หากมีการชำระเบี้ยประกันภัยมาจนถึงเวลาที่มีเงินค่าเวนคืนกรมธรรม์และกรมธรรม์ยังมีผลบังคับ ผู้เอาประกันภัยมีสิทธิที่จะขอเปลี่ยนกรมธรรม์นั้นเป็นกรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จ โดยผู้เอาประกันภัยไม่ต้องชำระเบี้ยประกันภัยต่อไป การเปลี่ยนกรมธรรม์ บริษัทจะนำเงินค่าเวนคืนกรมธรรม์ที่มีอยู่ในขณะนั้นมาคำนวณเป็นเบี้ยประกันภัยชำระครั้งเดียว เพื่อซื้อกรมธรรม์ใหม่เป็นกรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จ ซึ่งมีระยะเวลาเอาประกันภัยเป็นไปตามระยะเวลาประกันภัยเดิม แต่จำนวนเงินเอาประกันภัยเท่ากับจำนวนเงินเอาประกันภัยของกรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จ ซึ่งได้ระบุไว้ในช่องมูลค่าใช้เงินสำเร็จตามตารางมูลค่ากรมธรรม์และบริษัทจะจ่ายเงินจำนวนนี้ให้เมื่อผู้เอาประกันภัยมีชีวิตรอดอยู่จนถึงวันครบกำหนดระยะเวลาเอาประกันภัย หรือเมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตภายในระยะเวลาเอาประกันภัย และหากมีเงินจ่ายคืนทันทีตามที่ระบุไว้ในตารางมูลค่ากรมธรรม์ บริษัทจะคืนเงินจำนวนดังกล่าวให้ผู้เอาประกันภัย ณ เวลาที่ผู้เอาประกันภัยขอเปลี่ยนเป็นกรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จ

ในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยมีหนี้สินตามกรมธรรม์ บริษัทจะหักหนี้สินออกจากเงินค่าเวนคืนกรมธรรม์ก่อนที่จะนำมาคำนวณมูลค่าใช้เงินสำเร็จ”

เงื่อนไขการเปลี่ยนเป็นกรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จระบุไว้เพื่อให้ผู้เอาประกันภัยที่ซื้อประกันชีวิตแบบตลอดชีพและแบบสะสมทรัพย์ที่มีความประสงค์จะหยุดชำระเบี้ยประกันภัย แต่ยังคงมีความประสงค์ที่จะได้รับความคุ้มครองต่อไปตลอดระยะเวลาของสัญญา สามารถขอเปลี่ยนเป็นกรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จได้ โดยบริษัทจะนำเอามูลค่ากรมธรรม์ของผู้เอาประกันภัยมาซื้อความคุ้มครองแบบสะสมทรัพย์ให้ด้วยจำนวนเงินเอาประกันภัยใหม่ตามที่ระบุในตารางแห่งกรมธรรม์ ถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต บริษัทจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันภัยใหม่นี้ให้กับผู้รับประโยชน์ แต่ถ้าผู้เอาประกันภัยมีชีวิตรอดอยู่จนถึงวันครบกำหนดระยะเวลาเอาประกันภัย บริษัทก็จะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันภัยใหม่นี้ให้กับผู้เอาประกันภัย การเปลี่ยนเป็นกรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จนี้บริษัทกำหนดให้สามารถทำได้เมื่อกรมธรรม์มีอายุครบ 2 ปี

4.6.19.3 การแปลงเป็นกรรมธรรม์ขยายเวลา (Extended Term Option)

เมื่อกรรมธรรม์มีอายุครบ 2 ปี กรรมธรรม์ประกันชีวิตแบบถาวรจะเริ่มมีมูลค่าเงินสด ผู้เอาประกันภัยที่มีความประสงค์จะหยุดชำระเบี้ยประกันภัย แต่มีความประสงค์จะขอรับความคุ้มครองการเสียชีวิตด้วยจำนวนเงินเอาประกันภัยเดิมสามารถขอแปลงเป็นกรรมธรรม์ขยายเวลาได้ โดยบริษัทจะนำเอามูลค่าเงินสดตามตารางแนบท้ายกรรมธรรม์ไปชำระเป็นเบี้ยประกันภัยครั้งเดียวเพื่อซื้อความคุ้มครองแบบชั่วระยะเวลา ด้วยจำนวนเงินเอาประกันภัยเดิมต่อไปอีกระยะเวลาหนึ่ง

เงื่อนไขมาตรฐานเกี่ยวกับการแปลงเป็นกรรมธรรม์ขยายเวลา มีหลายรูปแบบ ตัวอย่างที่ยกมาเป็นเงื่อนไขมาตรฐานที่กรมการประกันภัยระบุไว้เป็นเงื่อนไขมาตรฐานรูปแบบที่ 1 ดังนี้

“หากมีการชำระเบี้ยประกันภัยมาจนถึงเวลาที่มีเงินค่าเวนคืนกรรมธรรม์และกรรมธรรม์ยังมีผลบังคับ ผู้เอาประกันภัยมีสิทธิจะขอแปลงกรรมธรรม์เป็นการประกันภัยแบบขยายเวลา จำนวนเงินเอาประกันภัยจะคงเดิมตามกรรมธรรม์นี้ โดยผู้เอาประกันภัยไม่ต้องชำระเบี้ยประกันภัยต่อไป การแปลงกรรมธรรม์บริษัทจะนำเงินค่าเวนคืนกรรมธรรม์ทั้งหมดที่มีอยู่ในขณะนั้นมาคำนวณเป็นเบี้ยประกันภัยชำระครั้งเดียว เพื่อซื้อกรรมธรรม์ใหม่เป็นการประกันภัยแบบขยายเวลา ถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตภายในระยะเวลาซึ่งได้ระบุไว้ในช่องระยะเวลาที่ขยายตามตารางมูลค่ากรรมธรรม์ บริษัทจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันภัยให้แก่ผู้รับประโยชน์หากผู้เอาประกันภัยมีชีวิตอยู่จนพ้นกำหนดระยะเวลาที่ขยาย กรรมธรรม์เป็นอันสิ้นสุดผลบังคับ โดยไม่มีการจ่ายเงินผลประโยชน์ใดๆ

ในกรณีที่เงินค่าเวนคืนกรรมธรรม์ซื้อการประกันภัยแบบขยายเวลา หากยังมีเงินเหลืออยู่บริษัทจะนำไปคำนวณเป็นเบี้ยประกันภัยชำระครั้งเดียวเพื่อซื้อการประกันภัยแบบสะสมทรัพย์แท้จริง และถ้าผู้เอาประกันภัยมีชีวิตอยู่จนถึงวันครบกำหนด บริษัทจะจ่ายเงินตามช่องเงินครบกำหนดให้ และหากยังมีเงินเหลืออีก บริษัทจะจ่ายเงินดังกล่าวให้ตามช่องเงินจ่ายคืนทันทีให้แก่ผู้เอาประกันภัย ณ เวลาที่ผู้เอาประกันภัยขอแปลงเป็นกรรมธรรม์แบบขยายเวลา

ในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยมีหนี้สินตามกรรมธรรม์ บริษัทจะหักหนี้สินออกจากเงินค่าเวนคืนกรรมธรรม์ก่อนนำมาคำนวณการขยายระยะเวลาประกันภัยและจำนวนเงินเอาประกันภัยแบบขยายเวลาจะเท่ากับจำนวนเงินเอาประกันภัยเดิมหักด้วยหนี้สิน”

4.6.20 เงื่อนไขการกลับคืนสู่สถานะเดิมของกรรมธรรม์

เงื่อนไขการกลับคืนสู่สถานะเดิมของกรรมธรรม์ระบุไว้เพื่อให้ผู้เอาประกันภัยที่ได้หยุดชำระเบี้ยประกันภัยและได้ใช้สิทธิเปลี่ยนเป็นกรรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จหรือแปลงเป็นการประกันภัยแบบขยายเวลาของบริษัทยกเลิกการเปลี่ยนแปลงกรรมธรรม์ดังกล่าว สามารถใช้สิทธิขอให้กรรมธรรม์กลับคืนสู่สถานะเดิมโดยผู้เอาประกันภัยจะต้องแสดงหลักฐานว่ามีสุขภาพสมบูรณ์โดยออกค่าใช้จ่ายเอง จะต้องชำระหนี้สินใดๆ ที่มีอยู่พร้อมดอกเบี้ยทบต้นตามอัตราดอกเบี้ยที่กำหนด และจะต้องชำระเบี้ยประกันภัยที่ค้างชำระพร้อมดอกเบี้ยเงื่อนไขเกี่ยวกับการกลับคืนสู่สถานะเดิมของกรรมธรรม์

เงื่อนไขมาตรฐานการกลับคืนสู่สถานะเดิมของกรรมธรรม์ระบุไว้ดังนี้

“ภายในระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่กรรมธรรม์เปลี่ยนเป็นกรรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จหรือแปลงเป็นการประกันภัยแบบขยายเวลาตามที่กำหนดไว้ในข้อ 4.19 และยังไม่มีการเวนคืนกรรมธรรม์นี้ ผู้เอาประกันภัยอาจขอให้กรรมธรรม์กลับมามีผลบังคับตามแบบประกันภัยเดิมและในจำนวนเงินเอาประกันภัยเท่าเดิม โดยดำเนินการดังนี้

- 1) ยื่นคำขอลับมาที่มีผลบังคับตามเดิมของกรมธรรม์เป็นหนังสือตามแบบที่บริษัทกำหนด
 - 2) แสดงหลักฐานว่ามีสุขภาพสมบูรณ์และอยู่ในสภาพที่บริษัทรับประกันภัยได้ โดยผู้เอาประกันภัยเป็นผู้
ออกค่าใช้จ่ายเอง (ถ้ามี)
 - 3) ชำระคืนหนี้สินใดๆ ที่มีอยู่ในกรมธรรม์พร้อมดอกเบี้ยทบต้นตามอัตราดอกเบี้ยที่กำหนดไว้เพื่อการนี้
 - 4) ชำระเบี้ยประกันภัยที่ขาดชำระพร้อมดอกเบี้ยทบต้นในอัตราสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการคำนวณเบี้ย
ประกันภัยอีกร้อยละ 2 ต่อปี
- การกลับมามีผลบังคับตามเดิมของกรมธรรม์นี้จะมีผลบังคับเมื่อบริษัทได้อนุมัติแล้ว"

4.6.21 เงื่อนไขการกู้ยืมเงิน (Policy Loan Provision)

เงื่อนไขการกู้ยืมระบุไว้เพื่อให้ผู้เอาประกันภัยที่มีความต้องการใช้เงินฉุกเฉินมีสิทธิกู้เงินได้ หากผู้เอาประกันภัย
ยังไม่ได้ใช้สิทธิเปลี่ยนเป็นกรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จหรือแปลงเป็นกรมธรรม์ขยายเวลา โดยมูลค่าที่จะขอกู้ยืมได้จะต้องไม่เกิน
เงินค่าเวนคืนกรมธรรม์หักด้วยหนี้สิน ทั้งนี้ บริษัทจะคิดดอกเบี้ยทบต้นในอัตราสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการคำนวณ
เบี้ยประกันภัยอีกร้อยละ 2 ต่อปี

เงื่อนไขมาตรฐานเกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน ระบุไว้ดังนี้

"เมื่อกรมธรรม์ยังมีผลบังคับและมีเงินค่าเวนคืนกรมธรรม์เกิดขึ้นแล้ว หากผู้เอาประกันภัยไม่ได้ใช้สิทธิเกี่ยวกับ
มูลค่ากรมธรรม์ในการเปลี่ยนเป็นกรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จหรือการแปลงเป็นกรมธรรม์ขยายเวลา ผู้เอาประกันภัยมีสิทธิขอกู้
เงินจากบริษัท โดยโอนผลประโยชน์แห่งกรมธรรม์นี้เป็นการประกันหนี้กู้ยืม จำนวนเงินที่ขอกู้ยืมได้นั้นจะไม่เกินเงินค่า
เวนคืนกรมธรรม์ที่มีอยู่ในขณะนั้น หักด้วยหนี้สินใดๆ ที่ผูกพันตามกรมธรรม์นี้ โดยบริษัทจะคิดดอกเบี้ยทบต้นในอัตราสูง
กว่าอัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการคำนวณเบี้ยประกันภัยอีกร้อยละ 2 ต่อปี

เมื่อใดเงินกู้ยืมและดอกเบี้ยที่ค้างชำระมีมูลค่ามากกว่าเงินค่าเวนคืนกรมธรรม์ในขณะนั้น กรมธรรม์จะสิ้นสุด
บังคับทันที

หากสัญญาเพิ่มเติมที่แนบท้ายกรมธรรม์นี้มีเงินค่าเวนคืน บริษัทจะนำเงินค่าเวนคืนดังกล่าวไปรวมกับเงินค่า
เวนคืนกรมธรรม์ในวรรคแรก"

4.6.22 เงื่อนไขในการขอยกเลิกกรมธรรม์ (Free-look provision)

เงื่อนไขในการขอยกเลิกกรมธรรม์ระบุไว้เพื่อให้สิทธิผู้เอาประกันภัยได้ตรวจสอบกรมธรรม์ หากพบว่า
ข้อกำหนดการจ่ายเงินผลประโยชน์หรือเงื่อนไขอื่นใด ขัดกับเจตนารมณ์ปรากฏตั้งแต่ขณะทำสัญญา หรือผิดวัตถุประสงค์ไม่
ตรงตามความต้องการ หรือด้วยเหตุผลอื่นใดก็ตาม ผู้เอาประกันภัยสามารถยกเลิกสัญญาดังกล่าวได้โดยส่งคืนกรมธรรม์
มายังบริษัทภายในระยะเวลาที่กำหนด เช่น 15 วันนับแต่วันที่ได้รับกรมธรรม์จากบริษัท และบริษัทจะคืนเบี้ยประกันภัยที่
ได้รับชำระมาแล้วทั้งหมดให้แก่ผู้เอาประกันภัย ระหว่างที่ยังไม่มีการยกเลิกกรมธรรม์ จะถือว่ากรมธรรม์มีผลบังคับ
ตามปกติ

เงื่อนไขมาตรฐานเกี่ยวกับสิทธิในการขอยกเลิกกรมธรรม์ ระบุไว้ดังนี้

“หากผู้เอาประกันภัย ประสงค์จะยกเลิกกรมธรรม์นี้ด้วยเหตุผลใดก็ตาม ผู้เอาประกันภัยสามารถส่งคืนกรมธรรม์มายังบริษัทภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับกรมธรรม์จากบริษัทและบริษัทจะคืนเบี้ยประกันภัยที่เหลือหลังจากหักค่าตรวจสอบสภาพตามที่จ่ายจริงและค่าใช้จ่ายของบริษัทฉบับละ 500 บาท”

4.6.23 การเลือกวิธีรับเงินเอาประกันภัย (Settlement Options)

บริษัทประกันชีวิตอาจกำหนดเงื่อนไขระบุให้ผู้เอาประกันภัยมีสิทธิที่จะเลือกวิธีรับเงินเอาประกันภัยได้หลายวิธี ดังนี้

4.6.23.1 รับเป็นเงินสดครั้งเดียว (Cash Lump Sum)

การรับจำนวนเงินเอาประกันภัยกรณีผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต ผู้เอาประกันภัยอาจเลือกวิธีรับเงินเอาประกันภัยโดยการกำหนดให้ผู้รับประโยชน์รับเงินเอาประกันภัยเป็นเงินสดครั้งเดียว การจ่ายเงินอาจจ่ายเป็นเช็คหรืออาจจ่ายด้วยวิธีการโอนเงินเข้าบัญชีของผู้รับประโยชน์

4.6.23.2 ผากไว้กับบริษัทและรับเฉพาะดอกเบี้ย (Interest-Only)

การรับจำนวนเงินเอาประกันภัยกรณีผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต ผู้เอาประกันภัยอาจเลือกวิธีรับเบี้ยที่เกิดจากการฝากเงินเอาประกันภัยนั้น หลังจากนั้น ผู้รับประโยชน์อาจตัดสินใจเลือกรับเงินเอาประกันภัยในรูปแบบอื่นได้

4.6.23.3 รับเป็นเงินรายงวดโดยกำหนดจำนวนงวดที่จะรับคงที่ (Fixed Period Installment)

การรับจำนวนเงินเอาประกันภัยกรณีผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต ผู้เอาประกันภัยอาจเลือกวิธีรับเงินเอาประกันภัยโดยการกำหนดให้ผู้รับประโยชน์รับเงินเป็นรายงวดๆ ละเท่าๆ กัน โดยผู้เอาประกันภัยระบุระยะเวลาที่จะรับเงินรายงวด เช่น ระบุเป็น 60 งวด เป็นต้น กรณีนี้บริษัทจะคำนวณจำนวนที่จะได้รับแต่ละงวดเพื่อจ่ายให้กับผู้รับประโยชน์

4.6.23.4 รับเป็นเงินรายงวดโดยกำหนดจำนวนเงินที่จะรับคงที่ (Fixed Amount Installment)

การรับจำนวนเงินเอาประกันภัยกรณีผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต ผู้เอาประกันภัยอาจเลือกวิธีรับเงินเอาประกันภัยโดยการกำหนดให้ผู้รับประโยชน์รับเงินเป็นรายงวดๆ ละเท่าๆ กัน โดยผู้เอาประกันภัยเลือกระบุจำนวนเงินที่จะรับในแต่ละงวด เช่น ระบุจำนวนเงินที่จะรับเป็น 5,000 บาทต่องวด เป็นต้น กรณีนี้บริษัทจะคำนวณจำนวนงวดที่จะได้รับให้

4.6.23.5 รับเป็นเงินได้ประจำตามการทรงชีพ (Life Income Option)

การรับจำนวนเงินเอาประกันภัยกรณีผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต ผู้เอาประกันภัยอาจเลือกวิธีรับเงินเอาประกันภัยโดยการกำหนดให้ผู้รับประโยชน์รับเงินเป็นรายงวดๆ ละเท่าๆ กัน ตามการทรงชีพของผู้รับประโยชน์ กรณีนี้บริษัทจะจ่ายเงินได้ประจำไปเรื่อยๆ จนกว่าผู้รับประโยชน์จะเสียชีวิต

4.7 ปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณารับประกันชีวิต

จากการที่บริษัทประกันชีวิตได้รับเสียงยกย่องแทนบุคคลต่างๆ เป็นจำนวนมากนั้น แน่นอนว่ามีความแตกต่างกันอย่างหลากหลายทั้งในเรื่องของอายุ อาชีพ อุปนิสัย สุขภาพ ฯลฯ ความยืนยาวและความอยู่รอดของทุกชีวิตย่อมไม่เท่ากัน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่บริษัทจะต้องมีมาตรการควบคุมการรับประกันชีวิต หรือการรับโอนความเสี่ยงภัย เพื่อให้ผู้อยู่ในวิสัยที่เป็นไปได้ในการดำเนินธุรกิจของบริษัท

การพิจารณารับประกันชีวิต เป็นมาตรการสำคัญที่บริษัทใช้กลั่นกรอง คัดเลือกผู้ขอเอาประกันภัยให้สามารถรับประกันได้ เฉพาะกลุ่มบุคคลที่มีอัตราการเสี่ยงภัยอยู่ในเกณฑ์หรือขอบข่ายที่จะไม่ทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงตามมา

4.7.1 บทบาทของนักวางแผนทางการเงินในการพิจารณารับประกันชีวิต

สิ่งที่สำคัญอันดับแรกของการพิจารณาประกัน คือ ข้อมูลของผู้เอาประกัน ซึ่งนักวางแผนทางการเงินต้องชี้แจงทำความเข้าใจให้ผู้เอาประกันทราบว่าเขามีหน้าที่ต้องแถลงความจริงให้บริษัททราบ ความรับผิดชอบหลักที่นักวางแผนทางการเงินต้องรับผิดชอบ อาจจะถูกกล่าวได้ดังนี้คือ

- พิจารณาความจำเป็นในการขอเอาประกันของผู้เอาประกัน แต่ละรายว่ามีความจำเป็นอย่างไรหรือไม่ เพียงใด
- ช่วยในการวิเคราะห์แบบประกัน และวงเงินเอาประกัน ที่เหมาะสมกับความจำเป็น และรายได้ของผู้เอาประกัน
- สามารถที่จะอธิบายผลประโยชน์และเงื่อนไขกรมธรรม์ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วนในสาระสำคัญ ด้วยความจริงใจ และสามารถให้ความกระจ่างในข้อมูลต่างๆ ได้
- ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อย ครบถ้วนของเอกสารต่างๆ ที่ใช้สำหรับยื่นเพื่อขอเอาประกัน เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการขอพิจารณาเอาประกัน
- แนะนำให้ผู้เอาประกันแถลงข้อความจริงเกี่ยวกับผู้เอาประกัน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณารับประกัน

4.7.2 การจำแนกระดับความเสี่ยงภัยในการพิจารณาประกัน

เมื่อผู้พิจารณาประกันได้รับเอกสารต่างๆ ครบถ้วนแล้ว ผู้พิจารณาประกันจะประเมินความเสี่ยงภัยจากข้อมูลเหล่านั้นว่า ผู้เอาประกันรายใดจัดอยู่ในความเสี่ยงภัยระดับใด ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ คือ

1. กลุ่มความเสี่ยงภัยมาตรฐาน

คือ ผู้ที่มีความเสี่ยงภัยปกติตามกฎเกณฑ์และเงื่อนไขที่บริษัทวางมาตรฐานไว้ ได้แก่ บุคคลที่มีอาชีพปกติ รูปร่างปกติ สุขภาพปกติ และนิสัยใจคอปกติ ไม่มีความเสี่ยงภัยผิดธรรมชาติ บริษัทจะคิดอัตราเบี้ยประกันภัยปกติ โดยคิดอัตราเบี้ยประกันภัยให้สอดคล้องกับผลประโยชน์ตามกรมธรรม์

2. กลุ่มความเสี่ยงภัยสูงกว่ามาตรฐาน

คือ กลุ่มผู้ขอเอาประกันที่มีความเสี่ยงภัยสูงกว่าเกณฑ์ปกติ อันเนื่องมาจากปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาทั่วไปที่ไม่เกี่ยวกับสุขภาพ หรือทั้งสองด้านร่วมกัน ซึ่งกลุ่มความเสี่ยงภัยนี้จะมีการจัดแบ่งระดับของความเสี่ยงภัยที่สูงกว่าปกติเป็นหลายระดับ โดยผู้ขอเอาประกันจะต้องจ่ายเบี้ยประกันเพิ่มพิเศษในอัตราเล็กน้อยเท่าใด หรือมีเงื่อนไขพิเศษเพิ่มเติมอย่างใดแล้วแต่ระดับความเสี่ยงภัยนั้น

3. กลุ่มความเสี่ยงภัยที่ไม่สามารถเอาประกันได้

คือ กลุ่มของผู้เอาประกันที่มีความเสี่ยงภัยสูงมาก จนบริษัทไม่สามารถรับประกันได้ บริษัทจำเป็นต้องปฏิเสธการรับประกันบุคคลนั้นๆ

ในทางปฏิบัติจะพบว่า เกณฑ์การแบ่งกลุ่มความเสี่ยงภัยในแต่ละบริษัทอาจจะแตกต่างกันบ้าง ซึ่งประเด็นเหล่านี้ขึ้นอยู่กับนโยบายการรับประกันของบริษัทนั้นๆ ว่ามีความเข้มงวดหรือยืดหยุ่นเพียงใด ซึ่งจะเห็นได้ว่าในผู้เอาประกันบางรายบริษัทหนึ่งอาจจะรับประกันได้โดยเพิ่มเบี้ยประกันพิเศษ แต่อีกบริษัทอาจจะปฏิเสธการรับประกันไปเลยก็ได้ แต่โดยเกณฑ์ทั่วไปแล้วเกณฑ์การพิจารณาการรับประกันจะไม่แตกต่างกันมากนัก เพราะถ้าบริษัทใดมีความเข้มงวดในการรับประกันมากเพียงใด ก็เป็นผลดีต่อบริษัททำให้บริษัทมีความเสี่ยงน้อย แต่ก็อาจจะสูญเสียลูกค้าทำให้ส่งผลกระทบต่อผลการตลาด ในทำนองเดียวกัน หากบริษัทกำหนดเกณฑ์มาตรฐานไว้ต่ำเกินไป ความเสี่ยงภัยที่บริษัทรับนั้นอาจจะสูงกว่าที่ควรจะเป็น อันจะกระทบถึงฐานะทางการเงินของบริษัทได้เช่นกัน

4.7.3 ปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณารับประกันชีวิต (Risk Factors)

หลักเกณฑ์เบื้องต้นที่จะพิจารณาว่าผู้เอาประกันแต่ละบุคคลนั้นจะจัดอยู่ในภัยประเภทใด ส่วนใหญ่แล้วบริษัทต่างๆ จะพิจารณาจากปัจจัยต่างๆ เหล่านี้

1. อายุ (Age)

อายุของผู้เอาประกันถือเป็นปัจจัยที่สำคัญอันดับแรกในการพิจารณาว่าจะรับประกันชีวิตบุคคลนั้นๆ ได้หรือไม่ และถ้ารับจะรับในอัตราเบี้ยประกันเท่าใด ทั้งนี้เมื่อผู้เอาประกันมีอายุมากขึ้น อัตราการเจ็บป่วยและอัตราการเสียชีวิตก็จะสูงขึ้นตามไปด้วย โดยปกติส่วนใหญ่แล้วผู้ที่มีอายุมากก็จะต้องจ่ายเบี้ยประกันสูงกว่าผู้ที่มีอายุน้อย

2. เพศ (Sex)

ตามปกติแล้วผู้เอาประกันเพศชายจะมีอัตราความเสี่ยงสูงกว่าเพศหญิง ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะอาชีพและอุปนิสัย และด้วยสาเหตุดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญทำให้เบี้ยประกันชีวิตของเพศชายสูงกว่าเพศหญิง

3. อาชีพ (Occupation)

อาชีพของผู้เอาประกันเป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่ง ที่บ่งบอกถึงระดับความเสี่ยงภัยว่าสูงต่ำเพียงใด อย่างไรก็ตาม ความเสี่ยงภัยดังกล่าวอาจจะเกิดจากโรคภัย อุบัติภัย หรือภัยจากการฆาตกรรมอันเนื่องมาจากการประกอบอาชีพนั้นๆ การพิจารณาเรื่องอาชีพของผู้เอาประกัน ต้องพิจารณาทั้งอาชีพหลัก อาชีพรอง และอาชีพเสริมพิเศษด้วย เพราะบางครั้งกลับพบว่า อาชีพหลักนั้นอาจจะมีความเสี่ยงภัยน้อยกว่าอาชีพรอง หรืออาชีพเสริมพิเศษ เช่น งานประจำเป็นข้าราชการ แต่มีงานพิเศษเป็นช่างไฟฟ้า เป็นต้น

ความสัมพันธ์ของอาชีพ สถานที่ประกอบอาชีพ และถิ่นที่อยู่อาศัย ควรจะสอดคล้องกันและอาจจะต้องมีการตรวจสอบเพิ่มเติมในประเด็นที่สงสัย เช่น มีอาชีพที่มีการค้าขายติดกับชายแดน อาจจะพัวพันกับการค้าขายยาเสพติด การค้าอาวุธสงคราม ซึ่งมีความเสี่ยงภัยที่สูงมาก

4. ที่อยู่อาศัย (Residence)

ที่อยู่อาศัยที่ไม่เหมาะสมหรืออยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีเยี่ยมทำให้มีความเสี่ยงภัยที่สูงขึ้น เช่น ผู้ที่อยู่ในเมืองใหญ่ ย่อมมีอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุมากกว่าผู้อยู่ในชนบท

5. รูปแบบการใช้ชีวิต (Lifestyle)

ผู้ที่ใช้ชีวิตในรูปแบบที่บั่นทอนสุขภาพตนเอง และพฤติกรรมของผู้เอาประกัน จะช่วยให้ผู้พิจารณาทราบถึงแนวทางการดำเนินชีวิต แนวโน้มการรักษาสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ เป็นผู้มีภาวะประพฤติดูต้องตามศีลธรรมจรรยา หรือมีความประพฤติขัดต่อศีลธรรมซึ่งอาจจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตได้ เป็นผู้มีประวัติอาชญากรรม เป็นพวกเร่ร่อนเพศ เป็นต้น นอกจากนี้การเป็นผู้เสพยติ เช่น ยาเสพติดชนิดใด หรือไม่ก็สูบบุหรี่ ดื่มสุราจนติดเป็นนิสัยตั้งแต่อายุเท่าใด สูบหรือดื่มเป็นปริมาณเท่าใด

6. สถานะทางการเงิน (Financial status)

ฐานะทางการเงินของผู้เอาประกัน จะบอกถึงความสามารถในการทำประกันของผู้เอาประกันว่ามีมากหรือน้อย โดยปกติเงินที่จะนำมาชำระเบี้ยประกันจะต้องไม่เกิน 20% ของรายได้ ถ้าทำประกันเกินกว่าความสามารถอาจทำให้กรมธรรม์ขาดผลบังคับ หรืออาจจะมีเจตนาทุจริตได้

7. ส่วนได้เสียในการทำประกัน (Insurable interest)

ในการทำประกันชีวิต ผู้รับประโยชน์จะต้องมีส่วนได้ส่วนเสียในชีวิตของผู้เอาประกัน กล่าวคือ ผู้รับประโยชน์จะได้รับความเดือดร้อนทางการเงินเมื่อผู้เอาประกันเสียชีวิต หรือผู้รับประโยชน์เป็นญาติสนิททั้งโดยสายโลหิตหรือโดยการแต่งงานกับผู้เอาประกัน

8. ขนาดของร่างกาย (Build)

ขนาดร่างกายของผู้เอาประกัน บอกให้ทราบอย่างกว้างๆ ว่า เขามีรูปร่างเป็นอย่างไร ผอม อ้วน หรือสมส่วน หากพบว่าผิดปกติ หรือมีข้อสงสัย ก็อาจให้มีการตรวจสุขภาพเพิ่มเติม หรือขอข้อมูลประกอบอื่นๆ วิธีประมาณค่าหาขนาดของร่างกายโดยทั่วไปมีหลายวิธี เช่น ใช้ค่า 105 ลบออกจากส่วนสูง (หน่วยเป็นเซนติเมตร) ก็จะได้ค่าน้ำหนัก (หน่วยเป็นกิโลกรัม) ที่ควรเป็นเกณฑ์ปกติสำหรับคนๆ นั้น และสามารถที่จะยืดหยุ่นบวกลบได้ไม่เกิน 10 เช่น คนสูง 170 เซนติเมตร เขาควรจะมีน้ำหนักมาตรฐาน $(170-105) = 65$ กิโลกรัม หรือควรมีน้ำหนักอยู่ระหว่าง 55 ถึง 75 กิโลกรัม

ในการพิจารณารับประกันนั้น ผู้พิจารณาจะมีตารางมาตรฐานเปรียบเทียบน้ำหนักและส่วนสูงซึ่งแสดงถึงค่าปกติ และค่าผิดปกติตั้งแต่เล็กน้อยจนถึงมากทั้งด้านอ้วนเกินไป ผอมเกินไป โดยระบุค่าความเสี่ยงภัยไว้อย่างชัดเจน ซึ่งในประเด็นต่างๆ เหล่านี้ก็ต้องนำมาพิจารณาพร้อมกับปัจจัยอื่นๆ ด้วย

4.8 อัตราเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันชีวิต

เบี้ยประกันชีวิต ได้แก่ จำนวนเงินที่ผู้เอาประกันภัยจะต้องชำระให้ผู้รับประกันภัยตามสัญญา เพื่อที่จะได้รับผลประโยชน์หรือค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันชีวิต ซึ่งอาจจะเป็นการรับผลประโยชน์โดยตัวผู้เอาประกันภัยเอง เมื่อผู้เอาประกันภัยมีชีวิตอยู่ครบระยะเวลาตามที่สัญญาระบุไว้ หรืออาจเป็นการรับค่าสินไหมทดแทนโดยผู้รับประโยชน์ เมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต

การกำหนดอัตราเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันชีวิตควรประกอบด้วยคุณสมบัติที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1. เบี้ยประกันภัยควรจะมากเพียงพอที่จะจ่ายผลประโยชน์และค่าสินไหมทดแทนตามที่ได้ตกลงไว้ในสัญญาได้ (Rate Adequacy)

4. เบี้ยประกันภัยจะต้องมีความเสมอภาคกันสำหรับผู้เอาประกันภัยที่มีความเสี่ยงระดับเดียวกัน (Rate Equity)

5. เบี้ยประกันภัยจะต้องไม่สูงเกินไปเมื่อเทียบกับผลประโยชน์ที่ผู้เอาประกันภัยจะได้รับ

ปัจจัยที่บริษัทประกันชีวิตใช้ในการคำนวณอัตราเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันชีวิต มี 3 ปัจจัยได้แก่ ตารางมรณะ อัตราดอกเบี้ยจากการลงทุน และอัตราค่าใช้จ่ายของบริษัทประกันชีวิตซึ่งมีรายละเอียดสำหรับแต่ละปัจจัย ดังนี้

4.8.1 ตารางมรณะ

ตารางมรณะ เป็นตารางที่แสดงอัตราการตายของคนอายุต่างๆ ที่จะตายภายในระยะเวลา 1 ปี ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) กำหนดให้บริษัทประกันชีวิตใช้ตารางมรณะไทย 2560 ซึ่งตารางดังกล่าวมีการแบ่งย่อยเป็น 4 ตาราง ได้แก่

- ก. ตารางมรณะไทย 2560 ประเภทสามัญเพศชาย
- ข. ตารางมรณะไทย 2560 ประเภทสามัญเพศหญิง
- ค. ตารางมรณะไทย 2560 ประเภทอุตสาหกรรมเพศชาย
- ง. ตารางมรณะไทย 2560 ประเภทอุตสาหกรรมเพศหญิง

การคำนวณเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันชีวิตมีสมมติฐานดังต่อไปนี้

1. อัตราการมรณะที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตจะเท่ากับอัตราการมรณะที่เกิดขึ้นในอดีต
2. เบี้ยประกันภัยจ่ายที่จุดต้นปีกรรมธรรม์
3. การจ่ายเงินค่าสินไหมนั้นจะจ่าย ณ จุดปลายปีกรรมธรรม์ที่ผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต
4. เบี้ยประกันภัยรับจะเท่ากับผลประโยชน์จ่าย

การคำนวณเบี้ยประกันภัยธรรมชาติ (Calculation of Natural Premium) ได้แก่ การคำนวณเบี้ยประกันภัยจากปัจจัยอัตรามรณะเพียงปัจจัยเดียว โดยไม่รวมอัตราดอกเบี้ยและค่าใช้จ่าย เบี้ยประกันภัยธรรมชาติจะมากเพียงพอที่จะจ่ายเงินผลประโยชน์เพื่อคุ้มครองการเสียชีวิตของผู้เอาประกันภัยทุกคนภายในระยะเวลา 1 ปี

ตัวอย่าง การคำนวณเบี้ยประกันภัยธรรมชาติสำหรับการประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา 1 ปี

สมมติให้ผู้เอาประกันภัยเพศชายอายุ 35 ปี จำนวน 10,000 คน ทำประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา 1 ปี ด้วยจำนวนเงินเอาประกันภัยคนละ 100,000 บาท จงหาเบี้ยประกันภัยธรรมชาติสำหรับการประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา 1 ปี โดยพิจารณาจากปัจจัยอัตรามรณะเพียงปัจจัยเดียว

จากสมมติฐาน

$$\text{เบี้ยประกันภัยรับ} = \text{ผลประโยชน์จ่าย}$$

จะสามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned} & \text{จำนวนคนทำประกันภัย} \times \text{เบี้ยประกันภัยต่อคน} \\ &= \text{จำนวนเงินเอาประกันภัย} \times \text{อัตราการตาย} \times \text{จำนวนคนทำประกันภัย} \end{aligned}$$

$$10,000 P = 100,000 \times 0.00193 \times 10,000$$

$$P = (100,000 \times 0.00193 \times 10,000) / 10,000$$

$$P = 193 \text{ บาท}$$

โดยที่ P คือ เบี้ยประกันภัยธรรมชาติสำหรับการประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลาต่อคน

หรือจะพิจารณาจากรายละเอียดดังนี้

รายการ	จำนวน
1. จำนวนคนอายุ 35 ปีจากตารางมรณะไทย 2560 ประเภทสามัญ เพศชาย	967,531 คน
2. จำนวนคนเสียชีวิตระหว่างอายุ 35 ปี ถึง 36 ปี	1,868 คน
3. อัตราการตายที่คนอายุ 35 ปีจะเสียชีวิตภายใน 1 ปี	$1,868 / 967,531 = 0.00193$
4. จำนวนคนเสียชีวิตจากผู้เอาประกันภัย 10,000 คน	$0.00193 \times 10,000 = 19.3 \text{ คน}$
5. จำนวนเงินผลประโยชน์จ่ายที่บริษัทต้องจ่าย	$19.3 \times 100,000 = 1,930,000 \text{ บาท}$
6. เบี้ยประกันภัยธรรมชาติต่อคน	$1,930,000 / 10,000 = 193 \text{ บาท}$

จะเห็นว่าเบี้ยประกันภัยธรรมชาติจะเท่ากับ 193 บาทต่อทุนประกันภัย 100,000 บาท หรือเท่ากับ 1.93 บาทต่อทุนประกันภัย 1,000 บาท ซึ่งเท่ากับอัตราการตายต่อพันจากตารางมรณะนั่นเอง

ถ้าผู้เอาประกันภัยกลุ่มเดิมต้องการทำประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลาต่ออีก 1 ปี ผู้เอาประกันภัยจะเสียเบี้ยประกันภัยในอัตราที่สูงขึ้น เนื่องจากผู้เอาประกันภัยมีอายุสูงขึ้นเป็น 36 ปี

4.8.2 อัตราดอกเบี้ย

อัตราดอกเบี้ย เป็นปัจจัยที่บริษัทนำมาคิดเพื่อให้ผลประโยชน์แก่ผู้เอาประกันภัย เนื่องจากเบี้ยประกันภัยที่บริษัทเรียกเก็บจะเก็บตอนต้นปี ซึ่งบริษัทสามารถนำเอาเบี้ยประกันภัยดังกล่าวไปหาดอกผลได้ ดังนั้นเพื่อให้ประโยชน์แก่ผู้เอาประกันภัย บริษัทจะปรับสมมติฐานโดยเอาปัจจัยเรื่องดอกเบี้ยเข้าไปเกี่ยวข้อง สมมติฐานข้อที่ 4 จึงเปลี่ยนจาก

$$\text{เบี้ยประกันภัยรับ} = \text{ผลประโยชน์จ่าย}$$

เป็น

$$\text{ค่าปัจจุบันของเบี้ยประกันภัยรับ} = \text{ค่าปัจจุบันของผลประโยชน์จ่าย}$$

การคำนวณเบี้ยประกันภัยสุทธิ (Calculation of Net Premium) ได้แก่ การคำนวณเบี้ยประกันภัยจากปัจจัยอัตรา mortalities และปัจจัยอัตราดอกเบี้ย โดยไม่รวมค่าใช้จ่าย เบี้ยประกันภัยสุทธิจะมีค่าต่ำกว่าเบี้ยประกันภัยธรรมชาติเนื่องจากจะได้รับประโยชน์จากดอกเบี้ยที่ได้รับจากการนำเอาเบี้ยประกันภัยมาลงทุน

ตัวอย่าง การคำนวณเบี้ยประกันภัยสุทธิสำหรับการประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา 1 ปี

สมมติให้ผู้เอาประกันภัยเพศชายอายุ 35 ปี จำนวน 10,000 คน ทำประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา 1 ปี ด้วยจำนวนเงินเอาประกันภัยคนละ 100,000 บาท จงหาเบี้ยประกันภัยสุทธิสำหรับการประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา 1 ปีโดยพิจารณาจากปัจจัยอัตรา mortalities และอัตราดอกเบี้ย

จากสมมติฐาน

ค่าปัจจุบันของเบี้ยประกันภัยรับ = ค่าปัจจุบันของผลประโยชน์จ่าย

จะได้

จำนวนคนทำประกันภัย x เบี้ยประกันภัยต่อคน

= จำนวนเงินเอาประกันภัย x อัตราการตาย x จำนวนคนทำประกันภัย x v

โดยที่ $v = 1/(1+i)^n$ เป็น discount factor เพื่อหาค่าปัจจุบันของเงินผลประโยชน์จ่าย

จะได้

$$10,000 P = 100,000 \times 0.00193 \times 10,000 \times (1/1.04)$$

$$P = \frac{100,000 \times 0.00193 \times 10,000}{10,000 \times 1.04}$$

$$= 185.58 \text{ บาท}$$

ในที่นี้ $i = 0.04$ (จำนวนที่อัตราดอกเบี้ย 4% ต่อปี)

จะเห็นว่าเบี้ยประกันภัยจะถูกลง คือ ลดลงจาก 193 บาท เป็น 185.58 บาท เนื่องจาก บริษัทให้ดอกเบี้ยกับเบี้ยประกันภัยในอัตรา 4% ต่อปี

4.8.3 ค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายเป็นปัจจัยตัวที่ 3 ที่บริษัทจะนำมาบวกเพิ่มกับเบี้ยประกันภัยที่เกิดจาก 2 ปัจจัยแรก ค่าใช้จ่ายที่นำมาบวกเพิ่มจะประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในปีแรก และค่าใช้จ่ายในปีต่ออายุ ได้แก่ ปีกรรมธรรมปีที่ 2 เป็นต้นไป โดยทั่วไปค่าใช้จ่ายปีแรกจะประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการขาย ได้แก่ ค่านายหน้าและค่าส่งเสริมการขาย และค่าใช้จ่ายในการบริหารจะประกอบไปด้วยค่าตรวจสอบสุขภาพ ค่าออกกรมธรรม์ เงินเดือนพนักงาน และค่าใช้จ่ายสำนักงาน ส่วนค่าใช้จ่ายในปีต่ออายุจะประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการขาย ได้แก่ ค่านายหน้า ค่าติดตามเบี้ยประกันภัย และค่าใช้จ่ายในการบริหารจะประกอบด้วย เงินเดือนพนักงานและค่าใช้จ่ายสำนักงาน ซึ่งบริษัทสามารถกำหนดตามค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงของแต่ละบริษัท ทั้งนี้ จะต้องไม่สูงเกินกว่าอัตราที่กำหนดโดยกรมการประกันภัย นอกเหนือจากค่าใช้จ่ายในการขายและค่าใช้จ่ายในการบริหารแล้ว บริษัทอาจเพิ่มเงินสำรองฉุกเฉินเข้าไปในการคำนวณเบี้ยประกันภัยได้

การคำนวณเบี้ยประกันภัยรวมหรือเบี้ยประกันภัยตามตาราง (Calculation of Gross Premium or Tabular premium) ได้แก่ การคำนวณเบี้ยประกันภัยจาก 3 ปัจจัย ได้แก่ อัตราความรุนแรง อัตราดอกเบี้ย ค่าใช้จ่ายและเงินสำรองฉุกเฉิน เบี้ยประกันภัยรวมจะมีค่าสูงกว่าเบี้ยประกันภัยสุทธิ เป็นเบี้ยประกันภัยที่บริษัทใช้เรียกเก็บจากผู้เอาประกันภัย ในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยต้องการชำระเบี้ยประกันภัยเป็นราย 6 เดือน ราย 3 เดือน หรือรายเดือน บริษัทจะนำเอาเบี้ยประกันภัยรวมที่คำนวณเป็นรายปีมาคูณด้วย 0.52 0.27 และ 0.09 ตามลำดับ เพื่อปรับเบี้ยประกันภัยจากเบี้ยประกันภัยรายปี มาเป็นเบี้ยประกันภัยราย 6 เดือน ราย 3 เดือน และรายเดือนต่อไป

เบี้ยประกันภัยธรรมชาติ เบี้ยประกันภัยอัตราคงที่ และเงินสำรอง

เนื่องจากเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลาที่ค้ำประกันถึงปัจจัยอัตราความรุนแรงเพียงปัจจัยเดียว เป็นเบี้ยประกันภัยที่สะท้อนให้เห็นความเสี่ยงภัยของผู้เอาประกันภัยแต่ละปีที่สูงขึ้นตามอายุ เบี้ยประกันภัยดังกล่าวนี้ เรียกว่าเบี้ยประกันภัยธรรมชาติ (Natural Premium) ในกรณีที่การประกันชีวิตมีระยะเวลามากกว่า 1 ปี บริษัทจะกำหนดให้เบี้ยประกันภัยมีจำนวนคงที่เท่ากันทุกปี เพื่อให้ผู้เอาประกันภัยไม่ต้องพะวงกับการจ่ายเบี้ยประกันภัยที่เพิ่มขึ้นทุกปีตามความเสี่ยงภัยที่เพิ่มขึ้น เบี้ยประกันภัยดังกล่าวนี้ เรียกว่า เบี้ยประกันภัยอัตราคงที่ (Level premium) โดยที่เบี้ยประกันภัยอัตราคงที่ในช่วงแรกของสัญญาประกันชีวิตที่มีระยะเวลามากกว่า 1 ปี จะสูงกว่าเบี้ยประกันภัยธรรมชาติ (Natural Premium) แต่ในช่วงหลังของสัญญา เบี้ยประกันภัยอัตราคงที่ (Level premium) จะต่ำกว่าเบี้ยประกันภัยธรรมชาติ (Natural Premium) จำนวนเบี้ยประกันภัยอัตราคงที่ที่สูงกว่าเบี้ยประกันภัยแบบธรรมชาติในระยะแรกนั้นจะถูกเก็บไว้เพื่อชดเชยเบี้ยประกันภัยอัตราคงที่ที่น้อยกว่าเบี้ยประกันภัยธรรมชาติในช่วงหลัง ซึ่งเบี้ยประกันภัยที่เก็บไว้จะนำไปชดเชยเพื่อจ่ายความคุ้มครองการเสียชีวิตของผู้เอาประกันภัยในช่วงหลังของสัญญาแล้วจะหมดพอดี แต่ถ้าเป็นกรมธรรม์แบบสะสมทรัพย์ เบี้ยประกันภัยส่วนที่เกินนี้ จะสะสมกันพร้อมด้วยดอกเบี้ยที่จะมีจำนวนมากเพียงพอพร้อมที่จะจ่ายเป็นเงินสะสมทรัพย์ให้แก่ผู้เอาประกันภัยตามผลประโยชน์ที่ตกลงไว้ในกรมธรรม์ในอนาคต จำนวนเงินเบี้ยประกันภัยที่เหลือจากการจ่ายผลประโยชน์การเสียชีวิตในแต่ละปีสะสมพร้อมดอกเบี้ยเพื่อจ่ายเงินผลประโยชน์ในอนาคต ทั้งกรณีการเสียชีวิตและกรณีมีชีวิตรอยู่ บริษัทเรียกเงินจำนวนนี้ว่า เงินสำรอง

4.9 เงินสำรองประกันชีวิต

กิจการของบริษัทประกันชีวิตมีความแตกต่างกับกิจการประกันภัยอย่างอื่น การประกันชีวิตทำหน้าที่เหมือนเป็นศูนย์กลางในการให้ความคุ้มครองทางการเงิน โดยการชำระทุนประกันแก่สมาชิกเมื่อถึงแก่กรรม หรือเมื่อครบกำหนดเวลาประกัน อย่างไรก็ตามที่เข้าใจกันอยู่แล้วว่า เบี้ยประกันที่บริษัทรับมาจากผู้เอาประกัน มิใช่เป็นรายได้ของบริษัท เพราะในชั่ววันหนึ่งนั้นต้องคืนให้กับผู้เอาประกัน ดังนั้น ในระหว่างที่ยังไม่ถึงเวลาที่ต้องจ่ายคืนให้กับผู้เอาประกัน บริษัทประกันชีวิตจึงจำเป็นต้องเตรียมเงินทุนไว้จำนวนหนึ่งเรียกว่า “เงินสำรอง” พร้อมทั้งจะนำออกจ่ายให้กับผู้เอาประกัน หรือผู้รับประโยชน์ เมื่อถึงระยะเวลา

ที่มาของเงินสำรองประกันชีวิต

อัตราเบี้ยประกันภัยและจำนวนเงินเอาประกันภัยคำนวณโดยใช้ตารางมรณะ คือ ผู้เอาประกันจะต้องจ่ายเบี้ยประกันภัยแตกต่างกันตามอายุ เพราะเมื่อคนเรามีอายุมากขึ้น โอกาสที่จะตายย่อมมีมากขึ้นด้วย ตามธรรมชาติของคนแล้วเมื่ออายุมากขึ้นความสามารถในการประกอบอาชีพย่อมลดน้อยถอยลง ทำให้ไม่สามารถที่จะจ่ายเบี้ยประกันที่เพิ่มขึ้นทุกปีได้ ดังนั้นนักคณิตศาสตร์ประกันภัยจึงคิดวิธีการแก้ปัญหา โดยให้อัตราเบี้ยประกันเท่ากันทุกปีแทนอัตราเบี้ยประกันที่เพิ่มขึ้นทุกปีตามอายุของผู้เอาประกันดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ซึ่งเบี้ยประกันที่ผู้เอาประกันจะต้องจ่ายเท่ากันทุกปีนี้เรียกว่า "เบี้ยประกันคงที่" (Level Premium) ผลของระบบการเก็บเบี้ยประกันคงที่นี้เอง ทำให้เกิดระบบเงินสำรองประกันภัยขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลที่อยู่ในวัยฉกรรจ์เป็นวัยที่มีความสามารถในการทำงานสูง มีระดับรายได้ดี และมีโอกาสที่จะมรณะต่ำ ดังนั้นนักคณิตศาสตร์ประกันภัยจึงคำนวณเบี้ยประกันที่บุคคลในวัยนี้ต้องชำระให้มากเกินไปกว่าที่จะต้องชำระตามระดับอายุของตน เพื่อนำเงินส่วนเกินนี้ไปชดเชยในระยะหลัง ๆ ที่ผู้เอาประกันมีอายุมากขึ้น แต่จะเสียเบี้ยประกันต่ำกว่าระดับอายุของตน

ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของบริษัทประกันชีวิตที่จะต้องรับผิดชอบในการสะสมเงินส่วนเกินไว้เป็นเงินสำรอง และนำเงินสำรองนี้ไปลงทุนเพื่อหาผลตอบแทนด้วยการซื้อพันธบัตร ซื้อหุ้น หรืออื่น ๆ ตามขอบเขตที่กฎหมายอนุญาต จึงทำให้จำนวนเงินสำรองประกันภัยเพิ่มพูนขึ้นจนเพียงพอที่จะชำระหนี้ให้กับ ผู้เอาประกันในปีหลัง ๆ ได้

ปัจจัยที่กำหนดจำนวนเงินสำรองประกันชีวิต

ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดจำนวนเงินสำรองประกันชีวิตของประกันชีวิตในแต่ละแบบว่าจะมีจำนวนมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยดังต่อไปนี้คือ

1. จำนวนเงินเอาประกัน

กรมธรรม์ที่มีจำนวนเงินเอาประกันสูงจะมีจำนวนเงินสำรองประกันภัยสูงกว่ากรมธรรม์ที่มีจำนวนเงินเอาประกันต่ำ

2. อายุของผู้เอาประกันเมื่อเริ่มทำสัญญา

ในแบบประกันชีวิตแบบเดียวกัน ผู้เอาประกันที่มีอายุมากจะเสียเบี้ยประกันสูงกว่าผู้ที่มีอายุน้อย เนื่องจากผู้ที่มีอายุมากจะมีอัตราความสูง บริษัทจึงต้องสำรองเงินไว้มากกว่า

3. ระยะเวลาที่สัญญาจะมีผลบังคับ

ในแบบประกันชีวิตแบบเดียวกัน หากผู้เอาประกันมีอายุเท่ากัน ผู้ที่เอาประกันก่อนหรือระยะเวลาของสัญญาที่มีผลบังคับนานกว่าจะมีเงินสำรองประกันภัยมากกว่าผู้ที่เพิ่งเริ่มเอาประกันชีวิต

4. แบบของกรมธรรม์

กรมธรรม์แบบที่ให้ผลประโยชน์ด้านการออมทรัพย์สูงจะมีเบี้ยประกันสูงกว่าแบบที่ให้ผลประโยชน์ด้านการออมทรัพย์น้อย ดังนั้นแบบที่ให้ผลประโยชน์สูงจึงมีเงินสำรองประกันภัยมากกว่าแบบที่ให้ผลประโยชน์ต่ำ

5. อัตราดอกเบี้ย

ในการคำนวณเงินสำรองประกันภัย หากใช้อัตราดอกเบี้ยสูงจะทำให้เงินสำรองประกันภัยต่ำ ในทางกลับกันหากใช้อัตราดอกเบี้ยต่ำจะทำให้เงินสำรองประกันภัยสูง

6. ระยะเวลาการชำระเบี้ย

ในกรณีการที่ให้ผู้เอาประกันภัยเลือกระยะเวลาการชำระเบี้ยประกันยาวจะมีเงินสำรองประกันภัยน้อยกว่ากรณีการที่ผู้เอาประกันภัยเลือกระยะเวลาการชำระเบี้ยประกันสั้น เนื่องจากชำระเบี้ยประกันภัยน้อยกว่า

7. ตารางมรณะ

หากบริษัทประกันภัยใช้ตารางมรณะที่มีอัตราการตายสูง จำนวนเงินสำรองประกันภัยจะสูงกว่าการใช้ตารางมรณะที่มีอัตราการตายต่ำ

จากการที่บริษัทประกันชีวิตต้องมีการเก็บเงินสำรองไว้ ทำให้บริษัทประกันชีวิตเป็นสถาบันการเงินที่มีความสำคัญมากประเภทหนึ่ง ไม่แพ้การดำเนินงานของสถาบันทางการเงินอื่นๆ ที่ต้องนำเงินสำรองนี้ไปลงทุนให้มีความเสี่ยงน้อยที่สุด ทั้งนี้เพื่อรักษาประโยชน์ของผู้เอาประกัน เพราะเงินสำรองนี้เป็นเงินที่บริษัทจะต้องจ่ายคืนให้แก่ผู้เอาประกันในอนาคต กฎหมายจึงต้องกำหนดให้บริษัทประกันชีวิตดำรงจำนวนเงินสำรองไว้ตามที่กำหนด เพื่อดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของบริษัทและผู้เอาประกัน

4.10 เงินปันผล

เงินปันผล ได้แก่ เงินที่บริษัทประกันชีวิตตกลงจ่ายให้กับกรมธรรม์แบบมีส่วนร่วม ที่เรียกว่า Participating Policy ซึ่งเป็นกรณีการที่บริษัทเปิดโอกาสให้ผู้เอาประกันภัยมีส่วนร่วมในกำไรหรือผลการดำเนินงานของบริษัทโดยรับเงินปันผลตามกรมธรรม์ แม้ว่าการจ่ายเงินปันผลส่วนใหญ่จะไม่ได้มีการรับประกันจำนวนเงินจ่าย แต่บริษัทประกันชีวิตก็มักจะมีการจ่ายเงินปันผลให้กับผู้เอาประกันภัยแบบมีส่วนร่วมที่ยังมีผลบังคับเสมอมา การจ่ายเงินปันผลนี้จะจ่าย ณ วันครบรอบปีกรมธรรม์ บริษัทส่วนใหญ่จะกำหนดให้มีการจ่ายเงินปันผลให้กับกรมธรรม์ที่มีผลบังคับครบ 2 ปีเป็นต้นไป

จำนวนเงินปันผลตามกรมธรรม์ที่จ่ายให้กับผู้เอาประกันภัยจะได้รับการพิจารณาโดยคณะกรรมการบริหารบริษัทเป็นปีๆ ไป เงินปันผลที่ผู้เอาประกันภัยได้รับจะพิจารณาจาก

- อัตราการเติบโตของเงินปันผลจากการลงทุน และอัตราค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละปี
อัตราการเติบโตของเงินปันผลจากการลงทุนที่ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยที่ผู้เอาประกันภัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ อัตราดอกเบี้ยที่บริษัทได้รับจากการลงทุนจริงหากสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยจากการลงทุนที่ผู้เอาประกันภัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ และ อัตราค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงหากต่ำกว่าอัตราค่าใช้จ่ายที่ผู้เอาประกันภัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ จะส่งผลให้บริษัทได้กำไร หรือมีเงินส่วนเกิน (Surplus) บริษัทจะนำเงินส่วนนี้มาจัดสรรให้กับผู้เอาประกันภัยในรูปของเงินปันผล
- แบบของการประกันชีวิตและจำนวนเบี้ยประกันภัยที่จ่าย
แบบของการประกันชีวิตที่ให้ความคุ้มครองเพียงอย่างเดียวเบี้ยประกันภัยจะต่ำเมื่อเทียบกับแบบประกันชีวิตที่มีองค์ประกอบของการออมทรัพย์รวมอยู่ด้วย โดยปกติแบบของการประกันชีวิตที่เน้นความคุ้มครองอย่างเดียว เช่น แบบชั่วระยะเวลา มักจะไม่มีการระบุเรื่องการจ่ายเงินปันผล เนื่องจากเงินส่วนเกินที่เกิดขึ้นต่ำ
- ระยะเวลาที่กรมธรรม์ประกันชีวิตมีผลบังคับ

การจ่ายเงินปันผลมักจะเริ่มจ่ายได้เมื่อกรรมธรรมมีผลบังคับ 2-3 ปีขึ้นไป เนื่องจากเบี้ยประกันภัยที่เรียกเก็บเป็นเบี้ยประกันภัยแบบคงที่ แต่ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในปีแรกของกรรมธรรมจะสูงมากจนทำให้บริษัทไม่มีเงินส่วนเกินมากเพียงพอที่จะจ่ายคืนให้แก่ผู้เอาประกันภัยในปีกรรมธรรมปีแรกๆ ได้ โดยทั่วไปจำนวนเงินปันผลจะเพิ่มขึ้นตามระยะเวลาที่มีผลบังคับของกรรมธรรม

ทางเลือกในการรับเงินปันผล มี 5 ทางเลือก ดังต่อไปนี้

ก. รับเป็นเงินสด (Cash Dividend Option)

การรับเงินปันผลในรูปของเงินสด บริษัทจะจัดส่งเช็คเงินสดตามจำนวนเงินปันผลที่ระบุให้แก่ผู้เอาประกันภัย ถ้าผู้เอาประกันภัยไม่นำเช็คไปขึ้นเงินภายในกำหนด บริษัทอาจกำหนดให้มีการเปลี่ยนการรับเงินปันผลไปอยู่ในรูปแบบอื่น เช่น การรับในรูปของการเพิ่มจำนวนเงินเอาประกันภัย เป็นต้น

ข. รับในรูปการลดเบี้ยประกันภัยปีต่อไป (Premium Reduction Option)

การรับเงินปันผลในรูปของการลดเบี้ยประกันภัยปีต่อไป กรณีนี้บริษัทจะนำเอาจำนวนเงินปันผลที่ผู้เอาประกันภัยควรได้รับไปชำระเบี้ยประกันภัยปีต่อไปอายุให้ โดยทั่วไป ถ้าผู้เอาประกันภัยส่งเบี้ยประกันภัยเป็นรายปีจำนวนเงินปันผลมักจะไม่ใช่เพียงพอที่จะจ่ายเบี้ยประกันภัยรายปี ดังนั้น บริษัทจะส่งจดหมายแจ้งยอดของส่วนต่างระหว่างเบี้ยประกันภัยกับเงินปันผลเพื่อให้ผู้เอาประกันภัยทราบถึงจำนวนเบี้ยประกันภัยที่ต้องจ่ายเพิ่มเติม แต่ถ้าผู้เอาประกันภัยจ่ายเบี้ยประกันภัยเป็นราย 6 เดือน หรือราย 3 เดือน จำนวนเงินปันผลอาจมากเพียงพอที่จะส่งเบี้ยประกันภัยได้บางงวด แต่ไม่ครบทุกงวด

ค. ฝากสะสมพร้อมดอกเบี้ยไว้กับบริษัท (Accumulation at Interest Option)

การรับเงินปันผลในรูปของการฝากสะสมพร้อมดอกเบี้ยไว้กับบริษัท บริษัทจะสะสมเงินปันผลของผู้เอาประกันภัยไว้และให้ดอกเบี้ยที่เกิดจากเงินปันผลด้วย โดยผู้เอาประกันภัยมีสิทธิจะขอรับเงินปันผลสะสมเมื่อใดก็ได้ที่ผู้เอาประกันภัยต้องการ ถ้าผู้เอาประกันภัยมาขอเวนคืนกรรมธรรม บริษัทจะจ่ายเงินปันผลพร้อมดอกเบี้ยที่สะสมไว้ให้แก่ผู้เอาประกันภัยพร้อมกับมูลค่าเงินสด แต่ถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตบริษัทจะมอบเงินปันผลพร้อมด้วยดอกเบี้ยที่สะสมไว้ให้กับผู้รับประโยชน์นอกเหนือจากการมอบจำนวนเงินเอาประกันภัย

ง. รับจำนวนเงินเอาประกันภัยของกรรมธรรมแบบเดิมเพิ่มโดยชำระเบี้ยประกันภัยครบ (Paid-Up Additional Insurance Option)

การรับเงินปันผลในรูปของการรับจำนวนเงินเอาประกันภัยของกรรมธรรมแบบเดิมเพิ่ม โดยชำระเบี้ยประกันภัยครบนี้ บริษัทจะนำเอาเงินปันผลไปจ่ายเป็นเบี้ยประกันภัยสุทธิจ่ายครั้งเดียวเพื่อซื้อประกันชีวิตแบบเดิมให้ในจำนวนเงินเอาประกันภัยตามที่คำนวณได้ การรับเงินปันผลในรูปแบบนี้ น่าจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เอาประกันภัยเนื่องมาจากข้อดีหลายประการ ดังต่อไปนี้

- การคำนวณเบี้ยประกันภัยสุทธิจ่ายครั้งเดียวนี้ เป็นเบี้ยประกันภัยที่คิดจากปัจจัยอัตราภาระและดอกเบี้ยจากการลงทุนเพียง 2 ปัจจัยเท่านั้น บริษัทไม่ได้คิดค่าใช้จ่ายในการคำนวณ ส่งผลให้ การซื้อประกันชีวิตเพิ่มด้วยเงินปันผลนี้ ถูกกว่าการนำเอาเงินปันผลไปซื้อประกันชีวิตกรรมธรรมใหม่

- การซื้อประกันชีวิตเพิ่มนี้ ไม่ต้องการแสดงหลักฐานการเป็นผู้ที่สามารถทำประกันภัยได้ (Evidence of Insurability) เปิดโอกาสให้ผู้เอาประกันภัยที่สุขภาพไม่ดี สามารถทำประกันชีวิตเพิ่มได้โดยไม่ต้องตรวจสุขภาพ
- การประกันชีวิตที่เพิ่มจำนวนเงินเอาประกันภัยนั้นจะทำให้มูลค่าเงินสดสูงขึ้น ซึ่งผู้เอาประกันภัยมีสิทธิที่จะเวนคืนหรือรับเป็นมูลค่าเงินสดเมื่อใดก็ได้
- แม้ว่าเงินปันผลที่ผู้เอาประกันภัยได้รับในแต่ละปีจะไม่มาก แต่จำนวนเงินเอาประกันภัยที่ซื้อเพิ่มจะมีจำนวนที่มากพอควร

จ. **ซื้อประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลาเพิ่ม (Additional Term Insurance Option)**

การรับเงินปันผลในรูปของการซื้อประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลาเพิ่ม บริษัทจะนำเอาเงินปันผลไปจ่ายเป็นเบี้ยประกันภัยสุทธิจ่ายครั้งเดียวเพื่อซื้อประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา 1 ปีให้ในจำนวนเงินเอาประกันภัยตามที่คำนวณได้ การรับเงินปันผลในรูปแบบนี้ถือเป็นทางเลือกที่ 5 ที่บริษัทบางบริษัทอาจจะไม่กำหนดเป็นทางเลือกในการรับเงินปันผล เนื่องจากมีข้อจำกัดในการดำเนินการหลายประการดังนี้

- จำนวนเงินเอาประกันภัยสูงสุดที่จะสามารถซื้อประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลาได้ จะต้องไม่เกินจำนวนมูลค่าเงินสดของกรมธรรม์ขณะนั้น
- ผู้เอาประกันภัย ต้องแสดงหลักฐานการเป็นผู้ที่สามารถทำประกันภัยได้ (Evidence of Insurability) ทั้งนี้ เพื่อป้องกันผู้เอาประกันภัยที่มีสุขภาพไม่ดีเลือกทางเลือกนี้เพราะจำนวนเงินเอาประกันภัยจะสูงกว่าทางเลือกที่ 4

ด้วยข้อจำกัดเรื่องจำนวนเงินเอาประกันภัยสูงสุดที่กำหนดให้ซื้อได้ไม่เกินจำนวนเงินสดของกรมธรรม์ ทำให้เบี้ยประกันภัยที่ใช้ในการซื้อต่ำกว่าจำนวนเงินปันผล และเกิดจำนวนเงินปันผลเหลือขึ้น ซึ่งบริษัทจะต้องกำหนดต่อไปว่าเงินปันผลที่เหลือนั้นผู้เอาประกันภัยจะเลือกรับเป็นทางเลือกใดใน 4 ทางเลือกแรก

4.11 การพิจารณาเลือกซื้อประกันชีวิต

ในการตัดสินใจเลือกซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต ผู้บริโภคควรพิจารณาปัจจัยที่สำคัญหลายปัจจัย ซึ่งมีข้อเสนอแนะเบื้องต้นดังนี้

1. เลือกแบบประกันชีวิตที่เหมาะสมกับความต้องการของตนเองมากที่สุด
2. คำนวณจำนวนเงินเอาประกันภัยที่ต้องการ
3. เปรียบเทียบกรมธรรม์จากหลายบริษัท
4. พิจารณปัจจัยอื่นนอกเหนือจากเรื่องของราคา

1. เลือกแบบประกันชีวิตที่เหมาะสมกับความต้องการของตนเองมากที่สุด

การเลือกซื้อแบบประกันชีวิตที่เหมาะสมกับตนเองให้มากที่สุดนั้น ถือเป็นขั้นตอนแรกในการเลือกซื้อประกัน

ชีวิต ธรรมชาติประกันชีวิตที่ดีที่สุด คือธรรมชาติที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เอาประกันได้มากที่สุด ในการพิจารณาการเลือกซื้อประกันชีวิตสามารถพิจารณาได้จากลักษณะพื้นฐานของแบบประกันชีวิต คือ

- แบบตลอดชีพ เหมาะสำหรับ ผู้ที่ต้องการทำประกันชีวิตไว้เพื่อให้เป็นมรดกกับลูกหลาน
- แบบสะสมทรัพย์ เหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการออมทรัพย์พร้อมกับได้รับความคุ้มครอง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินอย่างใดอย่างหนึ่ง ในระยะเวลาที่กำหนด (5,10,15 หรือ 20 ปี)
- แบบชั่วระยะเวลา เหมาะสำหรับ ผู้ที่ต้องการความคุ้มครองในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง
- แบบเงินได้รายปี (บำนาญ) เหมาะสำหรับ ผู้ที่ต้องการเก็บออมไว้ใช้ยามเกษียณอายุ

ผู้เอาประกันควรพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของตนเองเป็นหลัก แต่อย่างไรก็ตามต้องพึงระลึกอยู่เสมอว่า การประกันชีวิตส่วนใหญ่จะให้ผลตอบแทนที่สูงมากนัก และที่สำคัญที่สุดคือความสามารถในการชำระเบี้ยประกันชีวิตของตนเองในแต่ละปี ซึ่งถ้าเป็นบุคคลโสดเบี้ยประกันรายต่อปี ไม่ควรเกิน 15-20% ของรายได้ต่อปี หรือถ้าเป็นบุคคลที่มีครอบครัวแล้ว เบี้ยประกันที่จ่ายต่อปี ไม่ควรเกิน 10-15% ของรายได้ต่อปี ดังนั้นก่อนการตัดสินใจซื้อประกันชีวิตควรมั่นใจว่าคุณมีความสามารถเพียงพอในการจ่ายเบี้ยประกันราย

2. คำนวณจำนวนเงินเอาประกันภัยที่ต้องการ

จำนวนเงินเอาประกันภัย ได้แก่ จำนวนเงินที่ระบุในกรมธรรม์ ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่ผู้รับประกันภัยจะต้องจ่ายเมื่อมีภัยที่ระบุไว้เกิดขึ้น ในกรณีของการประกันชีวิต ผู้เอาประกันภัยจะสามารถเลือกจำนวนเงินเอาประกันภัยได้ตามความสามารถในการจ่ายเบี้ยประกันภัยของผู้เอาประกันภัย

การคำนวณจำนวนเงินเอาประกันภัยสำหรับการประกันชีวิต

การคำนวณจำนวนเงินเอาประกันภัยสำหรับการประกันชีวิต สามารถเลือกพิจารณาได้เป็น 3 แนวความคิด ได้แก่

2.1 แนวความคิดเรื่องมูลค่าทางเศรษฐกิจของบุคคล (Human Life Value Approach)

การคำนวณจำนวนเงินเอาประกันภัยสำหรับการประกันชีวิตด้วยแนวความคิดเรื่องมูลค่าทางเศรษฐกิจของบุคคล นั้นเกิดขึ้นตามแนวคิดของ ดร. โซโลมอน เอส. เฮิร์บเนอร์ ผู้ก่อตั้ง American College ในปี ค.ศ.1927 ซึ่งกล่าวไว้ว่าจำนวนเงินเอาประกันภัยสำหรับการประกันชีวิตควรจะมีการเพิ่มขึ้นตามความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของแต่ละบุคคล ดร.เฮิร์บเนอร์ ระบุว่าบุคคลแต่ละบุคคลมีมูลค่าในเชิงเศรษฐกิจ ซึ่งสามารถคำนวณได้จากความสามารถในการหารายได้ของบุคคลนั้นและจำนวนความจำเป็นทางการเงินที่บุคคลอื่นๆ ต้องพึ่งพาจากการหารายได้ของบุคคลนั้น

แนวความคิดนี้ถือว่าชีวิตมนุษย์มีค่า ถึงแม้ไม่อาจตีค่าออกมาเป็นตัวเงินได้ก็ตาม แต่พอจะประเมินคุณค่าทางเศรษฐกิจของบุคคลได้ คือ ประเมินจากรายได้ที่บุคคล สามารถทำมาหาได้ โดยคิดจากรายได้ที่บุคคลมีโอกาสดำเนินชีวิตในอนาคตนั้นคิดกลับมาเป็นค่า ณ วันนี้ (ณ ปัจจุบัน : Present Value) ว่าจะเป็นจำนวนเท่าไร ก็เหมาะสมที่จะซื้อประกันชีวิตตามมูลค่านั้น

ดังนั้นมูลค่าทางเศรษฐกิจของบุคคลในวิธีนี้ คือ จำนวนรายได้ทั้งหมดที่คาดว่าจะทำขึ้นมาได้ในช่วงชีวิตที่เหลือในการทำงาน หรือจนกว่าจะเกษียณอายุ โดยการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของรายได้ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตนั้น มีปัจจัยสำคัญที่ต้องพิจารณาอยู่ 5 ปัจจัย คือ

1. รายได้สุทธิ ณ ปัจจุบัน ต่อปี หลังหักภาษี (current annual after-tax earnings : C)
2. อัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้สุทธิต่อปี (the Project rate of growth of earning : g)
3. ระยะเวลาที่จะทำงานในอนาคต (the future working lifetime : n) หรือ ระยะเวลาที่จะเกษียณอายุ
4. อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนหลังหักภาษี (an after – tax rate of return :r)
5. อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนหลังหักภาษีปรับด้วยอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้ (earning growth adjusted investment return : i)

วิธีการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของรายได้ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตหลังหักภาษี สามารถคำนวณโดยใช้สูตรการคำนวณได้ดังนี้

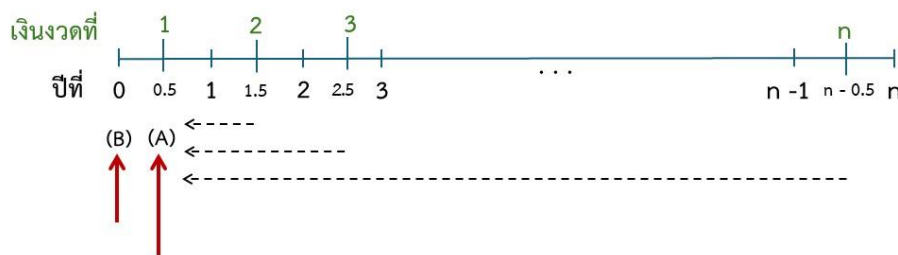
$$C \times \left[\frac{1 - \left(\frac{1}{1+i} \right)^n}{i} \right] \times \left[\frac{1+i}{1 + \frac{r}{2}} \right]$$

$$\text{โดยที่ } i = \left[\frac{r - g}{1 + g} \right]$$

สูตรคำนวณนี้ใช้ข้อสมมติฐานว่ารับรายได้ปีละครั้ง ณ กลางปี เพื่อเป็นการประมาณจากการรับรายได้เป็นรายเดือนตลอดทั้งปี

ขณะที่รูปด้านล่างแสดงขั้นตอนของนำกระแสเงินสดของรายรับในอนาคตมาคำนวณเป็นเงินปัจจุบัน โดยจำนวนเงิน (B) คือมูลค่าเงิน ณ ปัจจุบัน ที่สอดคล้องกับสูตรคำนวณด้านบนที่จะมาทดแทนกระแสเงินสดในอนาคตได้ ในภาพอธิบายเพิ่มเติมว่าหากไม่ใช้สูตรคำนวณสามารถใช้เครื่องคิดเลขทางการเงินคำนวณ 2 ขั้นตอน คือ การคำนวณมูลค่าเงิน (A) ณ เวลา 0.5 ปี นับจากเวลาปัจจุบัน ด้วยการใส่ I/Y จากการปรับค่าของ r และ g แล้วจึงนำมาคำนวณหามูลค่า (B) ณ เวลาปัจจุบัน เป็นขั้นถัดไป

รูปกระแสเงินสด

กำหนดให้ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน = r % ต่อปี
อัตราการเพิ่มขึ้นของเงินที่ต้องการ = g % ต่อปี

คำอธิบาย (A) หมายถึง ผลรวมของมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดในอนาคตทั้งหมด n งวด (ต้นงวด) เป็นมูลค่าเงินในปัจจุบัน (PV) ณ กลางปีนับจากปัจจุบัน โดยใช้ อัตราคิดลด r
การคำนวณ: เนื่องจากเงินงวดมีการเติบโตขึ้น g % ทำให้ PMT ไม่คงที่ ต้องประยุกต์ใช้ การคำนวณ PV โดยใช้ $PMT =$ กระแสเงินสดในงวดที่ 1 และใช้ $V/Y = (r - g)/(1 + g)$
(B) หมายถึง ผลรวมของมูลค่าปัจจุบันของ (A) ณ ปีที่ศูนย์ คือ **ทุนประกันที่เหมาะสม ณ ปัจจุบัน**
การคำนวณ: นำมูลค่าเงิน ณ กลางปี คำนวณเป็นมูลค่าเงินปัจจุบัน ด้วยอัตราคิดลด $r/2$ ซึ่งมาจากอัตราผลตอบแทน r % ต่อปี แต่เป็นการคำนวณจากระยะเวลาครึ่งปี

ตัวอย่าง นายรักออม อายุ 35 ปี มีรายได้สุทธิ ณ ปัจจุบันหลังหักภาษี เท่ากับ 50,000 บาท ต่อปี กำหนดให้อัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้สุทธิต่อปี เท่ากับ 5 % นายรักออมคาดว่าจะทำงานไปจนถึงอายุ 65 ปี และกำหนดให้อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนหลังหักภาษี เท่ากับ 6 % ต่อปี จงคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของรายได้สุทธิในอนาคตหลังหักภาษีของนายรักออมว่าเท่ากับเท่าใด

$$\begin{aligned}
 &= 50,000 \times \left[\frac{1 - \left(\frac{1}{1.009524} \right)^{30}}{0.009524} \right] \times \left[\frac{1.009524}{1 + \frac{0.06}{2}} \right] \\
 &= 50,000 \times \left[\frac{1 - 0.75249}{0.009524} \right] \times \left[\frac{1.009524}{1.03} \right] \\
 &= 50,000 \times 25.988062 \times 0.98012 \\
 &= 1,273,575 \text{ บาท}
 \end{aligned}$$

มูลค่าปัจจุบันของรายได้สุทธิของนายรักออมถึงตอนอายุ 65 ปีจะมีมูลค่าทางเศรษฐกิจเท่ากับ 1,273,575 บาท ซึ่งหมายความว่า นายรักออมควรทำประกันชีวิตที่มีจำนวนทุนประกันเท่ากับ 1,273,575 บาท ณ ปัจจุบัน ภายใต้สมมติฐานที่ว่า เงินจำนวนนี้จะสามารถนำไปลงทุนในปัจจุบัน ได้อัตราผลตอบแทนสุทธิหลังหักภาษีเท่ากับ 6 % และมีอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้สุทธิต่อปีปรับด้วยอัตราเงินเฟ้อ เท่ากับ 5 % หากนายรักออมเสียชีวิต จำนวนเงินทุนประกันดังกล่าวก็จะสามารถนำมาใช้จ่ายในครอบครัวได้เพียงพอเหมือนตอนที่นายรักออมยังมีชีวิตอยู่

จะสังเกตเห็นว่ามูลค่าปัจจุบันที่คำนวณได้จะมีค่ามากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัย 5 ปัจจัยดังกล่าวข้างต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การกำหนดอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้สุทธิที่นำมาปรับค่ากับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนหลังหักภาษี เพื่อนำมาเป็นอัตราส่วนลดที่ใช้ในการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันนั้นจะต้องเป็นอัตราที่เหมาะสม ซึ่งจะทำให้มูลค่าปัจจุบันที่คำนวณได้เหมาะสม และนั่นหมายความว่าจะได้จำนวนเงินเอาประกันภัยที่เหมาะสมด้วย

การใช้อัตราส่วนลดที่นำอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้สุทธิมาปรับค่ากับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนหลังหักภาษีนั้น ทั้งนี้เนื่องจากจำนวนเงินทุนประกันที่ผู้รับผลประโยชน์จะได้รับนั้น บุคคลควรนำมาลงทุนให้เกิดประโยชน์ โดยอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนนั้นต้องคำนึงถึงความเสี่ยงจากการลงทุน และอัตราภาษี ส่วนการกำหนดอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้สุทธิควรคำนึงถึง โอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพของผู้เอาประกันภัยด้วย

ดังนั้นนอกจากการใช้สูตรคำนวณแล้ว จำนวนเงินที่สอดคล้องกับมูลค่าของเศรษฐกิจของบุคคล สามารถใช้เครื่องคิดเลขทางการเงินเพื่อคำนวณมูลค่าปัจจุบัน (PV) ตามหลักของมูลค่าเงินตามเวลา โดยใช้ อัตราคิดลดที่เหมาะสมที่มีการปรับค่าระหว่างอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้สุทธิและอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนหลังหักภาษี $i = (r - g) / (r + g)$ แล้วนำไปคำนวณตามหลักมูลค่าเงินตามเวลา อย่างไรก็ตามหากนำไปประยุกต์ใช้กับตัวอย่างที่ผ่านมาจะต้องมีขั้นตอนที่ปรับให้สอดคล้องกับข้อสมมติฐานที่รับรายได้ทุกช่วงกลางปี โดยการคำนวณสามารถทำได้โดยคำนวณมูลค่าเงินปัจจุบัน (PV) ณ วันครบปี นับจากปัจจุบันก่อน ซึ่งจะทำให้รูปแบบของเงินงวด (PMT) จะเป็นลักษณะ Beginning Mode แล้วจึงนำค่า PV ที่คำนวณได้มาปรับด้วยอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (r) อีกครั้งปี เพื่อให้สอดคล้องกับสมมติฐานเดิมจากตัวอย่าง รายละเอียดการกำหนดตัวแปรทำได้ดังนี้

30	$= (0.06 - 0.05) / (1 + 0.05) \times 100$ $= 0.9524$	50,000	0	CPT PV =-1,311,782.051
N	I/Y	PMT	FV	

หมายเหตุ: ค่า PV ที่ได้จะมาด้วยการใช้ค่า I/Y ที่มีทศนิยมมากกว่า 4 ตำแหน่ง

เมื่อนำ PV ที่คำนวณได้มาปรับด้วยอัตราคิดลด $(1 + 0.06/2)$ จะได้เท่ากับ 1,273,575 เท่ากันกับการใช้สูตรคำนวณหรือจะคำนวณด้วยการหาค่า PV อีกครั้ง กำหนดให้

1	3	0	1,311,782.051	CPT PV
N	I/Y	PMT	FV	= -1,273,575

หมายเหตุ การคำนวณค่า PV โดยการใช้ i เป็นอัตราผลตอบแทนที่ปรับด้วยอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้สุทธินั้น ผลลัพธ์จะสอดคล้องกับสูตรคำนวณ เมื่อใช้กับ Beginning Mode เท่านั้น

อย่างไรก็ตามการกำหนดอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้สุทธิและอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนหลังหักภาษีว่าควรเท่ากับเท่าใดนั้นเป็นเรื่องยาก ดังนั้นทางเลือกที่ดีที่สุด นักวางแผนทางการเงินควรปรึกษากับผู้เอาประกันในการกำหนดอัตราดังกล่าวบนพื้นฐานของข้อเท็จจริงของลูกค้าย ตลอดจนสถานการณ์ต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่ออัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้สุทธิและอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนหลังหักภาษี

หากใช้การคำนวณโดยใช้เครื่องคิดเลขทางการเงิน ประกอบกับ รายละเอียดของการคำนวณรายได้สุทธิของผู้เอาประกัน สามารถเขียนเป็นขั้นตอนได้ตามนี้

1. ประมาณรายได้เฉลี่ยต่อปี

2. นำข้อ 1. หักด้วยภาษีรายได้ส่วนบุคคล เงินสมทบกองทุนประกันสังคม เบี้ยประกันภัย และค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตของผู้เอาประกัน และจำนวนเงินอื่นที่โดยปกติผู้อยู่ในอุปการะไม่ได้รับจากผู้เอาประกัน เพื่อใช้เป็นรายได้ต่อปีที่ผู้อยู่ในอุปการะต้องการมาทดแทนผู้เอาประกัน (PMT) ซึ่งกระแสเงินสดนี้เป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจของผู้เอาประกันในมุมมองของผู้ที่อยู่ในอุปการะจึงมีการหักเงินส่วนอื่นๆ ที่ผู้อยู่ในอุปการะไม่เคยได้รับประโยชน์ออก

3. กำหนดจำนวนปีที่ทำงานจนถึงอายุเกษียณ (N)
4. ประมาณการอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้สุทธิต่อปี (g)
5. ประมาณการอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนหลังหักภาษี (r)
6. คำนวณอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนปรับด้วยอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้สุทธิ $I/Y = (r - g) / (1 + g)$
7. คำนวณ PV โดยใช้ BGN Mode แล้วนำค่าที่ได้มาคิดลดด้วยอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนหลังหักภาษีเป็นเวลาครึ่งปี (หารด้วย $(1 + r/2)$)

รายได้ปัจจุบันต่อปี	500,000	บาท
หัก ค่าใช้จ่าย		
ภาษีเงินได้	29,000	บาท
เงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (3,000 x 12)	36,000	บาท
เงินประกันสังคม	9,000	บาท
เงินค่าใช้จ่ายส่วนตัว	<u>180,000</u>	บาท
รวมค่าใช้จ่ายที่หัก	<u>254,000</u>	บาท
เท่ากับ รายได้สุทธิ (Pmt)	<u>246,000</u>	บาท
ระยะเวลาที่จะเกษียณอายุ (n)	25	ปี
(อายุที่คาดว่าจะเกษียณ - อายุปัจจุบัน) (60 ปี - 35ปี)		

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนหลังหักภาษี	= 8% (r)
อัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้สุทธิ	= 4% (g)
อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนหลังหักภาษีปรับด้วยอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้สุทธิ	= $(0.08 - 0.04) / (1 + 0.04) = 3.8462\%$

คำนวณเงินที่ต้องการ ณ วันครึ่งปี นับจากปัจจุบันได้จากการกำหนดให้

25	3.8462	246,000	0	CPT PV
N	I/Y	PMT	FV	= -4,056,518

เมื่อนำมาคิดลดด้วยอัตรา $r/2 = 4\%$

จะได้ทุนประกันที่เหมาะสมในปัจจุบันหรือผู้เอาประกันมีมูลค่าทางเศรษฐกิจ = 3,900,498 บาท

การประมาณการด้วยวิธี แนวความคิดเรื่องมูลค่าทางเศรษฐกิจของบุคคล (Human Life Value Approach) มีข้อจำกัดดังนี้

1. เงินชดเชยจากแหล่งอื่นไม่ได้ถูกนำมาพิจารณา รวมด้วย เช่น เงินสิทธิประโยชน์จากการเสียชีวิตจากการประกันสังคม
2. การตั้งสมมติฐานให้อัตราเพิ่มขึ้นของรายได้สุทธิที่ได้รับแต่ละปี มีค่าคงที่นั้นเป็นรูปแบบที่ง่ายแต่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง
3. ไม่ได้คำนึงถึงค่าใช้จ่ายในครอบครัวที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เนื่องจากการมีบุตร หรือการเสียชีวิต

ของสมาชิกในครอบครัว

4. ในการกำหนดอัตราส่วนลดให้คงที่ตลอดระยะเวลาที่ยาวนานนั้นอาจไม่สมเหตุผล
5. การประกันชีวิตภายใต้เงินเอาประกันภัยตามที่คำนวณโดยวิธีนี้มักจะสูงเกินกว่าที่ผู้เอาประกันภัยจะจ่ายเพื่อทำประกันได้หรือผู้เอาประกันภัยไม่มีกำลังทรัพย์พอในการจ่ายเบี้ยประกันภัย

2.2 แนวความคิดเรื่องความจำเป็น (Needs Approach)

- หลักการและแนวคิดพื้นฐาน

แนวความคิดเรื่องความจำเป็น (Needs Approach) ถือเป็นหนึ่งในวิธีการวิเคราะห์ที่แม่นยำและครอบคลุมมากที่สุดในการกำหนดจำนวนเงินเอาประกันภัยที่ควรมีสำหรับการประกันชีวิต โดยมุ่งเน้นการตอบสนองความจำเป็นทางการเงินของครอบครัวผู้เอาประกันภัยเมื่อเกิดเหตุการณ์เสียชีวิตขึ้น โดยคำนึงถึงรายจ่ายที่จำเป็นจากเหตุการณ์เสียชีวิตและรายได้ที่ขาดหายไปหลังจากนั้น แนวคิดนี้มีรากฐานจากความเข้าใจในบทบาทและภาระผูกพันทางการเงินของผู้เอาประกันภัยต่อบุคคลอื่น ๆ เช่น ครอบครัวหรือผู้ที่อยู่ในอุปการะ โดยพิจารณาว่าหากผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตก่อนวัยอันควร ครอบครัวควรได้รับเงินจำนวนเท่าใดจึงจะสามารถใช้ชีวิตต่อไปได้อย่างไม่มีปัญหาทางการเงิน ไม่ใช่เพียงเพื่อดำรงชีวิตในระยะสั้น แต่ยังรวมถึงการรักษามาตรฐานการใช้ชีวิตเดิมในระยะยาวและการบรรลุเป้าหมายทางการเงินที่ต้องการด้วย แนวคิดนี้จึงถือเป็นหลักการที่เน้นการตอบสนองต่อ "ความจำเป็นที่แท้จริง" แทนที่จะประเมินจากมูลค่าชีวิตในเชิงเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว

- การเปรียบเทียบกับแนวทางการประเมินความคุ้มครองประกันชีวิตอื่น ๆ

ในการวางแผนประกันชีวิต มีหลายแนวทางที่สามารถใช้ในการประเมินจำนวนเงินเอาประกันภัยที่เหมาะสม การทำความเข้าใจในแต่ละแนวทางจะช่วยให้สามารถเลือกใช้วิธีการที่สอดคล้องกับสถานการณ์และปรัชญาของแต่ละบุคคลได้ดียิ่งขึ้น แนวทางการประเมินความคุ้มครองประกันชีวิตมีหลักการที่แตกต่างกัน โดยแนวคิดมูลค่าทางเศรษฐกิจของบุคคล (HLV) คำนวณจากรายได้ที่คาดว่าจะได้รับตลอดชีวิตการทำงานที่เหลือหลังหักภาษีและค่าใช้จ่ายส่วนตัว แล้วคิดลดเป็นมูลค่าปัจจุบัน วิธีนี้ให้ภาพรวมมูลค่าทางเศรษฐกิจที่บุคคลสร้างได้ แต่อาจไม่สะท้อนความต้องการที่แท้จริงของผู้ที่อยู่ในอุปการะและมีความไม่แน่นอนในการคาดการณ์รายได้อนาคต ในขณะที่แนวคิดการสงวนเงินต้น (Capital Retention) มุ่งสร้างเงินต้นที่เพียงพอให้ผลตอบแทนจากการลงทุนสามารถเลี้ยงดูครอบครัวได้โดยไม่ต้องแตะเงินต้นเมื่อเปรียบเทียบกับ Needs Approach ที่พิจารณาความต้องการเฉพาะของแต่ละครอบครัวอย่างละเอียด แนวคิด Needs Approach จึงมีความเฉพาะเจาะจงและตรงวัตถุประสงค์มากกว่า แม้จะมีความซับซ้อนในการรวบรวมข้อมูล ขณะที่ HLV อาจให้จำนวนเงินที่สูงหรือต่ำเกินไป และไม่คำนึงถึงทรัพย์สิน หนี้สิน หรือคุณค่าที่ไม่ใช่ตัวเงิน ส่วนแนวคิดการสงวนเงินต้นแม้จะสร้างความมั่นคงระยะยาวและสงวนเงินต้นเป็นมรดกได้ แต่ต้องการจำนวนเงินเอาประกันภัยสูงมาก มีความอ่อนไหวต่อสมมติฐานผลตอบแทนการลงทุนและเงินเฟ้อ และอาจไม่จำเป็นสำหรับครอบครัวที่มีความต้องการทางการเงินในระยะจำกัด

- กระบวนการคำนวณจำนวนเงินเอาประกันภัยที่ต้องการตามแนวความคิดเรื่องความจำเป็นสามารถแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนหลัก ดังนี้:

ขั้นตอนที่ 1: ประเมินความจำเป็นทางด้านการเงินและความจำเป็นทางด้านการรายได้

แนวความคิดเรื่องความจำเป็นในการคำนวณจำนวนเงินเอาประกันภัยสำหรับการประกันชีวิต เป็นแนวทางการประเมินเพื่อให้มั่นใจว่าครอบครัวสามารถดำรงชีวิตต่อไปได้อย่างมั่นคงทางการเงิน โดยวิธีการนี้จะแบ่งความจำเป็นออกเป็น 2 ด้านหลัก ได้แก่ ความจำเป็นด้านเงินสด (Cash Needs) และความจำเป็นด้านรายได้ (Income Needs)

- **ความจำเป็นด้านเงินสด (Cash Needs)** พิจารณาค่าใช้จ่ายที่ครอบครัวต้องใช้ในทันทีหรือระยะสั้นหลังจากการเสียชีวิตของผู้เอาประกันภัยซึ่งเป็นผู้หารายได้หลัก รวมถึงภาระหนี้สินต่างๆ ทั้งภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีมรดกที่ยังค้างอยู่ ซึ่งการประเมินยอดหนี้สินเหล่านี้ควรนำมาจากข้อมูลส่วนบุคคลอย่างละเอียด ความจำเป็นด้านเงินสด ประกอบด้วย:

- (1) **รายจ่ายในการจัดการศพ:** เช่น ค่าพิธีกรรมทางศาสนา ค่าจัดงานศพ ค่าเช่าสถานที่ ค่าดอกไม้ ค่ารถเคลื่อนย้ายศพ ค่าการ์ดแจ้งข่าว ค่าดำเนินการเอกสาร เช่น มรณบัตร ค่าธรรมเนียมเปิดพินัยกรรม และค่าใช้จ่ายเบื้องต้นในการจัดการมรดก

- (2) **เงินสำรองฉุกเฉิน:** เป็นเงินทุนที่ครอบครัวจำเป็นต้องมีไว้สำหรับรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินที่ไม่คาดคิด เช่น ค่ารักษาพยาบาลเร่งด่วน ค่าซ่อมบ้านหรือรถยนต์ ค่าครองชีพหากสมาชิกในครอบครัวตกงาน หรือค่าใช้จ่ายฉุกเฉินอื่นๆ ที่อาจเกิดขึ้นโดยไม่คาดคิดในช่วงเปลี่ยนผ่าน เงินสำรองนี้ควรเทียบเท่ากับค่าใช้จ่ายครอบครัวประมาณ 3-6 เดือน

- (3) **เงินทุนเพื่อการศึกษาของบุตร:** คำนวณจากค่าใช้จ่ายตั้งแต่ปัจจุบันจนถึงระดับการศึกษาเป้าหมายที่ต้องการสำหรับบุตร ครอบคลุมตั้งแต่ค่าเล่าเรียน ค่าเรียนพิเศษ ค่าหนังสือ ค่าชุดนักเรียน ค่าที่พัก ค่าพาหนะ และค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาต่อต่างประเทศหากมีเป้าหมายดังกล่าว เพื่อให้บุตรที่ยังอยู่ในวัยเรียนสามารถเรียนจนจบตามแผนการศึกษาที่ตั้งไว้

- (4) **ยอดคงค้างภาษีบุคคลธรรมดาและภาษีมรดก:** ภาระภาษีที่ครอบครัวต้องชำระต่อจากทรัพย์สินของผู้เสียชีวิต เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ยังไม่ได้ชำระ ภาษีจากการขายหรือโอนทรัพย์สิน และภาษีมรดกตามกฎหมาย

- (5) **ยอดคงค้างหนี้สินระยะสั้น:** เช่น หนี้บัตรเครดิต สินเชื่อเงินสด หนี้ค่าเล่าเรียน หรือหนี้ค่าใช้จ่ายประจำในครัวเรือนที่ยังไม่ชำระ หนี้เหล่านี้อาจมีดอกเบี้ยสูงจึงควรชำระทันที รวมถึงสินเชื่อเงินกู้ยืมระยะสั้นอื่นๆ

- (6) **ยอดคงค้างหนี้สินระยะยาว:** เช่น หนี้บ้าน หนี้รถยนต์ หนี้เพื่อการศึกษาระยะยาว หนี้จากธุรกิจ หรือหนี้เพื่อการลงทุน หากไม่มีการเตรียมการ ครอบครัวอาจต้องเผชิญกับการยึดทรัพย์สินหรือเสียเครดิตทางการเงิน

- **ความจำเป็นด้านรายได้ (Income Needs)** พิจารณาความต้องการรายได้ทดแทนจากการสูญเสียผู้หารายได้หลักที่ต้องมีอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครอบครัวสามารถรักษาระดับการดำรงชีวิตและไม่ประสบปัญหาทางการเงิน โดยทั่วไปจะรวมถึงรายได้เพื่ออุปการะบุคคลต่างๆ ในครอบครัวและบุคคลอื่นๆ ที่ผู้เอาประกันภัยมีภาระรับผิดชอบ ความจำเป็นด้านรายได้ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลัก:

- (1) **รายได้ช่วงการปรับตัว (Adjustment Period Income Needs)** เป็นรายได้ที่ครอบครัวจำเป็นต้องใช้ปรับตัวในช่วงระยะเวลาเริ่มต้น (มักครอบคลุม 6 เดือน ถึง 2 ปี) ภายหลังจากการสูญเสียผู้หารายได้หลัก เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ครอบครัวอาจจะต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนและต้องใช้เวลาในการปรับตัว วัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกในครอบครัวสามารถปรับตัวได้อย่างราบรื่นทั้งในมิติของอารมณ์ เศรษฐกิจ และการจัดการทางกฎหมาย ครอบครัวต้องเผชิญกับความไม่แน่นอน ทั้งในเรื่องรายได้ที่ขาดหาย สภาพจิตใจที่ยังไม่มั่นคง และโครงสร้างชีวิตที่ยังไม่มีทางเลือกใหม่ชัดเจน ค่าใช้จ่ายในช่วงการปรับตัวนี้อาจไม่ได้เป็นรายจ่ายประจำที่เกิดขึ้นซ้ำๆ เหมือนกับรายได้เพื่อการอุปการะในระยะยาว หากแต่เป็นค่าใช้จ่ายเฉพาะกิจที่เกี่ยวข้องกับการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต เช่น ค่าเช่าบ้านใหม่หากครอบครัวจำเป็นต้อง

ย้ายออกจากบ้านเดิม ค่าใช้จ่ายในการเปลี่ยนสถานศึกษาของบุตร ค่าเรียนวิชาชีพหรือฝึกอบรมสำหรับคู่สมรสที่ต้องเริ่มต้นอาชีพใหม่ รวมถึงค่าครองชีพทั่วไปในช่วงที่ยังไม่มีรายได้ใหม่เข้ามาทดแทนรายได้ที่ขาดหายไป นอกจากนี้อาจรวมถึงค่าธรรมเนียมในการจัดการทรัพย์สิน เช่น ค่าทนายหรือค่าธรรมเนียมศาลสำหรับการแบ่งมรดก ตลอดจนค่าใช้จ่ายเพื่อเยียวยาด้านจิตใจ เช่น การเดินทางไปรักษาหรือเปลี่ยนสภาพแวดล้อมเพื่อบรรเทาความเศร้าโศกของสมาชิกในครอบครัว

(2) **รายได้เพื่อการอุปการะระยะยาว (Long-Term Income Needs)** เป็นรายได้ที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีพของสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ในอุปการะในระยะยาว ประกอบด้วย **รายได้ในการอุปการะบุคคลในครอบครัว** เช่น บิดามารดา คู่สมรส บุตร และบุคคลอื่น ๆ ที่ผู้เอาประกันภัยมีการรับผิดชอบ โดยคำนวณจากรายจ่ายรายปีที่ต้องจ่ายในการดูแลแต่ละบุคคล อย่างไรก็ตามต้องมีการประมาณการอัตราการเพิ่มขึ้นของรายจ่ายแต่ละประเภทให้สอดคล้องกับอัตราเงินเฟ้อที่คาดการณ์ เพื่อสะท้อนการเพิ่มขึ้นของค่าครองชีพในระยะยาว ทั้งนี้จะต้องมีการกำหนด **ระยะเวลาที่ต้องอุปการะแต่ละบุคคล**: เช่น จินกว่าบุตรจะเรียนจบและสามารถดูแลตัวเองได้ หรือจินกว่าคู่สมรสจะเข้าสู่วัยเกษียณ หรือตลอดชีวิตของบิดามารดาที่อยู่ในอุปการะ การประมาณการความจำเป็นด้านรายได้เพื่อการอุปการะระยะยาว จะต้องทำการคิดลดรายได้เพื่อการอุปการะทั้งหมดกลับมาเป็นมูลค่าปัจจุบัน โดยใช้อัตราคิดลด (Discount Rate) ที่เหมาะสม ทั้งนี้ อัตราคิดลดนี้ควรสะท้อนถึงอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนที่คาดว่าจะได้รับหลังหักอัตราเงินเฟ้อ หรือที่เรียกว่าอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง (Real Rate of Return) เพื่อให้การประเมินมีความแม่นยำและสะท้อนความเป็นจริงของเศรษฐกิจ หากใช้อัตราคิดลดต่ำเกินไปอาจทำให้ประเมินความต้องการมากเกินไปจนเกินความเป็นจริง ในทางกลับกัน หากใช้อัตราคิดลดสูงเกินไปก็อาจทำให้คำนวณทุนประกันต่ำกว่าความจำเป็น

โดยทั้งสองประเภทนี้ (รายได้ช่วงการปรับตัวและรายได้เพื่อการอุปการะระยะยาว) ต้องรวมกันเพื่อประเมินรายได้ที่ขาดหายทั้งหมด และนำไปใช้คำนวณทุนประกันชีวิตที่เหมาะสมในขั้นตอนถัดไป

ขั้นตอนที่ 2: ประเมินมูลค่าทรัพย์สินที่มีอยู่ (Existing Assets)

เป็นการประเมินมูลค่าทรัพย์สินที่สามารถนำมาใช้เพื่อจุนเจือความต้องการในขั้นตอนที่ 1 เพื่อลดจำนวนเงินเอาประกันภัย โดยจำแนกเป็น:

- **สินทรัพย์สภาพคล่อง**: เช่น เงินสด บัญชีออมทรัพย์ บัญชีฝากประจำ กองทุนรวมตลาดเงิน
- **สินทรัพย์เพื่อการลงทุน**: พันธบัตร หุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ กองทุนรวม หรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อปล่อยเช่า
- **สินทรัพย์ส่วนตัว**: เช่น เครื่องประดับ ของสะสม รถยนต์ ทั้งนี้ควรพิจารณาเฉพาะส่วนที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้โดยไม่กระทบต่อการดำเนินชีวิตของครอบครัว หรือส่วนที่ไม่ได้มีความจำเป็นต้องใช้สอยต่อ
- **สินทรัพย์ไม่มีตัวตน**: เช่น ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีลิขสิทธิ์ (หากสามารถประเมินมูลค่าและเปลี่ยนเป็นเงินสดได้)

ทรัพย์สินเหล่านี้มีความสำคัญอย่างมากในการลดจำนวนเงินประกันภัยที่จำเป็นต้องมี ทั้งนี้ ควรประเมินมูลค่าตามความเป็นจริงและพิจารณาถึงสภาพคล่องหรือความตั้งใจในการเปลี่ยนสินทรัพย์นั้นเป็นเงินสดเพื่อใช้จ่ายด้วย เช่น บ้านที่อยู่อาศัยหลัก หากครอบครัวยังต้องการอาศัยอยู่ต่อ ก็อาจไม่นับรวมในส่วนนี้

ขั้นตอนที่ 3: ประเมินสิทธิประโยชน์และเงินสงเคราะห์ที่มีอยู่ (Existing Benefits) นอกจากสินทรัพย์แล้ว

สิทธิประโยชน์ที่ครอบครัวจะได้รับเมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตยังเป็นส่วนสำคัญในการคำนวณลดจำนวนเงินเอาประกันภัยด้วย เช่น:

- สิทธิประโยชน์จากกองทุนประกันสังคม หรือกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กรณีเป็นข้าราชการ)
- สิทธิประโยชน์จากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (Provident Fund)
- ทุนประกันชีวิตจากกรมธรรม์ประกันชีวิตฉบับอื่นๆ ที่ถือครองอยู่แล้ว
- เงินสงเคราะห์จากนายจ้าง สหกรณ์ สมาคม หรือองค์กรต่าง ๆ รวมถึงเงินสงเคราะห์จากแหล่งอื่นๆ

ขั้นตอนที่ 4: สรุปจำนวนเงินเอาประกันภัยที่เหมาะสม

หลังจากประเมินความจำเป็นทั้งหมดในด้านเงินสดและด้านรายได้ (คำนวณเป็นมูลค่าปัจจุบัน) และนำมูลค่าของทรัพย์สินและสิทธิประโยชน์ที่มีอยู่มาหักลบ จำนวนเงินเอาประกันภัยที่ได้จะสะท้อนถึงจำนวนเงินที่ครอบครัวจำเป็นต้องได้รับจากกรมธรรม์ประกันชีวิต เพื่อให้มั่นใจได้ว่าครอบครัวสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่ประสบความเดือดร้อนทางการเงิน ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของแนวทางการคำนวณแบบความจำเป็น (Needs Approach) ในการวางแผนประกันชีวิต การคำนวณจำนวนเงินเอาประกันภัยที่เหมาะสมสามารถใช้สมการพื้นฐาน: จำนวนเงินเอาประกันภัย=(ความจำเป็นด้านเงินสด+ความจำเป็นด้านรายได้ (มูลค่าปัจจุบัน))-มูลค่าทรัพย์สินที่มีอยู่-สิทธิประโยชน์ที่ได้รับ การวางแผนโดยใช้ Needs Approach ช่วยให้ผู้อำประกันภัยสามารถวางแผนความคุ้มครองได้อย่างมีเหตุมีผลและสอดคล้องกับภาระจริงของชีวิต ไม่มากเกินไปจนเป็นภาระค่าเบี้ยประกัน และไม่ต่ำเกินไปจนสร้างความเสี่ยงให้ครอบครัวต้องตกอยู่ในภาวะขาดแคลน

- ข้อสมมติฐานหลักในการคำนวณด้วย Needs Approach

ความแม่นยำของผลลัพธ์ที่ได้จาก Needs Approach ขึ้นอยู่กับความสมเหตุสมผลของข้อสมมติฐานที่ใช้ ซึ่งผู้ประเมินและผู้เอาประกันภัยควรทำความเข้าใจและพิจารณาร่วมกัน ข้อสมมติฐานหลักประกอบด้วย:

- (1) **อัตราเงินเฟ้อ (Inflation Rate):** การคาดการณ์อัตราเงินเฟ้อในระยะยาวสำหรับค่าใช้จ่ายต่างๆ เช่น ค่าครองชีพ ค่าการศึกษา เพื่อปรับมูลค่าความต้องการในอนาคต
- (2) **อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน/อัตราคิดลด (Investment Return/Discount Rate):** อัตราที่คาดว่าจะได้รับจากการนำเงินก้อน (เงินสินไหม) ไปลงทุน เพื่อสร้างรายได้หรือรักษามูลค่าของเงินทุนนั้น มักใช้อัตราผลตอบแทนที่แท้จริง (Real Rate of Return) ซึ่งหักผลกระทบของเงินเฟ้อแล้ว
- (3) **ระยะเวลาของความจำเป็น (Duration of Needs):** ระยะเวลาที่ครอบครัวต้องการรายได้ทดแทน เช่น จนบุตรคนเล็กเรียนจบ, จนคู่สมรสเกษียณอายุ หรือตลอดชีวิตของบุคคลที่อยู่ในอุปการะ
- (4) **ความมีเสถียรภาพของความจำเป็นและรายได้:** การประเมินความจำเป็นและรายได้ในปัจจุบันอาจต้องปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ในอนาคตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น
- (5) **อายุขัยของผู้อยู่ในอุปการะ (Longevity of Dependents):** โดยเฉพาะสำหรับคู่สมรสหรือบิดามารดาที่ต้องดูแลตลอดชีวิต
- (6) **มูลค่าสินทรัพย์ที่สามารถนำมาใช้ได้ (Liquidation Value of Assets):** การประเมินมูลค่าสินทรัพย์ที่มีอยู่ ควรพิจารณาจากราคาที่คาดว่าจะขายได้จริงหลังหักค่าใช้จ่าย (Net Realizable Value) และความตั้งใจที่จะขายสินทรัพย์นั้นๆ การเปลี่ยนแปลงข้อสมมติฐานเหล่านี้แม้เพียงเล็กน้อย อาจส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อจำนวนเงินเอาประกันภัยที่คำนวณได้ (Sensitivity Analysis) ดังนั้น การพิจารณาช่วงของค่าที่เป็นไปได้ (Scenario Analysis) หรือการเลือกใช้ค่าที่ค่อนข้างระมัดระวัง (Conservative) อาจมีความเหมาะสม

- ข้อดี ข้อจำกัด และข้อควรพิจารณาของ Needs Approach
- ข้อดี:
 - มุ่งเน้นผู้รับประโยชน์ (Beneficiary-focused): ออกแบบมาเพื่อตอบสนองความต้องการทางการเงินที่แท้จริงของผู้อยู่ในอุปการะ
 - ครอบคลุมและละเอียด (Comprehensive and Detailed): พิจารณาปัจจัยทางการเงินหลากหลายด้าน ทั้งค่าใช้จ่ายครั้งเดียวและรายได้อต่อเนื่อง
 - ปรับให้เข้ากับสถานการณ์เฉพาะได้ (Customizable): สามารถปรับเปลี่ยนการคำนวณให้สอดคล้องกับสถานการณ์และเป้าหมายเฉพาะของแต่ละครอบครัว
 - คำนึงถึงเงินเฟ้อ (Inflation-adjusted): สามารถรวมผลกระทบของเงินเฟ้อในการคำนวณความต้องการในระยะยาวได้
 - มีเหตุผลและเป็นระบบ (Logical and Systematic): มีขั้นตอนและหลักการที่ชัดเจนในการประเมิน
- ข้อจำกัดและข้อควรพิจารณา:
 - ความซับซ้อนและข้อมูลที่ต้องการ (Complexity and Data Intensive): กระบวนการค่อนข้างละเอียด และต้องการข้อมูลส่วนบุคคลจำนวนมาก ซึ่งอาจใช้เวลาในการรวบรวม
 - ความเป็นอัตวิสัยในการตั้งสมมติฐาน (Subjectivity in Assumptions): การกำหนดค่าสมมติฐานต่างๆ (เช่น อัตราเงินเฟ้อ อัตราคิดลด) ขึ้นอยู่กับการคาดการณ์และดุลยพินิจ ซึ่งอาจส่งผลต่อผลลัพธ์
 - ความจำเป็นที่เปลี่ยนแปลงได้ (Dynamic Nature of Needs): ความต้องการของครอบครัวสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและเหตุการณ์ในชีวิต ทำให้ต้องมีการทบทวนแผนอย่างสม่ำเสมอ
 - อาจมองข้ามเป้าหมายที่ไม่ใช่ความจำเป็นพื้นฐาน (May Overlook Non-essential Goals): หากไม่ได้ระบุไว้อย่างชัดเจน อาจไม่ได้ครอบคลุมถึง "ความต้องการ" (Wants) อื่นๆ ที่นอกเหนือไปจาก "ความจำเป็น" (Needs) เช่น เงินทุนสำหรับกิจกรรมพิเศษ หรือการสร้างความมั่งคั่งเพิ่มเติม
 - ความท้าทายในการคาดการณ์ระยะยาว (Challenges in Long-term Forecasting): การคาดการณ์ปัจจัยทางเศรษฐกิจและความต้องการในระยะยาว (เกิน 10-15 ปี) มีความไม่แน่นอนสูง
- บทบาทของผู้ให้คำปรึกษาและการทบทวนแผน
- บทบาทของผู้ให้คำปรึกษาทางการเงิน:
 - อำนวยความสะดวกและให้ความรู้: ช่วยให้ผู้เอาประกันภัยเข้าใจกระบวนการ Needs Approach และความสำคัญของแต่ละปัจจัย
 - ช่วยรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล: ให้คำแนะนำในการรวบรวมข้อมูลที่จำเป็น และช่วยวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเงิน
 - สนับสนุนการตั้งข้อสมมติฐาน: ช่วยให้ผู้เอาประกันภัยตั้งข้อสมมติฐานที่สมเหตุสมผลและสอดคล้องกับเป้าหมายและความเสี่ยงที่ยอมรับได้
 - นำเสนอทางเลือกและผลกระทบ: แสดงผลการคำนวณภายใต้สถานการณ์จำลอง (Scenarios) ต่างๆ เพื่อให้เห็นภาพผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติฐาน
 - ส่งเสริมการตัดสินใจอย่างมีข้อมูล: ช่วยให้ผู้เอาประกันภัยตัดสินใจเลือกจำนวนเงินเอาประกันภัยที่เหมาะสมด้วยตนเอง โดยปราศจากการชี้นำที่ไม่เหมาะสม
 - เน้นย้ำจรรยาบรรณ: ปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณโดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของผู้เอาประกันภัย

- **การทบทวนแผนอย่างสม่ำเสมอ:** จำนวนเงินเอาประกันภัยที่คำนวณได้จาก Needs Approach ควรได้รับการทบทวนเป็นระยะ เช่น ทุกปี หรือเมื่อมีเหตุการณ์สำคัญในชีวิต (Significant Life Events) เกิดขึ้น เช่น การสมรส, การมีบุตร, การหย่าร้าง, การซื้อบ้านใหม่, การเปลี่ยนงาน, การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของหนี้สิน, หรือการเปลี่ยนแปลงของสถานะเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญ เพื่อให้แน่ใจว่าความคุ้มครองยังคงเพียงพอและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

ตัวอย่าง: นายสมชาย อายุ 40 ปี เป็นหัวหน้าครอบครัว มีภรรยาและบุตร 2 คน ต้องการวางแผนประกันชีวิตเพื่อปกป้องครอบครัวจากความไม่แน่นอนในอนาคต ข้อมูลเบื้องต้นได้แก่:

- ค่าใช้จ่ายในการจัดงานศพ: 300,000 บาท
- เงินทุนการศึกษาบุตร (รวมสำหรับบุตร 2 คน จนจบการศึกษา): 1,000,000 บาท
- ยอดหนี้บ้านที่ต้องชำระ: 2,500,000 บาท
- รายจ่ายครอบครัวต่อปี (ไม่รวมค่าผ่อนบ้านและค่าเล่าเรียนบุตรที่คิดไปแล้ว): 500,000 บาท (คาดการณ์ระยะเวลาอุปการะ 15 ปี)
- อัตราคิดลด (Discount Rate) ที่ปรับผลกระทบจากเงินเฟ้อแล้ว: 3% ต่อปี
- สินทรัพย์สภาพคล่องและสินทรัพย์ลงทุนที่มีอยู่รวม: 1,000,000 บาท
- สิทธิประโยชน์จากประกันชีวิตเดิมและประกันสังคมรวม: 1,200,000 บาท

สามารถคำนวณความจำเป็นได้ดังนี้:

- **ความจำเป็นด้านเงินสด** = ค่าจัดงานศพ + เงินทุนการศึกษา + ยอดหนี้บ้าน = 300,000 + 1,000,000 + 2,500,000 = 3,800,000 บาท
- **ความจำเป็นด้านรายได้ (มูลค่าปัจจุบัน):** คำนวณจากรายจ่ายครอบครัวปีละ 500,000 บาท เป็นเวลา 15 ปี โดยใช้อัตราคิดลด 3% ต่อปี ($n = 15, i = 3, PMT = 500,000$) $PV = 6,148,037$ บาท
- **รวมความต้องการทั้งหมด** = ความจำเป็นด้านเงินสด + ความจำเป็นด้านรายได้ (PV) = 3,800,000 + 6,148,037 = 9,948,037 บาท
- **รวมสินทรัพย์และสิทธิประโยชน์ที่มีอยู่** = สินทรัพย์ที่มีอยู่ + สิทธิประโยชน์ที่ได้รับ = 1,000,000 + 1,200,000 = 2,200,000 บาท
- **จำนวนเงินเอาประกันภัยที่ควรมี** = รวมความต้องการทั้งหมด – รวมสินทรัพย์และสิทธิประโยชน์ = 9,948,037 – 2,200,000 = 7,748,037 บาท

ดังนั้น นายสมชายควรมีจำนวนเงินเอาประกันภัยประมาณ 7,748,037 บาท

สรุป แนวความคิดเรื่องความจำเป็น (Needs Approach) เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับในทางวิชาการสำหรับการวางแผนประกันชีวิตอย่างมีเหตุผล โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์ความต้องการทางการเงินที่แท้จริงของครอบครัวผู้เอาประกันภัยหากต้องสูญเสียผู้หารายได้หลักไป แม้ว่ากระบวนการนี้อาจต้องการข้อมูลรายละเอียดและการตั้งข้อสมมติฐานหลายประการ แต่ผลลัพธ์ที่ได้จะสะท้อนถึงจำนวนเงินเอาประกันภัยที่สอดคล้องกับภาระและความรับผิดชอบทางการเงินอย่างแท้จริง ช่วยให้ครอบครัวสามารถรักษาระดับการดำรงชีวิตและบรรลุเป้าหมายทางการเงินที่วางไว้ได้ การทำความเข้าใจในหลักการ ขั้นตอน ข้อดีข้อจำกัด และการเปรียบเทียบกับแนวทางอื่น รวมถึงการทบทวนแผน

อย่างสม่ำเสมอ จะช่วยให้การวางแผนประกันชีวิตเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนการเงินองค์รวม (Holistic Financial Planning) ที่มีประสิทธิภาพและสร้างความมั่นคงทางการเงินให้กับครอบครัวได้อย่างยั่งยืน

2.3 แนวความคิดเรื่อง Capital Retention Approach

การคำนวณหาความต้องการทางการเงิน โดยวิธี Needs Approach และวิธี Human Life Value Approach นั้น จะมีการนำทรัพย์สินที่มีอยู่มาใช้ในการคำนวณด้วย ซึ่งยังมีข้อจำกัดอยู่คือ หากมีผู้อยู่ในอุปการะที่ต้องการการดูแลในระยะเวลาที่ยาวนานกว่าที่ได้คาดการณ์ไว้ในเบื้องต้นจะทำให้ทรัพย์สินรวมถึงจำนวนเงินที่คาดการณ์ไว้ไม่เพียงพอ ส่วนการคำนวณโดยวิธี Capital Retention Approach มีแนวคิดที่สำคัญคือ จะไม่นำทรัพย์สินที่มีอยู่มาใช้แต่จะใช้เฉพาะในส่วนผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากทรัพย์สินนั้นๆ เป็นหลัก ดังนั้น เมื่อทราบจำนวนเงินที่ต้องการแล้วจึงค่อยคำนวณย้อนกลับ

ไปว่าเพื่อให้ได้จำนวนเงินตามที่ต้องการนั้นจะต้องมีเงินต้นหรือทรัพย์สินเท่าใด โดยสูตรที่ใช้ในการคำนวณเป็น ดังนี้

กำหนดให้ Capital = จำนวนเงินต้นที่ต้องการ

R = รายได้ที่ต้องการต่อปี

r = อัตราผลตอบแทนของเงินต้นที่คาดการณ์

f = อัตราเงินเฟ้อที่คาดหวัง

จำนวนเงินต้นหรือทรัพย์สินที่ต้องการ = รายได้ที่ต้องการต่อปี + (รายได้ที่ต้องการต่อปี / (อัตราผลตอบแทนที่ได้จากเงินต้น - อัตราเงินเฟ้อ))

$$= R + \left(\frac{R}{r - f} \right)$$

ตัวอย่าง นายสมชายต้องการรายได้สุทธิให้แก่มผู้อยู่ในอุปการะจำนวน 200,000 บาท ต่อปี ในขณะที่ผลตอบแทนที่ได้จากการลงทุนเท่ากับร้อยละ 9 และอัตราเงินเฟ้อเท่ากับ ร้อยละ 2 ดังนั้นจำนวนเงินต้นหรือทรัพย์สินที่ต้องการ เท่ากับ

$$200,000 + (200,000 / (0.09 - 0.02)) = 3,057,142.86 \text{ บาท}$$

นายสมชายจะต้องมีจำนวนเงินต้นหรือทรัพย์สินที่ต้องการ = 3,057,142.86 บาท เพื่อนำไปลงทุนและก่อให้เกิดรายได้สุทธิต่อปี = 200,000 บาท ดังนั้นนายสมชายควรทำประกันในวงเงินเอาประกัน = 3,057,142.86 บาท เพราะหากนายสมชายเสียชีวิตผู้รับผลประโยชน์จะได้ทุนประกันดังกล่าวไปลงทุนเพื่อก่อให้เกิดรายได้ปีละ 200,000 บาท ในการเลี้ยงดูผู้อยู่ในอุปการะ

ทั้งนี้ การคำนวณหาจำนวนเงินที่ต้องการโดยวิธีนี้จะพบว่ามีความเสี่ยงเอาประกันภัยที่ค่อนข้างสูงซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเบี้ยประกันภัยที่ค่อนข้างสูงตามมามากด้วย ซึ่งอาจจะทำให้ผู้เอาประกันภัยไม่สามารถส่งเบี้ยประกันภัยได้

3. เปรียบเทียบกรรมธรรม์จากหลายบริษัท

ในการพิจารณาเลือกซื้อประกันชีวิต ผู้ทำประกันควรจะตัดสินใจจากการที่ได้เปรียบเทียบกรรมธรรม์จากหลายบริษัท ซึ่งในปัจจุบันมีให้เลือกมากมาย โดยเปรียบเทียบดูถึงเงื่อนไขความคุ้มครอง จำนวนเบี้ยประกันที่ต้องจ่าย ฯลฯ ของบริษัทเหล่านั้นแล้วตัดสินใจเลือกซื้อจากบริษัทที่เราจ่ายเงินไปแล้วคุ้มค่าที่สุด ในทางปฏิบัติผู้บริโภคส่วนมากมักจะไม่มีมัดระวังในการเลือกซื้อประกันชีวิตและส่งผลให้อาจจะต้องจ่ายเงินมากเกินไปสำหรับความคุ้มครองที่ต้องการ

4. พิจารณาปัจจัยอื่นนอกเหนือจากเรื่องของราคา

นอกเหนือจากการพิจารณาเรื่องราคาแล้ว มีปัจจัยเพิ่มเติมที่ควรพิจารณา คือ

4.1. ความมั่นคงทางการเงินและควมมีเสถียรภาพของบริษัทประกันชีวิต

การดำเนินธุรกิจประกันชีวิตก็เช่นเดียวกับธุรกิจอื่นที่ต้องการแสวงหากำไรหรือผลตอบแทนให้กับเจ้าของหรือผู้ถือหุ้น การดำเนินธุรกิจของบริษัทประกันชีวิตก็ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเสี่ยงภัยเช่นเดียวกับธุรกิจของผู้เอาประกันภัย หรือตัวผู้เอาประกันภัยที่มีความเสี่ยงภัยแต่ได้อาศัยการประกันชีวิตเป็นเครื่องมือที่จะลดความเสียหายของความเสี่ยงภัยนั้นๆ ดังนั้น บริษัทประกันชีวิตย่อมต้องมีมาตรการที่จะควบคุมความเสี่ยงภัยนั้นๆ

สำหรับความเสี่ยงภัยของบริษัทประกันชีวิตสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ความเสี่ยงภัยจากภัยที่รับประกันภัย คือ ความเสี่ยงภัยจากการกำหนดเบี้ยประกันภัยไม่เหมาะสม ความผิดพลาดดังกล่าวนี้อาจเกิดจากการคำนวณทางหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยที่ผิดพลาด หรือเกิดจากข้อมูลสถิติที่มีอยู่คลาดเคลื่อน
2. ความเสี่ยงภัยจากผลตอบแทนการลงทุนที่เปลี่ยนแปลง เนื่องจากผลตอบแทนการลงทุนนั้นจะทราบเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการลงทุน บางครั้งผลตอบแทนการลงทุนที่ได้รับอาจน้อยกว่าที่ประมาณการไว้ ทำให้ไม่ตรงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ นอกจากนี้การลงทุนบางประเภทยังมีความเสี่ยงภัยในมูลค่าของหลักทรัพย์ที่ลงทุนอีกด้วย
3. ความเสี่ยงภัยจากการตั้งสำรองค่าสินไหมทดแทนที่ผิดพลาด ในกรณีที่ตั้งไว้ต่ำกว่าควรจะเป็นก็จะทำให้บริษัทประกันชีวิตขาดความมั่นคงทางการเงิน หรือหากตั้งไว้สูงกว่าที่ควรจะเป็นก็จะทำให้บริษัทประกันชีวิตเสียโอกาสในรายได้จากการลงทุน
4. ความเสี่ยงภัยจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ความเสี่ยงภัยประเภทนี้อาจส่งผลกระทบต่อผลตอบแทนการลงทุน ผลกระทบจากมูลค่าของทรัพย์สินและหนี้สินของบริษัทประกันชีวิตเนื่องจากอัตราแลกเปลี่ยนที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
5. ความเสี่ยงภัยจากกรณีที่บริษัทรับประกันภัยต่อไม่สามารถจ่ายค่าสินไหมทดแทนได้ ความเสี่ยงภัยนี้เกิดขึ้นเฉพาะกรณีที่มีการประกันภัย ทั้งนี้เพราะเมื่อบริษัทประกันชีวิตได้จ่ายค่าสินไหมทดแทนให้กับผู้เอาประกันภัยแล้วแต่ไม่สามารถเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทรับประกันภัยต่อได้ หรืออาจเกิดจากบริษัทรับประกันภัยต่อล้มละลายไม่สามารถจ่ายค่าสินไหมทดแทนหรือจ่ายเบี้ยประกันภัยต่อคืนแก่บริษัทประกันชีวิตได้
6. ความเสี่ยงภัยจากการบริหารงานของบริษัทประกันชีวิต ความเสี่ยงภัยนี้อาจเกิดจากการบริหารงานที่ผิดพลาดของผู้บริหารหรือเกิดจากปัญหาการทุจริตของผู้บริหารหรือพนักงาน
7. ความเสี่ยงภัยที่เกิดจากการขาดใช้ค่าสินไหมทดแทนส่วนที่บริษัทประกันชีวิตรับเสี่ยงภัยเอง ความเสียหายอาจเกิดขึ้นเนื่องจากการเกิดมหัศจรรย์โดยไม่คาดคิดซึ่งเกินกว่าค่าส่วนเสี่ยงภัยที่บริษัทรับไว้เองนอกเหนือจากความเสี่ยง

ภัยดังกล่าวข้างต้นแล้ว บริษัทประกันชีวิตอาจได้รับผลกระทบจากสาเหตุอื่นๆ อาทิ การเปลี่ยนแปลงของกฎหมาย การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและการเอาประกันชีวิตของประชาชน จากสภาพความเสี่ยงของบริษัทประกันชีวิตที่มีอยู่นี้ ย่อมทำให้ผู้เอาประกันภัยใช้ความระมัดระวังในการคัดเลือกบริษัทประกันชีวิตที่มาทำหน้าที่รับโอนความเสี่ยงภัยของตน ดังนั้นผู้เอาประกันภัยจึงจำเป็นต้องเข้าใจสภาพความเสี่ยงภัยของบริษัทประกันชีวิต แต่เนื่องจากศักยภาพที่จำกัดของผู้เอาประกันภัยในการวิเคราะห์สถานภาพของบริษัทประกันชีวิต ดังนั้นจึงมีองค์กรหรือสถาบันที่ทำหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานของความเชื่อถือของแต่ละบริษัทประกันชีวิต หรือที่เราจะรู้จักกันว่า การจัดอันดับความน่าเชื่อถือ

ในปัจจุบันมีองค์กรหรือสถาบันที่ทำหน้าที่ในการจัดอันดับความน่าเชื่อถือสำหรับธุรกิจประกันภัยหลายแห่ง เช่น Standard&Poors (S&P), Moody's, Weiss, Best, Duff&Phelps เป็นต้น บริษัทเหล่านี้จะพิจารณาปัจจัยหลายด้าน ประกอบการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ โดยปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณา ได้แก่ สถานภาพทางการเงิน เงินทุนจดทะเบียน เงินทุนสำรอง ความสามารถในการระดมเงินทุน ความสามารถในการลงทุนที่ได้รับผลตอบแทนในอัตราความเสี่ยงต่ำ ความสามารถในการแข่งขัน การพิจารณารับประกันภัยที่เหมาะสมกับสภาพความเสี่ยงภัย ประเภทของพัฒนาการของผลิตภัณฑ์ ส่วนแบ่งตลาดและความสามารถในการจ่ายสินไหมทดแทน เป็นต้น แม้ว่าในปัจจุบันจะมีการจัดอันดับความน่าเชื่อถือของบริษัทประกันชีวิตซึ่งเป็นข้อมูลที่ช่วยผู้บริโภคในการตัดสินใจเลือกบริษัทประกันชีวิตแล้วก็ตาม อย่างไรก็ตาม ก็ตามการจัดอันดับความน่าเชื่อถือนี้ไม่ใช่แนวทางที่วางใจได้สำหรับผู้บริโภคทั้งนี้เพราะ

1. การจัดอันดับความน่าเชื่อถือของบริษัทประกันภัยนั้นมีความคลาดเคลื่อนสูง อย่างเช่น A.M. Best มีภาพพจน์ในการให้อันดับความน่าเชื่อถือที่ง่าย ในขณะที่ Weiss จะจัดอันดับความน่าเชื่อถือให้ยาก บริษัทประกันภัยบางบริษัทอาจได้อันดับความน่าเชื่อถือเป็น A จาก S&P แต่หนึ่งเดือนถัดมาบริษัทดังกล่าวก็เข้าข่ายที่มีฐานะทางการเงินที่ไม่มั่นคง ในขณะที่ Weiss จัดอันดับนี้อยู่ที่เกรด D+ เป็นต้น
2. องค์กรหรือสถาบันที่จัดอันดับความน่าเชื่อถือใช้ระบบของการจัดอันดับที่แตกต่างกัน พิจารณาจากตารางที่ 1 จะเห็นว่า เกรด A ถือเป็นอันดับที่ดีอันดับที่ 3 ของระบบ Best แต่เป็นอันดับที่ 6 ของระบบ Standard&Poors

ตารางที่ 1 ระบบของการจัดอันดับความน่าเชื่อถือเรียงจากสูงไปต่ำของสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ 5 แห่ง

Best	Duff&Phelps	Moody's	Standard&Poors	Weiss
A++	AAA	Aaa	AAA	A+
A+	AA+	Aa1	AA+	A
A	AA	Aa2	AA	A-
A-	AA-	Aa3	AA-	B+
B++	A+	A1	A+	B
B+	A	A2	A	B-
B	A-	A3	A-	C+
B-	BBB+	Baa1	BBB+	C
C++	BBB	Baa2	BBB	C-

Best	Duff&Phelps	Moody's	Standard&Poors	Weiss
C+	BBB-	Baa3	BBB-	D+
C	BB+	Ba1	BB+	D
C-	BB	Ba2	BB	D-
D	BB-	Ba3	BB-	E+
E	B+	B1	B+	E
F	B	B2	B	E-
	B-	B3	B-	F
	CCC	Caa	CCC	
		Ca		

ดังนั้น ผู้บริโภคควรใช้ความระมัดระวังและรอบคอบในการประเมินความมั่นคงทางการเงินของบริษัทประกันชีวิต ศาสตราจารย์ Joseph Belth ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าผู้บริโภคควรเลือกซื้อประกันชีวิตจากบริษัทประกันชีวิตที่ได้รับการจัดอันดับสูงจาก 3 ใน 5 สถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ โดยที่อันดับสูงของแต่ละระบบนั้นคือ

1. Best - 2 อันดับบน (A++ และ A+)
2. Duff&Phelps - 3 อันดับบน (AAA, AA+ และ AA)
3. Moody's - 4 อันดับบน (Aaa, Aa1, Aa2 และ Aa3)
4. Standard&Poors - 3 อันดับบน (AAA, AA+ และ AA)
5. Weiss - 6 อันดับบน (A+, A, A-, B+, B)

4.2.การให้บริการ

สำหรับการให้บริการของบริษัทประกันชีวิตนั้นสามารถแยกพิจารณาเป็น 2 ประเด็นคือ

- 1.บริการที่ได้รับจากตัวแทนประกันชีวิต
- 2.บริการที่ได้รับจากสำนักงานของบริษัทประกันชีวิต

1. บริการที่ได้รับจากตัวแทนประกันชีวิต

ตัวแทนประกันชีวิต คือ ผู้ที่ผู้รับประกันภัย (บริษัท) มอบหมายให้ชักชวนบุคคลให้ทำสัญญาประกันภัยกับตน ตัวแทนประกันชีวิตจึงมีบทบาทสำคัญในการจำหน่ายการประกันชีวิต ตัวแทนประกันชีวิตที่ดีต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในเรื่องการประกันชีวิตและเป็นมืออาชีพ ต้องสามารถวิเคราะห์ความต้องการของลูกค้าในด้านการประกันชีวิตได้ การประเมินบริการที่ได้รับจากตัวแทนนั้นเราอาจพิจารณาจากความพึงพอใจที่ได้รับในการวางแผนการประกันชีวิตให้กับลูกค้า หรืออาจจะวัดได้จากระยะเวลาที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนประกันชีวิต อย่างไรก็ตามบริษัทประกันชีวิตแต่ละบริษัทก็มีจำนวนและคุณภาพของตัวแทนที่แตกต่างกันถ้าบริษัทประกันชีวิตต้องการจะประสบความสำเร็จจำเป็นที่จะต้องมีการอบรมตัวแทนประกันชีวิตของบริษัทอย่างสม่ำเสมอให้มีความรู้ทันสมัยและมีความสามารถในการบริการลูกค้าอย่างดีและเหมาะสม

2. บริการที่ได้รับจากสำนักงานของบริษัทประกันชีวิต

บริการจากสำนักงานของบริษัทนั้นมีความสำคัญอย่างมาก กรมธรรม์ประกันชีวิตส่วนมากเป็นสัญญาระยะยาวซึ่งเบี้ยประกันภัยที่จ่ายอาจกินเวลา 15 ปี หรือ 20 ปี หรือยาวนานกว่านี้ การบริหารจัดการในเรื่องการรับเบี้ยประกันภัยและการจ่ายเงินไหมทดแทนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในความสำเร็จของบริษัท การวางแผนเกี่ยวกับการชำระสินไหมทดแทนย่อมนำมาซึ่งภาพลบต่อบริษัท และเนื่องจากตัวแทนประกันชีวิตนั้นอาจไม่ได้ทำงานกับบริษัทเป็นระยะเวลานาน แต่การบริการของบริษัทยังคงต้องดำเนินการต่อไป ดังนั้นคุณภาพของการบริการจากทางสำนักงานของบริษัทจึงมีความสำคัญยิ่ง นอกเหนือจากการพิจารณาความมั่นคงทางการเงินและการบริการของตัวแทน

4.12 การเปรียบเทียบอัตราเบี้ยประกันภัยของแบบประกันชีวิต

โดยปกติแล้ว หลักในการคำนวณเบี้ยประกันชีวิตประกอบด้วย (1) อัตราภาระ (2) ค่าดำเนินการ (3) ผลตอบแทนจากการลงทุน สาเหตุที่เบี้ยประกันภัยมีความแตกต่างกันก็เพราะกรมธรรม์แต่ละแบบมีการผสมเพิ่มเติมองค์ประกอบอื่น ๆ เข้าไปเพื่อดึงดูดความสนใจและสนองตอบต่อความต้องการของลูกค้า

โดยพื้นฐานแล้วการทำประกันชีวิตก็เพื่อความคุ้มครองความเสี่ยง แต่เนื่องจากความต้องการที่หลากหลายจึงทำให้มีแบบประกันชีวิตออกมามากมาย เพื่อสนองตอบต่อความต้องการที่หลากหลาย ฉะนั้น ลำดับแรกในการพิจารณาเลือกแบบประกันชีวิต คือการเปรียบเทียบอัตราเบี้ยประกันภัยของแบบประกันชีวิตแต่ละแบบว่ามีความเหมาะสมต่อผลตอบแทนที่ได้รับหรือไม่ ตารางข้างล่างนี้เป็นตารางสรุปเงื่อนไขของแบบประกันชีวิตที่สามารถนำมาประกอบการพิจารณาเปรียบเทียบความเหมาะสมในการเลือกประกันชีวิต

ตาราง : สรุปเงื่อนไขของแบบประกันชีวิตต่าง ๆ

	ชั่วระยะเวลา (Term Insurance)	ตลอดชีพ (Whole Life Insurance)	สะสมทรัพย์ (Endowment Insurance)	ลงทุน (Investment Link)
อัตราเบี้ยประกันภัย	1%	1.5-3%	5-20% (หรือมากกว่า)	ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข
มูลค่าเงินสด	ไม่มี	มี	มี	ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข
เงินปันผล	ไม่มี	เลือก มี/ไม่มี ก็ได้	เลือก มี/ไม่มี ก็ได้	ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข
เวนคืน	ไม่ได้	ได้	ได้	ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข
ขยายเวลา	ไม่ได้	ได้	ได้	ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข
กู้เงินในกรมธรรม์	ไม่ได้	ได้	ได้	ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข

ถ้าเราพิจารณาการประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลาแล้วจะพบว่าเป็นแบบที่ไม่มีผลประโยชน์ตอบแทนใด ๆ นอกจากผลประโยชน์การเสียชีวิต จึงทำให้เบี้ยประกันภัยถูกมากกว่าแบบประกันชีวิตอื่นๆ ที่มีมูลค่าเงินสด

การคำนวณหาต้นทุนของแบบประกันชีวิต

การคำนวณค่าใช้จ่ายของการประกันภัยเป็นเรื่องที่สลับซับซ้อนพอสมควร โดยทั่วไปแล้วต้นทุนควรจะดูจากเงินที่เราจ่ายเพื่อชำระเบี้ยประกันภัยกับระยะเวลาในการคุ้มครองและผลตอบแทนที่ได้รับจากกรมธรรม์ ดังนั้น ค่าใช้จ่ายในการทำประกันภัยจะเท่ากับเบี้ยประกันภัยที่จ่ายไป อย่างไรก็ตามถ้าคุณจ่ายเบี้ยประกันภัยและหลังจากนั้นคุณได้รับผลตอบแทนบางอย่างกลับคืน ไม่ว่าจะเป็นมูลค่ากรมธรรม์หรือเงินปันผล ค่าใช้จ่ายในการประกันภัยก็จะลดลง เพราะฉะนั้น ขั้นตอนที่ยุ่งยากมากไม่ใช่การคำนวณ แต่เป็นการรวบรวมข้อมูลที่เราจำเป็นต้องใช้ บางข้อมูลที่ต้องการสามารถหาได้จากกรมธรรม์ บางข้อมูลก็ไม่มีในกรมธรรม์ วิธีที่ดีที่สุดที่จะได้ข้อมูลที่ต้องการคือการตรวจสอบจากคู่มืออัตราเบี้ยประกันภัย ซึ่งจะรวบรวมข้อมูลต่างๆ ไว้ ผู้วางแผนการประกันภัยควรจะได้อธิบายให้ลูกค้าเข้าใจและเห็นประโยชน์ที่เขาจะได้รับจากกรมธรรม์ในด้านต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย:-

- ผลประโยชน์ที่ได้รับเมื่อเสียชีวิต
- มูลค่าเงินสดของกรมธรรม์
- มูลค่าเงินปันผล
- เบี้ยประกัน
- ผลตอบแทนอื่น ๆ

ข้อมูลเหล่านี้จะนำมาเป็นตัวคำนวณหาต้นทุนของแบบประกันชีวิตเพื่อเปรียบเทียบว่า แบบประกันชีวิตแต่ละแบบ แบบประกันใดที่มีต้นทุนเหมาะสมที่สุด การคำนวณต้นทุนของแบบประกันชีวิตเพื่อแสดงให้ลูกค้าเห็นและสามารถเปรียบเทียบได้อย่างชัดเจน เพื่อให้ลูกค้ามีความมั่นใจว่าเขาได้ตัดสินใจเลือกแบบประกันที่เหมาะสมที่สุดแล้ว

วิธีที่ใช้ในการคำนวณ

เมื่อเรารวบรวมข้อมูลที่ต้องการได้เรียบร้อยแล้วคือการคำนวณ ข้อมูลต้นทุนของการประกันชีวิตที่คำนวณได้หรือที่เผยแพร่ตามเอกสารต่าง ๆ นั้นควรใช้ร่วมกับการพิจารณาถึงสิทธิประโยชน์และข้อมูลอื่น อย่างไรก็ตาม วิธีการหาต้นทุนของการประกันชีวิตนั้นมีข้อจำกัดที่แตกต่างกัน บางวิธีต้องกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่จะใช้ในการคำนวณ บางวิธีต้องกำหนดต้นทุนเพื่อหาอัตราผลตอบแทน การเปรียบเทียบค่าของต้นทุนที่คำนวณได้นั้นควรเปรียบเทียบกันระหว่างแบบประกันชีวิตที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน กรมธรรม์บางแบบอาจมีต้นทุนต่ำเฉพาะบางกลุ่มอายุและบางจำนวนเงินเอาประกันภัยเท่านั้น การใช้ต้นทุนเป็นปัจจัยในการตัดสินใจนั้นควรทำหลังจากได้เลือกแบบประกันชีวิตที่สอดคล้องกับความต้องการแล้ว

ซึ่งวิธีการหาต้นทุนของการประกันชีวิตมี 7 วิธี คือ

- ก. วิธีหาต้นทุนสุทธิแบบดั้งเดิม (Traditional net cost method)
- ข. วิธีหาต้นทุนสุทธิแบบปรับด้วยดอกเบี้ย (Interest-adjusted net cost method)
- ค. วิธีหารายจ่ายเท่ากัน (Equal outlay method)
- ง. วิธีเงินสดสะสม (Cash accumulation method)

- จ. วิธีเปรียบเทียบอัตราดอกเบี้ย (Comparative interest rate method)
- ฉ. วิธีอัตราผลตอบแทน (Internal rate of return method)
- ช. วิธีอัตราผลตอบแทนรายปี (Yearly rate of return method)

ในที่นี้จะอธิบายเพียง 3 วิธีเท่านั้น

ก. วิธีหาต้นทุนสุทธิแบบดั้งเดิม (Traditional net cost method)

วิธีการหาต้นทุนของการประกันชีวิตโดยวิธีนี้ทำได้ดังนี้คือ ทำการรวมเบี้ยประกันภัยที่ต้องจ่ายไปทั้งหมด ลบ ด้วยเงินปันผลที่ได้รับและมูลค่าเงินสดที่เกิดขึ้นจากแบบประกันชีวิตนั้น ส่วนที่ได้ก็คือ ต้นทุนสุทธิของแบบประกันชีวิต ซึ่งสามารถเขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{ต้นทุนสุทธิต่อปี} = \frac{\text{จำนวนเบี้ยประกันภัยจ่าย} - \text{จำนวนเงินปันผลรับ} - \text{มูลค่าเงินสด}}{\text{จำนวนปี}}$$

ถ้าต้นทุนสุทธิต่อปีที่ได้คำนวณได้มีค่าเป็น **บวก** หมายความว่าผู้เอาประกันภัยต้องเสียเงินไปจำนวนหนึ่งเพื่อควบคุมครองที่ต่อการ แต่ถ้าวัดผลที่ได้เป็นลบหมายถึงผู้เอาประกันภัยไม่ต้องเสียเงินเพื่อควบคุมครองนี้แต่ยังได้กำไรอีกด้วย

ตัวอย่าง

คุณสมศรี อายุ 45 ปี ได้รับการติดต่อจากตัวแทนประกันชีวิตซึ่งได้เสนอให้เธอซื้อประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ 20 ปี มีจ่ายเงินคืนทุก 2 ปี จำนวนเงินเอาประกันภัย 100,000 บาท โดยมีเงินคืนในปีที่ 2, 4, 6 จำนวนปีละ 4,000 บาท ปีที่ 8, 10, 12 จำนวนปีละ 5,000 บาท และปีที่ 14, 16, 18 จำนวนปีละ 6,000 บาท เมื่อครบ 20 ปี เธอจะได้รับเงินคืน 155,000 บาท รวมทั้งเงินปันผลอีก 30,000 บาท เบี้ยประกันภัยที่เธอต้องชำระคือ 8,600 บาทต่อปี เป็นระยะเวลา 20 ปี แต่หากเธอยกเลิกกรมธรรม์ ณ ปลายปีที่ 10 กรมธรรม์จะมีมูลค่าเงินสด 54,300 บาท ถ้าต้องการหาต้นทุนของกรมธรรม์นี้ ณ ปลายปีที่ 10 และ 20 ทำได้ดังนี้:-

เงินคืนคือ จำนวนเงินผลประโยชน์ที่บริษัทจะจ่ายให้ผู้เอาประกันภัยเมื่อผู้เอาประกันภัยยังมีชีวิตอยู่ตามระยะเวลาที่ระบุไว้ในสัญญา (Survival benefit)

	ปลายปีที่ 10	ปลายปีที่ 20
เบี้ยประกันภัยรวม 10 งวด และ 20 งวด (8,600X10 = 86,000) (8,600X20 = 172,000)	86,000	172,000
ลบเงินที่ได้รับคืนจนถึงปีที่ 10 และปีที่ 20 (4,000X3+5,000X2 = 22,000) (4,000X3+5,000X3+6,000X3 = 45,000)	-22,000	-45,000
เบี้ยประกันภัยสุทธิที่ชำระ	64,000	127,000
ลบมูลค่าเงินสด ปลายปีที่ 10 และ ปีที่ 20	-54,300	-185,000
ต้นทุนประกันชีวิตใน 10 ปีและ 20 ปี	9,700	-58,000

ต้นทุนต่อปี ($9,700/10 = 970$) และ ($-58,000/20 = -2,900$)	970	-2,900
ต้นทุนต่อปีต่อจำนวนเงินประกันภัย 1,000 บาท	9.7	-29

จากตัวอย่างนี้จะเห็นได้ว่าหากคุณสมศรียกเลิกกรมธรรม์ ณ ปลายปีที่ 10 เธอเสียเงินเพื่อซื้อความคุ้มครอง 970 บาทต่อปี แต่ถ้าเธอไม่ยกเลิกกรมธรรม์และไม่เสียชีวิตในช่วงเวลาคุ้มครอง 20 ปี เธอจะได้กำไร 2,900 บาทต่อปี จากตัวเลขที่คำนวณได้ซึ่งเป็นลบนั่นย่อมเป็นค่าที่เป็นไปได้ยากเพราะไม่มีการประกันภัยใดที่ไม่มีต้นทุน วิธีการหาต้นทุนโดยวิธีนี้มีข้อเสียคือไม่ได้นำเอาอัตราดอกเบี้ยเข้ามาพิจารณาด้วย และตัวแทนประกันชีวิตมักนำเสนอลูกค้าด้วยวิธีการคำนวณแบบนี้

ข. วิธีหาต้นทุนสุทธิแบบปรับด้วยดอกเบี้ย (Interest-adjusted net cost method)

วิธีการหาต้นทุนของการประกันชีวิตโดยวิธีนี้จะพิจารณาถึงมูลค่าของเงินที่เปลี่ยนไปตามเวลาโดยนำเอาอัตราดอกเบี้ยมาใช้ในการคำนวณ ดัชนีที่ถูกสร้างขึ้นโดยวิธีนี้มี 2 ประเภทคือ

- ดัชนีต้นทุนเวนคืน (Surrender cost index)
- ดัชนีต้นทุนจ่ายสุทธิ (Net payment cost index)

ดัชนีต้นทุนเวนคืน (Surrender cost index) ดัชนีวัดต้นทุนของการประกันชีวิตถ้าเรายกเลิกกรมธรรม์ประกันชีวิต ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง เช่น 10 ปี หรือ 20 ปี การคำนวณทำได้ตามสูตร

ดัชนีต้นทุนเวนคืนต่อปี =

$$\frac{(\text{เบี้ยประกันภัยรวมสะสมด้วยอัตราดอกเบี้ย} - \text{จำนวนเงินคืนสะสมด้วยอัตราดอกเบี้ย} - \text{มูลค่าเงินสด})}{(\text{มูลค่าในอนาคตของการจ่ายเงิน 1 บาททุกต้นปี ด้วยอัตราดอกเบี้ยที่กำหนดและจำนวนปีที่สะสม})}$$

ถ้าดัชนีต้นทุนเวนคืนต่อปีมีค่าเป็น บวก หมายความว่าผู้เอาประกันภัยต้องเสียเงินเท่ากับค่านั้นเพื่อซื้อความคุ้มครองที่ต้องการต่อปี แต่ถ้าค่าที่คำนวณได้เป็นลบ หมายถึงผู้เอาประกันภัยไม่ต้องเสียเงินเพื่อซื้อความคุ้มครองนี้และยังได้กำไรอีกด้วย

ตัวอย่าง

ตามตัวอย่างข้างต้น หากเรากำหนดให้เบี้ยประกันภัยและเงินคืนแต่ละงวดนั้นสามารถนำมาหาผลตอบแทนได้ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4 ดังนั้นการคำนวณต้นทุนของกรมธรรม์นี้ ณ ปลายปีที่ 10 และ 20 ด้วยวิธีดัชนีต้นทุนเวนคืน เป็นดังนี้:-

• กรณีคำนวณต้นทุนของการถือกรมธรรม์ 10 ปี

ปีที่	เบี้ยประกัน	เงินคืน	มูลค่าเงินสด	เงินสะสม ปีละ 1 บาท	ปัจจัยดอกเบี้ยมูลค่า อนาคต (FVIF)
0	(8,600)			(1.00)	$(1+i)^{10}$
1	(8,600)	-		(1.00)	$(1+i)^9$
2	(8,600)	4,000		(1.00)	$(1+i)^8$
3	(8,600)	-		(1.00)	$(1+i)^7$
4	(8,600)	4,000		(1.00)	$(1+i)^6$
5	(8,600)	-		(1.00)	$(1+i)^5$
6	(8,600)	4,000		(1.00)	$(1+i)^4$
7	(8,600)	-		(1.00)	$(1+i)^3$
8	(8,600)	5,000		(1.00)	$(1+i)^2$
9	(8,600)	-		(1.00)	$(1+i)^1$
10	-	5,000	54,300	(1.00)	
รวมมูลค่า ณ สิ้นปีที่ 10 ด้วยดอกเบี้ย 4%	(107,382.62)	25,622.99	54,300		12.49

1. เบี้ยประกันภัยรวมสะสมด้วยอัตราดอกเบี้ย $(8,600 \times 12.49)$ = 107,382.62 บาท หรือ
สามารถใช้เครื่องคิดเลขการเงินเพื่อช่วยในการคำนวณได้ดังนี้: (BGN Mode)

10	4	8,600	0	CPT FV
N	I/Y	PMT	PV	= -107,382.62

2. ต้นทุนประกันชีวิตใน 10 ปี (Net Future Value) คำนวณจากเบี้ยประกัน - เงินคืน - มูลค่าเงินสด
 $(107,382.62 - 25,622.99 - 54,300)$ = 27,459.64 บาท
3. ต้นทุนต้นทุนเวนคืนต่อปี คำนวณจาก ต้นทุน 10 ปี/ เงินสะสมปีละ 1 บาท 10 ปี
 $(27,459.64/12.49)$ = 2,199.17 บาท
4. ต้นทุนต้นทุนเวนคืนต่อปี ต่อจำนวนเงินเอาประกันภัย 1,000 บาท (หารด้วย 100)
 $(2,199.17/100)$ = 21.99 บาท

อีกวิธีทำได้โดย

คำนวณ Net Present Value (NPV) ของกระแสเงินสดสุทธิในแต่ละปี ได้ตามตาราง

ปีที่	เบี้ยประกัน	เงินคืน	มูลค่าเงินสด	กระแสเงินสดสุทธิ	ปัจจัยดอกเบี้ยมูลค่า ปัจจุบัน (PVIF)	มูลค่าปัจจุบันของ กระแสเงินสดสุทธิ
0	(8,600)			(8,600)	$1/(1+i)^0$	(8,600.00)
1	(8,600)	-		(8,600)	$1/(1+i)^1$	(8,269.23)
2	(8,600)	4,000		(4,600)	$1/(1+i)^2$	(4,252.96)
3	(8,600)	-		(4,600)	$1/(1+i)^3$	(7,645.37)

ปีที่	เบี้ยประกัน	เงินสด	มูลค่าเงินสด	กระแสเงินสดสุทธิ	ปัจจัยดอกรับมูลค่าปัจจุบัน (PVIF)	มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดสุทธิ
4	(8,600)	4,000		(4,600)	$1/(1+i)^4$	(3,932.10)
5	(8,600)	-		(8,600)	$1/(1+i)^5$	(7,068.57)
6	(8,600)	4,000		(4,600)	$1/(1+i)^6$	(3,635.45)
7	(8,600)	-		(8,600)	$1/(1+i)^7$	(6,535.29)
8	(8,600)	5,000		(3,600)	$1/(1+i)^8$	(2,630.48)
9	(8,600)	-		(8,600)	$1/(1+i)^9$	(6,042.25)
10	-	5,000	54,300	59,300	$1/(1+i)^{10}$	40,060.96
รวม NPV ของกระแสเงินสดสุทธิ						(18,550.75)

นำ NPV มากำหนดเป็น PV แล้วคำนวณหา PMT แบบต้นงวด (BGN Mode) เพื่อหาต้นทุนเฉลี่ยต่อปี เหมือนการจ่ายเบี้ยประกัน

10	4	-18,550.75	0	CPT PMT = 2,199.17
N	I/Y	PV	FV	

• กรณีคำนวณต้นทุนของการถือกรมธรรม์ 20 ปี

ปีที่	เบี้ยประกัน	เงินคืน	มูลค่าเงินสด	เงินสะสม ปีละ 1 บาท	ปัจจัยดอกเบี้ยมูลค่าใน อนาคต (FVIF)
0	(8,600)			(1.00)	$(1+i)^{20}$
1	(8,600)	-		(1.00)	$(1+i)^{19}$
2	(8,600)	4,000		(1.00)	$(1+i)^{18}$
3	(8,600)	-		(1.00)	$(1+i)^{17}$
4	(8,600)	4,000		(1.00)	$(1+i)^{16}$
5	(8,600)	-		(1.00)	$(1+i)^{15}$
6	(8,600)	4,000		(1.00)	$(1+i)^{14}$
7	(8,600)	-		(1.00)	$(1+i)^{13}$
8	(8,600)	5,000		(1.00)	$(1+i)^{12}$
9	(8,600)	-		(1.00)	$(1+i)^{11}$
10	(8,600)	5,000		(1.00)	$(1+i)^{10}$
11	(8,600)	-		(1.00)	$(1+i)^9$
12	(8,600)	5,000		(1.00)	$(1+i)^8$
13	(8,600)	-		(1.00)	$(1+i)^7$
14	(8,600)	6,000		(1.00)	$(1+i)^6$
15	(8,600)	-		(1.00)	$(1+i)^5$
16	(8,600)	6,000		(1.00)	$(1+i)^4$
17	(8,600)	-		(1.00)	$(1+i)^3$
18	(8,600)	6,000		(1.00)	$(1+i)^2$
19	(8,600)	-		(1.00)	$(1+i)^1$
20			185,000		
รวมมูลค่า ณ สิ้นปีที่ 20 ด้วยดอกเบี้ย 4%	(266,335.13)	65,871.79	185,000		30.97

1. เบี้ยประกันภัยรวมสะสมด้วยอัตราดอกเบี้ย $(8,600 \times 30.97)$ = 266,335.13 บาท หรือ

สามารถใช้เครื่องคิดเลขการเงินเพื่อช่วยในการคำนวณได้ดังนี้: (BGN Mode)

20	4	8,600	0	CPT FV
N	I/Y	PMT	PV	= -266,335.13

2. ต้นทุนประกันชีวิตใน 20 ปี (Net Future Value) คำนวณจากเบี้ยประกัน - เงินคืน - มูลค่าเงินสด

$$(266,335.13 - 65,871.79 - 185,000) = 15,463.34 \text{ บาท}$$

3. ต้นทุนต้นทุนเวนคืนต่อปี คำนวณจาก ต้นทุน 20 ปี/ เงินสะสมปีละ 1 บาท 20 ปี

$$(15,463.34 / 30.97) = 499.31 \text{ บาท}$$

4. ดัชนีต้นทุนเงินคืนต่อปี ต่อจำนวนเงินเอาประกันภัย 1,000 บาท (หารด้วย 100)

$$(499.31/100)$$

$$= 4.99 \text{ บาท}$$

อีกวิธีทำได้โดย

คำนวณ Net Present Value (NPV) ของกระแสเงินสดสุทธิในแต่ละปี ตามตาราง

ปีที่	เบี้ยประกัน	เงินคืน	มูลค่าเงินสด	กระแสเงินสดสุทธิ	ปัจจัยดอกรับมูลค่าปัจจุบัน (PVIF)	มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดสุทธิ
0	(8,600)			(8,600)	$1/(1+i)^0$	(8,600.00)
1	(8,600)	-		(8,600)	$1/(1+i)^1$	(8,269.23)
2	(8,600)	4,000		(4,600)	$1/(1+i)^2$	(4,252.96)
3	(8,600)	-		(8,600)	$1/(1+i)^3$	(7,645.37)
4	(8,600)	4,000		(4,600)	$1/(1+i)^4$	(3,932.10)
5	(8,600)	-		(8,600)	$1/(1+i)^5$	(7,068.57)
6	(8,600)	4,000		(4,600)	$1/(1+i)^6$	(3,635.45)
7	(8,600)	-		(8,600)	$1/(1+i)^7$	(6,535.29)
8	(8,600)	5,000		(3,600)	$1/(1+i)^8$	(2,630.48)
9	(8,600)	-		(8,600)	$1/(1+i)^9$	(6,042.25)
10	(8,600)	5,000		(3,600)	$1/(1+i)^{10}$	(2,432.03)
11	(8,600)	-		(8,600)	$1/(1+i)^{11}$	(5,586.40)
12	(8,600)	5,000		(3,600)	$1/(1+i)^{12}$	(2,248.55)
13	(8,600)	-		(8,600)	$1/(1+i)^{13}$	(5,164.94)
14	(8,600)	6,000		(2,600)	$1/(1+i)^{14}$	(1,501.44)
15	(8,600)	-		(8,600)	$1/(1+i)^{15}$	(4,775.27)
16	(8,600)	6,000		(2,600)	$1/(1+i)^{16}$	(1,388.16)
17	(8,600)	-		(8,600)	$1/(1+i)^{17}$	(4,415.01)
18	(8,600)	6,000		(2,600)	$1/(1+i)^{18}$	(1,283.43)
19	(8,600)	-		(8,600)	$1/(1+i)^{19}$	(4,081.92)
20			185,000	185,000	$1/(1+i)^{20}$	84,431.59
รวม NPV ของกระแสเงินสดสุทธิ						(7,057.27)

นำ NPV มากำหนดเป็น PV แล้วคำนวณหา PMT แบบต้นงวด (BGN Mode) เพื่อหาต้นทุนเฉลี่ยต่อปี เหมือนการจ่ายเบี้ยประกัน

20	4	-7,057.27	0	CPT PMT = 499.31
N	I/Y	PV	FV	

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่อนำการคำนวณหาต้นทุนทั้ง 2 ระยะเวลามาเปรียบเทียบได้ดังนี้

รายการ	ปีที่ 10	ปีที่ 20	หมายเหตุ
เบี้ยประกันรายปี	8,600.00	8,600.00	จ่ายทุกต้นปี
มูลค่าอนาคตของเบี้ยประกันภัย (4%)	107,382.62	266,335.13	รวมดอกเบี้ยทบต้น
มูลค่าอนาคตของเงินคืน (4%)	25,622.99	65,871.79	รวมดอกเบี้ยทบต้น
มูลค่าอนาคตของเบี้ยประกันสุทธิ	83,759.63	200,463.34	ผลต่างของมูลค่าอนาคตของเบี้ยประกันและเงินคืน
มูลค่าเงินสด	54,300.00	185,000.00	เงินที่ได้รับคืนเมื่อมีการเวนคืน หรือครบกำหนดสัญญา
มูลค่าอนาคตของต้นทุนรวมสุทธิ	27,459.63	15,463.34	หลังหักมูลค่าเงินสด
$FVIFAD_{i=4\%,n}$	12,4864	30.9692	ตัวคูณมูลค่าเงินตามเวลาเพื่อแปลงมูลค่าอนาคตเป็นเงินงวดแบบต้นงวด
ต้นทุนเวนคืนต่อปี	2,199.17	499.31	ต้นทุนรวม/FVIFAD
ต้นทุนต่อทุนประกัน 1,000 บาท	21.99	4.99	คำนวณต่อหน่วยมาตรฐาน

จากตัวอย่างนี้ดัชนีต้นทุนเวนคืนต่อปีของกรมธรรม์ ณ ปลายปีที่ 10 และ 20 มีค่าเป็น 21.99 บาท และ 4.99 บาทต่อจำนวนเงินเอาประกันภัย 1,000 บาท ดังนั้นจะเห็นว่ากรมธรรม์นี้มีต้นทุนไม่ว่าจะยกเลิกกรมธรรม์ ณ ปลายปีที่ 10 หรือเมื่อครบอายุกรมธรรม์ 20 ปี อย่างไรก็ตามเนื่องจากดัชนีต้นทุนเวนคืน ณ สิ้นปีที่ 10 คำนวณได้เท่ากับ 21.99 บาท ต่อจำนวนเงินเอาประกันภัย 1,000 บาท ในขณะที่ดัชนีต้นทุนเวนคืน ณ สิ้นปีที่ 20 คำนวณได้เท่ากับ 4.99 บาทต่อจำนวนเงินเอาประกันภัย 1,000 บาท สะท้อนต้นทุนที่ค่อนข้างสูงในช่วงครึ่งแรกของกรมธรรม์และแสดงให้เห็นประโยชน์ของการถือครองกรมธรรม์ระยะยาว

ดัชนีต้นทุนจ่ายสุทธิ (Net payment cost index) ดัชนีนี้คำนวณได้เช่นเดียวกับดัชนีต้นทุนเวนคืน เพียงแต่ว่าไม่นำเอามูลค่าเงินสดที่เกิดขึ้นเข้ามาร่วมพิจารณาด้วยเท่านั้น

จ. วิธีหาอัตราผลตอบแทน (Internal rate of return method)

เป็นการคำนวณอัตราผลตอบแทนโดยรวมเฉลี่ยตลอดสัญญาของแบบประกัน โดยใช้หาค่า IRR

ตัวอย่าง นายอลงกรณ์ ได้รับการติดต่อจากตัวแทนประกันชีวิตที่ได้นำเสนอแบบประกันสะสมทรัพย์ กำหนดชำระเบี้ยปีละ 38,174.40 บาท จำนวน 7 ครั้ง กรมธรรม์มีอายุ 15 ปี ทุนประกัน 150,000 บาท ได้รับเงินคืนตามเงื่อนไขต่อไปนี้

- ณ สิ้นปีที่ 2, 4, 6 ได้รับเงินคืน จำนวน 6% ของทุนประกัน
- ณ สิ้นปีที่ 8, 10, 12 ได้รับเงินคืน จำนวน 7% ของทุนประกัน
- ณ สิ้นปีที่ 14 ได้รับเงินคืน จำนวน 12% ของทุนประกัน
- ครบอายุกรมธรรม์ได้รับเงินคืน จำนวน 170% ของทุนประกัน

การคำนวณผลตอบแทนโดยรวมตลอดสัญญาสามารถ คำนวณโดยใช้ (Excel) ได้ดังนี้

ปีที่	เบี้ยประกัน	เงินคืน	กระแสเงินสดสุทธิ
0	(38,174.40)		(38,174.40)
1	(38,174.40)		(38,174.40)
2	(38,174.40)	9,000.00	(29,174.40)
3	(38,174.40)		(38,174.40)
4	(38,174.40)	9,000.00	(29,174.40)
5	(38,174.40)		(38,174.40)
6	(38,174.40)	9,000.00	(29,174.40)
7			-
8		10,500.00	10,500.00
9			-
10		10,500.00	10,500.00
11			-
12		10,500.00	10,500.00
13			-
14		18,000.00	18,000.00
15		255,000.00	255,000.00
		IRR	2.07%

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า แบบประกันสะสมทรัพย์แบบนี้ได้ให้ผลตอบแทนโดยรวมเฉลี่ยตลอดสัญญา (IRR) ประมาณ 2.07% โดยวิธีการคำนวณ คือ นำเบี้ยประกันที่ต้องจ่ายในปีที่ 1-7 จำนวนปีละ 38,174 บาท มาใส่เป็นกระแสเงินสดออก โดยในปีที่ 2, 4 และ 6 ให้หักกลับกับเงินคืนระหว่างสัญญาออกไปก่อน และตั้งแต่ว่าปี 8 เป็นต้นไปก็ใส่เฉพาะกระแสเงินสดเข้า และในปีสุดท้ายคือปีที่ 15 ให้ใส่เงินก้อนสุดท้ายคือ 255,000 เป็นกระแสเงินสดเข้า

การคำนวณโดยวิธีนี้มักจะใช้ในการกรณีที่ต้องการเปรียบเทียบผลตอบแทนของแบบประกันเมื่อเปรียบเทียบกับแบบประกันแบบอื่นๆ หรือใช้ในการเปรียบเทียบกับผลตอบแทนจากการลงทุนหรือฝากเงินอื่นๆ

4.13 ภาษีเงินได้กับการประกันชีวิต

การทำประกันชีวิต นอกจากจะเกิดประโยชน์แก่ผู้เอาประกันภัย และครอบครัวในด้านความคุ้มครองแล้ว ยังจัดเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการออมอย่างเป็นระบบ เบี้ยประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยต้องจ่ายในแต่ละปีเพื่อซื้อประกันชีวิต นอกจากจะทำให้ผู้เอาประกันภัยได้รับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนประกันภัยระหว่าง 2-6% ซึ่งมากกว่าการออมทรัพย์เองกับธนาคารหรือสถาบันการเงินแล้ว ผู้เอาประกันภัยยังได้รับประโยชน์ในด้านภาษีอีกด้วย โดยแยกผลประโยชน์ที่ได้รับออกเป็น 2 รายการได้แก่การหักลดหย่อน และการยกเว้นภาษี

การหักลดหย่อน หมายถึงรายการต่างๆ ที่กฎหมายได้กำหนดให้หักได้เพิ่มขึ้นหลังจากได้หักค่าใช้จ่ายแล้ว เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีให้แก่ผู้เสียภาษีก่อนนำเงินได้ที่เหลือซึ่งเรียกว่าเงินได้สุทธิไปคำนวณภาษีตามบัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

กรมสรรพากร กำหนดให้บุคคลธรรมดาสามารถนำเอาเบี้ยประกันภัยที่มีผู้มีเงินได้จ่ายไป ในปีภาษีสำหรับการประกันชีวิตของผู้มีเงินได้ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 100,000 บาทไปหักลดหย่อนได้ ทั้งนี้เฉพาะในกรณีที่กรมธรรม์ประกันชีวิตมีกำหนดเวลาตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป และการประกันชีวิตนั้น ได้เอาประกันไว้กับผู้รับประกันภัยที่ประกอบกิจการประกันชีวิตในราชอาณาจักรหรือการฝากเงินออมสินประเภทสงเคราะห์ชีวิตและครอบครัวที่กรมธรรม์มีระยะเวลา ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ทั้งนี้ เบี้ยประกันภัยในส่วนความคุ้มครองชีวิตสามารถหักลดหย่อนภาษีได้สูงสุด 100,000 บาท และ เบี้ยประกันภัยสุขภาพสามารถหักลดหย่อนภาษีได้สูงสุด 25,000 บาท (รวมกันไม่เกิน 100,000 บาท)

กล่าวโดยสรุป จำนวนเงินเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันชีวิตที่สามารถนำมาหักลดหย่อนและยกเว้นภาษีสำหรับบุคคลธรรมดาเท่ากับจำนวนเงินเบี้ยประกันภัยที่มีผู้มีเงินได้จ่ายจริงทั้งนี้ไม่เกิน 100,000 บาท โดย 10,000 บาท แรกกรมสรรพากรจัดเป็นเงินได้ที่ได้รับการหักลดหย่อน ส่วนที่เกินจาก 10,000 บาท คือ 90,000 บาท ถัดมา กรมสรรพากรจัดเป็นเงินได้ที่ได้รับการยกเว้นภาษี

ในกรณีที่คู่สมรสของผู้มีเงินได้มีการประกันชีวิต และความเป็นคู่สมรสได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้หักลดหย่อนได้ด้วยสำหรับเบี้ยประกันภัยที่จ่ายสำหรับการประกันชีวิตของคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งนั้น โดยคู่สมรสซึ่งเป็นฝ่ายผู้มีเงินได้มีสิทธิหักลดหย่อนสำหรับเบี้ยประกันชีวิตของคู่สมรสฝ่ายที่ไม่มีเงินได้ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 10,000 บาท แต่ไม่สามารถนำเอาเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันชีวิตของบุตรมาหักลดหย่อนได้

ประโยชน์ที่ได้รับนี้จะทำให้จำนวนภาษีที่ต้องจ่ายจะลดลงเท่ากับ 5% - 35% ของเบี้ยประกันภัยส่วนที่ได้รับการหักลดหย่อนรวมกับส่วนที่ได้รับการยกเว้นภาษีตามที่จ่ายจริงสูงสุดไม่เกิน 100,000 บาท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอัตราภาษีสูงสุดที่ผู้เอาประกันภัยจ่าย นอกจากนี้ ถ้าผู้เอาประกันภัยซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิตประเภทสะสมทรัพย์ ที่ทำให้ผู้เอาประกันภัยได้รับเงินตามการทวงชีพ ณ ระยะเวลาต่างๆ ตามที่มีการระบุไว้ในกรมธรรม์ ผู้เอาประกันภัยสามารถรับเงินดังกล่าวได้โดยไม่ต้องเสียภาษีเงินได้อีกด้วย

ตัวอย่างการคำนวณภาษีเงินได้สำหรับบุคคลธรรมดา

ตัวอย่างที่ 1 นางสาวนิธิพร มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 30,000 บาท ถ้านางสาวนิธิพรไม่ได้ซื้อประกันชีวิตเลย นางสาวนิธิพรจะต้องเสียภาษีจำนวน 2,500 บาท

เงินได้ตลอดปีภาษี $30,000 \times 12 = 360,000$ บาท

หัก ค่าใช้จ่าย 50 % แต่ไม่เกิน 100,000 บาท

หัก ค่าลดหย่อนส่วนตัว 60,000 บาท

เหลือ เงินได้สุทธิ $360,000 - 100,000 - 60,000 = 200,000$ บาท

- เงินได้สุทธิ 150,000 บาท แรกได้รับการยกเว้นภาษี
- เงินได้สุทธิต่อส่วนที่เกิน 150,000 บาท จำนวน 50,000 บาท เสียภาษี 5% = 2,500 บาท

ภาษีเงินได้ = 2,500 บาท

อัตราภาษี

เงินได้สุทธิ (บาท)	อัตรา (ร้อยละ)	ภาษี (บาท)	ภาษีสะสม (บาท)
0 – 300,000	5	7,500	7,500
300,001 – 500,000	10	20,000	27,500
500,001 – 750,000	15	37,500	65,000
750,001 – 1,000,000	20	50,000	115,000
1,000,001 – 2,000,000	25	250,000	365,000
2,000,001 – 5,000,000	30	900,000	1,265,000
ตั้งแต่ 5,000,001	35		

*เงินได้สุทธิ 150,000 บาทแรก ได้รับการยกเว้นโดยพระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 470) พ.ศ. 2551

แต่ถ้านางสาวนิพร ซื้อประกันชีวิต โดยมีเบี้ยประกันภัยจำนวน 50,000 บาท

เหลือ เงินได้สุทธิ $360,000 - 100,000 - 60,000 - 50,000 = 150,000$ บาท

- เงินได้สุทธิ 150,000 บาท แรกได้รับการยกเว้นภาษี

รวมภาษีเงินได้ = 0 บาท (ไม่เสียภาษี)

ตัวอย่างที่ 2 นางสาวศิรินทรา มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 100,000 บาท ถ้านางสาวศิรินทราไม่ได้ซื้อประกันชีวิตเลย นางสาวศิรินทราจะต้องเสียภาษีจำนวน 125,000 บาท

เงินได้ตลอดปีภาษี $100,000 \times 12 = 1,200,000$ บาท

หัก ค่าใช้จ่าย 50% แต่ไม่เกิน 100,000 บาท

หัก ค่าลดหย่อนส่วนตัว 60,000 บาท

เหลือ เงินได้สุทธิ $1,200,000 - 100,000 - 60,000 = 1,040,000$ บาท

- เงินได้สุทธิ 150,000 บาท แรกได้รับการยกเว้นภาษี
- เงินได้สุทธิตัวส่วนที่เกิน 150,000 บาทแต่ไม่ถึง 300,000 บาท จำนวน 150,000 บาท เสียภาษี $5\% = 7,500$ บาท
- เงินได้สุทธิตัวส่วนที่เกิน 300,000 บาทแต่ไม่ถึง 500,000 บาท จำนวน 200,000 บาท เสียภาษี $10\% = 20,000$ บาท
- เงินได้สุทธิตัวส่วนที่เกิน 500,000 บาทแต่ไม่ถึง 750,000 บาท จำนวน 250,000 บาท เสียภาษี $15\% = 37,500$ บาท
- เงินได้สุทธิตัวส่วนที่เกิน 750,000 บาทแต่ไม่ถึง 1,000,000 บาท จำนวน 250,000 บาท เสียภาษี $20\% = 50,000$ บาท

- เงินได้สุทธิส่วนที่เกิน 1,000,000 บาท จำนวน 40,000 บาท เสียภาษี 25%
= 10,000 บาท

รวมภาษีเงินได้ = 125,000 บาท

แต่ถ้านางสาวศิรินทรา ซื้อประกันชีวิต ฝากเบี้ยประกันภัยจำนวน 100,000 บาท

เหลือ เงินได้สุทธิ 1,200,000 - 100,000 - 60,000 - 100,000 = 940,000 บาท

- เงินได้สุทธิ 150,000 บาท แรกได้รับการยกเว้นภาษี
- เงินได้สุทธิส่วนที่เกิน 150,000 บาทแต่ไม่ถึง 300,000 บาท จำนวน 150,000 บาท เสียภาษี 5%
= 7,500 บาท
- เงินได้สุทธิส่วนที่เกิน 300,000 บาทแต่ไม่ถึง 500,000 บาท จำนวน 200,000 บาท เสียภาษี 10%
= 20,000 บาท
- เงินได้สุทธิส่วนที่เกิน 500,000 บาทแต่ไม่ถึง 750,000 บาท จำนวน 250,000 บาท เสียภาษี 15%
= 37,500 บาท
- เงินได้สุทธิส่วนที่เหลือ 940,000 - 750,000 บาท จำนวน 190,000 บาท เสียภาษี 20%
= 38,000 บาท

รวมภาษีเงินได้ = 103,000 บาท

ลดลง 22,000 บาทซึ่งเท่ากับ 22% ของเบี้ยประกันภัย 100,000 บาท เนื่องจากนางสาวศิรินทราเสียภาษีที่อัตราสูงสุดคือ 20%

การหักค่าลดหย่อนเบี้ยประกันชีวิต กรณีซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิตตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2552

จากประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 172) ที่ได้มีการลงนามไปเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ร่วมกันระหว่าง กรมสรรพากร สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) ผู้แทนสมาคมประกันชีวิต และผู้แทนสมาคมประกันวินาศภัย ได้หารือและแถลงแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การหักค่าลดหย่อน ในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเบี้ยประกันชีวิต ซึ่งประกาศดังกล่าวใช้บังคับสำหรับกรมธรรม์ประกันชีวิตที่ได้เริ่มทำตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2552 เป็นต้นไป ซึ่งมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

(1) กรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีความคุ้มครองอื่นเพิ่มเติม ส่วนค่าเบี้ยประกันที่จ่ายสำหรับความคุ้มครองอื่นเพิ่มเติม ไม่ได้รับสิทธิยกเว้นภาษี ทั้งนี้ โบนัสจะต้องแยกเบี้ยประกันชีวิต ออกจากประกันสุขภาพ ประกันพวงสัญญาการขยายความคุ้มครอง และประกันอื่นให้ชัดเจน

(2) กรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีการรับเงินหรือผลประโยชน์ตอบแทนคืนในระหว่างอายุกรมธรรม์ที่จะได้รับสิทธิยกเว้นภาษี จะต้องมีการคืนเงินไม่เกินร้อยละ 20 ของเบี้ยประกันชีวิตในแต่ละปี กรณีการคืนแบบชั่วระยะเวลา การคืนต้องไม่เกินร้อยละ 20 ของเบี้ยประกันสะสมแต่ละช่วงเวลา และผลรวมของการคืนในช่วงที่มีการจ่ายเบี้ยประกันชีวิตต้องไม่เกินร้อยละ 20 ของเบี้ยประกันชีวิตสะสมทั้งหมดทั้งนี้ โบนัสจะต้องมีการระบุเงื่อนไขการคืนเงินให้ชัดเจนด้วย

สำหรับกรณีกรรมธรรมที่ได้มีการทำสัญญาก่อนวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2552 นั้น ก็ยังคงเป็นไปตามแนวเดิม กล่าวคือ กรณีกรรมธรรมที่มีการซื้อขายไปก่อนวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2552 ผู้ทำประกันยังคงสามารถใช้สิทธิในการนำเบี้ยประกันไปใช้ในการลดหย่อนได้เต็มจำนวนแม้ว่ากรรมธรรมฉบับนั้นจะมีส่วนเพิ่มเติมของประกันสุขภาพหรือประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคลก็ตาม หากมีการแยกเบี้ยประกันชีวิตออกมาก็ให้หักลดหย่อนทางภาษีได้เฉพาะเท่ากับเบี้ยประกันชีวิตที่จ่าย

ตัวอย่าง นายรักไทย ซื้อประกันชีวิตเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2550 ซึ่งเป็นการซื้อความคุ้มครองชีวิต รวมถึงสัญญาเพิ่มเติมในส่วนของประกันสุขภาพและประกันอุบัติเหตุ โดยนายรักไทย ต้องจ่ายเบี้ยประกันชีวิตรวมปีละ 20,000 บาท ในกรณีนี้ นายรักไทยสามารถนำเบี้ยประกันชีวิต ดังกล่าวไปใช้ในการลดหย่อนภาษีได้ทั้ง 20,000 บาท แต่จากหลักเกณฑ์ใหม่ของกรมสรรพากร หากนายรักไทยซื้อแบบประกันดังกล่าวเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2552 เป็นต้นไป จะสามารถลดหย่อนภาษีได้เฉพาะส่วนของการคุ้มครองชีวิต โดยบริษัทรับประกันต้องแยกรายละเอียดออกมาให้ชัดเจนว่าเป็นการคุ้มครองชีวิตจำนวนเท่าใด และความคุ้มครองสัญญาเพิ่มเติมเป็นจำนวนเท่าใด เช่น

นายรักไทย จ่ายเบี้ยประกันชีวิตรวมปีละ 20,000 บาท เป็นการคุ้มครองชีวิตจำนวน 15,000 บาท คุ้มครองตามสัญญาเพิ่มเติม 5,000 บาท ซึ่งในกรณีนี้ นายรักไทยจะสามารถนำเบี้ยประกันไปใช้ในการหักลดหย่อนภาษีได้เพียง 15,000 บาท เท่านั้น

ส่วนกรณีแบบประกันที่มีเงินคืนนั้น กรรมธรรมที่จะได้รับสิทธิยกเว้นภาษี จะต้องมีการคืนเงินไม่เกินร้อยละ 20 ของเบี้ยประกันชีวิตในแต่ละปี หากเกินกว่า 20 % จะไม่ได้รับการลดหย่อนภาษี เช่น ชำระเบี้ยประกันชีวิตปีละ 25,000 บาท หากมีเงินคืนต้องไม่เกิน 5,000 บาทต่อปี ($25,000 \times 20\% = 5,000$) ทั้งนี้จะไม่รวมถึงเงินปันผลตามกรรมธรรมประกันชีวิต เงินผลประโยชน์ตอบแทนที่จ่ายเมื่อสิ้นสุดอายุกรรมธรรม

อย่างไรก็ตาม ขณะนี้สมาคมประกันชีวิต ได้พยายามที่จะผลักดัน ค่าลดหย่อนประกันสุขภาพและประกันอุบัติเหตุให้สามารถนำมาลดหย่อนภาษีได้ โดยพยายามนำเสนอข้อมูลให้ภาครัฐเห็นถึงความสำคัญของการประกันสุขภาพและประกันอุบัติเหตุ เนื่องจากเป็นสิ่งที่ประชาชนเข้ามาซื้อประกันเพื่อเป็นการลดความเสี่ยงจากค่ารักษาพยาบาลที่อยู่ในอัตราที่ค่อนข้างแพงให้กับตนเองและยังเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของภาครัฐเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการรักษาสุขภาพให้กับประชาชนด้วย

4.14 จรรยาบรรณและศีลธรรมของตัวแทนประกันชีวิต

จรรยาบรรณ คือ การประมวลความประพฤติที่ผู้ประกอบการและผู้ประกอบวิชาชีพแต่ละสาขากำหนดขึ้น เพื่อความถูกต้องและเป็นธรรมในการประกอบอาชีพ ให้ผู้ประกอบอาชีพนั้นประพฤติปฏิบัติเพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ และชื่อเสียงของผู้ประกอบอาชีพนั้น

การเป็นตัวแทนประกันชีวิตต้องเกี่ยวข้องกับคนหมู่มาก จำเป็นที่จะต้องมีความรอบคอบเพื่อควบคุมให้ตัวแทนประกันชีวิตมีแนวทางในการปฏิบัติไปในทางเดียวกัน รวมถึงเป็นการปกป้องผลประโยชน์ของผู้ที่เกี่ยวข้อง

จรรยาบรรณของตัวแทนประกันชีวิต อาจเป็นสิ่งที่หลายๆ คนไม่ค่อยให้ความสนใจ ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว จรรยาบรรณของตัวแทนประกันชีวิตนั้น มีส่วนอย่างมากในการสร้างภาพพจน์ของธุรกิจประกันชีวิตให้เป็นที่ยอมรับของสังคม และช่วยให้ธุรกิจประกันชีวิตเติบโตได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ สมาคมตัวแทนประกันชีวิตไทยและสมาคมประกันชีวิตไทยได้ร่วมกันจัดทำจรรยาบรรณสำหรับตัวแทนขึ้น ดังนี้

1. มีความซื่อสัตย์ต่อผู้เอาประกันภัย บริษัทและเพื่อนร่วมอาชีพ
 - ตัวแทนต้องซื่อสัตย์ต่อผู้เอาประกันภัย ต้องไม่บอกผลดีของการประกันชีวิตเกินความจริง
 - ตัวแทนต้องรับนำเงินเบี้ยประกันภัยที่เก็บจากผู้เอาประกันภัยส่งบริษัททันที ถึงแม้ว่าจะมีระยะเวลาผ่อนผันการชำระเบี้ยประกันภัยอยู่
 - ตัวแทนประกันชีวิตต้องซื่อสัตย์กับบริษัท และผู้เอาประกันภัย โดยขายประกันชีวิตของบริษัทที่ตนเองมีใบอนุญาตเป็นตัวแทนอยู่เท่านั้น ไม่ชักชวนให้ลูกค้าไปทำประกันชีวิตกับบริษัทอื่น ถึงแม้ว่าจะเป็น การกระทำเพื่อประโยชน์ของลูกค้าก็ตาม
 - ตัวแทนต้องซื่อสัตย์ต่อลูกค้า ต้องไม่กรอกรข้อมูลของลูกค้าในใบคำขอเอาประกันภัยโดยลำพังตาม ความคิดเห็นหรือเข้าใจของตนเอง ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับความเป็นจริง อาจจะทำให้ถูกบริษัทปฏิเสธ การจ่ายเงิน หรือเสียประโยชน์ได้ ฯลฯ
2. ให้บริการที่ดีย่อมสม่ำเสมอ และชี้แจงผู้เอาประกันภัยทราบถึงสิทธิ และหน้าที่เพื่อรักษาผลประโยชน์ของ ผู้เอาประกันภัย
 - ตัวแทนต้องบริการลูกค้า เมื่อลูกค้าต้องใช้สิทธิตามกรมธรรม์ เช่น การเรียกร้องค่าสินไหม โดยไม่มี เรื่องส่วนตัวหรือข้อขัดข้องส่วนตัวมาเป็นเหตุในการขาดการบริการ
 - ตัวแทนต้องแนะนำว่า ผู้เอาประกันภัยมีหน้าที่ในการชำระเบี้ยประกันชีวิต และให้ชำระภายใน กำหนดเพื่อรักษาสีสิทธิตามกรมธรรม์ หากไม่ชำระหรือชำระเมื่อพ้นกำหนดจะเกิด ผลเสียอะไรบ้าง ต้องแก้ไขอย่างไร
3. รักษาความลับอันสมควรเปิดเผยของผู้เอาประกันภัย และบริษัทฯ ต่อบุคคลภายนอก
 - ตัวแทนต้องไม่เปิดเผยข้อมูลให้เพื่อน หรือบุคคลอื่นฟังว่า ผู้เอาประกันภัยหยุดส่งเบี้ย ขอกู้เงิน เพราะ ขาดสภาพคล่อง และพบว่ามีปัญหาทางการเงิน
 - ตัวแทนต้องไม่ไปเปิดเผยให้เพื่อนของผู้เอาประกันภัยทราบว่า ได้ไปบริการผู้เอาประกันภัยเกี่ยวกับการ เรียกร้องสินไหมในการรักษาพยาบาล จึงขอแนะนำให้เพื่อนไปเยี่ยมผู้เอาประกันภัย
4. เปิดเผยข้อความจริงของผู้เอาประกันภัย ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญเพื่อการพิจารณารับประกันภัย หรือความ สมบูรณ์แห่งกรมธรรม์
 - ตัวแทนต้องแจ้งให้บริษัททราบว่า จากการพูดคุยกับผู้เอาประกันภัย เป็นที่สงสัยและมั่นใจว่า ผู้เอา ประกันภัยป่วยเป็นโรคเรื้อรังมานาน แม้ว่าผู้เอาประกันภัยยืนยันและให้ถ้อยแถลงในใบคำขอเอา ประกันภัยว่า เพิ่งเป็นและหายแล้ว ทั้งที่ได้รับการชี้แจงผลเสียจากตัวแทนแล้ว
5. ไม่เสนอแนะผู้เอาประกันภัยทำประกันภัยเกินความสามารถในการชำระเบี้ยประกันภัยหรือเสนอขาย นอกเหนือเงื่อนไขแห่งกรมธรรม์
 - ตัวแทนประกันชีวิต ต้องไม่แนะนำให้ผู้สมัครทำประกันชีวิตเข้าใจผิดว่าการประกันชีวิตเหมือนกับการ ฝากเงินกับธนาคาร และสามารถไถ่ถอนเบี้ยประกันภัยคืนได้ เมื่อมีความจำเป็นต้องใช้เงิน

- ตัวแทนประกันชีวิตต้องไม่แนะนำให้ผู้เอาประกันภัยเข้าใจผิดเรื่องสิทธิการเบิกเงินทดแทนค่ารักษาพยาบาล หรือการขอรับผลประโยชน์ตามกรมธรรม์อื่นใด เพื่อเป็นการจูงใจให้สมัครทำประกันชีวิต เช่น ไม่แนะนำให้ลูกค้าเข้าใจผิดคิดว่าการเบิกค่ารักษาพยาบาลจากบริษัทสามารถกระทำได้นับจากกรมธรรม์เริ่มสัญญา เพราะความจริงการเบิกค่ารักษาพยาบาลจากบริษัทต้องมีระยะเวลารอคอยระยะหนึ่งก่อน นับจากกรมธรรม์เริ่มคุ้มครอง เมื่อพ้นระยะเวลารอคอยแล้ว เข้ารักษาพยาบาลจึงจะเบิกค่ารักษาพยาบาลได้ และต้องไม่แนะนำให้ลูกค้าเข้าใจผิดคิดว่า การเบิกค่ารักษาพยาบาลสามารถทำได้ทุกกรณี ซึ่งความจริงการเบิกค่ารักษาพยาบาลจะมีข้อยกเว้นกรณีไม่คุ้มครองระบุไว้ในเงื่อนไขกรมธรรม์ ดังนั้น ตัวแทนประกันชีวิตต้องศึกษาและชี้แจงให้ผู้เอาประกันภัยเข้าใจให้ถูกต้องก่อน เพื่อจะได้ไม่มีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นในภายหลัง
- 6. ไม่แนะนำให้ผู้เอาประกันภัยสละกรมธรรม์เดิม เพื่อทำสัญญาใหม่ ซึ่งอาจจะเป็นการกระทำให้ผู้เอาประกันภัยเสียผลประโยชน์
 - ตัวแทนประกันชีวิตต้องไม่เห็นแก่เงินค่าบำเหน็จจากการขายกรมธรรม์ใหม่ โดยแนะนำให้ลูกค้ายกเลิกกรมธรรม์เดิมที่มีอยู่มาทำประกันชีวิตใหม่ ไม่ว่าจะอ้างเหตุผลใด ๆ ก็ตาม เพราะทำให้ผู้เอาประกันภัยเสียประโยชน์ เช่น ตัวแทนอ้างกับผู้เอาประกันภัยว่าตนเองให้บริการดีเยี่ยม แต่ได้ย้ายมาเป็นตัวแทนบริษัทใหม่ ถ้ายกเลิกกรมธรรม์เดิมมาทำสัญญาประกันชีวิตใหม่ ตนจะบริการให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งเกรงว่าถ้าไม่ยกเลิกกรมธรรม์เดิมจะไม่ได้รับการบริการที่ดีพอ เพราะ ตนได้ลาออกจากบริษัทเดิมแล้ว
- 7. ไม่ลด หรือเสนอที่จะลดค่าบำเหน็จ เพื่อเป็นการจูงใจให้ผู้เอาประกันภัย
 - ตัวแทนต้องไม่เสนอลดค่าบำเหน็จเพื่อขายกรมธรรม์ได้ โดยหวังทำให้มีผลงานการขายที่สามารถรับรางวัลการส่งเสริมการขาย และขาดจิตสำนึกในการบริการ
 - ตัวแทนต้องไม่เสนอขายด้วยวิธีลดค่าบำเหน็จ เพราะไม่สามารถอธิบายถึงประโยชน์ของการประกันชีวิตได้ หรือไม่สามารถอธิบายข้อโต้แย้งเล็กๆ น้อยๆ ให้ลูกค้าเข้าใจได้ หรือไม่สามารถโน้มน้าวจูงใจให้ลูกค้าตัดสินใจเอาประกันภัยได้
- 8. ต้องไม่กล่าวให้ร้ายทัณฑ์ตนตัวแทน หรือบริษัทอื่น
 - ตัวแทนต้องไม่โอ้อวด ตำหนิ ทัณฑ์ตนตัวแทนบริษัทอื่น เพื่อให้ลูกค้าเชื่อถือ และตกลงใจทำประกันภัย เช่น ตัวแทนต้องไม่เอาข่าวในอดีต หรืออ้างข่าวว่าเป็นความลับ รู้กันเฉพาะภายในบริษัทว่าบริษัทอื่นไม่มั่นคงเท่ากับบริษัทตน
- 9. ต้องหมั่นศึกษา ค้นคว้า หาความรู้ในวิชาชีพเพิ่มเติมอยู่เสมอ
 - ตัวแทนประกันชีวิตที่ดี จะต้องไม่ใช้เวลาทั้งหมดเพื่อการมุ่งขายประกันเพียงอย่างเดียว โดยไม่สนใจเข้าร่วมการอบรม สัมมนา ที่บริษัทจัดขึ้นเพื่อเพิ่มพูนความรู้สำหรับตัวแทนประกันชีวิต เพราะความรู้ที่ตัวแทนประกันชีวิตจะได้รับจากการอบรมสัมมนาจะเป็นบันไดเพื่อก้าวไปเป็นตัวแทนประกันชีวิตที่ประสบความสำเร็จ ตัวแทนประกันชีวิต ต้องมีทั้งความรู้รอบรู้ในตัวเอง หลักวิชาการที่ถูกต้อง หลัก

วิธีการขาย การให้บริการที่ดีควบคู่กันไปเสมอ ดังนั้น ตัวแทนประกันชีวิตต้องไม่เน้นเฉพาะความสามารถในการขายให้ได้มากเพียงอย่างเดียว เพื่อใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ต่อลูกค้า

10. ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมประเพณีอันดีงาม ทั้งธำรงไว้ซึ่งเกียรติ ศักดิ์ศรี และคุณธรรม แห่งอาชีพปฏิญาณ
- ตัวแทนประกันชีวิตต้องประพฤติปฏิบัติตามศีลธรรมประเพณีอันดีงาม คือไม่พูดปด ไม่ดื่มสุรา ไม่ผิดลูกผิดเมียคนอื่นหรือมีภรรยาหลายคน ไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ไม่ลักขโมย หากตัวแทนประพฤติดี ศีลธรรมข้อหนึ่งข้อใดก็ถือว่าประพฤติดีตามจรรยาบรรณข้อนี้ การที่ตัวแทนประกันชีวิตจ่ายเบี้ยประกันภัยงวดแรกแทนลูกค้าก่อน และไปดำเนินการออกกรมธรรม์มาให้ลูกค้าแล้วมาเรียกเก็บเงินจากลูกค้าภายหลัง ถือเป็นการหลอกลวงบริษัทประกันชีวิต ซึ่งผิดศีลธรรมด้วย